

О Л Ь Г А В О Й Ц Е Н К О

ЛІТОПИС
УКРАЇНСЬКОГО
ЖИТТЯ
В КАНАДІ

В И Д А В Н И Ч А С П І Л К А Т Р И З У Б

diasporiana.org.ua

OLHA WOYCENKO

The Annals
OF
Ukrainian Life in Canada

VOLUME THREE

PERIOD OF GROWTH AND DIFFERENTIATION:
YEARS 1925—1929

WINNIPEG

1965

CANADA

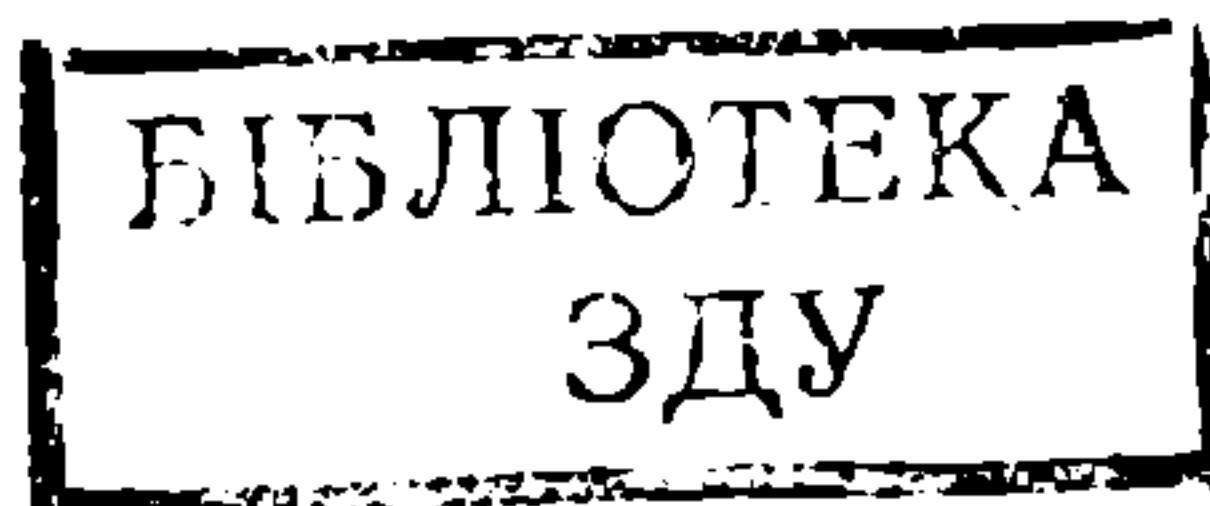
Printed and Published by TRIDENT PRESS LTD.

ОЛЬГА ВОЙЦЕНКО

Л і т о п и с
українського життя
в Канаді

Т О М Т Р Е Т І Й

ДОБА РОСТУ Й ДИФЕРЕНЦІЯЦІЇ:
РОКИ 1925—1929

ВІННІПЕГ

1 9 6 5

КАНАДА

Накладом і друком ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ ТРИЗУБ

PUBLISHER'S NOTE

This volume is a continuation of the chronology of Ukrainian life in Canada as presented in two preceding parts of the "Annals" (Winnipeg, 1961, and 1963, respectively). The present volume covers the years 1925—1929 in the "period of growth and differentiation" which began in 1919. For information regarding this period and method of work, see the author's preface, p. V—VIII, Volume Two, Winnipeg, 1963.

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Ця праця — пряме продовження „Літопису”, що його перший том появився в Вінніпегу в 1961, а другий в 1963 р. Матеріал цього тому відноситься до років 1925—1929 „періоду росту й диференціації”, що позався 1919 р. після „піонерської доби”. Характеристику цього періоду в цілому, як теж і подробиці про методу праці подано в передмові до другого тому, стор. V—VIII, куди відсилаємо зацікавленого читача.

Рік 1925

„Дві думки є про будучність Українців в Канаді. Одна, що Українці є призначені на винародовлення, а коли таке їх призначення, то даремна річ є будувати їм свої організації, інституції, часописи, школи, церкви і т. д. і чимскорше закинути свою мову, звичаї і традиції, тим лучше для них. Друга думка є, що винародовляться Українці, чи не винародовляться, то все таки поки живуть, повинні про те життя дбати, розвивати його, повинні старатися устроїти його як найкраще.

Канадійські Українці стоять нині десять раз краще під зглядом своєї свідомости, чим стояли десять літ тому, а сто разів краще, чим стояли двацять літ тому, коли були ще свіжими імігрантами. Ми нині маємо свої виховачі інституції... маємо кадри вірцевої інтелігенції, вихованої вже в Канаді. Двацять літ тому вважало ся за втрачених для України тих, що їхали до Канади... Канадійські Українці не падають а підносяться...

Пропонувати, щоб канадійські Українці покинули всяку роботу для себе як безнадійну а всі свої сили віддали для Старого Краю, є крайним абсурдом...

Ми вже мали час піти на дно в Канаді. Ми не пішли... Закидати тутешню роботу — значить зробити українську смерть без часу й втяти на віки всяку можливість зробити щонебудь для Старого Краю..."

Із передовиці „Будучність Українців в Канаді". „У. Г." Ч. 5, 1925 р.

7. 1. „З Різдвяних Свят” — стаття про традиції й форми українського народу у зв'язку з Різдвяними Святами; в статті, м. ін., подано склад страв, що їх приготується на Святий Вечір. Ч. 1
7. 1. „Живіша робота в Вінніпегу”: „В Українськiм Народнiм Домi в Вінніпегу зачалася послiдними часами живiйша робота. Проявилося се досить наглядно в трох публичних виступах. Першим з них було виставлення зовсiм нової драми Олеся Бабiя „Кровавий Досвiд” на латинське Рiздво (25 грудня). В тиждень опiсля заходами Українського Народного Дому був устроений Водевiлевий Вечер, в котрiм крiм концертової частини вiдiграно двi одноактiвки комедiї. Третим виступом був вiдчит п. В. Свистуна... Вiдчит в Лiленд Театрi в злуцi з концертом в недiлю 14 сiчня був новаторством у Вінніпегу. П. Свистун говорив про „Комунiзм i iндивiдуалiзм” ясно, приступно i цiкаво а виступи хору перед вiдчитом i по вiдчитi додали слухачам якраз того урозмiячення, якого брак звичайно дається на вiдчитах найбільше вiдчувати...” Ч. 1
7. 1. „Українські канадiйські студенти в школах в Шiкаго”: „Медицина, 3-ий рiк — Iв. Рибак. — 1-й рiк: М. Гнатишин, М. Мельничук, I. Чичкан. Перед-медичний: — Д. Сiкорський, Р. Нагiрняк, Й. Павлюк. Права, третий i послiдний рiк: — О. Е. Малiцький. Хiропрактика, послiдний рiк: — Н. Подворний, I. Вiвсяник, О. Дирбавка. Курс фiльозофiї: — Петро Дрогомирецький в Дубюк, Айова. Курс хемiї: — Тома Фльора. Курс приготування на дентистику: — М. Н. Рошко. Курс знання (Пост Гредюейт = M.S.C.): — Др. Г. Г. Скегар. Курс красних штук (малярства): — Ф. Катамай, Дм. Дубик, I. Новак.” Ч. 1

7. 1. „Свято перемоги добра і світла”: В святочній передовиці редакція передає перебіг деяких подій минулого року, що не були ласкаві для українського народу, але підбадьорливо закликає до віри в кращу майбутність: „Різдво пригадує нам, що без уваги на те, в яким прикрім ми можемо бути положенню, надії на своє спасення не треба тратити. І сегорічне Різдво пригадує нам, що не сміємо тратити надії. Зло і Тьма запанували над нашим краєм і народом, але не на віки... І ми в Канаді ... мусимо для сподіваного відродження України працювати, мусимо своєму народови щиро з помочю стати. До нас відзиваються з Галичини, щоби ми помогли їм в удержуванні приватних шкіл... Поможім в сім ділі своїм родимцям щиро і щедро. Не забудьмо про них підчас своїх коляд. Тай не забудьмо при коляді про наші власні інституції в Канаді... Докажім своє розуміння Різдвяних Свят тим, що дамо щедро на все те, від чого залежить піднесення українського народу на висший щабель...” Ч. 1
14. 1. „Гетьманський Переворот в 1918 році”: Щоб познайомити канадійських українців „з добою гетьманщини”, що з певних причин „з усіх періодів будування української держави після 1917 р. найменше відомий в Канаді... згл. період побуту Німців на Україні після закінчення Берестейського мира аж до їх уступлення” редакція передрукувала частину з споминів проф. Дмитра Дорошенка надрукованих п. н. „Мої спомини про недавнє минуле” (Вид. „Червона Калина”, Львів, 1923); друкуючи цей уривок редакція висловила про автора так: „Ради справедливости даємо тепер місце для споминів, котрих об'єктивність доси рівнож не була квестіонована, але котрі були написані з видимою симпатією для гетьмана Скоропадського... проф. Д. Дорошенко був через

якийсь час міністром закордонних справ за гетьмана Скоропадського, а ще перед тим — до упадку царату був іменований російським правительством губернатором окупованої Росіянами Галичини і Буковини. На обох тих становищах Дорошенко показався не тільки дуже добрим урядником, але й добрим Українцем і лишив по собі як найкращу пам'ять. . .” Ч. 2

14. 1. „З добрим духом до праці, а перемога наша”: В передовиці п. н. „З новим роком” редакція дає огляд політичних подій в світі, спiniaючись найбільше над новітніми подіями в Україні, згадуючи м. ін. поворот видніших одиниць в Україну, як проф. М. Грушевського й отамана Ю. Тютюнника й з резервою дивиться на те, що „в 1924 р. скріплені змагання надати совітській Україні ясніше національне лице. . .”; подає про невідрадливі відносини українців під окупаціями Румунії й Польщі: „Взагалі невідрадливе є становище українців. Безправство і насильства на українській землі, — а пригноблення і апатія на еміграції. Найлучше видно се пригноблення у нас в Канаді. Нарікаємо на лихі часи і не конче несправедливо. Та враз з тим, як нарікаємо, дуже мало стараємося лихо направили. Ми взагалі опустили і збайдужіли. . . В минулому році канадійські Українці були занедбали і себе і свої громадські справи і справи Старого Краю. В 1925 р. нехай сего не буде. Відганяймо від себе пригноблюючі думки. . . Коли з вірою в себе і свою будучність заберемося до праці, то і особисто дійдемо до добробуту і свої народні інституції оборонимо і забезпечимо і своїм братам в Старім Краю поможемо розбити ворожі кови. . .” Ч. 2

14. 1. „Новорічні желання”: В. Б. Мельничук пише, що „Живучи тисячу миль від якогось українського осередка, живучи через двацять і три роки між

чужими людьми, та все таки удержуючи зносини з українським рухом в Канаді, я отсе згадав сею дорогою зложити свої желання Українцям в Канаді та Злучених Державах на тисячу девятсот двацять пятий рік. . .”; між побажаннями є: „Щоби ми перестали сваритися. Щоби ми перестали служити ворогам нашого краю і народу. . . Щоби канадійські Українці знищили ворожі нам часописи а натомість заложили свій часопис в англійській мові для тих, що не мали нагоди свого на-учитись і тепер потапають в чужім морі. . .” Ч. 2

14. 1. „Як Українці вимовляють деякі слова взяті з грецької мови” — стаття (передрук з „Православного Вістника”). Ч. 2
14. 1. „Драми Винниченка на італійській сцені” — Вістка: „Недавно в Римі в одному з кращих театрів виставлено в італійській мові драму нашого письменника В. Винниченка „Брехня”. З газет довідуємось, що песа мала серйозний і великий успіх. . . Як довідуємося з певних жерел, на черзі стоїть постановка інших пес В. Винниченка в Італії.” Ч. 2
14. 1. „Українське Жіноцтво! Вперед!”: Допис з Шіго, Саск., про збори 30. 11. 1924 на яких зорганізовано „Укр. Жіночу Громаду”; предсідником зборів був свящ. В. Слюзар, а реферат про потреби жіночих організацій виголосив Н. Будинський; до заряду новосформованої організації увійшли Пані: Л. Слюзар, голова, А. Мороз, заступ. голови, А. Спринчанатик, секр., Т. Будинська, касієрка, В. Хриптул, І. Коропатницька, контрольори, Г. Купровська й І. Кульчицька, господині. Ч. 2
14. 1. Про діяльність українських студентів: Допис про діяльність студентського кружка в Вінніпегу, що включає реферат проф. І. Боберського й дебату на тему „Рішено, що культурна будучність укр.

народа залежить більше від женщин як від мушчин”, в якій взяли участь п-ни А. Лютак і В. Новак і пп. П. Канчір і П. Кошовський. . . Обі панночки пописались світло а по негативній стороні. . . п. Канчір заслужив також на похвалу. . . Питання хто виграв дебату; вирішив самий кінець. Панна Лютак так вміло, скоро й влучно збивала закиди негативної сторони, що перехилила побіду на свою сторону. . .” Ч. 2

14. 1. „Слово до жіноцтва”: Допис Одокії Онишук з Спрінг Крік, Мондер, Алта., в якому вона закликає українських жінок здобувати знання читанням, бо перед ними відповідальний обов'язок виховання молодшого покоління. Ч. 2
14. 1. Вияснення щодо останніх подій в Церкві Св. Михаїла (при Дізраелі Стр. у Вінніпегу): Допис — відповідь на допис, який появився в „Канадійським Фармері” чис. 52 (1924); це вияснення підписали: Гео. Підлубний, О. Палинчук, Н. Козьмук, Маковійчук, Чабан і Юр. Маріян. Ч. 2
21. 1. „Як українці беруться до бизнесів”: „Минулої зими приїхав до Америки з Європи д. Михайло Тимофіїв, бувший міністер в кабінеті гетьмана Скоропадського і кандидат на професора київського університету. Він спершу працював на складі дощок в Брукліні а потім у фабриці Форда в Керні, Нью Джерзі, а весною зложивши трохи грошей і дозичивши до того отворив свою власну фабрику цементових блоків в Есторії, Л. Ай., Н. Й. На сьому заробив кілька тисяч доларів, але що на зиму сей бизнес тут зупинюється, д. Тимофіїв сів на свій трок і поїхав до Флориди продовжувати той самий бизнес.” Ч. 3
21. 1. „Вінніпег”: Редакційна стаття про місто Вінніпег, як центр українського життя в Канаді, в якій широко проаналізовано позитиви й негативи його,

- що й завважає й впливає на ціле українське життя в Канаді. Ч. 3
21. 1. „Дещо з діяльності Жіночого Товариства ім. Ольги Кобилянської”: Допис секретарки Савелі Стечишин, в якому подано звіт діяльності товариства від його зорганізованя 20. 9. 1923. Ч. 3
21. 1. „Українська Церква легалізується” — Вістка: „Всеукраїнська Церковна Рада з митрополитом Липківським внесла до правительства в Харкові прохання о свою легалізацію...”; далі слідує обширний коментар редакції до цієї справи. Ч. 3
21. 1. „Перехід Архиепископа Феодосія до Української Церкви” — Вістка: „До Української Православної Автокефальної Церкви перейшов з російської православної церкви на Україні архиепископ Прилуцький Феодосій Сергіїв...” Ч. 3
21. 1. „Здобувають славу Україні”, — обширна вістка: „Торонтонські часописи з 9 січня, Телеграм і Стар, принесли незвичайно симпатичні звідомлення про виступ Українського Хору Товариства ім. Т. Шевченка з концертом у Стандарт Театрі... ‘Український концерт був твором ШТУКИ о стільки, що кожду букву сего слова можна написати великою, — штуки народу, виконуваної народом і для народу... Концерт заслугував на похвалу під кождим зглядом... Пан Гассан працював з самовідреченням, вправляючи своїх родимців. Вершок досконалости, до якого дійшли співаки є його нагородою’. В такий спосіб, здається, не похвалив ще ніякого українського хору в Канаді ні один визначний канадійський часопис...” Ч. 3
28. 1. „В. Панейко редактором львівського Діла” — Вістка: „Від 1 січня, 1925, начальним редактором „Діла” у Львові став др. В. Панейко...” Ч. 4
28. 1. З поля господарства — реєстроване насіння: Об-

ширна вістка про Ю. Негрича з Венлав, Ман.: він „чи не першим Українцем в Канаді, що ростить реджістроване насіння, т. є. таке, яке перевірює урядовий інспектор в часі росту і по змолоченню опечатує вже чисте насіння в мішках... Крім того має садок з 50 овочевих дерев... Управляє з успіхом суниці (ягоди), яких має 4 роди і оден рід буде мати з весною на продаж. Має також практику щеплення овочевих дерев і дає пораду, хто до него лише напише... Ю. Негрич переходив тяжку школу життя в старому краю та Канаді і хоч має численну родину, посилає 3 дітей до висшої школи, а 5 до публичної і лише умілим та примірним господаренням дає собі раду. Крім того, живо інтересується українським життям... засідає в етелбертській муніципальній раді як кавнсілмен... Негрич є родом з Берозова Нижнього, пов. Печиніжин...” Ч. 4

28. 1. „Кого ми не мусимо забувати”: Стаття Хариті Кононенко про січень і лютий 1918 р. які були „найтяжчими місяцями в сучаснім життю українського народу. В січні 1918 року вперше на Україну посунули московські большевики зі збройною силою... Протягом сих двох місяців загинув цвіт українського народу, загинула його краса, його сила... Не сміємо ми забувати тих, що перші показали якою є наша дорога до визволення. Як що ми не будемо памятати, не будемо шанувати своїх героїв, що життя віддали за свій рідний край, то чи-ж ми шануватимемо, любитимемо свою батьківщину?”; далі авторка вважає, що українці повинні відмітити цей період в історії боротьби українського народу за свою самостійність і віддати належну пошану всім борцям. Ч. 4
28. 1. „Церква й народ”: Стаття Т. Волохатюка про релігію, як важливий чинник у життю одиниці й цілого народу. Ч. 4

28. 1. „Український музей-архів у Відні”: Обширна вістка про організацію музею-архіву в Відні заходами Центральної Управи УСС; його очолив дир. Мирон Гаврисевич. Ч. 4
4. 2. „Католики тратять Українців” — Вістка: Про статтю в „Норт-Вест Рівю” (передрукована також у Free Press з 31. 1. 1925) за підписами архієпископів Беліво і Синотом, що „взиває всіх римо-католиків, щоби прислали гроші на ратовання католицизму серед Українців в Канаді, а зокрема на ратовання „Канадійського Українця...”; далше в статті подано, що „з чотирох українських послів, які є тепер в соймі провінції Манітоби, ані один не є католик... Те саме можна сказати загально про Українців, які здобули подібну визначність на інших полях.” Ч. 5
4. 2. Про смерть священика М. Гури: „29 січня помер в Едмонтоні український греко-католицький місіонар, Василіянин Матей Гура. Покійний походив з села Мостів, Сокальського повіту і до Канади приїхав в 1903 р. Зразу обслуговував Вінніпег, а пізніше через 15 літ був парохом в Едмонтоні. Умер маючи 51 літ...” Ч. 5
4. 2. „Будучність Українців в Канаді”. — Передовиця: Редакція подає два погляди про майбутність українців в Канаді; один з них: „Українці є призначені на винародовлення, а коли таке їх призначення, то даремна річ є будувати їм свої організації, інституції, часописи, школи, церкви і т. д. і чим скорше закинуть свою мову, звичаї і традиції, тим лучше для них. Друга думка є, що винародовляться Українці, чи не винародовляться, то все таки поки живуть, повинні про те життя дбати, розвивати його, повинні старатися устроїти його як найкраще...”; погляд, що для українців, як окремої групи в Канаді немає майбутності належить

не тільки деяким канадійським Українцям але й деяким землякам в Старім Краю й тому вони вважають, що немає потреби розбудовувати українське життя тут, а віддавати все на українські потреби й цілі за море; редакція бригадує таким рівень національної свідомости Української еміграції в перших роках поселення й їхній поступ в цьому напрямі який є вислідом власне розбудови своїх інституцій в Канаді; отже, не вважаючи на безнадійні передсказування „Канадійські Українці доси не вигинули, не пішли на дно; не тільки не винародовилися, але й завернули багато людей від винародовлення; більше скандіанізувалися, але враз з тим і більше зукраїнізувалися. . . Пропонувати, щоби канадійські Українці покинули всяку роботу для себе як безнадійну а всі свої сили віддали для Старого Краю, є крайним абсурдом. . . закидати тутешню роботу — значить зробити українству в Канаді смерть без часу і втрати на віки всяку можливість зробити щонебудь для Старого Краю. . .” Ч. 5

4. 2. „Петлюра в Празі” — Вістка: „До Праги прибув головний отаман армії України Сьмон Петлюра, і мав наради з видними представниками української еміграції. Він пробув в Празі три дні.” Ч. 5
11. 2. „Старі болячки” — обширний відкритий лист до редакції „У. Г.” проф. С. Шелухина, в якому він торкається проблеми соборности Української нації. Ч. 6—7
11. 2. Д-р В. Панейко відійшов з „Діла”: Обширна вістка про причини виступу д-ра Панейка з редакторства „Діла”; його місце заняв колишній начальний редактор д-р Дмитро Левицький. Ч. 6
11. 2. Про смерть Дмитра Андрейка. — Вістка: „4 лютого помер в Нью Йорку. . . Дмитро Андрейко, один з урядників Українського Народного Сою-

за, народний учитель і любитель українського спі-
ву та музики, відомий з того, що зібрав і видав
збірку пісень п. з. „Звуки України”... Покійний
...був учителем зі старого краю. Учителював в
Теребовлі... Тут був загально відомий між Укра-
їнцями і положив для них багато заслуг у гро-
мадській роботі...” Ч. 6

11. 2. „Кирило Геник умер”. — Вістка: „В четвер 5 лю-
го умер в Генеральнім шпитали в Вінніпе-
гу один з найбільше звісних Українців в Ка-
наді... маючи 68 літ... Кирило Геник уро-
дився в Березові, печеніжинського повіту в Га-
личині, 21 червня 1857 р. Перейшовши гімназію
в Коломиї був через рік на правах у Львові. Там
заприязнивсь з Іваном Франком і другими моло-
дими радикалами... До Канади приїхав 1896 р...
Вскорі дістав службу в імiграційнім уряді і на
сім становищу пізнали його майже всі українські
імігранти в Канаді. Слово „Геник” було для пер-
ших імігрантів синонімом всеї влади в Канаді.
Навіть слово „генг” (екстра генг, робота на залі-
зниці, до якої звичайно брали свіжих імігрантів)
зв'язувано з його іменем. Многі розуміли під іме-
нем Геник всіх іміграційних урядників і до нині
одного з таких урядників, Німця, який не має од-
ної руки, називають „безрукий Геник”. Десять літ
тому назад покійний уступив з урядової служ-
би...” Ч. 6
18. 2. Заклик до українських жінок в Канаді й ЗДА: Жі-
ноче Тов. ім. О. Кобилянської в Саскатуні, Саск.,
за підписами голови Хариті Кононенко й секре-
тарки Савелі Стечишин закликає українок жерт-
вувати на фонд, що оплатить делегаткам Україн-
ської Жіночої Національної Ради участь у Між-
народнім Зїзді Жіночої Ради (International Council
of Women) у Вашингтоні в травні 1925 р.; крім за-
клику опубліковано статтю голови У.Ж.Н.Р. Со-

фії Русової з Праги, яка дає огляд праці цього жіночого об'єднання, включно з його зв'язками й можливостями ще більшої праці на міжнароднім форумі, якщо на це були б відповідні фонди. Ч. 7

18. 2. „Про тайний університет у Львові”. — Вістка: „У Сен Френсиско Екземінер з 8 лютого 1925 була подана досить обширна стаття про тайний український університет у Львові з заголовком ‘Висше образования подають у Польщі в пивницях. — Українці заложили ‘тайний’ університет, бо їх жадобу знання проголосили їх ‘протектори зрадою.’ Статтю, дуже симпатично до Українців. . . написала Надія Лаврова на підставі інформацій, які подав їй секретар українського товариства в Сен Френсиско, Каліфорнія, д. Іван І. Ревенко. В статті наведені уривки з меморандума українського університету до всіх університетів світа. . .” Ч. 7
25. 2. „Кривда для Українських робітників”: Про комуністів „які працюють під маскою Робітничого Запозомого Товариства з головною квартирою на розі вулиць Коннолі і Мек Лефлін у Форт Вілліам. . . Українці є між тою масою найбільше арогантні, бо вірять, що вони здобули становище дійсної сили в Канаді. Один з їх провідників сказав у Форт Вілліам, що „на слово з головної квартири з Вінніпегу рука комуністів піднесеся проти гнобителів від Галіфаксу до Венкуверу.”; подаючи цю вістку за вінніпезьким Free Press з 21. 2. 1925, редакція „У. Г.” коментує: „Чи диво, що після такого Канада не хоче допускати українських імігрантів а українському робітникові нема роботи?” Ч. 8
25. 2. „Свої — чужі” („вражіння зі Студентских Вечерниць в залі Українського Народного Дому в Вінніпегу, 7. 2. 1925”): Стаття І. М. Пігуляка про йо-

го розчарування „вечерницями”, на яких українська студентська молодь переважно розмовляла англійською мовою. Ч. 8

25. 2. Національна свідомість і канадійське горожанство: В редакційній статті п. н. „Молодша генерація” редакція твердить, всупереч деяким поглядам, що „свідомість свого походження не перешкаджає людям бути добрими Канадійцями, а якраз навпаки — пособляє їм. . . Найлучші Канадійці між канадійськими Українцями є ті, що є національно свідомі, найгірші є ті, котрим найбільше браку свідомости. Доказати сей факт дуже легко з поліційних, шкільних і других звітів. . .”; далі говориться, що українці замало проявляються в канадійським житті; за багато ще живуть інтересами Старого Краю, а наслідок такий, що „канадійське Українство має доси прикрі прикмети відірваности від громадського канадійського життя. Найлучшим доказом на се є українські часописи в Канаді. В них старокраєві справи як не переважають, то в кождім разі забирають дуже поважне місце. . . Канадійські Українці мусять жити канадійським життям. . . Для молодшої генерації, яка Старого Краю особисто не знає, а якої ціле життя є звязане з Канадою, канадійські справи мусять взяти першеньство і оскільки старша генерація зуміє з тим погодитися, о стільки ліпше так для української справи в Канаді, як і для української справи взагалі.” Ч. 8

25. 2. „Чартер Товариства „Взаїмна Поміч””: „Товариство „Взаїмна Поміч” одержало чартер від домініяльного правительства, отже набуло право поширювати свою організацію на цілім просторі Канади. . . До головного уряду „Взаїмної Поміч” вибрано слідуєчих людей: Голова М. Стечинин, заступник В. Довганик, рекордовий секретар В. Купченко, фінансовий секретар П. Пав-

- люкевич, касієр С. Ковбель, радні Е. Левицький і Т. Д. Ферлей, контрольори З. Бичинський, В. Свистун і В. Угринюк." Ч. 8
25. 2. Проф. Турула на шпальтах „Канадійського Українця”: Редакційна стаття п. н. „Крутарство на крутарстві їде” висвітлює становище „Канадійського Українця” супроти особи проф. Турули й подій зв’язаних з ним. Ч. 8
11. 3. Стефан Торб'як: Вістка про смерть Стефана Торб'яка з Попларфілд, Ман. 6-го березня, 1925 р.; подано, м. ін., що „покійний належав до найсвідоміших членів української суспільности в Канаді...” Ч. 10
11. 3. „Шевченків заповіт”: Стаття Т. Волохатюка. Ч. 10
11. 3. Петро Іванович Прокопович (1775—1850): Стаття проф. С. Шелухина про цього „славного діяча українського відродження.” Ч. 10-11
18. 3. „Про Зїзд Інтернаціональної Жіночої Ради в Вашингтоні”: Довша інформативна стаття про Інтернаціональну Жіночу Раду, про Українську Національну Жіночу Раду, про з'їзд у Вашингтоні, в якому мала б брати участь голова У.Н.Ж. Ради пані Софія Русова; заклик до громадянства піддержати справу матеріяльно, висилаючи свої датки на руки Хариті Кононенко, голови Жіночого Тов. ім. Ольги Кобилянської в Саскатуні, товариства, що „зрозуміло потребу цієї справи і взяло не себе ініціативу в переведенню” цієї збірки й акції. Ч. 11
18. 3. В обороні української молоді: Довший допис Мик. Залозецького в обороні української студентської молоді в Вінніпегу, проти якої виступали в пресі деякі громадяни, а зокрема проти допису М. Пігуляка в цій справі. Ч. 11-12
1. 4. Прилюдний виступ Івана Мельника в Вінніпегу;

Про відчит Ів. Мельника з Ванкувера 29. 3. в Ліленд Театрі заходами Українського Народного Дому: „Гром. Мельник був висланий в 1921 р. загально відомою Годсон-Бейською Компанією на Камчатку та в північну Сибір для скуповування футер і провів там чотири роки. За той час приглянувся немало життю тамошніх людей, Камчадалів та Чучків, зібрав багато образків з їх життя і свій відчит ілюстрував тими образками. Близько три години оповідав гром. Мельник про свої переживання... але зібрані слухали його з найбільшою увагою...” Ч. 13

1. 4. Про Гетьманський рух в Канаді й Америці: Дві критичні передовиці, одна п. н. „Свідectво Українців про себе” (чис. 12), а друга п. н. „Будова на Брехни” про гетьманський рух у Канаді й ЗДА. Ч. 13

1. 4. „До Організації Українського Жіноцтва”: Стаття Савелі Стечишин, в якій вона закликає жінок до організаційного життя, а з нагоди „Всенародного Жіночого Конгресу” в Вашингтоні, на котрий має приїхати Софія Русова, як делегатка Української Жіночої Ради, вона пропонує скликати з’їзд в Саскачевані, запросити на нього Русову, щоб зорганізувати тут Жіночу Раду; вона пише: „Ми, Українки в Канаді, повинні заснувати тут Відділ Жіночої Ради, котрий мавби співділати з Жіночою Радою на Україні. Ся централь мала би взяти на себе ініціативу у всяких народних справах та давати напрям просвітній роботі, кожній філії... Членами сеї централі могли б бути всі Жіночі Товариства в Канаді, без ріжниць їх релігійних чи політичних переконань. Коли, ми дорожимо Україною, не повинна, нас ділити релігія чи партія. Робім спільно”. Ч. 13

1. 4. „Рим і Поляки властители Греко-католицької Церкви”: Статті о. В. Кудрика. Ч. 13—14

1. 4. „Шевченківський концерт в Торонто”: „...Українці дуже славно відсвяткували в суботу 21 березня пам'ять батька України Тараса Шевченка. Свято відбулося заходом Товариства ім. Т. Шевченка і головна участь припала хором, зорганізованому при тім Товаристві під проводом п. Ю. Гассана... Свято відбувалося в галі Кенедієн Форестерс... Програма складалася з 17 точок, між якими на першій місці була промова п. Оробця. Промовляла також по англійськи п-ні Флоренс Р. Лайвсей...”; далі подано, що денники „Глоб” і „Телеграм” помістили „світлина хору, дірігента, портрет Шевченка, життєпис Шевченка і т. д. Торонтонським Українцям, а передовсім п. Кухті, належить дяка за спосіб, в який вступили здобувати для української справи симпатію тамошньої англійської публіки.” Ч. 13
8. 4. Форма державного ладу майбутньої самостійної України буде залежати від українців, які там живуть, а не від українців поза межами батьківщини: В передовиці п. н. „Гетьман Український, чи агент російський” редакція критикує гетьманську акцію, що недавно деякі „гетьманці” почали ширити в Канаді й ЗДА зі заявами вірності Гетьманові Скоропадському; редакція пригадує, що „Українці в Канаді не є ані політичні емігранти, які живуть надіями на близький поворот до Рідного Краю і тому є схильні забавляти себе всякими ілюзіями, ані не є навіть зарібковими емігрантами, що також вважають свій побут в чужім краю тільки тимчасовим. Ми переважно горожане сего краю і думаємо тут вікувати. Звідкиж приходимо ми, горожане другої держави, до того, щоби вибирати форму державного ладу для України і накидати її людям, котрі може й чути про такий лад не хочуть? Звідки приходимо ми до того, щоби пр. складати присягу Ско-

ропадському і тим самим виповідати війну всім тим особам і партіям, що мають щире бажання і охоту збудувати українську державу, але про Скоропадського і чути не хочуть?..” Ч. 14

8. 4. „Думка Англіїців про Українців”: Про статтю в торонтонському тижневику Saturday Night з 21. 3. 1925 п. н. „Імігранти, що не є набутокм” про думхоборів, що палять школи в Брітійській Колумбії, а відтак про українців: „В інших частях краю маємо рід Українців, які є ще більше непожадані, бо вони більше хитрі. Многі з тих людей є в серци революціонери. Вони також стають проти закона що до ходження до школи, але вони мають свої власні методи заховування своєї мови; одною з них є брати в свої руки шкільні округи, усувати учителів з сильними канадійськими тенденціями і настановляти таких, що є або їх крови, або є в симпатії з ними. Після послідного перепису є в Канаді Українців звиж 85,000, вони переважно поселені в провінціях Манітоба, Саскачеван і Алберта і се не є переціненням справи, коли скажеться, що за великою більшістю з них треба наглядати з великою увагою. Вони мають свої власні часописи, що є явно комуністичні. Вони мають свої галі, в котрих учать комунізму, або й дечого гіршого так старих, як і молодих. Іншими словами, вони є тут з твердою постановою перевернути сей край до гори ногами. Се мабуть булиб добре ужиті гроші, якби тих людей депортувати. Вони без сумніву не є набутокм для краю, а з часом можуть оказатися поважною небезпечкою”; редакція „У. Г.” подає свої завваги до цієї статті, які закінчує так: „Скільки в писанню „Сатердей Найт” є правди, а скільки натягання, про се не потребуємо говорити; жаль лише, що не можемо сказати, що все те є брехня.” Ч. 14
8. 4. В справі української іміграції. Довша вістка:

720104

БІБЛІОТЕКА
ЗДУ

„...на днях прибули до Канади зі Львова два відпоручники Товариства Опіки над Українськими Емігрантами, др. Володимир Бачинський і о. Йосафат Жан. Др. Вол. Бачинський є звісний адвокат зі Львова і визначний провідник народної трудової партії, бувший посол до сойму у Львові і до парляменту у Відні о. Й. Жан є Канадієць з роду Француз з Квебеку, який приняв греко-католицький обряд і вступив до Василіян. Відпоручники зі Львова приїхали до Канади, щоби особисто пізнати услівя подорожи і візду до Канади, познакомитися з умовами життя в Канаді і обговорити з представниками канадійського правительства справу української іміграції”; слідує коментар редакції, в якому звернено увагу на негативне наставлення до української іміграції, свідоцтвом якого є хочби стаття в „Сатердей Найт” (див. стор. 17 — О.В.). Ч. 14

8. 4. „Світляний відчит гром. Кухти” в Гамілтоні, Онт.: Допис про виступ Кухти 1. 3. 1925 в Тов. ім. Шевченка про його недавну подорож до Півд. Америки: „Гемитлонці мали нагоду бачити ріжні міста, гори і ріки горячої Кольомбії... Присутні мали нагоду бачити цілу революцію в Кольомбії та довідались про життя тамошних мешканців... Вертаючи з іншими трома товаришами піхотою до Тихого Океану, перейшов він снігові гори Анди, країну Інків, звідав мури святині сонця, місто Аякуча і добивсь аж до побережа Тихого Океану. Тут знов висвітлював тамошніх жителів, звірята, гадюки та крокодилі. Відчит так інтересував слухачів, що бажалиб були слухати і до пізної ночі...” Ч. 14
8. 4. „Протестаційне віче в Саскатуні”. Допис „Д. Я.”: „З нагоди роковин віддання Галичини на поталу польським наїздникам Саскатунська українська громада устроїла в неділю 17 березня протеста-

ційне віче, щоби задемонструвати сим, що Канадійські Українці були, є і будуть проти сего ганебного насильства над українським народом в Галичині: Віче відбулося в салі Українського Народного Дому під предсідництвом п. Матвіїшина. На вічу промовляли: о. К. Кирстюк... п. І. Мазуркевич... панна Х. Кононенко, яка промовляла в імені жіноцтва та п. Ю. Стечишин, ректор Могилянського Інститута"; далі подано основні думки промовців і надруковано резолюції, що були ухвалені на вічі. Ч. 14

8. 4. „100,000 членів для „Просвіти” в Львові”: Стаття д-р Л. Цегельського про те, що М. Сурмач з книгарні „Січового Базару” в Нью Йорку почав акцію, щоб зібрати 100,000 членів для „Просвіти”; він, м. ін., пише: „Січовий Базар”, звисний зі своєї служби кожній добрій народній справі. В політику він не мішається... Але кожде добре, гарне, культурне діло „Січовий Базар” все підопре. Ось так і тепер „Просвіта”; далі подано в подробицях схему пляну переведення наміченої акції із закликом, щоб українці піддержали її. Ч. 14
8. 4. „Павло Полуботок” на сцені в Вінніпегу: Про виставу „Павло Полуботок”, що була відіграна 28. 3. 1925 в залі Інституту Просвіти Співацько-драматичною секцією Укр. Народного Дому в Вінніпегу; в рецензії подано, що вистава „вийшла надсподівано добре. Малось вражіння дійсного театру... Щодо поодиноких осіб, то з пань на першім місці треба поставити панну М. Угринюк в ролі гетьманської дочки Марусі. Гра її була бездоганна...”; далі подано в подробицях прізвища осіб в різних ролях з оцінкою їхньої гри; закінчується рецензія так: „Саля була битком наповнена публікою, що любивалась грою. Доброю річею було пояснення історичного підкладу штуки, яке дав п. В. Свистун. Штуки такі як „Павло Полубо-

ток” мають попри культурне також виховуюче патріотичне значіння, головнo під теперішній час і тому вибір сеї штуки якраз тепер заслугує на велике признання”. Ч. 14

15. 4. Про польсько-римський конкордат: Критична редакційна стаття п. н. „Дурень надіями багатий” — реакція на статтю о. Лева І. Сембратовича в „Америці” (ч. 36 з 31. 3. 1925) в обороні конкордату. Ч. 15
15. 4. „Якою повинна бути інтелігентна людина”: Стаття Тетяни Кройтор, скерована до студентської молоді, в якій вона пише, що не тільки формальна освіта робить людину інтелігентною, для цього ще треба чулої душі й шляхетного характеру; це можна досягнути тільки тоді, коли людина буде постійно працювати над собою й удосконалювати себе; вона радить „читати багато книжок, і шукати собі взірців, шукати типи гарних людей, великих людей і старатись ставати подібними їм. . . І коли всі ми з тою ціллю на думці будемо присвоювати собі гарні прикмети, а старатись позбутися злих, то навіть несвідомо будемо ставати чимраз ліпші, чимраз більше інтелігентні, бо інтелігенція чоловіка не є саме тільки образования, ані сама чемність. . .” Ч. 15
15. 4. Шевченківський концерт: Обширний допис Дмитра Гунькевича про концерт, що відбувся 15. 3. в залі Тов. Читальні Просвіти заходами цього товариства; головну промову про Шевченка вигословив проф. Є. Турула. Ч. 15
15. 4. „Подяка д-ра Кирила Трильовського”: Оpubліковано лист д-ра Трильовського з Відня, в якому він дякує землякам за численні листи-привіти, які він одержав з нагоди його 40-літнього ювілею громадської праці, а 60 ліття його життя; він пише: „. . . о скільки ходить о Канаду — позволю собі

у Вашій цінній часописи зложити сердечну і горячу подяку всім тим, що на мене, відбитого від Вітчизни та привичної народної роботи — емігранта не забули, а чи то добрим словом, чи й ділом старалися мене підбадьорити на душі і навіть і матеріально піддержати. А вже великою та незвичайно радісною несподіванкою для мене було коли я в ч. 41 „Українського Голосу” з мин. року зачитав допис з Спрінг Крік, Мондер, Алта, з котрого виходить, що у тій місцевості знаходиться „Народний Дім” мого імени...”; далі порушує д-р Триловський недавні події на українських землях, як також пригадує, що „5 мая с. р. надходять 25-літні роковини заложення першої Січі в Завалю, снятинського повіту...”; що до організації „Січ” на цьому континенті він пише: „Публична дискусія в часописах вияснила вже багато спірних питань і я маю надію, що Січи в Злучених Державах і Канаді повернуть на первісну січову дорогу, на дорогу поступу, демократизму та соборництва!” (Лист з березня, 1925, адреса: Wien XVIII, Marinstrasse 13, Austria). Ч. 15

15. 4. „Яку політику попирає „Український Голос””: Стаття Ф. Т. Гаврилюка, — відповідь „Канадійському Фармерові”, на його запит, що до становища „У. Г.”, коли йде про політичні партії в Канаді, він пише: „Канадійські Українці присягали вірність сій державі, але не присягали вірності ніякій політичній партії. „Укр. Голос” має лише одну політику, коли се можна політикою назвати, а се — інтереси українського населення в Канаді. „Укр. Голос”, як народний часопис, стереже чесоти і добробуту канадійських горожан українського походження перед політичними гієнами, які лествяться і брешуть нам перед виборами а потім показують нам свої зуби. Свої зуби показали нам ліберали в Манітобі, коли були в силі, зуби по-

казали нам консервати в Саскачевані, лише троха за вчасно. В виду сего дуже нерозважним кроком булоб для „Українського Голосу” присягати вірність якій будь партії і насліпо провадити всіх Українців в Канаді до одної політичної кошари. „Український Голос” поміщує дописи на всякі політичні теми і тим показує свою безсторонність і свободу думки...”; далі автор подає огляд політичної ситуації, а зокрема критично ставиться до так званого „прогресивного руху” в Саскачевані.

Ч. 15

15. 4. „Найменша газета на світі”. Вістка: „Недавно ми читали в часописах, що найменшим часописом на світі є англійський часопис, що виходить в Лондоні в трох примірниках. Однак показалося, що найменшим часописом в світі є „Українські Радіо Вісти”, котрі виходять в Нью Йорку. Редактором того часопису є М. Сурмач, управитель книгарні Січового Базару під ч. 34 Іст 7-ма вул. Сей часопис побив світовий рекорд, бо виходить лиш в однім примірнику, на одній сторінці, об'єму 9x12 цалів. Купити, чи передплатити сеї газети не можна; коли хто хоче її перечитати, мусить іти до вистави сеї книгарні, де є вивішений сей часопис. Кожного дня можна бачити там в кожній порі заінтересованих, що читають сей Часопис.”

Ч. 15

15. 4. Платня робітників у фабриці Форда: Іван Стратійчук відповідає на запит передплатника: „У фабриках Форда новий робітник дістає \$5.00 денно за 8 годин роботи. По двох місяцях дістає вже шість долярів. Сталий робітник дістає до \$7.20, більше ні, якб то робота не була.”
15. 4. Тов. ім. Т. Шевченка в Монреалі. Допис про діяльність товариства: „Одним з найгарніше розвиваючихся товариств в Монреалі є Тов. ім. Та-

раса Шевченка на передмістю Пойнт Ст. Чарлес... 1-го марта с. р. товариство обходило третю річницю отворення свого дому і зі звіту, який нам представив громадянин Іван Ониськів, бачимо, що Товариство числить 150 членів..."; далше подано подробиці про діяльність товариства; при Тов. існує „Діточа Громада ім. Т. Шевченка", яка утримує вечірню школу музики, історії і географії та граматики", при Тов. існує також заповомогове „Товариство Самопоміч". Ч. 15

22. 4. „Отвертий лист до Епископа Йосафата Коциловського в Перемишлі": Лист проф. П. Карманського до єпископа Коциловського, передрукований з „Українського Хлібороба", що виходить в Бразилії. Ч. 16
22. 4. Про сторінку дописів в „У. Голосі" й працю У. Н. Дому в Росборн, Ман.: Дописувач починає так: „Сторона у часописах призначена на „Дописи" є немовби рухомі образці, котрі переходять оден за другим і показують людям стан думки і бажання українського громадянства в Канаді. Сі образці є з ріжних частей Канади і щоби ще більше можна приглянутися життю Українців в Канаді, корисним булоби, колиби усі околиці подали свій „образець". Тому отже на місце буде коли подається до відома дещо з народно просвітнього руху у Росборн..."; далі подано подробиці і про діяльність українців в Росборн і околиці. Ч. 16
22. 4. „Чужинецькі кольонії" в Канаді. Вістка: „Перед членами Ківоніс — клубу в Вінніпегу говорив 14 квітня учитель Дж. Г. Голл з Гарленд на тему „Питання Чужинецьких Шкіл." Бесідник дуже негодував на те, що „чужинецькі кольонії" не хочуть приймати до своїх шкіл „англьо-саксонських" учителів і стараються задержувати старо-

краєві звичаї, обичаї, віри, традиції, ідеали, мову та релігію. Все те, по його думці, не дає чужинцям бути на сто процент Канадійцями... В виду сего... Голл пропонує просту розвязку цілого питання: Замкнення учительського звання в „чужинецьких” кольоніях для учителів „чужинецького” походження...”; в коментарі редакція подає: „На жаль, якраз таке „канадіянізовання” загання наших людей в большевизм, на котрий канадіянізатори в роді п. Голла ще гірше кричать. „Чужинці” в Канаді далеко скорше почулися б на сто процент Канадійцями, як би канадійська суспільність зуміла замкнути писки „канадіянізаторам” в роді п. Голла, що знають тільки дразнити одну народність проти другої.” Ч. 16

22. 4. „Процес за Православну Церкву”. Вістка: „Православна церква в Вінніпегу при вул. Дізраелі, звісна популярно як „буковинська православна церква”, але зачартерована як „народна православна церква”, стала предметом судового процесу. Як показується з позову до суду, члени парафії поділилися на дві групи. Одна група, котра через випадковий склад обставин дісталася до управи церковним майном, бажає відречися первісної цілі, для якої церква була зорганізована, а іменно хоче зеднатися з російською православною церквою; друга група домагається, щоби церква остала при старім чартері і статуті без змін. Ся група й внесла позов до суду...” Ч. 16
29. 4. „Закінчення сезону Укр. Народного Дому”. Вістка: „Славно закінчив співацько-драматичний гурток Українського Народного Дому в Вінніпегу свій зимовий сезон виступами в суботу 25 і в неділю 26 квітня. Сими виступами було виставлення зворушаючої драми „Воскресення”... і Шевченківське Свято... Як один, так і другий виступ удалися знаменито... В драмі „Воскресення” взя-

ли участь найлучші сили гуртка, як п. В. Казанівський, А. Буряник і Я. Самотулка та зоря української сцени в Канаді, п-на М. Угринюківна... Милим гостинцем для українського громадянства в Вінніпегу був також вокально-музичний концерт в честь Тараса Шевченка... П. В. Свистун, звісний деінде лише як діяч української православної церкви, або як знаменитий бесідник, показався перед вінніпегською публікою також як неабиякий дірігент і завдяки його праці Шевченківський концерт можна зачислити до одного з найкращих, які тут були..." Ч. 17

29. 4. „Книжка”: Стаття П. В. Чайківського про роль книжки в житті людини. Ч. 17

29. 4. „Українська нація і держава не поза нами, а в нас самих”: Стаття О. Жеребка, викликана передовицею в „У. Г.” п. н. „Свідोцтво Українців про себе”, в якій критично проаналізовано гетьманський рух в Канаді й ЗДА.; Жеребка обороняє гетьманську ідею правління; редакція, хоч не згідна з думками автора, надрукувала статтю, подаючи свій довший критичний коментар. Ч. 17

6. 5. Ганна Чикаленко в Нью Йорку. Вістка: „Делегатка з Великої України на жіночий міжнародний конгрес у Вашингтоні, пані Ганна Чикаленко, приїхала до Нью Йорку, кораблем Беренгарія в п'ятницю, дня 1 травня с. р. Делегатку привитали представниці українських жіночих установ в Нью Йорку.” Ч. 18

6. 5. „Устрій Канади”: Передовиця, що сконденсовано інформує про Домінію Канади, про Акт Британської Північної Америки, як також про політичний устрій Канади так, як він практикується. Ч. 18

6. 5. „Незвичайно раннє сіяння”. Вістка: „Пише нам п. А. Коновальчук з Лорет, Ман., що там декотрі

фармері почали сіяти ще 7 квітня, а загальне сі-
яння зачалось 11 квітня. В тій околиці живуть
французи вже 45 літ, але ніхто з них не пам'ятає
такого раннього сіяння.” Ч. 18

6. 5. Н. М. Острижнюк і поселенча акція. Вістка: „На
днях гостив в Вінніпегу загально знаний в Албер-
ті д. Н. М. Острижнюк, управитель Домініальної
Кольонізаційної Компанії в Едмонтоні. Добр. Ос-
трижнюк обговорював з компетентним авторіте-
том справу української іміграції до Канади. . . Він
бажає поміщувати наших українських поселенців
на найлучших землях попри державну залізницю
так головну, як попри її побічні галузи в Алберті.
Ся земля надається до мішаного господарства. . .”
Ч. 18

6. 5. „Новий Український адвокат у Вінніпегу”. Вістка:
„До Вінніпегу прибув на днях на сталий побут
п. Степан Савула, котрий досі вів адвокатську
канцелярію в Едмонтоні, до спілки з п. І. Басара-
бом. П. Савула походить зі золочівського повіту
й приїхав до Канади ще малим хлопцем. Високу
школу покінчив він у Вінніпегу а університет в
Едмонтоні, де в р. 1922 здобув адвокатський дип-
льом. . .” Ч. 18

6. 5. „З комуністичного Раю”: Цикл статей про дій-
сність в Україні під режимом комуністів; друкую-
чи цю серію, редакція подала від себе такі завва-
ги: „. . .бажаючи блище познакомити своїх чита-
чів з відносинами на Радянській Україні, буде по-
давати час від часу. . . короткі статті і образці з
життя Великої України, яка помимо масних слів-
ець комуністичних агітаторів є нічим иншим
тільки кольонією московського імперіялізму. . .”
Ч. 18—23

13. 5. „Німецький Професор про Україну”. Вістка: Про
книжку німецького географа проф. Обста, „який

в кінці 1924 року відбуваючи подорож по Сою-
зі Радянських Республік, проїхав також і через
всі українські землі, що тепер під московськими
більшевиками. Сю подорож проф. Обст відбу-
вав з доручення кількох наукових установ Німеч-
чини, які дали і потрібні на те кошти, отже то-
му опис, який він подає, можемо вважати досить
безсторонним...”; далі подано про різні аспекти
життя в Україні, так, як автор праці бачив. (У віс-
ті не подано назви книжки, ані видавців — О.В.).
Ч. 19

13. 5. „Як популяризується Українська пісня в Америці”:
Стаття М. Сурмача, в якій він пише, що україн-
ські пісні в Америці знані під різними назвами,
як „Джипсі Сонгс”, „Повліш”, „Рошен”, тільки не
по властивій назві; далі інформує, що „Січковий
Базар” почав видавати рольки на автоматичні
пляна, які не тільки проголошені, як українські, але
й слова до цих мелодій напечатані по-українськи.
Ч. 19
13. 5. Церковно-релігійні проблеми: Стаття В. Буряни-
ка п.н. „Під Розвагу”, в якій він розглядає різ-
ниці, головні з точки погляду національно-само-
стійницького, між греко-католицькою та греко-
православною церквами. Ч. 19
13. 5. Посол Н. В. Бачинський відповідає: Стаття Н. В.
Бачинського із спростуванням неточностей, які
були подані в „Канадійським Фармері” в зв’язку
з його виступом в Манітобській легіслатурі в спра-
ві допомоги потребуючим фермерам. Ч. 19—20
20. 5. „Український Хор в Торонто.” Вістка: „Хто має
радіо, нехай у вівторок 26 травня старається діс-
тати станцію CKCL Toronto 357 Metres. Українсь-
кий хор в Торонто під управою п. Гассана буде
того дня „розкидати” свій спів через радіо з Принс
Джордж готелю.” Ч. 20

27. 5. „Про наші життєві потреби й обов'язки” або „Чи знаємо, чого нам треба?": Статті свящ. В. Кудрика. Ч. 21—
27. 5. Абсолювенти університету: Стаття про Михайла Чорнейка й Василя Сарчука, які покінчили філософічні курси Саскачеванського університету й одержали ступні Б. А.; про Чорнейка подано такі інформації: „Тов. Чорнейко походить з села Винятинці збаражського повіта; до Канади приїхав малим хлопцем 1901 року... Чорнейко був одним з перших питомців-організаторів Українського Інститута Могили в Саскатуні... Інститут, як народна виховавча інституція завдячує т. Чорнейкови дуже багато, бо знайшов у нім щирого робітника і тихого організатора. Тов. Чорнейко належить до тих людей, які починають і докінчують роботу, не оглядаючися на те, яка буде за се винагорода...”; про Сарчука подано: „...до Канади приїхав одно-літним хлопцем 1902 року з села Ордів, пов. Радехів. Народну школу скінчив на Сокаль, Саск., а Каліджейт в Принс Алберт. По скінченню матрикуляції вписався на учительський курс... 1922 року вписався на саскачеванський університет і сеї весни скінчив філософічний курс... Тов. Сарчук був одним з найдіяльніших студентів Інститута і душею спортивного руху... Він є одним з тих наших многонадійних молодих інтелігентів, які по осягненню професій зможуть матеріально і морально помагати будувати народні виховавчі інституції для піднесення нашого народу і просвітно і економічно...” Ч. 21
27. 5. „Про устрій Гетьманських „Січей” в Америці і про справу Гетьманства”: Стаття д-ра Осипа Назарука в формі відкритого листа до редактора „У.Г.”, в яким він подає схему організації американської „Січі”; редакція поміщуючи статтю д-ра Назару-

ка подала довший критичний коментар, аналізуючи всі справи, які порушив д-р Назарук. Ч. 21

27. 5. Політичне дозрівання: В передовиці п. н. „Наука з Манітоби” редакція стверджує, що нарешті українці виявляють зрілість в канадійсько-політичних справах, включаються в партії, беруть участь в них, як рівні з рівними; в цьому напрямі українці в Манітобі можуть послужити, як зразок, тому, „що вибрали до сойму чотирох послів, з яких два вийшли послами вже по раз другий. Се доказало, що в манітобських Українців є політична сила; доказало, що вони знають, що роблять і чому се роблять і що як постановлять собі щось зробити, то постоять на своїм. . . Коли отже фермерське правительство відноситься до них, як до горожан рівних з другими горожанами, то лише тому, що вони вже доказали, що їм се належить. . . Остаточно до зміни положення Українців в Манітобі причиняєся багато те, що два із чотирох послів є членами пануючої партії. Член пануючої партії має завсігди перед правительством перше слово, чим член опозиції. . . І тому Українцям порадно мати завсігди своїх людей у кожній партії, щоби в разі, як та партія прийде до сили, Українці мали до неї доступ. Та для сего треба бути дійсними і постійними членами партії, а не лише хвилевими платними агентами, агітаторами. Участь у різних партіях, а передовсім в партіях пануючих, є для Українців першим умовом добуття себе з політичного пониження в Канаді. Якби в Манітобі було нині не два а бодай три фермерські послы, то ми булиб вже одного з них мали міністром. . . Те, що в Саскачевані при сих виборах тамошні Українці не використали для себе нагоди, не постаралися, щоб вибрати хоч одного Українця послом, є для канадійських Українців одним з найбільших ударів, які пережили.”

Ч. 21

27. 5. „Зуби а здоровля людини” — статті д-ра Г. Г. Скегара. Ч. 20—
27. 5. Емілія Кирстюк: Довша стаття за підписом „Жіночого Тов. ім. О. Кобилянської” в Теодор, Саск., про життя й працю Емілії, дружини свящ. Д. Кирстюка, що несподівано померла 27. 4. 1925; м. ін. подано: „Через цілий час свого побуту між нами. . . покійна завжди брала провідну ролю у всіх громадських справах. Працювала з повним відданням для піднесення нашого українського громадянства взагалі а жіноцтва зокрема. Працювала не лише між Українцями, але старалася познакомити і англійську публику з нашими бажаннями і стремліннями. Кільканайцять разів виступала перед тою-ж публикою. . . в тихже цілях. . .” Ч. 21
27. 5. З побуту тих часів. Вістка: „. . .вечером 16 травня Михайло Кузенко, секційний формен з Ріджент їхав „спідером” за акушеркою для своєї жінки. Ідучи зі скорістю 25 миль на годину, він наїхав на надїзджаючий з противної сторони з такою самою скорістю „спідер” свого свояка Івана Кузенка, також секційного формена, який їхав на відвідини до него. З І. Кузенком їхали 21-літний Йосиф Валецький і Ол. Сконоровський. Моторівки вдарилися до купи і розбилися. . . посажири Івана Кузенка погибли оба на місци, а Іван Кузенко покалічився так сильно, що зараз забрали його до шпиталю до Суріс без надії на його вилікування. Тимчасом жінка Михайла Кузенка вродила без акушерки близнята.” Ч. 21
3. 6. „Большевики побили тяжко Проф. Грушевського”. Вістка: „Новое Русское Слово” доносить, що в помешканні Української Академії Наук в Київї большевицькі студенти важко побили професора Михайла Грушевського, звісного українського самостійника, котрий перейшов був до большеви-

ків. Причиною нападу було те, що Грушевський помістив статтю про Шевченка, у якій ярко підчеркував ненависть українського поета до Москалів.” Ч. 22

3. 6. „Україна під большевиками” — стаття в формі листа з таким вступом редакції: „Редакція „Українського Голосу” дістала кілька цікавих листів про життя на Україні під большевицькою владою. Автором листів є Андрій Сліпченко, брат загально відомого в Канаді Гаврила Сліпченка з Йорктому. Той сам Андрій Сліпченко є знаний многим людям в Канаді, бо свого часу жив через кілька літ в Вінніпегу і брав діяльну участь в українським громадським життю. На Україну вернув він не довго перед війною і там пережив і війну і революцію, а тепер є знов в дорозі до Канади. . .”; (Лист з Харбіна з 5. 5. 1925). Ч. 22
3. 6. Про смерть свящ. Нестора Дмитрова. Вістка: „Дня 27 травня помер в Елизабет, Н. Дж., один з найстарших греко-католицьких священиків в Злучених Державах, о. Нестор Дмитрів. В останньому часі покійний був парохом в Реймі, Па., . . . Покійний був широко відомий серед американських Українців, яко діяльний громадянин. Свого часу перебував короткий час і в Канаді. Написав кілька популярних оповідань і якийсь час був редактором найстаршого часопису в Америці, „Свобода”. Покійний прожив 62 роки. . .” Ч. 22
3. 6. Євген Якубович: Вістка про смерть Євгена Якубовича в Філадельфії 27. 5. 1925; Якубович родився 5 березня 1856 р. в селі Шипинцях, на Буковині: „Скінчивши учительський семінар в Чернівцях, учителював. . . В році 1914 приїхав він до Канади, а зараз на слідуючий рік переїхав до Злучених Держав. . . в 1917 р. був вибраний на уряд фінансового секретаря Провидіння в Філадельфії.

На сьому становищі був він до самої смерти...''

Ч. 22

3. 6. Відозва за жертвами на будову Української Греко-Православної Катебри в Вінніпегу: У відозві подано, що Громада рішила „сего року збудувати бейсмент під церкву, який тимчасово має служити за церкву. Кошт того бейсменту має виносити около \$15,000.00...”; за комітет Української Греко Православної Церкви в Канаді підписані: о. С. В. Савчук, настоятель, Г. І. Блок, касієр, П. Попель, голова, В. Купченко, секретар. Ч. 22
10. 6. „Українці в Політиці.” Передовиця: Редакція уважає, що українці політично не вироблені тому, що не мали можливості „виховатися, вишколитися і випробуватися... Самодержавна Росія не була школою, в якій Українці могли б виховуватися на добрих політиків. Не багато ліпшою школою була й Австрія, де парлямент був більше торговницею, в котрій хіба могли виховуватися політичні ганделеси, а не політики. А поза Австрією і Росією світ для Українців не був відкритий. Не диво, що коли прийшло до того, що Українцям треба було політиків, то їх не було. Коли Україна потребувала в 1918 або в 1919 р. помочі від канадійських, або американських Українців, то не фінансової, не матеріяльної помочі потребувала, а політичної помочі... Чисельність канадійських Українців показалася в хвилю найприкрійшу для України безвартісною, бо політична сила канадійських Українців зовсім не відповідала їх чисельности. Канадійські Українці не мали ніякої політичної сили і тому не могли дати Україні майже ніякої політичної помочі... ми жиємо на свободі, де маємо повну спромогу розвивати свої здібности і користати зі своєї сили. І жиємо з народом, від якого більше, чим від якогобудь иншого на світі, можемо навчитися. Старий Край мав оправ-

дання, чому не випродукував добрих політиків, але ми в Канаді такого оправдання не знайдемо. На нас, на канадійських (а також на американських!) Українців спадає обов'язок випродукувати політиків, яких Старий Край в теперішніх відносинах не може випродукувати, як і не міг випродукувати в минулому.” Ч. 23

10. 6. Положення греко-католицької церкви в Галичині: Редакційна стаття п. н. „Під увагу Українців греко-католиків в Канаді”, в якій звернено увагу на загрожене становище греко-католицької церкви в Галичині з приводу того, що „Польща заключила з Римом угоду або конкордат, силою якого греко-католицька церква втрачає зовсім ту автономію, котру вона до сього конкордату мала...”; далше стаття осуджує провід греко-католицької церкви в Канаді й ЗДА, що не виявив жодної протестаційної акції в цій справі; стаття закінчується таким закликом: „Загал греко-католиків в Канаді разом з українськими греко-католицькими священиками повинен голосно запро-тестувати проти целібату, конкордату і цензури. Українці греко-католики! Основу вашої греко-католицької церкви, її східний обряд, її право на жонате духовенство, її автономію, нищить Польща і Рим. Протестуйте проти сього, а коли ваші протести не віднесуть бажаних наслідків, ви будете знати, як далше поступити, і які консеквенції з сього витягнути.” Ч. 23
10. 6. Виступ Проф. Боберського в Кенорі, Онт.: Обширний допис А. Цуркана про промову проф. І. Боберського 14. 3. 1925, в Товаристві „Просвіти”; зі збірки з цієї нагоди вислано \$20.00 на „Український город” у Львові. Ч. 23
10. 6. „Через Анди до Тихого Океану”: Подорожний репортаж П. В. Кухти. Ч. 23

17. 6. „Українці в Канадійській Політиці”: Передовиця, в якій звернено увагу на важливість і konieczність для українців глибше поцікавитися політичним життям Канади й взяти активну участь в ньому; до цього треба підходити не принагідно, але послідовно й фахово: „Політика — се умілість людей упорядковувати справи своєї громади, чи свого народу, щоби тій громаді, чи тому народови було як найкраще жити. . . Тому дуже милиться той, хто представляє собі, що політика є дрібниця, або що політика іде сама про себе як погода! Політика є штука, якої так само треба вчитися, як малярства, або музики. . .”; далі подано, щоб був поділ в праці й обов’язках, щоб у нас були спеціалісти в різних ділянках життя, включно з політикою, „бо хто кілька робіт нараз робить, той звичайно ані одної добре не зробить. . . І в тім є ціла тайна спритности Англійців та Американців. У них до всякого діла є знаток. Всякий рід роботи стає у них фахом. А одним з тих фахів є політика. . . А як довго в нас не буде фахових політиків, так довго будемо поштурковиском скрізь, де поступимо, чи в муніципалі, чи в провінції, чи в домінії, чи й на міжнароднім полі. . .” Ч. 24
17. 6. „Отаман Петлюра”: Стаття Юрія Гуменюка — реакція на статті проти Петлюри, які появилися в часописі „Січ” в Чикаго з 5. 5. 1925, з-під пера Омел. Тарновського; Гуменюк, як очевидець подій в Україні в часах відродження української державності, висвітлює позитивну ролю Петлюри в тих часах. Ч. 24—25
24. 6. „Канадійський Українець ‘Местер оф Артс’”: Вістка подає, що 16. 6. 1925, з Університету Чикаго одержав степенъ „местер оф артс” канадійський Українець п. Ілля Шклянка, бувший принципал публичної школи в Етелберт, Ман., вихованець Інституту ім. Петра Могили в Саскатуні. . . При

нашим браку інтелігенції степень „местер оф артс” є великою рідкістю і ми можемо чути ся гордими, що здобув такий степень Українець, який удержувався в школі власними силами.” Ч. 25

24. 6. Процес Запомогового Тов. Св. Николая: Вістка про процес між Товариством і пані Гладій, виключеною з Товариства на підставі того, що „вона перестала бути греко-католичкою, бо була звінчана в независимій церкві еп. Маркевича... Під час розправи виявилось, що товариство має чартер з 1915 р., в яким нема ніякого релігійного обмеження для членів товариства... Статут обмежує членство до греко-католиків тільки. Розправа виказала одначе, що статuti товариства є неважні, бо ніколи не були ухвалені товариством, так як сего вимагає чартер товариства... Суддя апеляційного суду п. Трумен видав вирок в користь пані Гладій. Вона на дальше остає членкинею товариства, а товариство має платити кошта обох сторін... Паню Гладій заступали адвокати Гіп, Арсенич і Морчісон, а товариство св. Николая адвокати Меклос і Конди.” Ч. 25
24. 6. „Як увійти в політику”: Чергова з серій передовиць про канадійське політичне життя з заохотою українців глибше поцікавитися політикою у всіх її площинах, послідовно підготовлятися до цього й партиципувати в ньому; „Хто хоче стати добрим політиком, то лучше зробіть, як буде з малого зачинати, але в малім докаже свою вартість. Се, певна річ, розкладає нашу програму витворення добрих українських політиків в Канаді на довший протяг часу, але трудна рада. Всякий успіх залежить від мозольної повільної праці... І так само лише мозольною, впертою працею ми можемо коли вже не перевисшити другі народи, то бодай зрівнатися з ними.” Ч. 25

24. 6. Стаття-заклик „Конгресового Комітету” в справі центральної організації „Союзу Українок Америки і Канади”: Довша стаття, в якій подано історію жіночого організаційного руху в Україні; його успіхи й невдачі; контакти з світовими жіночими організаціями, включно з участю в міжнароднім з’їзді Інтернаціональної Жіночої Ради, що відбувся в Вашингтоні; на цей з’їзд спеціально приїхала Ганна Чикаленко - Келлер і брала в ньому участь з членами „Конгресового Комітету”; з приводу з’їзду стверджено брак контакту між самотніми жіночими товариствами цього континенту й висунуено ідею організації Союзу Українок Америки й Канади; статтю підписали такі членки Комітету: Юлія Шустакевичева, Стефанія Абрагамовська, Олена Лотоцька, Катерина Шутаківна, Юлія Яремова, Марія Ленчукова. Ч. 25
24. 6. „З життя укр. студентів в Німеччині”: Стаття про студентські організації й їхню діяльність на терені Німеччини та вільного міста Данцінгу; статтю підписали за управу Союзу Українських Студентських Організацій в Німеччині та в м. Данцігу, Мих. Мілько, голова, Ст. Ярослав Федак. Ч. 25
24. 6. „Родинний Слівничок”: Подано значення таких слів, як „дід”, „внук”, „пасерб”, „сват”, „тета”, „небіж” і т. ін. Ч. 25
1. 7. Новий адвокат. Вістка: „...між 279 студентами, які сего року скінчили Ньюйорську Правничу Школу і дня 18 червня дістали степень L.L.B., був також колишній канадійський Українець п. Михайло Радик.” Ч. 26
1. 7. Судовий процес між свящ. С. В. Савчуком і видавцями „Канадійського Українця.” Обширна вістка, в якій в подробицях подано хід процесу, що відбувся „23 і 24 червня в суді Кінгс Бенч перед лавою суддів присяглих. Процес перепроводжував

суддя Мекданалд. Обжаловуючим був протоєрей Семен В. Савчук, голова Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді і парох української православної церкви в Вінніпегу. Обжаловані були дві компанії, що друкують і видають „Канадійського Українця”, орган єпископа Будки, іменню Канадійська Українська Видавнича Спілка і Вест Кенада Поблішінг Ко. Причиною розправи була передовиця надрукована в „Канадійським Українці” в числі з дня 1-го жовтня, 1924 року, в якій редакція „Канадійського Українця” очернила священників Укр. Православної Церкви як неуків, „кваків”, паразитів, гіпокритів, людей без світського і теологічного образования, людей, які тільки сором і ганьбу приносять українському народови. Протоєрей Семен Савчук, як один з священників, до котрих відносилось те очернення „Канадійського Українця”, а також як голова консисторії, віддав справу до суду...”; далі редакція детально подає цілий хід розправи з виступами свідків, промовами адвокатів, включно з підсумками судді при кінці всіх переслухань і зізнань; вирок лави присяглих був такий: „...згаданий уступ статті „Канадійського Українця” є очерненням о. Савчука і що вони признають йому п'ять тисяч доларів загального відшкодування з п'ять тисяч примірного (екземплярі) відшкодування, разом десять тисяч... По оголошенні засуду запанувала в салі суду дивна мовчанка. Кождий з публики якби остовпів... По кількох мінутах підноситься адвокат Гіп і заявив, що о. Савчук не прийшов до суду в першій мірі на те, щоби дістати грошеве відшкодування, але моральну сатисфакцію, і запропонував судді, щоби він відіслав лаву присяглих ще раз на наради в справі відшкодування. Суддя згодився... Сим разом лава присяглих внесла такий присуд: два тисячі доларів загального відшкодування, але так

само, як передше, пять тисяч примірного відшкодування...”; о. Савчука заступали адвокати Гіп і Арсенич, а видавців „Канадійського Українця” адвокати Виліямс і Мейбенк. Ч.26

1. 7. Жіночий Конгрес у Вашингтоні й Всеканадійський Жіночий Союз: Довша стаття Хариті Кононенко з Саскатуну, Саск., в якій вона подала деякі деталі про Конгрес Інтернаціональної Жіночої Ради, що відбувся в Вашингтоні, „...на місце пані Русової приїхала з Європи пані Келлер-Чикаленко, секретарка Української Національної Ради... мала приїхати зі Львова ще друга делегатка — пані М. Донцова... Та польська влада не дала пані Донцовій дозволу на виїзд з Польщі. Пробувши кілька день в Нью Йорку, пані Келлер-Чикаленко разом з панею Яремою (делегаткою, від ньюйоркського Жіночого Товариства) і панею О. Лотоцькою (також з Нью Йорку), яка заступила місце пані Донцової, виїхала до Вашингтону...”; далі авторка статті пише про труднощі українських делегаток на Конгресі, бо з упадком Української Держави, статус Української Жіночої Ради в міжнародних колах був дуже захитаний; в цій справі пані Келлер-Чикаленко доводилось „двічі виступати з промовами перед 2—3 тисячною публікою і вона бодай загально могла говорити про Україну...”; підсумовуючи українську проблематику, події на Конгресі й важливості інформативної ролі зорганізованого жіноцтва цього континенту, панна Кононенко заохочує українських жінок Канади оформити себе в трьох площинах, а саме: в місцеві товариства, провінційальні союзи, й у Всеканадійський Жіночий Союз, як центральну установу, завдання якого „булоб репрезентувати канадійських жінок перед чужими організаціями, давати напрям роботи канадійському жіноцтву, тримати постійний зв'язок з краєвим жіноц-

твом, та може і видавати також свій постійний жіночий журнал чи газету, потреба в чому не мала...” Ч. 26

1. 7. Остап Е. Маліцький — градуант правничої школи: Біографічна стаття про молодого градуанта О. Е. Маліцького, що покінчив правничий факультет в Чікаго й 10. 6. 1925 одержав ступінь L.L.B.,; подано, що Маліцький „узрів перший раз світ в селі Дітківцях, повіт Броди, Галичина, на 1-го жовтня, 1899 року... приїхав з родичами до Канади 1910 року. Родичі осілись тимчасово в Едмонтоні...”; вищі школи кінчив у Вінніпегу, а 1923 р. переїхав на студії до Чікаго. (Подав д-р Г. Г. Скегар). Ч. 26
1. 7. „Будова Православної Катебри зачалася.” Вістка: „В суботу 27 червня зачалася нарешті будова Української Православної Катебри в Вінніпегу (при вул. Бировс, Сінклер і Магнус — О.В.)... Пляни будови приготував і роботою упрравляє український будівничий п. Семен Ковбель, 671 Андерсон аве., Вінніпег...” Заклик за жертвами, які треба слати на адресу касира Г. І. Блока. Ч. 26
8. 7. Кількість українців - градуантів університетів у Канаді й ЗДА: Стаття д-ра Г. Скегара, в якій він подає число українців, що покінчили факультети на університетах в Канаді, або в ЗДА за останніх сорок років, цебто від приїзду нашої імміграції; таких він нарахував 72 особи. Ч. 27
8. 7. Архиепископ Іоанн Теодорович і редакція „Свободи”: Листи архиепископа до редакції „Свободи”, що їх вона не хотіла помістити; тому, що архиепископ спростовує неточності, подані відносно його особи в цій газеті, він вважає за потрібне їх висвітлити на сторінках „У. Г.”. Ч. 27
8. 7. Про діяльність Вол. Босого в Канаді: Іронічний

огляд діяльності В. Босого від приїзду до Канади „котрий ще не обтріпавши з себе корабельних порохів, почав з великим шумом організувати не-поорганізованих Українців... Відразу почав видавати страшно замашистей часопис з замашистим іменем „Пробій”. Підлетіло кілька чисел і Пробій пробивсь в долину... кинувся до організування українського державного війська „Січей”... Нараз на Сході не стало того метеора, бо він опинився в... колеї св. Йосифа в Йорктоні...”

Ч. 27

8. 7. Жіноче Тов. у Форт Віліям, Онт.: Обширний допис Марії Остапович про організацію Жіночого Товариства ім. Ольги Басарабової заходом членок Тов. „Просвіти”; на цих перших зборах вписалися в члени двадцять п'ять жінок; до заряду увійшли: „Текля Лиса, голова, Марія Остапович, заст. голови, Антонія Гайовська, секр., Марія Лиса, скарбниця; радні: Ева Венгер, Бр. Цибульська”; далі подано звіт про діяльність товариства й заклик до жінок „по всіх закутинах Канади і Америки”, щоб організувалися.
- Ч. 27
8. 7. Про смерть Лева Залозецького: 6-го липня помер у Вінніпегу „Лев Залозецький, довголітний горожанин Вінніпегу, від потовчнення автомобілем минувшого четверга (2 липня) вечером. Покійний йшов до дому по 6-ій годині вечером від копання основ під Українську Православну Катедру і коли переходив через улицу, наїхав на него автомобіль і тяжко потовк... Покійний мав 63 роки; походив з села Ниркова, Заліщицького повіту і прибув до Канади 19 літ тому... Полишив жінку і двоє дітей. Син його Микола укінчив сего року фармавцетику і є тепер співвласником аптики...”
- Ч. 27
22. 7. Важливість знання й освіти: В передовиці п. н. „Держім Крок”, редакція вважає, що українці в

Канаді тільки тоді зроблять поступ у всіх ділянках життя, коли будуть держати крок з другими спів-громадянами, але для цього вони мусять бути в курсі канадійського громадського життя, мусять над собою працювати, мусять собі помагати й мусять вчитися; в цьому напрямі треба покермувати молодше покоління: „Коли наші діти не будуть під зглядом освіти лишатися позаду від дітей Англіїців і Жидів, то се буде найпевнішою запорукою того, що в поступі Канади, ми держимо крок враз з другими народами, а не лишаємося позаду них.” Ч. 29

22. 7. „Конвенція Манітобських учителів — Українців”: Обширний звіт „Р. Ф.” з конвенції, що відбулася 16—18 липня в Українськiм Народнiм Домi у Вінніпегу; між тими, що промовляли були: К. Продан, Мих. Ситник, Жаровський, проф. І. Боберський, М. Кумка, п-на М. Савчак; при цьому згадано, що ... „Фрі Прес” помістив в суботу рано скромну, але вірну новинку. За те того самого дня в пополудневiм виданнiю помістив на редакційній стороні хамську статтю, щось в роді сатири, яка гідна тільки замотиличеного сліпого шовiніста... В сій статті автор кепкує собі, навіть з портретів українських письменників та поетів, які висять в Українськiм Народнiм Домі і жалуєся, що учителі провадили конвенцію по українськи, а не уживали англійської мови...” Ч. 29
22. 7. З нових видань: „М. Кумка. Початки руханки серед Українців в Вінніпегу. Ч. 1. Бібліотека Української Школи в Канаді. Вінніпег, Ман. 1925. Ціна 15 центів.” Ч. 29
29. 7. „Андрій Сліпченко приїхав до Канади”. Вістка про приїзд Сліпченка з України через Сибір і Харбін в Китаю до Канади. Ч. 30
29. 7. Неграмотність канадійських українців: В передовиці п.н. „Страшні цифри,” опрацьовані на під-

ставі урядового звіту перепису канадійського населення з 1921 р., подано відомості про великий процент неграмотних українців; „...в Канаді начислено 67,654 Українців, які мали більше, чим 10 літ. Між ними було 20,561 осіб, що не вміють ні читати ні писати. Се значить, що 30.39 процент канадійських Українців є неграмотні. Під сим зглядом не перевищує Українців ніхто в Канаді, хіба одні Індіане та Ескімоси, що живуть на далекій півночі... Статистичний звіт... зазначає, що між дозрілими неграмотними Українцями було точно 42.50 процент імігрантів... На загальне число 67,654 Українців в Канаді, що мають 10 або більше літ, було в 1921 р. 19,289 уроджених в Канаді. І між тими, що уроджені в Канаді, статистика виказує тільки 1,475 неграмотних, або 7.65 процент. В порівнянню з 42.50 процентами неграмотних, що приїхали зі Старого Краю, се треба вважати вже за великий поступ, хоч далеко нам ще до того, щоби зрівнатися пр. з Жидами (в яких неграмотні уроджені в Канаді становлять тільки 0.61 проц.) Ісландцями (...0.49 проц.), Скотляндцями (...0.41 процент)...”; далі подано цифри про неграмотність в Канаді інших народів, як також подано неграмотність українських жінок у порівнянні до жінок інших народностей, що, як „Українці взагалі перевищують своєю неграмотністю всі інші народи в Канаді, так українські жінки переважають під тим зглядом навіть Індіанок.”; висвітливши ці справи, редакція закінчує статтю такими висновками: „Канадійська статистика грамотности населення показує нам так ясно... в чім є низшість канадійських Українців супроти інших народів. Причиною нашої низшости є тільки наш брак освіти. Всі свої лиха можемо дослідити до сего головного жерела. Се є причина нашого упослідження в промислі, в торгівлі, в політиці, а навіть в фармерстві... Се є при-

чина, чому нас не люблять, чому на нас криво дивляться, чому перед нами границі замикають... І рівночасно се вказівка що слід робити, аби вийти з того пониження, в яким находимся. Дошку ратунку дає нам школа.” Ч. 30

29. 7. Новий адвокат: Біографічна стаття (з світлиною) про Е. Михайлюка, що докінчив правничі студії в Едмонтоні, а 10. 7. 1925 був прийнятий до „адвокатського албертійського товариства, як повноправний адвокат з кількарітною практикою”; подано м. ін., такі дані: Родився в Заставні, Буковина в 1887 р., до Канади приїхав 1904 р. В 1907 р. вступив до Брендонського семінаря, скінчивши „Нормал” 1910 р. По роках учителювання й інших заняттях записався 1920 р. на студії права, що їх закінчив; адвокатську канцелярію відкрив під ч. 306 Agency Bldg., у Едмонтоні.” Ч. 30
29. 7. „Союз Українок Америки і Канади”: Стаття Савелі Стечишин, в якій вона прихильно ставиться до zorganizування центру жіночих організацій Канади й ЗДА й закликає жінок до створення організаційних клітин, які мали б увійти до центрального союзу: „Коли в нас буде одна централь, наша робота краще піде, бо буде кому давати нам вказівки в важних справах і заступати нас в потребі. Коли би всі жіночі товариства без різниці їх релігійних чи політичних переконань стали членами Союзу, англійська суспільність в Америці і Канаді дивилася б на нас другим оком, бо всі культурні люде числяться з організацією, якаб вона не була. Ми поліпшили би собі долю в Канаді і в Америці, а рівночасно стали би підпорою Старого Краю...” Ч. 30
5. 8. „Нагороди для українських студентів”: „В нагороду за відзначаючі успіхи в школі (в одинадцятім степені) признав сего року манітобський уні-

верситет нагороду... двом українським студентам. І так Р. Дзьопко з Вирден дістав звільнення від шкільних оплат на університеті через один рік, а Віра Лесик з Вінніпегу... 50 доларів готівкою і звільнення від оплат на факультеті штук і знання..." Ч. 31

5. 8. „Протоєрей Божик у Вінніпегу”: „...протоєрей Пантелеймон Божик який рік тому перейшов з під юрисдикції митрополита Платона під руку єпископа Будки і через рік обслуговував греко-католицьку парафію у Форт Віліям, перенісся тепер до Вінніпегу і минувшої неділі (2 серпня) відправляв Службу Божу вже в Інституті Просвіти.” Ч. 31

5. 8. „Непризнані заслуги”: Дальша з циклу передовиць, про вагу вищої освіти; в статті подано, що хоч українці розбудували Західну Канаду, перебороли найбільші труднощі піонерського життя, допомогли отворити цю частину Канади для цивілізації, та мимо цього фізичного вкладу з ними не дуже числяться, а „Причиною є понайбільше те, що Українці стоять на низькім рівені освіти. Темнота нікого до себе не притягає, темнота лякає... Канадійська урядова статистика ствердила, що Українці зі всіх народів Канади стоять найнижше щодо освіти...Колиб канадійські Українці побіч своєї фізичної сили могли були заімпонувати Канаді також своєю умовою силою, то думка про Українців булаб нині в Канаді далеко краща, чим є... Тому нема що дуже дивуватися, що Канадійці иншого походження дивляться нині на своїх співгорожан-Українців недовілично а то й ворожо. І нема способу на убиття сеї недовірливости та ворожнечі, як через дбалість Українців о освіту...”; стаття закінчується, що кращої майбутності можна сподіватись тільки через освічення молодшого покоління: „якби висші

школи і університети Західної Канади заповнилися українськими студентами та студентками, бодай в тій самій пропорції, в якій є українське населення тих провінцій до населення іншого походження, то побачимо в найближшій часі, що упередження до Українців в Канаді коли не зовсім упаде, то бодай в великій мірі зменшиться!"

Ч. 31

5. 8. „Інформації для будучих дентистів”: Стаття д-ра Г. Г. Скегара, в якій він подає різні інформації студентам, які бажають брати дентистику в американських університетах; він вважає, що один з кращих університетів для дентистики Нортвестерн університет; далі він пише: „Дентистика є рішучо найкоштовніша професія. Але добре булоб, щоби багатші родичі висилали своїх синів до Шікаго на студії, як найбільше, бо до тепер ми маємо всего на всего 5 дентистів”. Ч. 31
5. 8. Іван Яців: Стаття „М. З.” (М. Залозецького — О. В.) з біографічними даними про молодого градуанта університетів: „На манітобському університеті сего року, між іншими, покінчив гром. Іван Яців всі правничі іспити з титулом правника, LL.B., а крім сего албертійський університет наділив його титулом М.А. за написання тези „Українська Література”. . . Умовою до здобуття титулу з філософії М.А. є написання тези. Що-ж могло бути кращим як написання огляду укр. літератури зі вступним поясненням укр. історії, яким то робом спричинився до поширення знання в англійським світі про нас — Українців. . .”; даліше подано: „Іван Яців уродився у Вінніпегу, около 30 літ тому. Коли йому було кілька літ, його родичі переселилися на ферму в Лейдівуд, Ман. . .” Стаття закінчується згадкою про двох інших градуантів: „Українське суспільство в Канаді має тепер трьох громадян з науковим титулом М.А.: Гром. Шква-

рок досягнув його в 1921 р., а в р. 1925 тов. Яців здобув його 15-го мая і гром. Шклянка 10-го червня. . .”
Ч. 31

12. 8. „Гості з полудня”: „В нашій редакції гостили 10 серпня три гості з полудня, які приїхали автомобілями з далекого Шікаго на прогульку до Вінніпегу. . . др. Володимир Сіменович, др. Мирослав Сіменович і адвокат Смук. Приїхали вони до Канади зі своїми жінками і приятелями. . . Гості з полудня говорять, що Канада в літі дуже їм подобається.”
Ч. 32

12. 8. Втеча від українства: Передовиця п. н. „Школа не зіпсує” розглядає проблему втечі молодого покоління від українства, навіть освічених, які родилися й вишколювались в цій країні: „Дуже часте видовище в Канаді є, що молодий студент або студентка, виховані в канадійських школах, удають, що не вміють, або й справді не вміють по українськи. Сумно дивитися на таких молодих людей і не один Українець, глянувши на них думає: ‘як має з канадійських шкіл виходити таке наше молоде покоління, то мабуть краще, щоби воно вже й без шкіл пропадало. Що нам з того за користь, як маємо виховувати своїх синів та доньок для Англіїців, а не для себе?’ З такою думкою не зовсім можна погодитися. . .”; аналізуючи такі прояви редакція приходить до висновку: „були випадки, що відчужувалися від українського народу студенти і студентки, виховані під чужими впливами- Вони відчужувалися, бо або з дому не виносили ніякої національної свідомости, або українськість, оскільки вони були з нею позначені, була для них однозначною з темнотою і заскорузлістю, якої треба було соромитися. . .”; щоб молодші не кидали свій нарід буде залежати „більше від старшого покоління, чим від молодшого. Старше покоління мусить навчитися ціни-

ти освіти, щоби не представлялося в Канаді як остоя тьми. Діти соромляться своїх родичів лише тоді, коли є за що їх соромитися... як українські родичі будуть такими, що діти зможуть ними гордитися, то нема страху за те, що школа їх зіпсує."

Ч. 32

12. 8. Семен В. Озеро ... адвокат-українець: Стаття „М. З.” (М. Залозецького — О.В.) про життєвий шлях, переважно студійний, С. В. Озера, що успішно закінчив правничі студії, одержуючи ступень LL.B. Ч. 32
19. 8. „Вкладання угольного каменя”: Обширний опис візитації архієпископа Івана Теодоровича й умування угольного каменя під катедру св. Покрови при вул. Бировс і Синклер у Вінніпегу в неділю 16 серпня, 1925: „Богослуження провадив Впреосвящений архієпископ Іван, помагали йому чотири православні священики: прот. С. В. Савчук, оо. В. Новосад з Толстой, Ман., М. Кучер з Брендону, Ман., і П. Білон з Форт Вилліам, Онт... добре вишколений церковний хор, що під управою д. В. Свистуна співав уміло композиції... Стеценка, Кошиця, Бортнянського... При вкладанню угольного каменя промовляло кількох бесідників, а саме: д. В. Свистун, як ініціатор будови церкви, д. Й. Кулачковський з Вайти, д. Ю. Підлубний, як представник буковинських Українців, і сам владика Впр. Архієпископ... На другий день, в понеділок 17 серпня, вечер, відбулося під тим самим піддашем церкви спільна вечера в честь Впреосв. Архієпископа...” Ч. 33
19. 8. „Катастрофа Армії У.Н.Р.”: Стаття Д. Д. Лещина. Ч. 33
19. 8. „Брак віри в себе”: Стаття В. А. Овсяника про національну несвідомість українців, що є причиною, що такі легко кидають свої духово-культурні традиції й захоплюються чужими. Ч. 33

19. 8. Письменники й їхні заробітки: Подаючи вістку за лондонським *Evening Standard*, скільки заробляють британські письменники на своїх творах, (наприклад, Гол Кейн 500,000 річно, Джеймс Бері поверх \$220,000 річно, Г. Велс, Б. Шо, В. Моге́м і Е. Опенгайм по \$100,000, Арнолд Бенет \$80,000), редакція коментує: „Коли порівнати сі доходи з доходами українських письменників, то бачиться таку різницю: британські письменники живуть як королі, а українські письменники проводять життя в найгіршій нужді і на останку вмирають на сухоти або иншу слабість, що повстає через брак відповідних средств до життя. Коли книжки британських письменників розходяться в міліонах примірників, то твори українських письменників ледви в кільканайцятх тисячах примірників. Коли в кожній англійській хаті, убогій чи багатій, знайдете гарну бібліотеку, то між Українцями за приватними бібліотеками треба шукати зі свічкою.” Ч. 33
19. 8. Нова книжка П. Карманського п. н. „Чому? — Причинки до місіонарської діяльності Васи́лія́н у Бразилії. Накладом автора при допомозі свідоміших громадян. Уніон да Вікторія, 1925. Сторін 212. В книжці описує відомий в Канаді проф. Карманський свої спостереження про діяльність Васи́лія́н в Бразилії і пояснює, чому він з ними зірвав...” Ч. 33
26. 8. „Америка і Канада”: Передовиця, яка порівняльно висвітлює всі ділянки життя українців Канади й Америки: в Канаді 300,000 українців, в Америці поверх мільйон; в Канаді національна свідомість українців вища, коли взяти до уваги сітку народних домі́в, виховавчі інститути, а в Америці переважають тільки запомогові (асекураційні) організації; далі йдуть порівняння видавничої діяльнос-

- ти, жертвенности на народні цілі, економічні відносини й т. п. Ч.34—35
26. 8. „Монархія, чи Республіка?” Стаття проф. С. Шелухина в справі державної форми України. Ч. 34—38
26. 8. „Нові дослідни над ‘дослідниками’”: Цикл статей „В. К.” (о. В. Кудрика — О.В.) про діяльність „біблійників” і „роселістів”. Ч. 34
26. 8. „Нова українська аптика”. Вістка: „На 1-го вересня буде отворена на розі вулиць МекФіліпс і Мегнус аптика. Властителем є добр. Іван Негрич з дочкою Марією Негрич, що покінчила два роки тому аптикарський факультет на манітобським університеті і посідає кільккалітну практику...” Ч. 34
2. 9. Меморіал Булевард у Вінніпегу. Вістка: „Місто Вінніпег дійшло вже до остаточної згоди з Годсон Бей Компанією щодо переходу нової вулиці Меморіал Булевард через посілість компанії. Компанія вже здавна приготовлялася до збудовання свого стору при Портедж Евню і Колоні Стріт. Се місце є якраз напроти будинку парляменту і туди упляновано вулицю, що простягалася від будинку парляменту до Портедж Евню. За місце, яке місто взялоб від компанії на вулицю, компанія має дістати в заміну кусень землі в сусідстві... Годсон Бей Компанія оповістила, що негайно приступає до будови свого нового стору. Будинок має коштувати 5 міліонів долярів.” Ч. 35
9. 9. „Релігійна боротьба”: Передовиця, яка старається подати причини релігійної боротьби серед українців у Канаді з такими висновками: „В чім-же міститься релігійна боротьба між Українцями в Канаді? Лише в тім, що від старших церковних громад постійно відпадають люде і приєднуються до української православної церкви... Іншими словами: релігійна боротьба зводиться до того,

котра церква служить українському народови, а котра хотілаб над ним панувати. Отже релігійна боротьба йде не за якісь містичні вірування, догми, правила, не за те все, що знаменувало релігійні війни в середних віках, тільки за те, чи над душею українського народу має панувати якийсь чужинець, чи сам український нарід...” Ч. 36

9. 9. „Нова Українська адвокатська фірма”: Вістка, що адвокати Дм. Якиміщак і С. В. Озеро відкривають адвокатську спілку; канцелярія буде приміщена під ч. 520 McIntyre Block у Вінніпегу. Ч. 36
16. 9. Про смерть письменника Осипа Маковея. Вістка: „21 серпня помер др. Осип Маковей, директор учительської семінарії в Заліщиках і один з найбільших сучасних українських письменників. Покійний уродився в 1867 р. в Яворові... Покійний лишив по собі загальний жаль не тільки як письменник, що міг би збагатити нашу літературу ще не одним цінним твором, але й як виїмково симпатична людина та чільний громадянин.” Ч. 37
16. 9. „Згорів Український елеватор.” Вістка: „В неділю 6 вересня згорів елеватор Української Фармерської Елеваторної Спілки в Мензі, Ман... Елеватор був заасекурований як також і збіже, яке було в елеваторі... Українська Збіжева Спілка приступила зарз до будови нового елеватору...” Ч. 37
16. 9. Смерть Галі Богонос: „В страшний спосіб стратила життя 9-літна Галя Богоніс, мила донечка загально-відомого громадянина Вінніпегу... Йос. Богоноса...”; далі подано, як у забаві з іншими дітьми при огні занялася її суконка, наслідок чого вона смертельно попеклася; померла в шпиталі 13 вересня. Ч. 37—38
16. 9. „Чи з такої роботи брати канадійцям примір?” Вістка: „Український горожанський клуб в Діт-

ройт, Міш., рішив піддержувати підчас виборів Ляха, ворога українського народу, видавця польського часопису „Дзеннік Польскі”... який кандидує на радного в тім місті. . . В той час, коли між українським і польським народом провадиться боротьба на життя і смерть, знаходяться в Америці Українці, що не соромляться йти за польським возом. Дивне розуміння національної чести мають ті Українці в Дітройт!” Ч. 37

16. 9. „Звіт з Конвенції ‘Тов. Укр. Учителів Канади.’” Звіт окремих сесій нарад за підписами Ст. Никифорука й І. Г. Сирника п’ятнадцятої „з ряду конвенції „Т.У.У.К.”... 16, 17 і 18-го липня в Народнім Домі у Вінніпегу, при поважнім числі учителів і учительок.” Ч. 37

16. 9. Про смерть поета Самійленка. Вістка: „На селі недалеко Київѧ помер дня 13-го серпня відомий талановитий український поет Володимир Самійленко в 61 році життя. Перед смертю совітська влада на Україні визначила йому була досмертну платню.” Ч. 37

16. 9. „Свято української культури”: Стаття проф. І. Огієнка про потребу створити „Свято української культури”, святкувати його щорічно, щоб тим пізнати культурне багатство українського народу: „Українська культура стародавня, самостійна й велика. Здібний нарід наш за довгі віки свого існування створив величезні культурні надбання і нашим обов’язком мусить стати — пізнати ці культурні надбання самим і розповісти про них світови. . . Лише добре знаючи свою рідну культуру, знаючи правдиву ціну її, ми міцнійше будемо триматися сеї культури. В силі знання своєї культури буде й політична сила українського народу, яко народу самостійного. . .” Ч. 37—38

23. 9. „Українець назначений інспектором шкіл”. Вістка

зі знімкою: „Саскачеванський уряд назначив сими днями, п. Ф. Т. Гаврилюка, В.А. з Ст. Джулієн, як одного з п'ятих нових інспекторів шкіл. П. Ф. Т. Гаврилюк належить до перших українських учителів в Канаді, бо від року 1908 працював стало на полі просвітнім... в році 1916 скінчив університет. Слідуючого року п. Гаврилюк взяв нормальний курс в Саскатуні і дістав першої класи диплому для публичних і висших шкіл. П. Ф. Т. Гаврилюк є ширше відомий українському громадянству в Канаді, як голова Інститута ім. П. Могили в Саскатуні...” Ч. 38

- 23 9. „Торонтонська Консерваторія Музики — Університет в Торонті”: Стаття Т. Угрюнка про консерваторію й схему її праці, іспитування учнів всяких музичних інструментів і т. п.; заклик до українських батьків у Канаді, головню до тих що „вже давали своїх дітей до науки музики під контролею найвисшої музичної інституції в Канаді, нехай не залишають їх образования в тім самім напрямі аж до самого укінчення образования. Нехай і заморські Українці видадуть музикантів та композиторів, як видавала їх до сего часу Галичина, Буковина та Велика Україна...”; далі подано лісту імен українських студентів з різних частин Канади, що здали іспити. Ч. 38
16. 9. Цикл передовиць на канадійські політичні теми з приводу надходячих федеральних виборів (29. 10. 1925) і міських виборів у Вінніпезі (27. 11. 1925) п. н.: „Суд народу”; „Партії”; „Українські кандидати і українські послы”; „Найліпша Партія”; „Кривда заходу”; „Вороги і приятелі”; „Миска сочевиці”; „Із дощу під ринву”; „Як люде вдовольються малим”; „Партійні комбінації”; „Представники, що помагають, і представники, що шкодять”; „Після муніципальних виборів.”

Ч. 37—48

23. 9. Вияснення й спростування Мир. Стечишина: З приводу появи статті д-ра О. Назарука в перемиськім „Українським Голосі” п.н. „Релігійний хаос у Новім Світі,” в якій він подає замітку, що її він був передав Мир. Стечишинові для перегляду й апробати (головно тієї частини, що відноситься до „радикальної групи” в Канаді), Стечишин подає в довшій статті п. н. „Моя ‘Апробата’” пояснення до цієї справи й додаткові коментарі щодо релігійности української інтелігенції. Ч. 38
30. 9. „Виборча боротьба кипить”: „Виборча боротьба в Канаді поступила в минувшій тижни значно вперед... прогресивна партія показує в західних провінціях найбільшу рухливість. В Саскачевані проявляє жваву рухливість ліберальна партія, під час коли в Манітобі дає про себе багато чути консервативна партія. Також робітнича партія проявляє оживлену діяльність у містах... Навіть комуністи під іменем Канадійської Робітничої Партії висунулися з одним своїм кандидатом в особі відомого агітатора Бартоломю.” Ч. 39
30. 9. „Премієр Кінг в Західній Канаді”: „В неділю 27 вересня прибув до Вінніпегу премієр Мекензі Кінг, щоби зачати обіздку Західної Канади...” Ч. 39
30. 9. „Др. Мігайчук не дістав номінації”. Вістка про старання д-ра М. Мігайчука, дентиста з Вінніпегу, дістати консервативну номінацію з округа Селкірк у Манітобі; успішний кандидат був адвокат Ганесон. Ч. 39
30. 9. „Нам не треба Російської тюрми народів”: Редакційна стаття інформує про з’їзд „російських анти-большевицьких емігрантських елементів”, що має відбутися в Парижі в листопаді, щоби „утворити єдиний фронт для боротьби з большевиками”; тому, що ініціативу в скликанні цього з’їзду взяли

праві московські імперіялісти становище українців до цього з'їзду негативне, тому що для них кожна російська тюрма народів однакова, будь вона червона, будь біла. Ч. 39

30. 9. Петро А. Дрогомирецький: Довша біографічна стаття д-ра Г. Г. Скегара про нового градуанта, що одержав В.А. „з найвищими гонорами” в Дубюкському Університеті в Айові, ЗДА; подано так: „Петро Дрогомирецький родився в околиці Плезант Гом, Манітоба, 25 листопада, 1902 року. Шкільні початки дістав на фермі а в Тулонській бурсі укінчив публичну школу... Поякімсь часі перебрався до бурси ім. П. Могили в Саскатуні і тут докінчив цілий „гай скул”, як рівнож перейшов Нормал... та взяв 1. рік Артс на університеті ... в осени 1923 року поїхав до Дубюк...” Ч. 39
7. 10. „Нема кандидатів Українців”: „...при сегорічних домініяльних виборах нема ні одного кандидата - Українця. В кількох округах були маленькі приготування до поставлення кандидатів - Українців, але рух з тими кандидатурами завмер...” Ч. 40
7. 10. „Бурса ім. Шептицького замкнена”: „З початком сего шкільного року Бурса ім. Шептицького в Ст. Боніфас замкнула свої двері з тої причини, що зголосилося до неї дуже мале число студентів...”; слідує коментар редакції: „...через довгі літа провадилася в Канаді сильна боротьба між двома напрямками провадження бурс, а то стисло католицьким і народним. Результат тої боротьби вийшов в користь народного напрямку. Інститут ім. П. Могили... є найсильнішою нашою народною інституцією і тепер переповнений студентами... Інститут Грушевського також заповнений і вже виплачений тимчасом як і обі католицькі бурси, одна ім. Шевченка в Едмонтоні, друга ім. Шептицького в Вінніпегу вже перестали існувати...” Ч. 40

7. 10. „В справі організації Українців Східної Канади”: „Українців в Східній Канаді нараховують, до кількадесять тисяч, та про якусь одноцільну організацію не було у нас до тепер жадної мови. Більшими кольоніями осіли Українці в Монтреалі, Лашінах, Оттава, Ошава, Торонто, Гемилтон, Брентфорд, Престон, Кічінер, Ст. Кетеринс, Велланд, Порт Колборн, Лондон, Виндсор і Форд Ситі, а також в майнах коло Содборі, Кобалт, Тиммінс і Левак. В кожній з сих місцевостей живе понад 1000 Українців...”; далше, автор статті „Я. К.” пропонує, щоб скликати з’їзд українців східної Канади в Торонті й подає ряд справ, які з’їзд повинен розглянути й рішити: Запомогові організації; часопис; приватні школи й підручники; старо-краєві справи й справи іміграції й еміграції.
Ч. 40
7. 10. „Грязь Москви”: Стаття Д. Д. Лещишина, — відповідь на статтю І. Віктора п. н. „Панські наймити” в „Українських Робітничих Вістях” чис. 112.
Ч. 40
7. 10. „Апеляційний суд за Ф. Атаманюком”: „Манітобський апеляційний суд одноголосно піддержав рішення суду присяглих в справі Ф. Атаманюка проти Сіпіярської Компанії; сим рішенням признано Атаманюкови 3,000 долярів відшкодовання за покалічення, які Атаманюк відніс, коли кондуктор на поїзді заставив його скакати з поїзду, який не спинився цілковито, а тільки звільнив свій біг... Справу Атаманюка заступала в суді адвокатська фірма Гіп, Арсенич і Морчисон.”
Ч. 40
14. 10. „Яків Станько, Б.А.”: Стаття про нового градуанта Манітобського університету „один з наймолодших студентів, які покінчили університет, Яків Станько не мав ще сповна 18 літ, коли дістав свій Б. А. Яків Станько уродився таки в Канаді на фар-

мах в околиці Валий Ривер в 1907 р. В семім році життя зачав ходити до публичної школи на фармах... у тій самій школі на фармах скінчив одинайцятий степенъ а в 14 році життя записався на університет... Його батько Микита Станько, родом Лемко, 25 літ тому приїхав до Канади з Злучених Держав та осів на фармі на Валий Ривер, де тепер є одним з передових фермерів..." (Подав В. Я. М.) Ч. 41

14. 10. „Мельничук та Шеремета”: Стаття Д. Д. Лещишина про „героїв-мучеників бл. п. Степана Мельничука і Петра Шеремети, розстріляних дня 11 листопада 1922 року на подвір'ю вязниці окружного суду в Чорткові...”; рівночасно критика на драматичний твір М. Ірчана п. н. „Дванайцятка”, в якому він „поробив з Мельничука і Шеремети комуністів і грабіжників...” Ч. 41
14. 10. „Смерть і похорон Волод. Самійленка.”: Довша стаття про останні хвилини письменника Самійленка, його смерть і похорон (передрук з „Діла”). Ч. 41
14. 10. „Харитя Кононенко відїхала до Європи.” Вістка: „З початком сего місяця гостила пару днів у Вінніпегу в переїзді до Європи п-на Харитя Кононенко, бувша настоятелька для дівчат в Інституті ім. Петра Могили в Саскатуні. Панна Кононенко побула в Канаді заледви півтора року, приїхавши сюди на весні 1924 р. За той час була учителькою Рідної Школи в Йорктоні, а відтак в Саскатуні, де була також настоятелькою в Інституті. Відїхала, щоби докінчити свої студії в Господарській Академії в Подебрадах, на що дістала стипендію від чехо-словацького правительства. Перебуваючи в Канаді, п-на Кононенко проявила немало рухливості в громадськім життю тутешніх Українців, чи радше Українок і виробила собі досить поваж-

ний гурт приятелів та знайомих. Нашим читачам представилася вона, як авторка двох коротких оповідань, що були друковані в „Українським Голосі’...” Ч. 41

21. 10. „Січинський знов всипав полякам перцю.” Вістка: „... Посли зі 41 парляментів Европи та Америки, що зіхалися були до Вашингтону на наради Міжпарляментарного Союзу, перенеслися на докінчення своїх нарад до Оттави в Канаді і там радили в будинку канадійського парляменту. Предметом їх нарад було питання національних меншостей. Для Українців се була найцікавійша тема. Тому й не диво, що в Оттаві зявився Мирослав Січинський, майстер від познакомлювання чужих людей з життям та кривдами українського народу... 13 жовтня відбулася дебата над національними меншостями і тоді делегати зі Швеції підняли справу поневолених Польщею Українців і на основі доставленого Січинським матеріялу стали дуже остро і рішучо в обороні Українців...”; далі подано, що „зїзд парляментаристів... не віднісся до справи національних меншостей по справедливости... На се рішення шведські делегати були дуже обурені і один з них, сенатор Ліндгаген, сказав про се представникам преси... що около сім міліонів Українців прилучено до Польщі насильством і Міжпарляментарний Союз заслугує на догану за те, що відмовляє такій національній меншости права відкликатися до міжнародного суду...” Ч. 42
21. 10. „Ще один кандидат в Мекензі”: „... в Мекензі в Саскачевані зголосився ще один кандидат. Ним є А. Загарійчук, один з редакторів „Канадійського Українця”. Евген Андрухович, котрий був принняв номінацію від консерватистів... рішив усунути-ся.” Ч. 42
21. 10. „Балешта виїхав до Европи”: „П. Василь Балешта, український адвокат з Канори, Саск., відїхав до

- Європи, де займе позицію канадійського іміграційного урядника. Перед відїздом передав свою канорську канцелярію п. Мих. Стечишинови, адвокату в Йорктоні. . .” Ч. 42
21. 10. Розвиток птахівництва серед українців: „Домініальний департамент рільництва в Оттаві оповіщує своїм бюлетиним, що плекання курей здобуває велику популярність в українських колоніях в північній Алберті. Завдячується се діяльності урядників домініальної галузи скотознавства.” Ч. 42
28. 10. „582 Кандидати на цілу Канаду.” Вістка: „22 жовтня відбулися офіційальні номінації кандидатів на послів до домініального парламенту в Оттаві. Вибори відбудуться 29 жовтня і тоді має бути вибраних 245 послів. На таке число послів найшлося 582 кандидатів. . . Між кандидатами є 4 жінки. . . В окрузі Мекензі в Саскачевані, де висовувано кандидатури деяких Українців, в день номінації остало тільки двох кандидатів, прогресивний і ліберальний, оба Англійці. Взагалі ні в однім окрузі на цілу Канаду, не найшовся кандидатом ніякий Українець.” Ч. 43
28. 10. „Земля для поселенців в Алберті.” Довша новинка про можливости набути землі в середній Алберті: „. . . 120,000 акрів землі посідає компанія (Брітиш Домініон Ленд Сетлмент Корпорейшен — О.В.) на північний захід від Верміліон, Алта., в дистрикті, який є від літ заселений Українцями. Компанія спродала за останні п'ять місяців більше чим 300 фармів, разом поверх 50,000 акрів; більша половина тої землі продана Українцям, решта Мадярам, Шведам, Німцям і Англійцям. Українським фермерам, які живуть в сему дистрикті вже 15—20 літ, поводиться добре. Там є сім українських церков і всюди є школи і добрі дороги. Урожаї там є постійними, а не виїмковими, і земля видає пересічно з одного акра 20—40

бушлів пшениці, 45—80 бушлів вівса і 35—50 бушлів ячменю. Крім того фермери там займаються мішаним господарством... На слідуючу весну компанія збирається поселити на своїх землях кілька сот родин зі Старого Краю..."; далі подано що „Сі-пі-яр” плянує побудувати залізницю з Лойдмінстер до Едмонтону, яка повинна бути готова весною 1926 р.

Ч. 43

28. 10. Василь Авраменко в Канаді: Довша стаття П. Тенянка з Праги про В. Авраменка, як балетмайстра й пропагатора українського національного танку; він м. ін. пише: „...є галузь мистецтва, на яку до останнього часу ніхто у нас не звертав глибшої уваги, яка була цілком занедбана. Се — національний танець. Значіння його, як фактора національного, пропагандистського ніколи не доцінювалось... Крім того, він має велике виховуюче значіння... Останні часи приносять відродження національного танцю, що започатковано в таборі інтернованих вояків української армії біля міста Каліша в Польщі... Найбільшим ентузіастом і носієм цієї ідеї, головним діячем і пропагатором став Василь Авраменко, артист Українського Державного Театру...”; далі подано біографічні дані про балетмайстра й його праці над розвитком українського танку; подано ексцерпти з рецензій в зв'язку з його виступами; стаття закінчується так: „Тепер В. Авраменко провадить школу в Подебрадах у Чехії. Після закінчення курсу і публичного виступу з учнями, виїздить до Канади і Злучених Держав. Бажано, щоб американські земляки в належний спосіб використали коротке перебування В. Авраменка в Америці, шляхом відкриття курсів національного танцю для молоді при існуючих загально-освітніх школах чи утворення самостійних шкіл.”

Ч. 43

28. 10. „Українське студентство в Етелберт.” Обширний допис Мих. Гикавого про містечко Етелберт й про студентський актив у ньому: „Мале містечко Етел-

берт заселене переважно нашими людьми, і хоттяй воно мале ще місточко, однак має гарне положення. Через середину місточка... пливе річка з широко простягаючимися зеленими берегами... По західнім боці ріки видно гарний мурований будинок на два поверхи. Се школа Етелберчан... Бути там студентом, чи студенткою дає велику розраду душі. Побачити групу сорок або й більше товаришів-студентів, котрі говорять тою самою рідньою мовою, котрі одного і того самого духа, того самого серця, сини тої самої неньки... се справді мила річ..."; згадує учителів того часу; Марію Савчак, І. Яцева й І. Шклянку. Ч. 43

28. 10. Студентський кружок у Вінніпегу: Звіт діяльності Українського Студентського Кружка в Вінніпегу за минулий рік (подав В. Калинчук). Ч. 43

28. 10. „Жінка”: Довша стаття Мирослава Стечишина на тему жінки, її місце в суспільному житті від найдавніших часів до сьогодні й еволюція поглядів на її роль в суспільстві. Ч. 44—47

4. 11. „Листопадове свято”: Редакційна стаття проти відзначення 1-го листопада, тому що ця дата є важна „тільки для одної частини української землі, — для Галичини... Коли вже маємо святкувати національні українські свята, то в першій мірі такі свята, що мають загально-український характер. Ми-ж чейже в першій мірі Українці, а доперва на другім місци Галичане!...”; стаття аналізує події в Галичині в зв'язку з проголошенням Західно-Української Республіки. Ч. 44

4. 11. Школа українського танку: Довша стаття організаційного комітету „Школи Українського танку і балету В. Авраменка в Торонто”, в якій повідомлено про приїзд Авраменка до Канади, відкриття школи в Торонті й заклик до громадянства, щоб організували гуртки для навчання українського танку; за комітет підписані П. В. Кухта й Ю. Гасан. Ч. 44

4. 11. „Капітан І. Г. Барабаш”: Стаття д-ра Г. Г. Скегара з приводу того, що І. Г. Барабаш закінчив студії в Чикаговській Музичній Школі й одержав ступінь „Бечелор оф Мюзик”, крім цього дістав „рангу капітана від мілітарних властей та дістав посаду учителя музики при найбільшій висшій школі (гай скул)” в Чикаго; далі подано біографічні дані („уродився він на Зарудю в Тернополі, Галичина, 4-го жовтня 1895 року. До Америки приїхав в грудни 1912 року); про його військову кар’єру й громадську діяльність. Ч. 44
4. 11. „Жіноча Доля.” Вістка. „Під такою назвою зачав виходити в Коломій в Галичині щомісячний часопис для українського жіноцтва. Начальна редакторка: О. Кисілевська. . .” Ч. 44
11. 11. „Ювілей Українського вченого.” Вістка: „...сього року сповнюється сорок літ професорської діяльності члена Української Академії Наук в Києві, Степана Смаль-Стоцького... а тепер є професором Українського Вільного Університету в Празі. З сеї нагоди Українське історично-фільольогічне товариство в Празі... 27 жовтня с. р. впорядило святочне засідання. З промовами виступали професори В. Сімович та В. Артимович; перший дав огляд наукової діяльності академіка Степана Смаль-Стоцького, а другий — громадської.” Ч. 45
11. 11. Четверті роковини Зап. Товариства „Взаїмна Поміч.” Обширний опис вечері й концерту, що відбулись 7 і 8 листопада, 1925 в Вінніпегу, відзначаючи четверті роковини організації. Ч. 45
18. 11. „Українець посадником міста.”: „Дня 3 с. м. виборці міста Олифант, Па., вибрали посадником п. Юрія Хиляка, відомого українського громадянина. Се імовірно перший Українець посадник в Злучених Державах.” Ч. 46
18. 11. „Українські кандидати на радних.” Редакційна стаття про міські вибори в Вінніпегу й про двох

кандидатів на радних, а саме: Дм. Якиміщак і Волод. Комана; Заклик редакції, щоб українці піддержали кандидатів і віддали свої голоси на них; тимсамим вони запротестують своє негативне наставлення до комуністичних кандидатів, які через кілька останніх років проявляють надзвичайну активність у виборах. Ч. 46

25. 11. „Правність Української Православної Церкви.”
Стаття прот. С. В. С. Савчука. Ч. 47
25. 11. „Перший Українець — адвокат в Стейті Мішіген.”
Стаття про Йосифа Чарнавського, молодого адвоката в Детройті, Міш., ЗДА.; родився 3 червня 1894 в Скрентон, Па., працював кілька років у фабриках і торговельних фірмах; в 1918 р. вступив на правничий факультет, який успішно закінчив. (Подав Іван Каменецький). Ч. 47
2. 12. Вибори в місті Вінніпегу: Обширна вістка про наслідки міських виборів 27. 11. 1925; в третій варді північного Вінніпегу кандидували на посаду алдерменів українці Якиміщак, Коман і Попович — останній, як репрезентант комуністів; з них ні один не вийшов. Ч. 48
2. 12. Ще в справі „Мельничука та Шеремети”: Д. Д. Лещишин, автор попередньої статті на цю тему, обширно відповідає М. Ірчанові, авторови драми „Дванайцять”, з висвітленням ролі Мельничука й Шеремети, про що він пише в „УРВістях” (в чис. 125—143, 1925 р.). Ч. 48
2. 12. Адвокат Н. Романюк: Стаття Т. Томашевського про Н. Романюка з приводу прийняття його до лави адвокатської в Алберті; подаючи подробиці його життя, студії й громадську діяльність, він м. ін. пише: „Романюк родився 15 квітня, 1892 року в селі Розношинцях, повіту Збараж, Галичина. . . в році 1914 вибрався до Канади. . . В 1918 році вступив п. Романюк на курс правничий, який власне покінчив на днях з добрим успіхом. . .”; подано тамже також що Романюк був настоятелем

бурси ім. Адама Коцка в Вінніпегу, а в Едмонтоні активним членом Інституту ім. М. Грушевського.
Ч. 48

2. 12. „Отворення будинку Української Православної Церкви в Вінніпегу”: Обширний допис про відкриття першого поверху храму Української Православної Катебри св. Покрови 29. 11. 1925; подано детально всю програму цієї події. (Подав Д. Д. Лещишин). Ч. 48
9. 12. „‘Маруся’ по французьки”. Вістка: „Богдан Лепкий помістив у 1 ч. ‘Політики’, ...статтю про перевід повісти Марка Вовчка ‘Марусю’ на французьку і німецьку мову. Перевід на французьке, зготовлений відомим французьким письменником Сталем... Французький перевід ‘Марусі’ друкують також у Німеччині для науки французької мови в німецьких школах... Таким чином ‘Маруся’ Марка Вовчка се найбільше розповсюджена українська книжка в західній Європі...” Ч. 49
9. 12. „Українка у виставі драми Шекспіра”: „Студенти та студентки висшої технічної школи св. Івана в Вінніпегу виставили... 4 грудня драму Шекспіра „Буря” (Темпест). Одну з провідних роль у драмі, ролю Міранди, грала українська дівчина, Стефанія Кіпран...” Ч. 49
16. 12. „Домагається депортації комуністів.” Вістка: „...торонтонський тижневик „Сетердей Найт”, з 12 грудня помістив на першій місци на першій стороні редакційну статтю п. з. „Чи маємо депортувати комуністів?” Предметом статті являється згадувана вже нами виборча платформа, з якою комуністичний кандидат на міського радного в Вінніпегу, М. Попович, відкликався до виборців за голосами. Торонтонський тижневик завважує, що Попович обіцяв спинити виплату проценту за міські бонди, обіцяв відібрати майно електрич-

ної компанії без відшкодування для неї. . .” й т. п., Saturday Night доходить до такої розв'язки проблеми: „Депортація має бути судьбою тих уроджених на чужині комуністів, депортація усіх до одного. Нема що арештувати тих людей, як се роблять в Злучених Державах. . . В сім краю нема місця для комуніста та його теорій. . . Комуністи є вороги Канади і з ними треба обходитися як з ворогами.” Ч. 50

16. 12. „Грозить родичам депортацією.” Вістка: „Поліційний суддя Вилсон з Елфінстон, Ман., засудив п'ятох околичних Українців на грошову кару за непосилання дітей до школи. Батьків потягнуто до суду після того, як кілька упімнень для них оставали без наслідку. Підчас розправи суддя дуже остро зганьбив недбалих батьків і сказав, що депортація. . . була б найлучшою карою для тих, що приїхали до Канади і вперто нехтують її закони. Засуджені батьки називаються: Василь Мудрий, Юрко Пупець, Дора Лукіянух, Петро Перепелюк і Василь Шпак.” Ч. 50
16. 12. Про смерть Ол. Саліковського: Довша вістка про життя й смерть Ол. Саліковського 22. 11. 1925 в Варшаві, колишнього редактора „Трибуни”, „Літературно-Наукового Вістника”, й громадського діяча великого розміру; стаття, З. Надкордонського (передрук з „Нового Часу”). Ч. 50 і 52
23. 12. „Людина праці й обов'язку”: Довша стаття д-ра Євгена Грицака „З приводу 20-ліття літературно-наукової праці Проф. І. Огієнка” (передрук з перемиського „Укр. Голосу”). Ч. 51
23. 12. „Чорноморці”: Рецензія на оперетку М. Старицького „Чорноморці”, що була виставлена заходами драматично-співацького гуртка Українського Народного Дому 12. 12. в залі Української Православної Катедри в Вінніпегу. Ч. 51

Рік 1926

„Кожда сильна держава світа нашого є сильна лише тому, що її горожани представляють великий процент інтелектуальної сили, що піддержує державне життя на всіх галузях, як в індустрії, так і в науці. Також кожний нарід чи він жиє в своїй державі чи в рамках другої держави є сильний лише тоді, коли має в собі великий процент інтелігенції і то такої, що по при свій фах не уникає громадянської просвітно-культурної праці. Як така інтелігенція, вона підносить свій нарід духово, а з тим і матеріяльно, а такий нарід стає помітним, поважним і сильним між народами світа.

Український нарід по його сумній історії не мав змоги витворювати кадри своєї рідної інтелігенції і тому він і до нині стоїть позаду других народів. Розмежований, розсипаний по землі, знеможений утисками і в темноті заледво при великих зусиллях дає про себе світові знати через одиниць, що своїми власними силами здобувають собі знання і з любови до народу стають в ряди працівників на народному полі. І з кожним роком, на велику потіху нам, такі ряди укріпляються новими силами. І 1926 рік не обминув, щоб не поблагословити нас, канадійських Українців, новими фаховими силами...”

Із статті, „Ще одна сила” І. Киріяка
„У. Г.” 28. 7. 1926. Ч. 30.

6. 1. „Василь Авраменко в Канаді”: „...15-го грудня (1925 — О.В.) приїхав до Торонто знаний артист-балетмайстер українських національних танців, Василь Авраменко, та почав організувати там школи. . .” Ч. 1
6. 1. „Жінка, а будучність України”: Стаття Савелі Стечишин, в якій підкреслено важливу ролю жінки в збереженні народу й національної держави, але для цього жінка мусить бути освічена; вона закінчує статтю так: „Коли бажаємо поліпшити долю України — мусимо подбати о образування жіноцтва. Краща будучність України залежить від того, як ми виховаємо своє жіноцтво.” Ч. 1
6. 1. „Моргедж Інститута ім. П. Могили спалено на зїзді членів”: Обширна вістка про IX з'їзд Інститута ім. П. Могили в Саскатуні 30—31 грудня, 1925; з'їзд буде „пам'ятний тим, що довершив виплату будинку Інститута. . . Найвеличавішим моментом зїзду було спалення документу сплаченого довгу (моргеджу), що важким каменем лежав на Інституті від хвили його засновання до сего часу. . .”; даліше подані подробиці програми з'їзду включно із списком членів заряду Інституту на наступний рік. Ч. 1
13. 1. Промовляв до „скачменів”. — Вістка: „На обіді скачменського товариства „Каледоніянс” у готелі Форт Гері в Вінніпегу . . . 8 січня говорив п. В. Свистун про Українців в Канаді та їх причинок до промислового, інтелектуального та духового життя Канади. П. Свистун сказав Скотляндцям, що Українці беруть собі їх за примір, бажаючи задержати свою індивідуальність враз з тим, як стараються бути добрими Канадійцями. По скінченню промови п. Свистуна відпівав п. Я. Самотілка кілька українських пісень. ” Ч. 2
13. 1. „Губіцький дістав музичний дипльом”: „Молодий

український музик в Вінніпегу Тарас Голубицький достав повідомлення, що йому призначено диплом музичних наук (L.A.B.) від злученої ради Королівської Академії та Королівської Колегії Музики в Лондоні.” Ч. 2

13. 1. Трагедія на залізничім перехресті. 2 січня в Порт Колборн, Онт., „їхало трох Українців троком з фарми, Павло Яворський, Николай Білава і Григорій Шандро... Переїзджаючи через треку, попали під колеса льокомотиви. П. Яворський, власитель трока, погиб на місци... Никола Білава помер троха пізніше, а Гр. Шандро бореться зі смертю...” Ч. 2
13. 1. „Терпкі слова на терпкі слова”: Стаття о. В. Кудрика — відповідь на статтю з 30-го серпня, 1925 в львівській „Раді” п. н. „Заморська еміграція й допомога старому краю.” Ч. 2
13. 1. „Не ходи Грицю”: Рецензія на драму М. Старицького „Ой не ходи Грицю та на вечерниці”, що була відіграна аматорським гуртком Українського Народного Дому, 9 січня в залі Українського Православного Собору в Вінніпегу. Ч. 2
13. 1. „Кроваві Перли”: Довша рецензія „М.С.” (Мирслав Стечишин — О.В.) на драму „Кроваві Перли” Д. Гункевича; хоч вона ще не була надрукована вперше відіграли її 26 грудня „Драматична Секція Українського Народного Дому” в Вінніпегу; рецензент аналізує в подробицях цілу драму й підкреслює її слабкі сторони, щоб автор взяв цю критику під увагу й перед друком цієї штуки „справив ще ті хиби, на які повисше звернено увагу.” Ч. 2
13. 1. „Перший шлюб в Православнім Соборі.” Вістка: „В неділю 9-го січня... відбувся в Українським Православнім Соборі в Вінніпегу перший шлюб.

Ставала до шлюбу п-на Юстина Угринюк, учителька з Сифтону, Ман., з учителем п. П. Гайовським. Панна Угринюк зросла в Вінніпегу, співала за своїх студентських часів в хорі Українського Народнього Дому, а відтак і в хорі Української Православної Церкви, її милим сопрановим голосом одушевлялися не раз мешканці Вінніпегу... По шлюбі відбувся в домі п. В. Купченка, швагера молодії, обід..." Ч. 2

27. 1. Процес Церкви св. Михаїла. Вістка: „...25 січня оповістив в суді в Вінніпегу суддя Едамсон вирок в... процесі між двома групами православних Буковинців за церкву св. Михаїла при вулиці Дізраелі... в Вінніпегу... Вирок є обемистий і з него можнаб надрукувати малу книжку. Та найважнійше є його закінчення. Воно звучить: 'Я вважаю, що в тій церкві є розкол і що в статуті нема постанов, які відносилисяб до такого випадку. В виду сего майно церкви має перейти в руки тих, що придержуються первісного статута і засад. Вирок є в користь позиваючих.' Се значить, що українське сторонництво між парафіянами, Бриндзій, Підлубний, Маріян, Моканик і їх сторонники стають правними властителями церковного майна парафії св. Михаїла, а кацапська партія, що тримає з теперішнім попом, є признана за відступників, котрі свої права до сеї церкви втратили. Українську сторону в процесі заступала адвокатська фірма Гіп і Арсенич." Ч. 4

27. 1. „Дебата українських студентів”. Вістка: „...22 січня відбулася в салі Українського Православного Собору в Вінніпегу перша в історії Канади публична дебата між представниками Українського Студентського Кружка в Вінніпегу і представниками студентського Кружка „Каменярі” з Саскатуну. Дебата була основана на рішенню: ‘Рішено, що Канада піднесеться економічно, коли

отворить свої границі для заграничного промислу'. Сторону афірмативну держали студенти Саскатуну, пп. П. І. Лазарович і М. Гринюк, сторону негативну студенти з Вінніпегу, пп. В. Підручний і Ів. Ковалевич. Дебата була цікава... Судді одноголосно признали побіду студентам з Саскатуну, але се не означає що та побіда була безглядна. Вінніпегські дебатанти показалися сильними противниками..." Ч. 4

27. 1. „Свято Державности України”. Вістка: Про „свято державности і соборности України” заходом Українського Народного Дому в Вінніпегу в формі святочного обіду з програмою 24. 1. 1926 в залі Укр. Прав. Собору. Заля „була заповнена щирими синами та доньками України, що прийшли в святочнім настрою, аби перенестися духом на далеку Україну, у славний город Київ і побачити очима своєї душі, що там було в памятних днях 22 січня 1918 та 1919 р. . . Чотири бесідники (Мир. Стечишин, Ген. Вол. Сікевич, В. Свистун і Т. Д. Ферлей) описали зібраним події 22 січня з історичної, політичної, практичної і других сторін. . . Обхід 22 січня був одним з найкращих, які коли обходила українська громада в Вінніпегу.” Ч. 4
27. 1. „Дванадцять дочок на відданню”. Вістка про комічну оперету М. Кропивницького, відіграну 23 січня з „незвичайним успіхом” співацько-драматичним кружком Українського Народного Дому в Вінніпегу: „Першеньство в „Дочках на відданню” здобув собі понад всякий сумнів п. А. Буряник в ролі мірошника Кукси, хоч і С. Ковблеви в ролі коваля Дранка не було що закинути. На сцену виступили сим разом також дві нові жіночі сили, панни Сливчук і Геня Ферлей; так виглядає, що Український Народний Дім має невичерпний засіб жіночих сил і се дуже добре, що дається

їм нагоду пописатися. Пп. Я. Самотілка і Гр. Угринюк пописалися в ролях парубків дуже гарно і п. В. Казанівський в ролі писара Скакунця був незрівняний. Знаменито видержав і п. А. Блонський в ролі прибуди Нечипора. До успіху штуки причинилося найбільше досконале виправлення співаків, за яке належить усе признание дірігентові, п. М. Пасічнякови. . .” Ч. 4

3. 2. „Бачинський отворив дебату в соймі.” Вістка: „Як було упряновано, посол Бачинський, Українець, отворив дебату над престольною промовою в соймі Манітоби в понеділок вечер 25 січня. Посол в своїй бесіді погратулював населенню провінції, що має правительство, яке в четвертім році урядовання поставило провінцію на ноги. . . Промову посла Бачинського приняла місцева преса з великим респектом і подала симпатичні замітки так про саму бесіду, як і про бесідника. — „Фрі Прес” навіть вважала за вказане написати спеціальний ‘едіторіал’ на сю тему, звертаючи увагу на те, що було на місци, щоби відповідь на престольну промову вніс представник горожан чужинецького походження.” Ч. 5
3. 2. „Слабість провідників”: Передовиця, яка вичислює кваліфікації дійсних провідників, видвигаючи й негативи провідників; ось кілька думок: „Народний провідник — се народний робітник. Провідник . . . мусить числитися з тим, що першим ділом є обовязки, а честь є другою річею. Коли робітник думає тільки про платню, але не думає про свою роботу, то звичайно наслідок сего такий, що мусить попращатися і з роботою і з платнею. Правдивий провідник не тільки тоді стає громадської роботи, коли вона поплатна, але й тоді, коли вона зовсім безплатна. Провідником є той, хто провадить. І люде, котрі хочуть, аби їх хтось за провідників вважав . . . повинні насам-

перед відповісти собі на питання, чим, як і куди вони когось провадять.” Ч. 5

3. 2. Новий урядник: „Корабельна фірма White Star Line прийняла недавно до своєї канцелярії в Вінніпегу п. Льонгіна Сікевича, як свого спеціального репрезентанта в закордоннім відділі. П. Л. Сікевич є молодий Українець, син відомого Генерала української армії, п. Вол. Сікевича...” Ч. 5
3. 2. Діяльність Василя Авраменка: „В Торонто українська громада прийняла нашого мистця прямо ентузіастично й вже поверх 200 учеників і учениць бере участь в його курсі артистичного танку. Також англійська преса віднеслася вельми прихильно до українського артиста, містячи відповідні статті й фотографії його та його учасників...” Ч. 5
10. 2. „З еспанських поезій”: Кілька поезій з еспанського „вільного перекладу” П. В. Кухти; уривок з одної з них „Ке Узо”:

Який хосен із жигтя,
Коли се значить істнувати
Й самому нічого придбати
Ні другим нічого лишати?

Який хосен із науки
І труду, щоб дещо понять,
Як-що ніхто знать не буде,
Що їх хочемо ми проважати?

Який хосен із уроли.
Вдачі, чи краси лица,
Як-що ті ніколи не вкажуть
Любови в наших серцях?

Пощо нам поверхні чари,
Коли їх змити можуть дощі?
Пощо других вести, коли ті
Не бачать Бога в душі?

17. 2. „Чорна Пантера і Білий Медвідь”: Про драму Володимира Винниченка, яка буде відіграна в Вінніпегу драматичною секцією Українського Народного Дому, 20 лютого, 1926 р.; проголошуючи цю імпрезу, редакція висловилася про автора цього твору так: „Може собі, як хто хоче, мати думки про Володимира Винниченка, як про політика та громадського діяча, однакж одно мусить признати йому і найбільший противник: що своїм таланом він перевисшає всіх теперішних українських письменників і що мало є в світовій літературі таланів, які могли б з ним порівнятися. Одним з найлучших творів Винниченка є драма „Чорна Пантера і Білий Медвідь...” Ч. 7
24. 2. „Занедбана розривка”: Стаття Андрія Орищака про брак зацікавлення читанням серед наших людей в Канаді: „Одною з наших найбільших хиб є те, що замало читаємо. Спитати кого небудь, чому він так мало читає, то майже завсігди дістанемо відповідь: ‘Нема досить часу’... Замилювання до читання є свого рода наліг, так як і відраза до читання є налогом. Хто не призвичаївся читати, той і не любить читати, він має відразу до читання і коли не може більше розумно її виправдати, говорить, що часу йому бракує... Між Українцями в Канаді є досить велике число людей, котрі мають відповідне підготовання, щоб могли читати, але нема великого, або й жадного попиту за українськими книжками... Є книжка, а бракує читача. До вас читачі, до вас всіх тих, що вмієте читати, промовляє книжка, проситься у вашу хату... Не дайте книжці пропасти, дайте їй читача, бо книжка без читача, так як зерно без сіяча.” Ч. 8
24. 2. Кілька завваг Драматичній Секції Українського Народного Дому в Вінніпегу: В. Свистун дає кіль-

ка технічних порад у справі удосконалення українських драматичних вистав у Вінніпегу. Ч. 8

3. 3. „Проти українських учителів.” Вістка: „Конвенція шкільних тростісів в Манітобі, яка відбулася минувшого тижня в Вінніпегу в Роял Александра готели, ухвалила між иншим резолюцію, запропоновану від тростісів з Шол Лейк, з зазивом до департаменту просвіти, аби докладав більших старань, щоб в околицях, де є великий процент чужинецького населення, були учителі англійського походження. . .” Ч. 9
10. 3. Статті з нагоди роковин Шевченка: Передовиця п.н. „Син і Батько Народу”; стаття Т. Д. Волохатюка п. н. „Шевченкове Послання до земляків”; стаття Ю. Чури п. н. „Свято Шевченка”. Ч. 10
10. 3. В рубриці „Переписка редакції й адміністрації,” редакція відповідає на запит читача кільки є в Канаді українських часописів, а кільки в ЗДА й як називаються: „В Канаді — ‘Український Голос,’ ‘Канадійський Фармер,’ ‘Канадійський Українець,’ ‘Канадійський Ранок,’ ‘Українські Робітничі Вісти,’ ‘Наш Поступ,’ ‘Фармерське Життя,’ ‘Православний Вістник,’ ‘Робітниця,’ ‘Недільна Школа,’ ‘Голос Ізбавителя,’ — разом 11; в Злучених Державах ‘Свобода,’ ‘Народна Воля,’ ‘Америка,’ ‘Народне Слово,’ ‘Українські Щоденні Вісти,’ ‘Дніпро,’ ‘Нове Життя,’ ‘Січ,’ ‘Сміх і Правда,’ ‘Місіонар,’ — разом 10. Ч. 10
10. 3. „Виступ Василя Авраменка в Торонто”. Стаття Тео. Гуменюка: „Півтреття року тому мало Торонто нагоду прислухуватися Українському Національному Хорови Кошиця а на 24 і 25 лютого с. р. приглядалися Торонтонці укр. національним танцям В. Авраменка і його місцевих учнів. Шіснайцять сот слухачів мав Кошиць зі своїм хором в Торонто. 1600 глядачів мав Авраменко зі своєю

школою в сім місті. Та підчас коли Кошиць заїхав до нас з вибраними і вправленими співаками ще з Європи, Авраменко вивів в Торонті на сцену матеріал, між який він попав, приїхавши з Європи з початком січня сего року. Відси думаю й слід оцінювати його успіх...”; далі автор статті в подробицях описує цілу програму виступу з оцінкою поодиноких точок виведених танків, та закінчує такою заміткою: „Критика в англійських часописах висловилася, що музика троха за монотонна, хоч самі танці ні. Насувається на гадку, що добрий гурток танцюристів разом з добре зорганізованим хором булаб добра комбінація — виступалаб українська музика в цілій її величи.”

Ч. 10

10. 3. Справа Українського Народного Дому в Торонті: Заклик управи Українського Народного Дому в Торонті (М. Кунікевич, предсідник, Н. Кейван, кас'єр, Т. Гуменюк, секретар) за жертвами на дім товариства; у відозві подано причини, чому ще немає в Торонті українського дому, потреба якого дуже відчувається й якщо „Українці в Торонто не будуть мати свого осередка культурного життя, то ніколи не зможуть тягнути разом з другими і будуть все їх поштурковиском. Передові Українці в Торонто не тільки рішилися але вже й зложили кілька тисяч долярів на закупно площі і здвигнення власного Дому. Корпорація Український Народний Дім в Торонто закупила вже площу за \$6,000.00 в самій середині міста, під боком двоміліонової технічної школи і коло перехрестя, де стріткарі розходяться в чотири сторони міста. Площа віддалена від фабрик і є се місце, яким і діти наші колись не повстидаютьсся...”; далі подано імена й суми жертводавців.

Ч. 10

17. 3. Дискримінація супроти „чужинецьких” учителів: На запит читача „Які причини склались на те, що тростіси з Шол Лейк (в Манітобі — О.В.) внесли резолюцію на конвенції шкільних тростісів з жаданням до департаменту просвіти, щоби надавав учителів англійського походження в дістрікти, де є великий процент населення чужинецького походження?” редакція відповідає: „...В деяких людей англійського походження є думка, що імігранти не-англійської народности, приїхавши до Канади, повинні чимскорше забути свою рідну мову, звичаї і обичаї та прийняти англійські. Переконуючись, що се неможливе, вони хотілиб, аби бодай діти тих імігрантів стали на зверх Англіяцями. Сю зміну, міркують вони, має зробити з дітьми школа. Для того в школі маєся вчити дітей тільки по англійськи, діти повинні чути як найменше своєї рідної мови, повинні взагалі переходити наскрізь англійським духом. А таку роботу в школі, думають вони, може сповняти тільки учитель англійського походження... Заборонити учителям не-англійського походження учительювати в школах з чужинецьким населенням і за одним замахом булиб досягнені дві цілі: заасекурувалосяб чужинецькі дістрікти перед культурними робітниками даної чужинецької народности і змонополізувалосяб учительську професію для самих Англіяців, бо майже ніяка школа в околиці з англійським населенням не прийме учителя і учительки чужинецького походження не зважаючи на дипломи та сертифікати того учителя, чи учительки. Голоси за таким замкненням учительської професії для не-Англіяців підношено вже кілька разів приватно. Тепер піднесено голос за сим вже пів-офіційно через ухвалення відповідної резолюції на конвенції шкільних тростісів...” Ч. 11

24. 3. Декляматорка Наталя Дорошенко: В статті П. Карманського про „Свято Української Державности в Празі”, автор подрібно згадує осіб, які брали участь у програмі свята, однак найбільше місця присвячує Наталі Дорошенко, про яку висловився так: „...вона найкраща наша декляматорка. Вона носить в душі жагучу тугу до вільної України і тому ніхто так, як вона, не уміє інтерпретувати сеї туги у наших найкращих поетів-Прометев: Шевченка, Франка, Олеся, Лесі Українки. І тільки, здається, в сему роді поезії вона справжній мистець...”; далі автор висловив думку, що варта б пані Дорошенко стягнути на американський континент: „Там, де доброго інтелегентного декляматора може й не приходилося чути, пані Дорошенко зуміла б створити чудо. Бо чуттєвого розположення, яке дримає в нутрі, потенції, у нашої заморської еміграції, не хибує ніде. Серце сеї еміграції се чудовий інструмент, припавший пилом, інструмент, що жде руки доброго мистця. А кращого від пані Дорошенкової мистця для сего інструменту я не знаю... Ради Бога, не закопуйте талану з Божої ласки, допоможіть сему талантові, поки він не знидіє, заяснити райдужним чудодійним сяєвом серед нашого сірого світа, створіть собі духовий бенкет... Сеж така дрібниця допомогти славному талантові злинути на той беріг океану...” Ч. 12
31. 3. „Романюк ... про Українців.” Вістка: „... Н. Романюк, адвокат з Вегревил, говорив в Едмонтоні підчас обіду Канадійського Клубу ... 25 березня про українців в Канаді... П. Романюк оповів учасникам обіду історію українського народу та пояснив різницю між Українцями та Москалями. Канадійський Клуб в Едмонтоні упрянував серію промов про різні народности в Канаді і промова

п. Романюка була першою з тої серії. Вона зробила дуже гарне вражіння.” Ч. 13

31. 3. „Перший український часопис з Буковини.”: „Почта принесла нам минушого тижня незвичайного гостя, перший примірник українського часопису з Буковини після війни... (Редакція одержала — О.В.) третє число „Хліборобської Правди”, органу хліборобської партії Буковини. Редактором часопису являється Кость Кракалія. Часопис виходить що тижня в Чернівцях, вул. Фльондора ч. 7. Передплата 300 левів річно.” Ч.13
31. 3. „Новий транспорт імігрантів.” Вістка: „Дня 25 березня прибув до Вінніпегу транспорт імігрантів, які приїхали до Галіфаксу на кораблі Скандинавсько-Американської Лінії „Юнайтед Стейтс”. Транспорт складався з 304 осіб різних народностей, між котрими було близько сотки Українців з Галичини і Волині. Всі новоприбувші є здорові і проворні люде, які в Канаді дадуть собі раду... Між прибувшими була лише одна родина, котра поїхала на фарми до Алберти, всі інші се самотні фермерські робітники, котрі приїхали сюда шукати красшої долі, бо в ріднім краю не мож вижити.” Ч. 13
7. 4. Становище „Українського Голосу”. В передовиці зясовано деякі закиди, зроблені щодо становища цього часопису, а головно, що „Український Голос” є органом української православної церкви: „Як би „Український Голос” був справді органом української православної церкви, то хваливсяб тим, а не ховавсяб з тим. Ціла одна річ є в тім, що він не є, ніколи не був і не стараєса бути органом української православної церкви. „Український Голос” вдоволяєса може й не такою почесною, та помимо сего не менше важною ролею свободного і нічим не звязаного часопису українського народу в Канаді. Ні більше, ні менше. „Ук-

раїнський Голос” зовсім вдоволяється тим, що при всякій нагоді може дати місце на висловлення свободної думки про ту, чи іншу справу, яка интересує українське громадянство в Канаді. „Український Голос” вповні вдоволений тим, що не йде на нічий шнурку і ніхто не може йому сказати: Не пиши того. або: Пиши ось — так, бо се є в моїм інтересі, хоч і не в інтересі Українців.”

Ч. 14

7. 4. „Нова кампанія проти Українців”. Вістка: Про серію статей, які почав містити вінніпезський Free Press, висвітлюючи комунізм серед українців в Канаді; перша стаття появилася в числі з 3-го квітня, 1926; у своїх коментарях редакція „У.Г.” подає: „Нова кампанія „Фрі Прес”, як зачуваємо, викликала занепокоєння між головами комуністичного руху в Вінніпегу. Не викликала вона радости й між противниками комунізму між Українцями, бо вже тепер дійшло до того, що як хто питає за роботою і скаже, що він Українець, то відповідають йому: „Ми для комуніста роботи не маємо.”

Ч. 14

14. 4. Платня робітників тих часів. Вістка: „Девять кляс робітників дістануть сего року підвижку платні на підставі постанови Ради Справедливої Платні, затвердженої манітобським міністром публичних робіт. Мулярам признано 10 процент підвижки, а саме \$1.35 на годину замість \$1.25... столярі дістануть \$1.00... підвижку призначено також укладачам мармору, плестерменам, пломберам, машиністам та фаєрменам.”

Ч. 15

14. 4. Про вищу сепаратну школу в Вегревіл, Алберта: Передовиця з приводу вістки в часописі Vegreville Observer про пляни заснування там римо-католицької вищої школи з метою „достарчити нагоду до образования враз з релігійним вихованням для українських католиків з міста та околиці.

Церква глядить з переляком на незвичайне поширення атеїзму між Українцями, спричинене атеїстичними схильностями численних учителів, що підпали під большевицькі впливи’ ”; редакція широко коментує ці заходи римо-католицької церкви й займає негативне становище до них.

Ч. 15

14. 4. „Дві учительські конвенції”. Вістка: „В Вінніпегу відбулося минулого тижня дві учительські конвенції, на які зіхалися майже всі учителі та учительки з Манітоби. Було до 3,000 учителів... На жаль, як довідуємося в конвенціях брало участь лише маленьке число українських учителів та учительок. Годі й дивуватися, як опісля українськими учителями товариші їх звання помітують. До уряду Виховавчого Товариства увійшли з між учителів українського походження Дора Фаріон та Іван Бунзелюк.” Ч. 15
14. 4. Українка — лекторка Канадійського Червоного Хреста: Стаття з світлиною Євгенії Ясенчук, що її Канадійський Червоний Хрест призначив лекторкою в Алберті; в її біографії подано, що по закінченні вищої школи в Едмонтоні, „Євгенія вступила до Генерального Шпиталю в Едмонтоні на курс для норсів... По трох роках вона успішно здала іспити з одержанням титулу R.N. (Registered Nurse)... Служба, до котрої її тепер покликано, не є маловажна. Її відчити мають на меті інформувати женщин в їхніх домашніх справах; головню про догляд дітей. Коли взяти під розвагу низький рівень більшости українського жіноцтва в тім взгляді, зрозуміємо вагу підтримання нашої норси.” Ч. 15
14. 4. На запит читача Г. К. з Торонто „Що значить „свистунівець”? редакція дає довшу відповідь м. ін.: „Призвище „свистунівець” утворено від імени одного з визначних членів української православної церкви, Василя Свистуна, зрештою світ-

ського чоловіка. Отже „свистунівець” малоб означати — член тої самої церкви, до котрої належить Свистун. . .” Ч. 15

21. 4. „Свято Шевченка у Вінніпегу”: Довша рецензія Шевченківського концерту, що відбувся заходами Українського Народного Дому 18 квітня в залі Українського Православного Собору; згадано поіменно всіх осіб, які взяли участь в концерті; закінчується цей огляд так: „Взагалі шевченківський концерт Українського Народного Дому сего року випав так славно, що остане в пам'яті усіх, що на нім були, на довгі літа.” Ч. 16
28. 4. „Справа Українського Університету під Польщею і польська міжнародня пропаганда”: Стаття (спеціально для „Українського Голосу”) проф. д-ра Мих. Лозинського. Ч. 17
28. 4. Позов проти „Українського Голосу”. Вістка: „В суді королівської лави в Вінніпегу вніс 22 квітня, 1926, русько-католицький духовник Микола Бартман позов проти Української Видавничої Спілки в Канаді і П. Г. Войценка, Мирона Стечишина та Апольонарія Новака, домагаючись в них \$10,000 відшкодування з причини двох дописів, що мали бути надруковані в „Українському Голосі” 13 і 27 січня, 1926. . . Позиваючого заступають адвокати Бонар, Голенд і Фелпс. Обвинувачені . . . вносять оборону через адвокатську фірму Гіп, Арсенич і Морчісон.” Ч. 17
28. 4. Українець на новій посаді агронома. Вістка, що Албертійський Департамент Рільництва назначив Василя Підручного „дістріктовим агрономом на околиці Чіпмен, Мондер, Вегревил і Іннісфрі, з осередком у Вегревил. Фермері зі згаданої околиці повинні як найбільше користати з його присутности, бо посада дістріктового агронома. . . є для того, щоби горожане краю могли як найбільше

користати зі здобутків науки про те, як робити життя з управи землі. Пан В. Підручний що й не скінчив Рільничу Колегію в Вінніпегу. Будучи тут студентом, належав до найенергічніших та найсвідоміших членів Українського Студентського Кружка і був в нім секретарем. . .” Ч. 17

28. 4. 99 процент українців у клясі: В листі до „Дідуса Наума” в „У.Г.”, пише, між ін. Ольга Чумер з Смокі Лейк, Алберта таке: „Я маю дев’ять років, ходжу до школи і є в четвертій клясі англійській а в другій українській. В нас є чотири-кімнатова школа. Учителі називаються пан Міський, панна Немирська, панна Імс і панна Палмер. Моя учителька є панна Імс і я її дуже люблю бо вона добре учить. По українськи вчить нас п. Міський, але до української школи всі діти не ходять. В панни Імс кімнаті є 45 дітей і всі українські, лиш одна не Українка. . .” Ч. 17
5. 5. Про „галапасів” серед українців: Передовиця про ідеалістів - народовців у Канаді, що віддано працюють серед українців, щоб допомогти їм піднятися духово-інтелектуально й матеріально тоді, коли деякі професіоналісти, бизнесмени й священники, що живуть з піддержки свого народу, стоять осторонь від народної роботи; „Галапа-сами на народницькій групі є всі ті, що нічого не роблять для піднесення українського народу для його зорганізованя, для його освідомлення, а дивляться тільки за тим, щоби з того всього користати. . .”; далі подано конкретні приклади розчарування наших людей в цьому напрямі; стаття закінчується приповідкою „про цигана, що виліз на дерево, сів на галузь і зачав ту галузь відрубувати від дерева. . . В такім самім положенню, як циган на галузі, котру сам підрубує, знаходяться ті ‘наші’ священники, учителі, лікарі і адвокати, всякого рода бизнесовці та агенти, котрих саме

існування залежить від того, щоби український нарід був свідомий та зорганізований, а котрі самі нічого не роблять, аби нарід освідомити та зорганізувати, тільки чекають, щоби зробив се маленький гурток ідейних людей, котрі звичайно не мають в що навіть добре убратися і нераз терплять голод. Самовідречена праця того малого гуртка людей дає спромогу тисячам галапасів жити на тілі українського народу в Канаді і коли галапаси завчасу не оглянуться і не постараяться бути людьми, то треба буде в ім'я справедливости зачати чистку нашого національного організму, треба буде зачати ділення канадійських Українців на овець та козлів, на чистих і нечистих. .”

Ч. 18

5. 5. З діяльності „Рідної Школи ім. Маркіяна Шашкевича в Вінніпегу”: Подяка всім тим, що жертвували датки на базарі товариства, чистий прихід з яких приніс \$508.10; „Рідна Школа за 7 місяців існування дала 2 концерти, третій приготує, 2 базарі і 3 забаві. . . Дітей учащає 100 на два відділи. Заряд робить заходи о власний будинок, бо дітей прибуває і місце невідповідне.” (За заряд підписані: П. Гаврисин, місто-предсід., Г. Довбуш, касієр, Й. Щербаневич, писар). Ч. 18
5. 5. Грошева допомога для єпископа Будки. Вістка: „В органі римо-католицької церкви в Канаді, Catholic Register, що виходить в Торонті, в числі з 29 квітня, 1926 є поміщений звіт президента Catholic Church Extension Society of Canada. . . Між видатками товариства цікава для нас одна позиція. . . для „рутенських Греків” через єпископа Будку (Ruthenian Greek [Bishop Budka]) дало Товариство в протягу року суму \$22,217.55. . .”; слідує коментар редакції „У.Г.”: „звиз двайцять дві тисячі долярів в протягу одного року дістав єпископ Будка від римо-католиків на прикріп-

лювання Українців до католицизму... цікаво
було б дізнатися, на що він ужив ті гроші..."

Ч. 18

5. 5. „Союз народів, польща і польська міжнародня
пропаганда”: Стаття д-ра Михайла Лозинського.

Ч. 18

19. 5. „Відзначення українського композитора.” Вістка:
„Колумбійський Університет в Нью Йорку дав ук-
раїнському композиторови Михайлови О. Гайво-
ронському нагороду Мозентала, яку дають раз
на два роки тим, що, уложать власну музичну
композицію. Се перший такий случай в Америці,
що Українець здобув нагороду за музичну компо-
зицію...”, дальше подано деякі деталі з життя
й творчості композитора; приїхав він з Галичи-
ни до Америки в 1923 р.

Ч. 20

19. 5. Петро А. Міський, М.А.: Біографічна стаття з світ-
линою з приводу закінчених студій: „На днях гр.
Петро А. Міський досягнув степеня ‘Местер оф
Артс’ на албертійському університеті. Се є другий
Українець, що досягнув сей степеня в сім універси-
теті... Петро А. Міський вродився 27 листопада
1899 в Біл.вцях, Брідського повіту в Галичині. Ма-
ючи три роки виїхав з родичами до Канади. Ро-
дичі відразу замешкали на фермі 60 миль від Ед-
монтону, де тепер Мондер... Петро скінчив пуб-
личну школу в Мондер, а висшу школу на Вегре-
віл, мешкаючи в ‘форінерці’, яка була поставле-
на албертійським правительством для українських
студентів... В 1922 досягнув степеня ‘В.А.’ Учи-
тельський курс покінчив в Едмонтоні в 1923 ро-
ці... Послідних три роки є принципалом висшої
школи в Смокі Лейк. Будучи принципалом в Смо-
кі Лейк посвячував всі свої сили, щоб ученики
здобули як найбільше знання в науці і переходили
успішно в іспитах. Се є найбільшою задачею
Петра.” (Подав Н. В. Гавінчук).

Ч. 20

19. 5. „Роковини смерти Франка”: Стаття „Комітету для вшанування 10-ліття смерти Івана Франка” в Львові з такими проектами: Видати твори Поета й його життєпис; від дня роковин смерти Поета, цебто 28 травня по кінець вересня 1926 р. „цілком посвятити для вшанування пам’яті Франка урядженням академій, концертів, викладів, присвячених Його пам’яті . . . а дня 6-го червня відбудеться у Львові святочна Академія. . .”; закінчити справу будови пам’ятника на могилі Франка (на Личаківському цвинтарі в Львові). Ч. 20
19. 5. „Українська міжнародня пропаганда”: Стаття д-ра Михайла Лозинського. Ч. 20
26. 5. „Роздача Університетських Дипломів”. Вістка: „В театрі Вокер в Вінніпегу відбулася 20 травня церемонія роздачі університетських дипломів. . . При тій нагоді дістали також почесні дипломи докторів прав пп. Джан В. Дафо (редактор Манітоба Фрі Прес), Александер МекІнтайр з Нормальної Школи в Вінніпегу і адвокат Ізаак Питблейдо. Між тими, що дістали університетські дипломи були слідуєчі Українці: Олександр Р. Гаврилюк (В.А.), Іван Ю. Мартинюк (LL.B.), Іван Яців (LL.B.), Михайло Потоцький (докторат медицини), Петро Потоцький (докторат медицини), В. Н. Підручний (Бечлор оф Саєнс оф Агріколчюр), Мик. Л. Залозецький (фармацевт). Крім них дістали по 75 дол. ‘сколаршип’: Віра Лесик, студентка 2 року артс і саєнс, і В. Калинчук, 2 рік інжнірства.” Ч. 21
26. 5. Михайло Гринюк, В.А.: Біографічна стаття з світлиною: „З початком травня на конвенції саскачеванського університету дістав диплому ‘Бечлор оф Артс’ п. Михайло Гринюк. . . Тов. Гринюк приїхав до Канади 1922 року з Галичини, городенського повіту, вже як матурист станиславівської гім-

назії. . . в осени 1923 року т. Гринюк вписався на філософічний факультет (Артс) в саскачеванському університеті і що року, мимо труднощів в опанованню англійської мови, переходив іспити успішно. . . п. Гринюк був питомцем Інституту Могили. . . Був учителем української граматики та історії, був головою студентського кружка, давав відчити на різні теми. . . учив і учить Рідну Школу в Саскатунському Народнім Домі. . .” Ч. 21

26. 5. Д. Янда, LL.B. Біографічна стаття з світлиною з нагоди закінчення правничих студій в Саскачеванському університеті й одержання ступня LL.B.; автор статті подає, м. ін.: „Янду я ближше знаю від його прибуття до Вінніпегу. Він приїхав сюди як друкар до роботи в ‘Українським Голосі’. В короткім часі . . . він став управителем друкарні. . . був якийсь час співредактором а опісля діловодчим управителем. . . Кожду вільну хвилю використовував на поширювання знання. . . В 1922 році п. Янда вписався на філософію в саскатунським університеті, а відтак . . . записався на права. . . Перед Д. Яндою тепер нове поле, нові відповідальні обовязки і я та всі, що знаємо його ближше, є переконані, що він вибеться на передне місце у своїм фаху. Тимбільше, що . . . він має за собою широкий життєвий досвід і широке знання-відомости. . .” Ч. 21
26. 5. „Великий каменярь”: Передовиця в 10-ій роковини смерти Івана Франка. Ч. 21
26. 5. „Хто ми є, і кілька нас є?”: Редакційна стаття з приводу перепису населення степових провінцій Канади, що має відбутися 1-го червня, 1926 р.; стаття подає 18 питань, на які населення цих провінцій має відповісти, й навчає, як українці повинні відповідати на ці питання, бо „переписи населення, які доси бували в Канаді, були завсїгди

несправедливі для Українців. Число Українців виходило завсідги смішно мале і Українці роздроблювалися на пів тузина різних національностей яких навіть на світі нема... Коли всі Українці в Канаді відповідають на повисші питання як слід, то будемо мати по раз перший в Канаді статистику на 100 процент досконалу.” Ч. 21

2. 6. „Головний Отаман Петлюра вбитий в Парижі”. Обширна вістка: „Новинкарські агенції Юнайтед Прес та Асосіетед Прес донесли телеграмами з Парижа дня 25 травня, що там погіб мученичою смертю голова Української Народньої Республіки, головний отаман Симон В. Петлюра. Подробиці смерті не є однаково подані. Після одного донесення, на Петлюру засів в студентськім кварталі Парижа російський Жидок Шмуль Шварцбар (чи не Шварцбарт?) з його образком в руках і коли Петлюра вийшов з ресторану, Шварцбар вистрілив до него 7 разів. Після иншого донесення Шварцбар приступив до Петлюри, який переходив бульваром Ст. Мішель, і викрикаючи, що убиває його за жидівські погроми на Україні, вистрілив... Смертельно раненого головного отамана забрано до Шпиталю Милосердя, де він по кількох годинах помер... Поліції представився Шварцбар, як ‘український Жид’, і оповів, що він пімстився за ‘знущання Петлюри над Жидами в тім часі, коли Україна була під його владою’. ‘Петлюра був нашим катом, кричав Шварцбар — я взяв справедливість у свої власні руки. Я готов умерти за Жидів на Україні’. Чи Шварцбар справді умре за жидів на Україні, — се ще питання, бо відомо, що вже тепер Жиди в Америці оголосили його своїм національним местником і зачали збірку грошей на його оборону... На канадійських Українців вістка про несподівану і страшну смерть Петлюри зробила потрясаюче вражіння.

Многі люде не хотіли вірити в вістку, яку прочитали в англійських часописах. Одначе прийшлося в ню повірити і телеграфічні дроти заважіли від кондоленційних телеграм до Парижа з різних місцевостей Канади. Одну з таких телеграм вислали вінніпегські Українці. Вона звучала: 'Канадійських Українців глибоко зворушила трагічна смерть великого проводиря. Співчуття для його родини та співробітників і запевнення, що боротьба за свободу України буде провадитися дальше'. Під телеграмою були підписані різні українські організації в Вінніпегу та поодинокі особи. Ті самі товариства і особи вислали також вінок на домовину Великого Отамана." Ч. 22

2. 6. Відгомін смерти С. Петлюри в українській поезії в Канаді: „Симон Петлюра”. Поема Ігора Будивіра з приводу смерти Головного Отамана:

„Склонім нині, браття, в долину прапори
У сторону світа, де сонце заходить.
Похилим голови, бо сталося горе.
Наш нарід в жалобі, глибокій як море,
Найбільшого сина у вічність проводить...”

і т. д. (всіх віршів 12).

Ч. 22

„Вишневий Цвіт на китайку Батька Петлюри.”
Поема О. Іваха в п'ятих частинах; тут передруковуємо 1, 2 і 5-ту частину:

I.

В бульонському лісі калина
Жалібно затужила:
„Гей, чиїж-то очі козацькі
Червона китайка накрила?”

Почули булеварди
і листям голосили:
„Гей, чиєж-то личко козацьке
китайкою накрили?”

II.

Чорні прапори,
китайка з крови,
терновий вінок
і чорна труна.
Схилені голови
і сльози скитальців
на чужині, —
на бульвардах
Великого Сина України
в жалобі везуть.

V.

Гей, вишня в бульонському лісі
білесенький цвіт зронила
Та сльозами білими - дрібними
китайку козаку накрила.

Та гей, не сумуйте,
сини України!
бо на китайці цвіт весни:
Смерть і Великдень.

Дух Батька Петлюри
на бій військо кличе, —
чи чуєте сурму,
що громом гремить

Ч. 22

2. 6. „Мученик за українську державність.” Передовиця з приводу смерті С. Петлюри з аналізою закиду зробленого убійником Шварцбартом, що це його пімста за жидівські погроми в Україні й антисемітську пропаганду, за які нібито був відповідальний Петлюра; на думку редакції, цей мотив, це тільки покришка; причини вбивства сягають далі й глибше: „Петлюра упав в боротьбі за самостійність України. Шварцбарт був тільки сліпим орудієм комуністичної Москви, — байду же, що він сам про се говорить... Петлюра був справді немов символом самостійности України... Передчасна, мученича смерть улюбленого голови самостійної української держави, не прибе на ду-

сі українського народу а засталить його рішення боротися дальше за те, за що наложив своєю головою Симон Петлюра.” Ч. 22

2. 6. „Жаль Українців в Вінніпегу за Петлюрою”. Довше звідомлення про „Жалібні Збори”, що відбулися з приводу смерти Симона Петлюри в залі Українського Православного Собору в Вінніпегу 30-го травня, 1926 р.; панахиду по покійному відправив о. С. В. Савчук, це була перша частина жалібного дня; вечером відбулася довша програма, якою проводив посол Н. В. Бачинський; з промовами виступали: Генер. В. Сікевич, Мир. Стечишин, В. Свистун, Т. Д. Ферлей, Я. В. Арсенич, Ю. Гуменюк і Д. Д. Лецишин. Ч. 22

2. 6. В. Підручний, B.S.A. Довша біографічна стаття з світлиною з приводу закінчення рільничих студій в Манітобському університеті й одержання титулу B.S.A.; „Василь Підручний мав усього кілька місяців, як його родичі... покинули рідне село, Іванівку (пов. Борщів), в Галичині й приїхали до Канади... поселилися в околиці Етелберт, Манітоба... Скінчивши публичну школу в Етелберт, Василь Підручний виїхав до вищої школи в Тюлоні, Ман. В Тюлоні показався одним з найздібніших українських студентів...”; записався до Манітобської Рільничої Колегії в 1918 року й хоч мав найкращі успіхи в студіях (одержавши грошеву нагороду й золотий медаль) через фінансові неспроможності мусів кинути студії, учителювати кілька років, повертаючись назад до університету 1924 р.: „Діяльність його в студенських кругах була дуже помітна. На четвертому році студій був одним з двох дебатантів, що одержали чемпіонат з віднесення перемоги в дебатах над усіма класами в Рільничій Колегії. Він також брав участь в міжпровінціональній дебаті межі манітобським університетом і саскачеванським... Як

лише покінчив іспити в Манітобській Рільничій Колегії, Міністерство Рільництва в Алберті покли-
кало його на окружного рільничого представни-
ка на околиці Вегревіл, Чіпмен, Іннісфрі й Мон-
дер, з осідком у Вегревіл, Алта.” Ч. 22

9. 6. „Докази політичної незрілості”: Передовиця,
друга з черги, з приводу смерти Симона Петлюри,
яка розглядає причини „чому Українці не збуду-
вали своєї держави.” Ч. 23
16. 6. „Подробиці вбивства С. Петлюри”: Жмут новин
з життя С. Петлюри в Парижі до дня його вбив-
ства на улицах Парижа. (Подано за „Свободою”).
Ч. 24
23. 6. „Погроми на Україні”: Передовиця — відповідь
жидівській газеті „Дос їдіше Ворт” (Жидівське
Слово — по англ. Израелайт Прес), що вважала
„за вказане виступити з редакційною статтею в
окремім додатку в англійській мові проти заміток
‘Українського Голосу’ з нагоди смерти Головного
Отамана Симона Петлюри. Жидівський часопис
міркує, що убийник Петлюри, Шварцбарт, не міг
бути орудієм большевиків, і протестує проти
твердження, яке ніби було в ‘Українськім Голосі’,
що „жидівські погроми були оправдані”. Ч. 25
30. 6. „Українець редактором в Мінесоті.” Вістка: „В
наші руки попав примірник тижневика ‘The
Peoples’ Press’ з Hallock, Kittson County, Minnesota.
З него довідуємося, що редактором того часопи-
су є п. В. Мігайчук, Українець, з Канади, бувший
учитель в Манітобі.” Ч. 26
30. 6. Михайло Потоцький, M.D., L.M.C.C. і Петро По-
тоцький, M.D., L.M.C.C.: Довша стаття „М.З.” з
світлинами обох братів Потоцьких з приводу за-
кінчення студій в ділянці медицини й одержання
дипломів з правом практикування, як лікарі: „Ро-

дина Потоцьких прибула до Канади з села Медики, перемиського повіту, й поселилась перед тридцяти роками в місцевості Подолія, коло Сифтону. Михайла завезли родичі сюди дитиною; Петро є вже уроженцем Канади.”; даліше подано в подробицях їхній життєвий шлях, який був скерований в напрямі осягнення медичного знання, помимо фінансових труднощів, які вони поборювали різними працями, останньо, як механіки-техніки: „Прийдуть шкільні вакації, так наші медики перебирають на себе агенцію вставлявання громозводів по ріжних заводах й резиденціях Се вимагало проворности й зручности та юнакам нашим сих прикмет не бракло. Таким чином вони завжди успіли заробити собі літньою порою стільки, що вистарчило їм на вдержання в школі через зиму, так, що не втратили й одного семестра. . . .”; як студенти-медики останнього року студій, Михайло був приділений на практику до МекКелерського Генерального Шпиталю в Форт Вилліам, Онтаріо, а Петро до шпиталю Вікторія у Вінніпегу; даліше подано студентсько-громадське життя молодих лікарів. Ч. 26

30. 6. „Вбивство Головного Отамана С. Петлюри і Подебрадські Українці.” Стаття Хариті Кононенко, надіслана з Подебрадів у Чехословаччині, в якій вона зворушливо описує в подробицях, як зареагувала українська громада в Подебрадах на вістку про вбивство Петлюри; опис жалібного походу й панахиди; про жалібну Академію, яка мала відбутися, але дозвіл на улаштування не був даний; про жалібну Академію в Празі 29-го травня. Ч. 26
30. 6. Симон Петлюра. З приводу смерті Головного Отамана появились такі статті: „Народні провідники” — передовиця; „Убійники ідеї Українства” — стаття К. Г. Ч., (опрацьована на матеріялах комуністичних органів „Українські Робітничі Вісти” й

- „Робітниця”), що висвітлює реакцію комуністів у Канаді на цю подію! „По смерті Петлюри” — ексцерпти з статей різних часописів. Ч. 26
30. 6. „Др. А. Т. Кібзей — декорація Українців міста Дітройт”: В статті „Вісти з Дітройт” дописувач „І.К.” висловився так про цього бувшого канадійця: „... ми тепер горді — з нашого Д-ра Кібзея. Він удекорував нам місто. ... Годі писати про народну роботу Українців міста Дітройт і не згадати про Д-ра Кібзея. Бо всюда його просять, кожде товариство раде-б його мати з промовою, чи відчитом у своїх святочних виступах, від чого він ніколи не відмовляється. Тут хіба тільки треба пожелати собі як найбільше таких людей на становисках, як Др. Кібзей а тоді з нами Українцями числилисяб другі народи.” Ч. 26
7. 7. „Велика перемога фермерів в Алберті”. Вістка: „У виборах до сойму в Алберті фермерська організація Ю. Ф. А. (Злучені Фермери Алберти) віднесла таку перемогу, якої навіть вона сама не сподівалася. ... Українцям, які виставили свої кандидатури в 3 округах (Вегревил, Вікторія і Гвиффорд), зовсім не пощастило. ...; в числі „У.Г.” з 14. 7. подано такі відомості: „Після послідних донесень виходить, що фермери вибрали 45 послів з шістьдесятьох. ...” Ч. 27—28
7. 7. „Домініюючий Парлямент розв’язаний”. Обширна вістка: „Події в області канадійської політики поступали дуже швидко минувшого тижня. ... Наслідком сего швидкого ходу подій є те, що Канада не має нині парляменту, парлямент розв’язаний і послы вибрані 29 жовтня 1925 р. на протяз п’яти літ, не є вже нині послами, а звичайними громадянами, які в найліпшій разі хочуть бути послами. Консерватистам вдалося при помочи кількох прогресивних послів повалити ліберальне

правительство під проводом Мекензі Кінга...";
дальше до цієї справи передовиця п.н. „Перед но-
вими виборами”. Ч. 27

7. 7. Матеріяли в зв'язку з смертю Симона Петлюри:
Обширна вістка п.н. „Похорон Симона В. Петлю-
ри”; „Коли відбудеться процес вбивця С. В. Пет-
люри”; „Підлий визов” — стаття Д. Д. Лещиши-
на — відповідь на реакцію канадійських комуніс-
тів. Ч. 27
14. 7. Канада — колонія чи ні?: „Сего тижня пічнеться
найзавзятійша виборча кампанія в історії Канади.
Всі партії лагодяться до дуже завзятої боротьби.
Має рішитись важне конституційне питання,
іменно чи Канада є кольонією Британії, чи неза-
висимою рівно-управленою посестрою її та дру-
гих британських доміній. Се питання виринуло на
порядок денний через рішення генерал-губернато-
ра Канади, котрий, як відомо, відказався розв'я-
зати парлямент, хочай премієр з якого бажання-
ми соверен чи його заступник повинні числитись,
бажав сього. Консервати, як імперіялісти, стоять
по одній стороні, а ліберали, прогресісти, робіт-
ники і другі політичні відтинки стоять по другій
стороні. Після послідних донесень вибори мали
би відбутись 14-го вересня сього року.” Ч. 28
14. 7. „Інтелігенція і Церква”: Передовиця: „Фактом є
що і в Галичині і на Україні українська інтеліген-
ція до церкви ставиться обоятно а то й ворожо. ...
Чому-ж воно так? Чому католицька церква в Га-
личині і православна на Україні за нашої памяти
не зєднала української інтелігенції на лоні цер-
ковної активності? Чому самі священники не змо-
гли виховати своїх власних родин вірними церкві,
якій самі служать? Чому остаточно самі свяще-
ники в великій мірі служать церкві, лише з фор-
мальности, лише для хліба, а в приватнім життю

не виявляють ані пошани ані віри в церковне діло?.. Чому-ж верхи постійно відходили?... Обісі церковні організації відірвалися від народнього ґрунту, обмежились на позі гробове життя і стали уживати український нарід для церкви, а не церкву для народу.... Не диво-ж тому, що народ український почав дивитись на церкви не як на живу народню інституцію, яка дає пориви до розвою і життя, яка зміцнює народне „я”, яка кристалізує погляди народу на сучасне життя і постійне бореться проти сатани — кривдителя власного народу, нарід наш зредукував своє поняття про церкву до найвущих границь, то-б-то церква спасення душі по смерті, а не спасення народу і душі народу від неправди і зла; щодо української православної церкви, коли нарід „ужие сю організацію для народу і не допустить щоб народ убивати по старим звичаям для церкви, так вірити можна, що церква в нас стане народньою інституцією, яка обгорне і верхи і низини.... Тоді і інтелігенція... знайде в своїй церкві спільний ґрунт, опору і відсвіження сил та прояснення світогляду.” Ч. 28

14. 7. „На оборону імени Петлюри і українського народу”: Довша стаття о. П. Білона з Форт Вілліам, Онт., про те, що українці в Європі приступають до „великої праці — на оборону памяти мученика С. В. Петлюри і заплямованого імени України. Закладаються комітети по збірці пожертв. Еміґрація накладає на себе досить значний національний податок... нам Українцям в Канаді треба допомогти їм...”; на початок пересилає свою особисту жертву в сумі \$5.00; закликає, щоб жертви висилати на руки „Українського Голосу”. Ч. 28
14. 7. „Архиєпископська візитація в Вінніпегу”: Про візитацію Впреосв. Архиєпископа Івана Теодоровича в Українськiм Православнiм Соборi в Вінніпегу.

гу 11-го липня; з цієї нагоди М. Д. Подольський і Д. Д. Лещинин були поставлені в сан діячів.

Ч. 28

14. 7. „Під розвагу шкільних тростів в Манітобі”: За-клик Мих. Ситника, (секр. Т-ва Шк. Тростів в око-лиці Пайн Ривер, Ман.), до українських тростів публичних шкіл, щоб вони висилали делегатів на річні конвенції Товариства Манітобських Шкіль-них Тростів, бо це товариство „являється одним з найсильніших чинників у регулюванню систе-ми публичних шкіл сеї провінції. . . . До тепер, ми, Українці, що до сеї справи були позаді. . . . В на-шій неприсутности на конвенціях тростів перепус-кано резолюції, вимірені не на користь „не-англії-ських” дістріктів. . . . На минушій конвенції трос-тів число делегатів було около 600. Тростісів Ук-раїнців було 11. . . . Коли взяти під розвагу, що шкільних дістріктів між Українцями числиться сотками, то чомуб нам не мати хоч 100 тростісів-Українців на конвенції. . . .” Ч. 28

14. 7. М. Залозецький, РНМ.С.: Довша стаття про мо-лодого аптикаря, що закінчив студії в ділянці фар-мацевтики: „Микола Залозецький уродився в се-лі Ниркові, Заліщицького повіту в Галичині. До Канади приїхав малим хлопцем з родичами, які осіли у Вінніпегу. До публичної школи ходив у Вінніпегу. Матрикуляцію брав в Тулоні, а кінчив у Вінніпегу. Рівнож аптикарство скінчив у Вінні-пегу на манітобським університеті”; далі обшир-но подано про його р.зні праці, як особисті для самоодержання, так громадські; його здібності в літературній ділянці, свідоцтво якого є статті ним написані, як українською так англійською мовами; активний він був у студентських органі-заціях, а відомий він став ширшому громадянству через свої відчити; відкрив аптику в спільці з І. Симчичом; стаття закінчується такими побажання-

ми: „Складаю т. Залозецькому gratуляцію не так за се, що він покінчив школу й дістав ‘дипльому,’ як за його витревалість, бо знаю не один випадок, коли студенти з далеко меншими клопотами покидали школи. Рівнож желаю т. Залозецькому, щоби взявся за перо та відзначався й ним, про що він мріяв ще за студентських часів.” Ч. 28

21. 7. „Жена Петлюри вносить позов проти Шварцбарта.” Вістка: „Жена покійного Симона Петлюри, заявила в французькій суді, що вона підносить проти Шолома Шварцбарта вбийника її мужа, цивільні претенсії. Вона наняла для оборони своїх прав адвоката Каммінші. Розправою має проводити суддя Пейре...” Ч. 29
21. 7. „Др. А. Т. Кібзей у Вінніпегу.” Вістка: „Канадійські Українці знають добре д-ра Кібзея ще з тих часів, як учителював по українських колоніях в Саскачевані, та студіював медицину в албертійським і монреальським університетах. Живучи в Канаді він брав діяльну участь в громадянському життю і був одним з основателів Інституту ім. Грушевського в Едмонтоні. Тепер лікарює в Злучених Державах, в місті Дітройт. Він приїхав відвідати свого брата, котрий живе на фармах в Манітобі в околиці Комарно і сестру у Форт Вілліам, Онт. . . . Відвидів також нашу редакцію і оповідав, що канадійським Українцям в Дітройт, яких є там поважне число, поводитьсь добре. . . . Недавно засновано в Дітройт читальню „Просвіти”, в якій переважаючо більше число членів і майже цілий заряд є канадійські Українці.” Ч. 29
21. 7. „Олек. Р. Гаврилук, В.А.” Стаття з приводу закінчення студій й одержання ступінь Б.А.; подано м. ін.: „Канадійські Українці можуть вже похвалитись своїми людьми на різних професіях, як учителі, лікарі, адвокати і и. але до сього часу

ще ніодин не вибрав собі за фах політичну економію і фінанси. Тов. Гаврилук, вибравши собі сей фах отвирає нове поле і без сумніву, в короткім часі будемо мати першо-рядного економіста і фінансіста. . . .” Ч. 29

21. 7. Статті в зв'язку з смертю Петлюри: Передовиця п. н. „Жидівське питання”; стаття Дм. Андрієвського п. н. „Петлюра згинув — хай живе Петлюрівщина!” (передрук з „Тризуба”). Ч. 29
21. 7. „Кілька заміток про теперішнє Манітобське правительство”: Стаття посла Н. В. Бачинського. Ч. 29
21. 7. Нешасливий випадок у Вінніпегу: „Еді Дорошук, шість літний хлопчина, 438 Міннігаф вул., згинув під колесами залізниці (17 липня). . . хлопчик є сином учителя С. М. Дорошука, який живе тепер у Вінніпегу. Він дуже часто поміщує поучаючі вірші для дітей в ‘Українським Голосі’.” Ч. 29
21. 7. „На пам'ятник І. Франка”. Вістка: „В неділю 4 липня с. р. відбувся заходом Українського Народного Дому в салі Українського Прав. Собору у Вінніпегу концерт, з якого чистий дохід призначений на будову пам'ятника Івана Франка. . . Хор Укр. Нар. Дому під майстерною управою проф. Е. Турули пописав ся як найкраще. . . . заряд Укр. Народного Дому вислав \$50.00 до комітету у Львові, який займається збіркою на будову пам'ятника І. Франка.” Ч. 29
28. 7. „Ліцитація машин ‘Канадійського Українця’.” Вістка: „Дня 23-го с. м. на 579 Мек Дермот вул. у Вінніпегу відбулась публична ліцитація друкарні ‘Канадійського Українця’. Ліцитацію зарядив шериф на підставі судового вироку в користь о. С. В. Савчука. Були продані дві машини до набирання (лайнотайпи) і всі інші друкарські прибори. Все те принесло поверх 18 сот доларів.” Ч. 30

28. 7. „З поля політичної кампанії.” Передовиця з приводу федеральних виборів 14го вересня, 1926.

Ч. 30

28. 7. Д-р Юрій Е. Драган: Довша стаття (з світлиною) І. Киріяка з приводу закінчень медичних студій: „Юрій Евроній Драган, М.D., С.M., L.M.CC., L.C.P.S. (Саск.), син Стефана і Анни, родився дня 22-го лютого, 1898 року в Плезант Гом, Манітоба. Родичі його походять з Галичини, місточка Заболотів, снятинського повіту. До Канади приїхали 1897 року і замешкали в Плезант Гом на фермі... батько Юрія старався, щоб за всяку ціну вислати своїх дітей між люди... з певним ідейним вишколенням і наукою...”; далі подано в подробицях шкільний шлях лікаря, аж до досягнення медичного ступення з університету МекГіл у Монтреалі; крім успіхів у освіті, Киріак підкреслює ідейність й загально-громадську діяльність д-ра Драгана за всі роки студій: „Молодий енергійний, ідейний, він не замикався в стінах кімнат, не відмовлявся, не нарікав, тільки брав живу участь в товариствах, організував і був душею свого окруження... Учителюючи вакаціями... він з повним розгоном кидався у вир праці... З твердою постановою він поборював всі труднощі і запалював других до життя, до просвіти. Нераз дивно ставало, звідки такий молодий чоловік набирав так багато сил працюючи задля загального добра і при тім успішно переходити шкільні іспити...”

Ч. 30

4. 8. Успіх української Спілки. Вістка: „Українська Фармерська Елеваторна Спілка закінчила свій бизнесовий рік (30 червня) з гарним чистим доходом поверх 7,800 доларів. Збори шерівців і Дирекції Спілки відбулися в Йорктоні 22 липня с.р... Дирекція складається з отсих людей: адвокат Я. В. Арсенич, президент; Г. В. Сліпченко, заст. през.;

В. Колодзінський, секретар; М. Ортинський і М. Новосад, директори. В. Свистун остає на дальше управителем Спілки.” Ч. 31

4. 8. „Якої нам треба інтелігенції.” Передовиця: „Що є інтелігенція? . . . В нашім народі, подібно як й в других народів словянських, інтелігенція становить осібну клясу людей, які покінчили середні або висші школи, або дістали образования. . . До великої міри вони займають місце давньої аристократії, як творці, виразники і сторожі національної культури й державної думки. . . В Канаді життя пливе відмінним руслом як в старому краю. І тут треба нам своєї власної інтелігенції, але вона мусить виробити собі інакші прикмети, головнo прикмети, що уможливялиб її до більш незалежимого життя в сій країні. В першій мірі, в Канаді дуже слабо є розвинена бюрократія За те в Канаді вигляди для різних цивільних професій, як лікарської, адвокатської, інженерської, і т. п. є дуже гарні. . . В торгівлі й промислі для інтелігентів тут також дуже великі вигляди. . . Тут в Канаді наша інтелігенція мусить піти слідом англійської інтелігенції і не творити осібної кляси інтелігенції — „панів”, якої кляси чи касти, англійський загальний зовсім не знає, але противно наша інтелігенція в Канаді мусить стояти в дуже тісній звязи з рештою нашого народу. Наш поступ в Канаді буде залежати головнo від сеї обставини, як скоро ми потрафимо витворити велике число своєї інтелігенції, яка рівночасно буде мала всі дані до проводу в народному життю, і не буде відділятися від того народу в касту ‘панів’.” Ч. 31
4. 8 За фахову й професійну освіту молодшого покоління: Стаття Т. Д. Ферлея п. н. „Не забуваймо” пригадує родичам, щоб їхні діти не кидали школи з осягненням середніх кляс, а йшли до вищих

шкіл і набирали фахову й професійну освіту; він пише: „У Вінніпегу живе поверх 15 тисяч Українців, і не менше 95 процент з них, се люде, що здобувають життя фізичною працею, себто робітники, а нема ані одного, щоб міг назвати себе дійсним мулярем-фаховцем, нема ані одного механіка по електричному ділу. . . . На сотки тисяч льокомотив в Канаді ми можемо наших механіків-інженерів порахувати на пальцях одної руки. . . . А по всіх фабричних заведеннях, де побачимо наших людей, чи не там, де найтяжша праця і найнища платня? Чому-ж воно так? Чи ті всі різного рода фахи-ремесла заказані для нас? Ні! Тільки ми не звертаємо на се належної уваги. . . . Тисячі дітей наших кінчить рік-річно публичні школи, а не більше чим один процент йдуть так далеко, щоб покінчити університет, а решта марнується. Бизнесові колегії та торговельні заведення повинні бути заповнені нашими молодими хлопцями і дівчатами. . . . Торговля і промисл є важним чинником добробуту кожного народу, кожної держави, а торговля не може розвиватись без фаховців-купців, а промисл не буде розвиватись без спеціалістів-ремесників. Памятаймо за торговлю і ремесло. Сі галузи віками занедбані між нами. Памятаймо за нашу підростаючу молодіж.” Ч. 31

4. 8. „Спека в Вінніпегу”: В минувшу суботу і неділю жителі Вінніпегу зазнали найбільшого горяча в сім році. Температура доходила до 100 степенів горяча. Всі парки були переповнені людьми, що шукали полекші в перенесенню небувалої спеки.” Ч. 31
4. 8. Д-р Павло Гуцуляк: Довша стаття Тео. Гуменюка про нового дентиста, д-ра П. Гуцуляка, що успішно закінчив студії на Торонтонськiм університеті; в довшому вступі автор подає причини чому в

Канаді українські часописи широко пишуть про кожного університетського градуанта, що звичайно не роблять англійці ані французи; це тому, що більшість „дотеперішних укінчених наших студентів рекрутувалося з того покоління, яке родилося в Європі і сюди заїхали або вже підростками або маленькими. І як їхали до Канади, то думали більше про дорібки а не науку”; а те, що вони побороли всі труднощі, опанували мову краю й докінчили студії в різних професіях це свого рода геройство про що варта писати, а тимсамим заохочувати до подібного інших; про д-ра Гуцуляка автор подає такі дані: „Родився 23 січня, 1896, в селі Дзвиняч, заліщицького повіту.... Приїхав до Канади з мамою з початком сего століття та проживав на фармах аж до 1908 року...”; публичні школи закінчив у Вінніпегу а дентистику студював у Вінніпегу, Едмонтоні й Торонті; „В роках між 1915 а 1924 перейшов він ще одну школу” а саме, мусів крім учащення на науку тяжко працювати, щоб оплатити свої студії: „се одна з характеристичних черт, які відрізняють канадійських Українців від студентів старокраєвих...” Ч. 31

4. 8. “‘Уніятська’ та Українська Православна Церква. Примітка з нагоди статті др. Миколи Чубатого в числі 24, ‘Канадійського Українця’ п. н. ‘На передодні нового релігійного життя на Україні’.” Стаття Т. Д. Волохатюка. Ч. 31
11. 8. Звіт річного з’їзду „Товариства Українських Учителів в Канаді”, що відбувся 14—16 липня, 1926 у Вінніпегу за підписом секретарів з’їзду І. М. Сторожука й І. Г. Сирника. Ч. 32
18. 8. „Лучкович дістав номінацію в Вегревил”. Вістка: „Українець, п. М. Лучкович, дістав офіційну номінацію від Злучених Фармерів Алберти як канди-

дат на посла до федерального парламенту з округу Вегревил. Конвенція ... відбулася в Мондер, Алта. в вівторок 10 серпня... Округ Вегревил був в останньому парламенті зареєстрований фермерським послом Бутіліє, який і тепер був запропонований як кандидат, та при остаточному голосуванні п. Лучкович переміг, здобувачи 85 голосів проти 81, які віддано на Бутіліє..."

Ч. 33

18. 8. „На правильній дорозі”. Передовиця: „Є події, що для світа є зовсім буденні і звичайні, але для поодиноких людей, або громад, або й народів мають переломове значення. До таких подій належить конвенція Злучених Фермерів Алберти федерального виборчого округу Вегревил 10 серпня с. р. На тій конвенції вибрано кандидатом на посла до канадського парламенту в Оттаві Українця, учителя Михайла Лучковича... се по раз перший в Канаді велика і поважна політична партія вибрала Українця своїм кандидатом на посла до парламенту в Оттаві. П. М. Лучкович не є першим Українцем, що кандидує на посла до парламенту в Оттаві. Перед ним були вже інші кандидати. Однакж се були або самостійні, безпартійні кандидати, або кандидати від маленьких партійок... Сим разом за кандидатом-Українцем стоїть партія з виробленим іменем і повагою... Одною з найбільших ознак поступу канадських Українців є те, що вже починають добиратися до нутра партій... перед виборчими округами Вегревил лежить тепер почесна задача вислати до парламенту в Оттаві першого посла українського походження, посла, яким можна буде похвалитися.”

Ч. 33

25. 8. Посол Есмонд в редакції. Вістка: „Редакція ‘Українського Голосу’ мала в суботу 21 серпня незвичайного гостя в особі п. Ормонда Есмонда, пос-

ла до ірландського парламенту. П. Ормонд Есмонд є членом делегації яка удаєся до Сідні в Австралії на парламентарну конференцію британської імперії. . . . Як показалося, ірландський посол вже трохи познакомлений з Українцями, бо стрічався з ними в українській місії в Лондоні та на зборах Ліги Народів. Навчився навіть трохи читати по українськи і представився, як посол до ірландської 'ради'. Цікавило його, як живуть Українці в Канаді тай чи вдоволені." Ч. 34

25. 8. Д-р Іван Вацик: Стаття „Н.Д.Г.” з приводу закінчення медичних студій: „Др. Вацик є одним з п'ятьох молодих українських лікарів, що сего року покінчили лікарські студії в канадійських університетах. Він, так як всі інші українські фаховці в Канаді, не є сином якихсь панів чи буржуїв, але незаможних родичів — фермерів, що мешкають недалеко Комарно Манітоба. До народної школи ходив в своїм родиннім селі Волківці в Борщівським повіті. До Канади прибув з родичами 1910 року. . . .”; середню школу д-р Вацик закінчив в Тюлоні, а по трьох роках учителювання вступив на медичний курс Албертійського університету, який успішно закінчив одержавши титул доктора медицини. Ч. 34

25. 8. „Попис 'Рідної Школи' в Вінніпегу”. Вістка: „В суботу 21 серпня по полудни відбувся в салі Українського Народного Дому в Вінніпегу попис дітей 'Рідної Школи'. . . На попис явилосся звиж сотки дітей зі степенів 2, 3 і 4. Провадив попис учитель п. М. Кумка, а йому асистували іспитова комісія, до котрої належали пп. Дм. Гунькевич, голова Народного Дому, Мир. Стечишин і Ген. Вол. Сікевич. . .” Ч. 34

1. 9. „П. Міськів робить в корабельній компанії.” Вістка: „В корабельній компанії Балтійсько-Американ-

ська Лінія став до роботи п. П. А. Міський, що був через послідні три роки принципалом публичної школи в місточку Смокі Лейк, Алта. . .” Ч. 35

1. 9. Про побут і працю свящ. В. Слюзара в Шіго Саск: Довший допис про діяльність о. В. Слюзара і добр. Слюзар з нагоди відїзду з Шіго на пастирську працю до Монтреалу, в Квебеку; подано м. ін.: „В неділю 15 серпня було у нас прощальне Богослуження о. Слюзара, підчас якого служив також і новий парох о. Грицина. . .”; даліше описано кілька прощальних сходинок з відповідними програмами, а про самий виїзд з містечка подано так: „Здається, що ще ніколи на двірці в Шіго не було тільки народу, як того дня. Вийшов весь народ, щоб бачити ще раз свого пароха і його дружину. . . Прийшли діти з цвітами а одна з них, донечка п. Савчука з плачем прашаючи відїзджаючих вручила їм китицю цвітів. . . Скоро надїхав поїзд. . . отець і пані вступили на сходи вагона, коли на них посипались квіти як дощ. . .” Ч. 35
1. 9. Нова книжка „Для рідних дітей” С. М. Дорошука: Рецензія Дм. Гунькевича на нову книжку, яка щойно вийшла з друку в видавництві „Промінь” при 597 Селкірк Авеню в Вінніпегу, стор. 130, а зміст складається з сто різних віршів і поезій. Ч. 35
8. 9. Про Колегію св. Йосифа в Йорктоні, Саск.; Критична стаття п. н. „Явне баламучення людей”, що єпископ Будка й Босий вербують студентів до колегії, проголошуючи її українською тоді, коли фінансують її чужинці. Ч. 36
8. 9. „З подорожі по Злучених Державах”: Довший допис Тео. Гуменюка про його поїздку до ЗДА., де він відвідав такі міста, як Шамокін і Філадельфію в Пенсєлванії, Атлентик Ситі й Нью Йорк подаючи в більшості відомості про українське громадське життя в тих місцевостях. Ч. 36

15. 9. „Вражіння зі слідства над Шварцбартом”: Довша стаття „Парижанина” (передрук з „Українського Життя”). Ч. 37
22. 9. „Лучкович вибраний послом до Оттави”. Довша вістка: „У виборах до федерального парламенту в Оттаві 14 вересня перемогли ліберали і прем'єром Канади буде знов бувший прем'єр Віліям Лайон Мекензі Кінг. Перемогу на сто відсотків віднесли також канадійські Українці, бо вийшов послом самотній кандидат — Українець, який був поставлений. Рівночасно є се перший посол українського походження, якого вибрано в Канаді до парламенту в Оттаві.” Ч. 38
22. 9. „Вибір п. М. Лучковича”. Редакційна стаття: „Вислід домінуючих виборів 14 вересня важний для наших читачів не так тим, що перемогли ліберали а програли консерватисти, як тим, що в них по раз перший в історії Канади вибрано послом до федерального парламенту Українець... Честь бути в парламенті Канади першим послом українського походження припала молодому українському учителеві з Алберти, п. Михайлови Лучковичеві. Вибір п. Лучковича, сподіємося, відкриє двері канадійського парламенту для інших Українців, як відкрито вже двері для Українців до союзу Манітоби та Алберти... Як колись браму маїнобського союзу вважалося за неприпустиме для Українця, так до теперішніх виборів вважалося загальною брамою парламенту в Оттаві за неприпустиме для Українця... що в парламенті буде вже Українець, який з першої руки може подати кожному іншому послови інформації, що думають і чого хочуть Українці, мусить мати для Українців величезне значіння і вартість. І тому вибір п. Лучковича справляє для всіх Українців в Канаді як найбільше задоволення.” Ч. 38

22. 9. „Фонд оборони честі українського народу”: Відозва новозорганізованого тимчасового „Комітету Оборони Честі Українського Народу”, в Вінніпегу, щоб зібрати в Канаді фонди для допомоги європейському комітетові, що в зв'язку з процесом Шварцбарта хочуть обороняти чесне ім'я Головного Отамана Симона Петлюру й українців взагалі. За комітет підписані: Ген. В. Сікевич, Мир. Стечишин, Дм. Гунькевич, В. Свистун і А. Новак. Ч. 38
22. 9. „Свято української пісні” в Форт Вілліамі: Обширний допис про концерт 23. 8. 1926 злучених хорів товариств „Просвіта” в Форт Вілліамі й Вест Форті під диригентурою Ю. Гассана: „Українська пісня наробила у нас в Форт Вілліамі великого шуму, вона здобула для нас Українців великої слави, про нас заговорили Англійці й в пресі й в „шторах” і по всіх закутках Форт Вілліаму та Вест Форту. Англійська преса товстими буквами писала, що 'Український хор зачарував слухачів своїма народними піснями.' Деякі визначні Англійці були здивовані, — вони не хотіли вірити, що в хорі співали тутешні робітники та робітниці, що є членами товариств 'Просвіта'. . . вони думали, що се звідкись приїзжий хор;” далі подано в подробицях біографічні дані про Ю. Гассана, про підготовчу працю зв'язку з концертом і програму концерту. Ч. 38-39
29. 9. „Ювілей Михайла С. Грушевського.” Вістка: „Наша редакція одержала з Києва офіційальне повідомлення, що Українська Академія Наук взяла на себе ініціативу організувати урочисте святкування ювілею 60-ліття народження й 40-ліття літературно-наукової та громадської діяльності Михайла Сергієвича Грушевського. Святкування має відбутися в Києві в неділю 3 жовтня 1926 р. Під

повідомленням підписаний голова Ювілейного Комітету Академик Павло Тутковський і секретар Федір Савченко. Адреса Ювілейного Комітету: Київ, редакція „України”, вул. Короленка, 37.”

Ч. 39

29. 9. „Сніги спинили жнива на преріях”. Вістка: „Мало хто в Західній Канаді запам’ятав такий поганий вересень, як сего року. Робітники, що поприїздили зі Східної Канади на роботу при збиранню збіжжя, не багато напрацювалися, бо майже без настанні дощі не давали робити... До крайних границь дійшла непогода минулого тижня, коли дощі перемінилися в сніг. В середу (22. 9.) в ночі Саскачеван і майже ціла Манітоба вкрилися снігом...”

Ч. 39

29. 9. „Стрілецький гурток.” Вістка: „В Філадельфії (Злучені Держави) оснувався Стрілецький Гурток з бувших членів Української Армії, який поставив собі за ціль згуртувати всіх бувших членів Української Армії в Америці, вести загально народну роботу та навязати тісні зносини зі всіми бувшими членами Української Армії, де-б вони тепер не жили...”

Ч. 39

29. 9. „Еміграція з Галичини зростає.” Вістка „П. Джерард Гайна, генеральний агент Сіпіярської Компанії на Галичину з осідком у Львові прибав недавно до Канади... П. Гайна каже, що сего року переїхало через його руки лишень самітних мушчин і женщин 4,000, котрих Сіпіярська Компанія забрала звідти на свою відвічальність запевняючи їм працю на фармах. Крім того їхали родини, котрі мали відповідну суму гроша на закупно землі в Канаді, далі такі, котрі мали передплачені шифкарти від свояків з Канади, й такі, котрим гарантували тут роботу на фармах свояки й знакоми. На слідуєчий рік готовляться дальші тися-

чі до виїзду до Канади. Причиною еміграції є постійний зріст населення, а брак землі. Коли не зможуть емігрувати до Канади, то поїдуть до Аргентини, Бразилії, бо мусять...” Ч. 39

6. 10. „Українець — кандидат до Міської Ради”. Вістка: Осип Дик, місцевий адвокат кандидат у виборах до міської ради; „Кандидатуру його виставлено на зборах відпоручників всіх українських товариств, які відбулися 28 вересня ... в Інституті Просвіти... Після сего порушено справу поставлення кандидата на шкільного радного і одноголосно рішено попросити загально відомого д-ра Йонкера...”; Номінаційні збори закінчено вибором ексекютиви, зложеної з девяти членів, „під проводом п. В. Комана, що був сам кандидатом на радного минушого року. Інші члени ексекютиви є: пп. Балешта, Якиміщак, Свистун, Драль, Ферлей, Рута, Арсенич і Юськевич. Ексекютива має зайнятися виборчою кампанією.” Ч. 40
6. 10. „Архиепископ Теодорович вернув до Злучених Держав.” В неділю 26 вересня відправив Впреосв. Архиепископ Іван Теодорович в Українськiм Православнiм Соборi в Вінніпегу свою послiдну сего року Службу Божу в Канадi. В четвер вечер 30 вересня вiдiхав до Злучених Держав, до Мiнеаполiс.” Ч. 40
6. 10. Виступ українських танцюристів на Канадiйськiй Нацiональнiй Виставi в Торонтi: Обширний допис Тео. Гуменюка. Ч. 40
13. 10. „Фонд Оборони Чести Українського Народу”: За пiдписом ген. В. Сiкевича надруковано першi два викази пожертв грошей, якi вплинули на помiч вдовi С. Петлюри, як також на фонд оборони. Ч. 41
20. 10. „Успiх молодого лiкаря-українця.” Вiстка: „Оголошено лiсту лiкарiв, що здавали в жовтнi iспи-

- ти перед Медичною Радою Канади. Між лікарями, що перейшли іспити і дістали лайсенс на практикування в кожній провінції Канади, є один Українець, д-р І. Вацик з Комарна, Ман.” Ч. 42
20. 10. „Автор жадає \$5,000 відшкодовання”. Вістка: „М. Пасічняк, як автор, вніс 14 жовтня до суду королівської лави в Вінніпегу позов з домаганням \$5,000 відшкодовання від Френка Доячека зі спілок Ukrainian Booksellers & Publishers, Ltd. і United Publishing Co. Ltd. Позовник твердить, що він має застережені права передруку книжки в українській мові п. н. ‘Великий Сонник’, якого він є автором, і що запізвані спілки надрукували ту саму книжку з незначними змінами під іменем ‘Міліон Снів’.” Ч. 42
20. 10. „Отворення драматичного сезону”. Вістка: „На отворення зимового драматичного сезону сего року виставила співацько-драматична секція Українського Народного Дому в Вінніпегу в суботу 16 жовтня оперету в 5 діях Мих. Старицького п.н. ‘Ніч під Івана Купала’...” Ч. 42
20. 10. „Отвертий лист до Преосв. Єп. Н. Будки і редактора його органу ‘Канадійського Українця’ ” — авторства Юліяна Стечишина: В листі подано, що єпископ виступав з неясними інсинуаціями проти Інститута й його проводу з такими домаганнями від єпископа: „Щоби Ви вже раз витягнули на те денне світло все відносно Інститута, чим страшите людей і нас. Щоби ви доказали подрібно всі закиди, які роблено з Вашої сторони проти Інститута підчас проповідей і в часописі. Коли маєте що говорити про Інститут, то говоріть не натяками, а фактами. Щоби Ви спонукали автора статті поміщеної в 36 ч. ‘Канадійського Українця’ поробити свої докази точно і підписати своє ім’я...” Ч. 42

27. 10. Смерть Володимира Гнатюка: Вістка про похорон Володимира Гнатюка, секретаря Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові і одного з редакторів „Літературно-Наукового Вістника”, що помер 6 жовтня в 55 році життя; похоронено його 9 жовтня, 1926 на Личаківському кладовищі. Ч. 43-45
27. 10. „Україніка на Карловому Університеті.” Вістка: „На зимовий семестр академічного року 1926-1927 на Карловому Університеті в Празі заповіджені виклади проф. Дорошенка з української історії, проф. Колеси — з історії української літератури 19 століття та читання й інтерпретації творів Шевченка.” Ч. 43
27. 10. „Український Дослідний Інститут в Берліні.” Вістка: „В Берліні в Німеччині організується Український Дослідний Інститут (Форшунгс Інститут)... На чолі Інститута як директор стає відомий громадський діяч, бувший гетьманський міністер закордонних справ, професор українського університету в Празі, доцент української історії на Карловім університеті Дмитро Дорошенко...” Ч. 43
27. 10. „Православні Едмонтонці купили церкву.” Вістка: „Православні Українці в Едмонтоні купили величавий будинок, бувшу церкву методистів, при вулицях 96 і 106 (Кіністіно і Сотерленд)... Православні Українці задумували приступити до будови своєї церкви на весні, та довідавшись, що мають нагоду купити дешево готову церкву, скинули між собою в двох днях около три тисячі доларів і купили стару методиську церкву за \$6,000. Має се бути одна з найбільших українських церков в Алберті. В неділю 24 жовтня український православний священик Д. Сенета відправив в тій церкві перше богослуження.” Ч. 43

27. 10. „Роковини Українського Народнього Дому”: „Український Народний Дім в Вінніпегу святкував в неділю 24 жовтня 10-літні роковини отворення свого будинку — великим концертом та спільною вечерею... На концерт склалися переважно виступи знаменитого хору Українського Народнього Дому під проводом проф. Турили, виступи мандолінової оркестри... В. Парасюка та промо-ви пп. Дм. Гункевича, Т. Д. Ферлея, Вас. Свистуна і Я. В. Арсенича...” Ч. 43
27. 10. „Ратуйте Рідну Землю!” Стаття Володимира Лотоцького про те, що селяне в Галичині мають можливість набути панські землі, але в цьому мусять допомогти їм канадійські й американські українці, позичаючи їм гроші на ці ціллі; заклик, щоб земляки пішли на зустріч цій важливій справі й позичали гроші через українські банки в Галичині. Ч. 43
27. 10. „Українському Канадійському Громадянству в Листопадові Роковини”: Заклик Українського Краєвого Товариства опіки над інвалідами у Львові за жертвами на будову дому українських інвалідів у Львові; заклик підписали М. Білецька, голова й П. Постолук, секр. Головної Ради в Львові. Ч. 43
3. 11. „Ювілей Академіка М. С. Грушевського”. Вістка: 3 жовтня в актовій салі Київського Інституту Народної Освіти відбулося шанування академіка М. С. Грушевського з приводу 40-літнього ювілею його наукової праці. В шануванні брали участь представники радянських, професійних та громадських організацій як Києва, так і центру. Ювілята витали представники наукового товариства імені Шевченка та литовського університету, що прибули на ювілей, а також представники інших культурних організацій.” Ч. 44

3. 11. Румунська королева в Канаді й акція українців. Обширна вістка: „Румунська королева Марія приїздила в суботу 30 жовтня до Вінніпегу, однакож приїздила вона не до Українців. . . Коли прийшла телеграфічна вістка, що королева напевно приїде до Вінніпегу, вінніпегські Українці негайно вислали делегацію до генерального правника Дост. Крейга, котрий займався приготуваннями до прийняття королевої, і в імені канадійських Українців піднесли протест проти припинання королевої. Делегація . . . складалася з 14 представників українських організацій під проводом посла до краєвого сойму, п. Дм. Якиміщак. . . Вони звернули увагу на те, що версальським мировим договором прилучено до Румунії великі шматки сусідних країв, де нема ні сліду румунського населення, між ними і часть української землі. Румунія зобов'язалася окремим договором шанувати права своїх національних меншостей, однакож всі ті зобов'язання знехтувала. В виду сего Українці не хочуть брати участі в прийняттю королевої Румунії. Дост. Крейг був очевидно заклопотаний, але приобіцяв, що буде мати протест Українців на увазі. . .”; у вістці з Торонто подано так: „Коли румунська королева Марія переїздила через Торонто, тамошні Українці вручили їй на стації замість букету лист, в котрім звернули їй увагу, що на Буковині та в Бесарабії є около півтора міліона Українців і що Румунія позбавила їх шкіл та політичних і економічних прав. . .”; лист в імені українців підписали М. Кунікевич і Т. Гуменюк. Ч. 44
3. 11. Слово бувшого посла з Маркет. Вістка: „Бувший консервативний посол з федерального округа Маркет в Манітобі, полковник Молінс (подає) думки про причину погрому консервативних кандидатів на степових провінціях підчас послідних виборів. Полковник Молінс винує за все Торонто

з його нерозважними промовцями, котрі дражнять Канадійців чужинецького походження. 'Нові Канадійці чуються тим покривдженими і подразненими. Консерватистам потрібно більше виrozumілости і Торонто мусить зрозуміти, що в нім не міститься ціла консервативна партія.'” Ч. 44

10. 11. Діяльність Укр. Студентського кружка в Вінніпегу: Звіт кружка за рік 1925-26, що був предложений на річних зборах 10-го жовтня, 1926 р.; за езекутиву кружка підписали: Ів. Роберт-Ковалевич, голова, В. Калинчук, заст. голови. В. Підручний, секретар, В. Яремій, заст. секр., панна А. Лютак, касієрка; контрольна комісія: панна Л. Тацюк і В. Калинчук. Ч. 45
10. 11. „Наш славний артист — балет-майстер Василь Авраменко в Форт Вілліямі”: Обширний допис І. М. Пігуляка з вичерпними біографічними даними про В. А. Авраменка, включно з його новою діяльністю на терені Канади. Ч. 44-45
17. 11. „В справі рідної музики”: Стаття — заклик заряду студентського кружка „Каменярі” за підписами П. І. Лазаровича, голови й О. Іваха, секретаря, про вагу задержання народніх мелодій — так, як нарід виконував їх, чи інструментально, чи голосово; висловено побоювання, що цей скарб української культури може затратитися в Канаді: „Всі ми знаємо, що всюди між нами є багато старих музикантів, які прекрасно грають чи то ріжні коломийки, чи козачки, чи які інші українські мельодії... однак відколи 'джез' став ідеальною спонуюю до танцю, то всі ті старі музики замовкли... Бачучи се, студентський кружок „Каменярі” постановив відновити заінтересовання та любов до нашої рідної музики... щоби вона була збережена назавсідги, і щоби ввійшла в зміст тутешньої культури”; в тій цілі заплановано 'Вели-

кий скрипковий контест' підчас наступного з'їзду в Саскатуні з трьома грошовими нагородами; контестанти мусять грати лише українські мельодії — коломийки, козачки, думи, й т. п.; крім цього на з'їзді буде виголошений реферат про значення „рідної культури.” Ч. 46

17. 11. „В справі жіночого зїзду”: Стаття Савелі Стечишин про потребу загальної жіночої організації; про надходячий з'їзд членів Інститута ім. П. Могили на котрім Тов. Могилянок при Інституті пропонує мати день жіночих нарад в цій цілі; вона пише: „Наше жіноцтво дуже мало інтересується громадським життям. Така пасивність шкодить цілому українському загалови. Бо де жінка не розуміє вартости громадського життя і праці, то не лише сама стане перепорою, але й буде зле впливати на мужа і дітей. Треба взяти під розвагу й те, що велика скількість наших жінок є неактивними членами української суспільности. Їм нема що дивуватися, бо де-ж вони мали дістати сего знання? ... Велику увагу треба звернути на освідомлення нашого жіноцтва, бо на них тяжить обов'язок виховання нової генерації. Се найкраще можна зробити через жіночі організації...” Ч. 46
17. 11. Опіка над українськими переселенцями в Канаді: Стаття заява про заснування „Товариство Помочі Українським Поселенцям в Канаді (Ukrainian Settlers' Aid Association of Canada)”, з такими цілями: „Опіка над українськими переселенцями і поміч їм у вишукуванню занять, відповідної землі і т. п. Виєднання від Канадійського Уряду дозволу на приїзд до Канади українських імїгрантів, включаючи й тих, що мешкають поза границями рідної землі і мають лишень міжнародні т. зв. Нан-зенівські паспорти”; за товариство підписані: Осип Дик, голова; Вас. Балешта, писар; о. М. Тр. Пелех, скарб. Ч. 46

24. 11. „Кошиць і Авраменко в Вінніпегу”. Довша вістка: „Українці в Вінніпегу мали через три дні... 19, 20 і 21 листопада — незвичайне свято. В тих днях витали вони між собою Український Національний Хор Олександра Кошиця і також витали артиста - балетмайстра Василя Авраменка! Український Національний Хор дав в тім часі три концерти, про які місцева англійська преса висловлювалась з найбільшими похвалами, які тільки приходилось кому читати; коли додати до тих похвал гордість ізза того, що се пописувалися такі наші родимці, браття і сестри Українці, то се представить нам як слід почування місцевих Українців при сій нагоді”; далше подано подробиці в зв'язку з вечерою, яка була устроєна в Українським Народнім Домі в честь хористів, на якій „пораз перший побачили між собою славного артиста-балетмайстра Авраменка, якого витали овацією”; далі про присутність деяких членів хору Кошиця на богослуженні в Православнім Соборі: „знаменитий Ю. Гассан прочитав апостола, а незрівняний Шандровський виголосив ‘Вірую’; мур Собора не чули в собі ще таких голосів і мабуть не скоро будуть мати нагоду знов їх почути”; на при кінці про ‘відчит’ В. Авраменка в Православному Соборі, „який поки що приїхав був до Вінніпегу лише в гостину, щоби послухати Українського Національного Хору, і при тій нагоді рішив дати два відчити про українські національні танці...” Ч. 47
24. 11. Ще про королеву Марію з Румунії й протест українців: Полемічна редакційна стаття з „Канадійським Фармером”, що висловився критично проти способу протесту українців, видвигаючи як приклад жидів; редакція „У.Г.” широко цитує і відповідає „К.Ф.” Ч. 47
24. 11. Процес за церкву в Толстой, Ман.: Довша вістка:

„12-го листопада с. р. закінчився в суді королівської лави в Вінніпегу процес за церкву в Толстой, Ман. Ся церква була збудована около 25 років тому назад і записана в земельнім уряді, як греко-католицька, але на ділі була весь час від римських властей незалежна. З приїздом до Канади еп. Будки дісталися в церкву уніятські священники, одначе між ними і громадою провадилася постійна боротьба, бо вони всіми силами перли до того, щоби переписати церкву на корпорацію еп. Будки. Вислід сеї боротьби був такий, що громада остаточно приняла українського православного священника. Однак кількох старі членів... почали проти урядників громади процес... Оскаржені заняли становище, що відправи і православної церкви і греко-католицької відбуваються після грецького обряду і для них се не становить різниці, однак ніколи не можуть згодитися щоб єпископ греко-католицької церкви сполученої з Римом мав контролю над церковним маєтком. На запит судді обі сторони заявили, що готові погодитися і коли еп. Будка дасть писемне зобов'язання, що ніколи не буде жадати перепису церковного маєтку, оскаржені не будуть мати нічого проти відправ уніятського священника в церкві. Суд потвердив сю згоду... Угода лишається в завішенню, доки еп. Будка не дасть писемного зобов'язання.” Ч. 47

24. 11. „Як ‘Петлюрівці’ боронили жидів. (Образець відносин на Україні в часі революції, предложений французькому судови в Парижі)”: Стаття Миколи Стечишина. Ч. 47

24. 11. „До міських виборів в Вінніпегу”: Передовиця присвячена міським виборам (26. 11. 1926) а головно в користь українського кандидата на алдермена О. Дика й кандидата на шкільного радного д-ра Йонкера. Ч. 47

1. 12. „Комуніста вибрано до міської ради”. Вістка: „Дня 26 листопада відбулися в Вінніпегу міські вибори, в яких і українські горожане брали участь в той спосіб, що старалися перевести в міську раду свого кандидата, адвоката О. Дика, а до шкільної ради хотіли вибрати добре відомого між Українцями лікаря, д-ра Г. Йонкера. . .”; далі подано в подробицях результат виборів і число голосів, які поодинокі кандидати одержали, включно з переносними голосами, в наслідок чого кандидати Дик і Йонкер провалились; вістка закінчується так: „Найбільшою сензацією з виборів є вибір комуніста Колісника до міської ради. Є се одиникий комуніст вибраний до якогонебудь публичного уряду в цілій північній Америці. Се, що він є українського походження, не без того, щоби не відбилося на українцях в Вінніпегу, коли не на всіх Українцях в Канаді.” Ч. 48
1. 12. „Домінії стоять на рівні з Британією.” Вістка: „Імперіяльна конференція в Лондоні оповістила звідомлення, яким стверджує, що Велика Британія і домінії є собі рівні внутрі британської імперії. Від тепер генерал-губернатори будуть тільки представниками короля, а не представниками британського правительства. . .” Ч. 48
1. 12. „Наука з міських виборів”: Передовиця, що аналізує причини неуспіхів українського кандидата Дика в міських виборах 26. 11. Ч. 48
1. 12. „Сергій Єфремов”: Стаття І. Німчука з нагоди 50-ліття з дня народження. Ч. 48
1. 12. „Що жиди кажуть”: Стаття, що широко цитує жидівський орган Canadian Jewish Review, що хвалить українців за те, що вони замість вітати румунську королеву Марію підчас її візиту в Канаді, внесли протести в зв'язку з подіями в Буковині. Ч. 48

1. 12. „Українська слава”: Стаття „з нагоди завітання до Вінніпегу в днях 19 і 20 листопада, 1926, славетного Українського Національного Хору Олександра Кошиця.” Ч. 48
8. 12. „Гетьманська ‘Армія’ ”. Передовиця звертає увагу на неправдиві інформації в „Дзвоні” в Рівному (Волинь), що нібито в Канаді й в ЗДА „є зараз більше, як сорок тисяч вже організованих так званих ‘січовиків’, поділених на сотні та куріні, котрі регулярно відбувають вправи при чому в Канаді вправляють вже при зброї... В Америці гетьманську акцію підпирають виключно робітники, бо й самі ‘Січі’ складаються з самих робітників; в Канаді — се ті-ж робітники та селяне фермери...”; редакція спростовує ці інформації, як вигадку, закінчуючи статтю так: „Приходилося нам вже чути про різні блофи, на які Америка не є убога, але в можливість такого блофу, як сорок-тисячна гетьманська армія в Америці та Канаді, не повірилиб якби не бачили надрукованого чорного на білім...” Ч. 49
8. 12. „Комуністичний радний”: Сатира з приводу того, що в Вінніпегу в третій варді вибрано до міської ради комуніста, В. Н. Колісника з наведенням його програми, яку він виголошував на перед виборчих мітінгах, а теж заяви по виборах, включно з його листом до редакції Free Press; стаття закінчується: „В чім-же тут комедія? А в тім, що в перший день по своїм виборі комуністичний радний забув цілу свою цвітисту програму реформ та переворотів, забув про платню для безробітних і про скасування процентів від бондів... а лишився ‘з інтересами міста на серці так само як хто небудь другий’...” Ч. 49
8. 12. „Отворення Українського Нар. Дому в Овкборн, Ман.” Обширний допис про життя, працю й зма-

гання українців в цій околиці, як в особисто-господарських так загально-громадських ділянках від першого поселення (1898 р.) до цього часу; подано в подробицях програму відкриття народного дому, що відбулося 8-го листопада 1926 р.
Ч. 49

8. 12. Перше Українське Православне Богослуження в Торонті. Допис: воно відбулося 14 листопада 1926 заходом тимчасового комітету в англійській церкві св. Івана Хрестителя при Портленд вулиці з участю около 200 осіб; служив свящ. Білон з Гемилтону; по відправі відбулися церковно-організаційні збори на яких вписалося до ново-заснованої парохії около 60 членів, а до „комітету увійшли слідуєчі: Никола Щигель предсідник, Мих. Деренюк, писар, Мих. Материн, скарбник і Михайло Сенюта та Никола Сакалюк як виділові. І тій п'ятці з двох Николів і трох Михайлів поручено провадити розпочате діло”; далі подано головні завдання церкви взагалі закінчуючи ствердженням, що „В Торонті перед Укр. Прав. Громадою є велике поле до попису. Зорганізування при церкві порядного хору, засновання і удержування недільної школи... Від умілости і витривалости церковного комітету з а л е ж и т ь дальший хід роботи при Українській Православній Церкві в Торонто.”
Ч. 49
8. 12. Драма Грінченка на сцені Вінніпегу: Про драму „За батька” Бориса Грінченка, яку відіграла Драматично-Співацька Секція Українського Народного Дому в Вінніпегу 4 грудня під режисурою С. Ковбля; відмічено високу якість гри по-одиноких аматорів, подаючи їхні прізвища (наприк. О. Боянівський, І. Трач, А. Буряник, В. Гарасим, П. Грабинський, А. Блонський, Стефанія Кіпран і П. Гарболінська).
Ч. 49

15. 12. „Безкровна революція.” Передовиця з приводу того, що в листопаді, 1926 р. Канада стала „самостійною державою” без гуку гармат і проливу крові: „Формальне признание Канади — а враз з тим і всіх других доміній британської імперії, — самостійними державами незалежними від Великої Британії і рівних з нею, було результатом імперіальної конференції, що відбулася в Лондоні. . .”; далі подано еволюцію цього процесу з такими підсумками: „У взаєминах між домініями і Великою Британією ся зміна становить таку революцію, що більша революція є майже немислима. Через сю зміну британські домінії — і становища добуваються на становище самостійних держав в повнім значінню того слова. А коли ся революція є чимсь помітна, то тільки тим, що вона безкровна. В ній не тільки не пролито ані крапельки людської крові, але й не зіпсовані крапельки крові в тім розумінню, що підчас перепроводження її не було ні погроз, ні спорів, ні огірчення. . . Рішали не пристрасти, не інтриги, не хитрощі, тільки холодна вирозумілість і практичність. . . І коли ми, як Українці, дивимося на безкровну революцію, що змінила до коріння устрій британської імперії, то мимоволі мусимо зітхати і шептати: ‘О, Господи коли-ж то вже й ми дочекаємося того, аби поладнатися зі своїми сусідами, як британські домінії з Великою Британією! Чи стануть коли наші сусіди Британцями?’ ” Ч. 50
22. 12. „Посол Лучкович за свобідною іміграцією.” Вістка: „В дебаті над престольною промовою в домініяльнім парламента в Оттаві забрав. . . слово посол з Вегревил, п. М. Лучкович. В своїй промові він висловився проти обмежень іміграції, які тепер існують. ‘Канада, . . . є в зовсім іншій положенню щодо іміграції, чим Злучені Держави. Коли в густо заселених і гарно розвинених стейтах є

аргументи за обмеженням іміграції, то сих аргументів ніяк не можна примінювати до нерозвиненої Канади. Якраз допущення імігрантів розвине наш край, а головню Алберту.’” Далі названо й інші справи, які посол Лучкович порушив у цій debatі. Ч. 51

22. 12. „Над чим Петрушевич вісім літ думав.” Критична передовиця з приводу опублікованої заяви д-ра Евгена Петрушевича, „бувшого президента бувшої Української Національної Ради,” п. н. „Моє становище.” Ч. 51
22. 12. „Ювілей академика М. Грушевського”. Стаття (передрук з „Ради”) висвітлює деякі неясності в зв’язку з ювілейним святом в честь Грушевського; стаття побудована на матеріялах опублікованих у київській „Пролетарській Правді”. Ч. 51
22. 12. „Чому ‘Канадійський Українець’ моїх стать не передруковує?” — полемічна стаття Прот. В. Кудрика — продовження попередньої статті „Самопошвяти і Чужосвяти.” Ч. 51
22. 12. Успіх В. Авраменка в Форт Вілліам, Онт.: Довша стаття — враження „з приводу виступу Авраменкової форт-віліямської школи перед нашою та англійською публікою в одній із найбільших театрів...” Ч. 51
22. 12. Громадське життя в Геффорд, Саск.: Обширний допис про загально-громадське життя в Геффорді на всіх його відтинках. Ч. 51
22. 12. Українці проявляються в різних ділянках фінансово-промислового життя: В трьох окремих вістках подано: „Николай Спачинський, Ст. Васкан, Йосиф Скорупський і І. Воронка є заінтересовані в покладах золота, яке криється в ріці Меклавд, котра пливе через північно-західну Алберту... На-

ші члени мають в посіданню 20 миль лізів і 40 т. зв. клеймів. Компанія має лізи на 20 літ. Називається „Кенеда Вестерн Девелопінг Ко. Лтд.“, капіталізована на 200,000 дол. під албертійським чартером...”; в другій вістці подано: „Кирило Новосад отворив ріелестейт офіс на Фом Лейк, — Продає фарми, лоти, доми і всяку асекурацію, а також є агентом Української Елеваторної Спільки...”; подаючи вістку про рахункову фірму Моват, МекТайвиш, Петрик і Ко. в Йорктоні подано, що „се одинока на цілу Канаду фірма того рода, що має у себе українця, як студента рахунковості (екавнтансі) бувшого учителя В. Я. Масцюха.”

Ч. 51

29. 12. „Говорят про воздушну почту в Канаді.” Вістка: „Почтовый департамент в Оттаві застановляється над заведенням воздушної пошти в Канаді. Генеральний почмайстер Віню, каже, що сподіється в скорім часі оповістити в сій справі щось дефінітивного.”

Ч. 52

29. 12. „Кампанія на ‘Рідну Школу’ ”: Довша стаття свящ. Т. Д. Волохатюка про вагу рідної школи в Галичині й заклик щоб канадійці-українці жертвували на цю ціль, бо „нашу будучність в Старому Краю може поправити будуче покоління, яке виховає ‘Рідна Школа’ !” Започатковуючи кампанію збіркою в сумі \$10.25, яку пересилає на руки „Українського Голосу”.

Ч. 52

Рік 1927

„НА 60-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ КАНАДИ.”

„Наше свято, наше свято!
По городах бють гармати,
По городах сурми грають
Хори велично співають! —
Наше свято, наше свято!

Шістдесятая річниця!
Тому пісня звучна ллється,
Бють гармати, сурми грають
І прапори в вітрі мають —
Шістдесятая річниця!

Шістдесят літ нині тому,
Коли к' ділові святому
Мудреці в престольнім граді
Ізійшлися, й на нараді
Поклали вони основу.

Славний величній Канаді.
Тому свято в кожному граді!
Тому хорів пісня ллється
І о небес зводи бється, —
Слава славетній Канаді.”

Вінніпег,
25 червня, 1927

В-ко

„У. Г.” Ч. 26

5. 1. З'їзд Інституту ім. П. Могили в Саскатуні: Обширна вістка про з'їзд, що відбувся в днях 29—31 грудня; на цьому з'їзді жінки відбули свою окрему сесію, а наслідком цих нарад зорганізовано жіночу організацію Союз Українок Канади, яку очолила, як перша голова, Ольга Свистун з Вінніпегу; між бесідниками на з'їзді були: д-р В. Морей, президент Саскачеванського університету; проф. Свансон; ген. В. Сікевич, В. Свистун, о. С. В. Савчук, посол М. Лучкович, Вас. Підручний, Мир. Стечишин, сотник Чайка, Дм. Янда, Ольга Свистун, Марія Мадюк, Савеля Стечишин, Анна Чепесюк, Е. Козяр. Ч. 1
5. 1. „Хто кілька шлюбів дав в Вінніпегу.” Вістка: „З нагоди Нового Року вінніпегський дневник ‘Трібюн’ подає, скільки котрий священик дав шлюбів в Вінніпегу за 11 місяців 1926 р. Після тої статистики найбільше з усіх священиків дав в місті шлюбів ‘рутенський’ священик П. О. Олексів, бо 73... Український православний протоєрей Савчук став щодо шлюбів на рівні з парохом римо-католицької катедри св. Марії, бо оба дали по 20 шлюбів...” Ч. 1
5. 1. „З Різдвяних боїв Української Галицької Армії в 1919 році”. Стаття В. Дикого. Ч. 1
5. 1. Семен Ковбель. Обширна біографічна стаття, з даними про особисте й громадське життя Семена Ковбля: „Родився дня 15 лютого 1877 року в містечку Борщів на Поділю у небогатого батька Федора і Агафії з Голубців...”; до Канади приїхав 1908 р.: „Любуючися в драматичній штуці, засновує в 1912 році співацько-драматичне товариство ‘Боян’, яке через дев'ять літ було осередком драматичного та співацького життя Українців в Вінніпегу... В 1922 р. товариство ‘Боян’ зєдналося з Українським Народним Домом... Як ка-

сіер був також діяльний через кілька літ в уряді Українського Червоного Хреста в Канаді, який зібрав для Українців в Старім Краю кількадесять тисяч долярів. За совісне орудування тими грішми уряд Українського Червоного Хреста а з ним і п. Ковбель здобули собі загальне признання... Майна не здобув. Живе в боротьбі о насущний хліб, як і всі вигнанці на чужині і нераз кривдить свою рідню, бо справа загальна у нього на першім місці... Ч. 1

12. 1. „Про жіночу організацію”: Довша стаття Леоніди Слюзар з Монтреалу на тему загальної жіночої організації в Канаді; вона, м. ін. пише: „Наше жіноцтво, як в краю, так і тут за морем, збудилося до життя, воно зрозуміло, що без його співучасти в громадській праці, годі дійти далеко. Звичайно, се пробудження приходить в нас все пізніше, як у других народів. Коли жіноцтво культурних народів працювало над добробутом свого народу, свого національного розвою, ми спали ще блаженным сном, боячись нарушити той спокій, або й цілковито нерозумівши того завдання, яке на нас як материй природно наложено... Майже в кождім більшім місті, як також на фармах існують Жіночі Товариства. Однак всі вони живуть тільки своїм домашнім життям. Нам треба злучитись разом і працювати одностайно, маючи певний напрям і розклад праці...” Ч. 2
12. 1. Зорганізовано Союз Українок Канади: Звіт із першого з'їзду жінок у Саскатуні, в зв'язку з з'їздом Інституту ім. П. Могили, 29 грудня, 1926 р., на якому зорганізовано Союз Українок Канади, з ціллю: „згуртувати жінок в одну стислу громаду для ширення просвіти між жіноцтвом і помагання важним українським інституціям... Членами сеї центральної організації можуть бути всі українські жіночі товариства...”; до першої управи уві-

йшли: Ольга Свистун, голова, Савеля Стечишин, заступ. голови, Ганка Романчич, секретарка, Марія Мадюк, заступ. секретарки, Ольга Савчук, касієрка, Дарія Янда, заст. касієрки; до контрольної комісії увійшли Марія Ілюк, Анна Чепесюк і А. Бунька; даліше на зборах рішено „започаткувати Жіночу Сторінку в „Українськiм Голосі.” Вибрано дві особи відповідальні за сю роботу... п-ні Л. Слюзар на східну Канаду і п-ні С. Стечишин на західну Канаду...”; підчас з'їзду переведено збірку на допомогу вдові по Симоні Петлюрі, що принесла суму \$65.45. Ч. 2

19. 1. „Жіночий куток”: Заходами управи ново-зорованої організації „Союзу Українок Канади” започатковано жіночий відділ в „Українськiм Голосі”; перша стаття поміщена в цьому відділу Савелі Стечишин п. н. „Жіночий рух на Україні”.

Ч. 3

19. 1. Маруся Угринюк — зірка української сцени: Характеристика М. Угринюк як сценічної зірки, що успішно вив'язувалася з найрізніших роль у таких п'єсах як: „Ясні зорі”, „Дівочі мрії” „Дай серцю волю — заведе в неволю”, „Ходачкова шляхта”, „Чорна Пантера і Білий Медвідь” і в багатьох інших драмах, що йшли на сценах Вінніпегу; автор статті висловлюється про неї так: „Звичайно є так, що артист надається лише до певних роль, в інших ролях він слабне, блідне. Маруся Угринюк має в собі ту прикмету, що може грати з однаковіським успіхом ролю добросердечної сільської дівчини, міської панни - вибагливки, доброї і запопадливої матері, бабичокотухи, баби піячки, розміряної любовниці, для котрої її коханок становить цілий світ... В який спосіб вона осягає той успіх, тяжко певно сказати. Сама вона говорить: 'Я ніколи не вийшла на сцену, щоби своєї ролі не перестудіювати досконало.'

Можливе, що тут і криється вся тайна її успіху. . .”; в біографічних даних подано, що М. Угринюк приїхала до Канади „враз зі своїми родичами, братом і трома сестрами з України (с. Дзвиняч, пов. Заліщики, Галичина) літом 1911 року і разом з родичами осіла в Вінніпегу. . .”; до статті Марусі Угринюк додано світлину. Ч. 3

26. 1. „Свято української державности”: Про відмічення роковин проголошення самостійности України 22 січня святочним концертом 23-го січня в залі Укр. Прав. Собору в Вінніпегу: „Про історію свята і його значіння говорили: ген. В. Сікевич, ред. Мир. Стечишин, п. В. Свистун і п. Я. В. Арсенич. . . співав хор Українського Народного Дому під управою проф. Є. Турили. . . Одним з декламаторів був наш славний балетмайстер Василь Авраменко. . .” Ч. 4
26. 1. „Виступ балету Авраменка у Вінніпегу”: Вістка про виступ балету учнів Авраменка з різних місцевостей Канади дня 22-го січня. Ч. 4
26. 1. „Вирішення справи церкви на Дізраелі”: Вістка: „. . .манітобський апеляційний суд видав остаточно довго ожидає рішення в справі народної православної церкви при вул. Дізраелі в Вінніпегу. . . після рішення апеляційного суду привертається ті самі відносини, які там панували до 1924 р., т. зн., церква остає дальше незалежною від Москви та Риму, а членами в ній остають всі ті, котрі вдовольняються її незалежністю. Щодо позиваючих, т. є Бриндзія, Підлубного, Моканика, Маріяна та їх товариші, тобто української сторони, то їх права не підлягають ніякому сумнівови.” Ч. 4
2. 2. „Церков в Толстой, Ман. згоріла.” Вістка: „. . .вночі з 6 на 7 січня згоріла там церква, що була послідніми часами предметом процесів між греко-католиками і православними Українцями. Враз

з церквою згоріла також парафіяльна хата побіч церкви..." Ч. 5

9. 2. Виїзд д-ра О. Назарука зі ЗДА: Довша вістка про д-ра Назарука й його відхід з „Америки”, як редактора; згадано м. ін., що в 13 ч. „Америки” з 1-го лютого поміщено „Пращальне слово редактора О. Назарука”, в яким він інформує, що „не по своїй волі обняв редакцію ‘Америки’ і не по своїй волі її опускає, та заповідає, що в травні виїде назад до Європи...” Ч. 6
16. 2. “‘За що я замордував Петлюру.’ Сповідь Шул-лима Шварцбарта”: Передрук статті віденського кореспондента часопису „Народна Воля” в Скрентоні. Ч. 7
23. 2. „До порозуміння між українцями і їх учителями в Манітобі”: Довша стаття „П. Г-к” про проблеми українсько-англійських учителів, а зокрема в Манітобі. Ч. 8—9
23. 2. Проти celibату: Текст резолюції, що була ухвалена на річних загальних зборах греко-католицької парафії св. Димитрія в Крайдор, Саск., в якій протестується проти введеного celibату серед греко-католицького священства, проти латинізації греко-католицького обряду й проти конкордату... далі протестується проти викляття з церкви „наших передових людей, яке то практикується тепер в Америці”; підписані під резолюцією: Петро Крисак, Гриць Гарах, Никола Сенькус і Василь П. Харко. Ч. 8
23. 2. „Посол Якиміщак про школи.” Вістка: „Підчас дебати над бюджетом в манітобському соймі 15 березня забрав слово посол з округи Емерсон... Пан Якиміщак звертав увагу на вагу ‘матерної мови’ в вихованню дитини та критикував теперішню шкільну систему в провінції, як таку, що починається до морального занепаду молодого по-

коління...”; даліше подано повний текст цієї промови. Ч. 12—17

9. 3. Драма Кропивницького на сцені в Вінніпегу: Обширний опис вистави „Глитай або Павук”, що була відіграна в залі У. Пр. Собору, 5. 3. 27.; виставу режисерувала Маруся Угринюк. Ч. 10
9. 3. Проблеми білінгвізму в Канаді: Вістка, що посол Вудсворт виступив в парламенті в Оттаві проти закона, що дає першенство в цивільній службі кандидатам, які знають французьку й англійську мови, бо це, мовляв, кривда для англійців; він сказав, м. ін.: „Коли знання мов вважати за кваліфікацію для урядовців... то може ще прийти до того, що першенство будуть мати ті, котрі можуть говорити мовою Українців, Галішенів і інших, а тих в Канаді є до 400,000...” Ч. 10
16. 3. Дитячий журнал „Промінь”: „Вийшло вже друге число журналу для дітей „Промінь”. Видавці (пп. С. М. Дорошук і О. Т. Даркович) стараються заспокоїти безсумнівну потребу періодичного видавництва для українських дітей в Канаді та Злучених Державах і сподіються, що при щирій допомозі українського загалу зможуть вдержати се видавництво. Вигляд нового діточого журналу не є дуже претенсіональний, під оглядом друкарської штуки вражає своєю примітивністю, але видно у видавців щире бажання дати публіці що найлучше є в їх силах... Адреса ‘Promin’ — 623 Selkirk Avenue, Winnipeg, Man.” Ч. 11
23. 3. „До питання про виховання дітей”: Стаття С. В. Друля. Ч. 12
30. 3. „Шевченківське свято в Вінніпегу”: Обширна вістка про святочний концерт Українського Народного Дому 27. 3. в залі Українського Православного Собору з виступом хору в супроводі оркес-

три під диригентурою „знаменитого дірігента проф. Є. Турули”; святочну доповідь п. н. „Чий Шевченко” виголосив І. М. Пігуляк. Ч. 13

30. 3. Жертвенність й ідейність українців у Форт Вілліам, Онт.: В передовиці п. н. „Мірило ідейности” про жертвенність українців на народні цілі, видвигнуто українців у цій місцевості як зразок ідейности й жертвенности: „Коли питає нас хто, котра українська громада в Канаді є найкраща, то відповідаємо без вагання: Форт Віліям. . . Висшість української громади у Форт Віліям є в її серці, в її почуваннях. . . Під зглядом жертвенности українська громада у Форт Віліям стоїть на першій місці. Фортвіліямські Українці не чекають, щоби до них приїздили колектори, не чекають на горячі відозви у часописах, не чекають на огнисті промови на вічах, але слідять за українським життям і коли побачуть, що на якусь публичну українську ціль потрібно жертв, то складають жертви. Про нікотру українську громаду в Канаді не приходитьсь так часто читати в різних звідомленнях зі збірок, як про українську громаду у Форт віліям. . .” Ч. 13
30. 3. Національна робота наших учителів і свідомість громадян в околиці Геффорд, Саск.: Обширний допис Андрія Орищака про вищий рівень національної свідомости околиць, де учителюють ідейні українські учителі; як приклад подає околицю Геффорд у Саскачевані й працю учителів В. Кіндрачука в школі Русь і С. В. Друля з школи Слава; з перебування на двох концертах, що були устроєні дітворою цих шкіл, він подає такі рефлексії: „Сі діти можуть дійсно послужити заохочуючим приміром для старших: вони доказують, що пильною і завзятою працею, та ще під проводом добрих і народови відданих робітників, можна створити тут в Канаді українське життя. Праця

таких маленьких діточок, яких виховують наші щирі українські учителі, доказує що ми Українці в Канаді не зникнемо. Де провадиться по школах така робота, там українська дітвора дістає відповідну душевну поживу, і з таких шкіл вийдуть передові одиниці... Цілю кожного українського учителя є виховати малих дітей на примірних канадійських горожан, але й zarazом на свідомих Українців...” Ч. 13

6. 4. „Микита Шаповал в Америці.” Вістка: „...До Америки приїхав на три місяці відомий український політичний діяч Микита Ю. Шаповал. Приїхав він запрошений організацією ‘Оборона України’ аби дати ряд відчитів в українських громадах і при тій нагоді познакомитись з американськими школами та освітніми установами. Шаповал є одним з найвидатніших українських діячів теперішнього часу... за його почином повстала в Чехословаччині Українська Господарська Академія, Педагогічний Інститут та інші інституції й видавництва. Послідними часами розвинув Шаповал свою діяльність у Франції.” Ч. 14

6. 4. „Націоналізм”: Передовиця, із спробою заналізувати справжнього націоналіста - патріота: „У нас багато говориться про націоналізм і патріотизм, та коли приглянемося добре, то переконаємося, що націоналістів та патріотів в нас дуже маленько. Годі вважати за доброго націоналіста того, хто якого небудь чужинця вважає за ближшого собі, чим Українця з противної партії. Українці можуть різнитися між собою, як небо і земля, але се не повинно їм перешкаджати вважати себе за братів... Правдивий український націоналіст вважає за брата не тільки другого українського націоналіста, не тільки члена тої самої партії, або того самого віроісповідання, але й Українців з противних партій і з противних віроісповідань... Від

Шевченка ми повинні вчитися, якими націоналістами нам бути, як свою Україну і свій український нарід любити. І лише тоді, коли наш націоналізм та патріотизм буде подібний до Шевченкового, можемо робити собі претенсії до того, що ми дійсні націоналісти та патріоти. . .” Ч. 14

6. 4. „Тиха війна”: Стаття Ю. Стечишина в якій він пише, що „вороги провадять з нашим народом тиху, але безнастанну культурну війну, котра в своїх наслідках є багато гірша від війни збройної. В збройній війні ворог виступає явно, убиває, чи забирає наших, нищить матеріальні здобутки, а в культурній війні він, замаскувавшись, захоплює в свої руки все те, що для нашого існування потрібне, захоплює промисл, уряди, права, школи і церкви а з ними й душі народа. А кому вдасться навіть душу забрати, той остає вже переможцем на завсігди. . .”, автор вважає, що преса, школа й церква — це найповажніші три чинники для духового життя народу, й їх треба зберігати в наших власних руках — це відноситься не тільки до наших людей в Старім Краю але й до нашого життя в Канаді. Ч. 14
13. 4. „Померла Дніпрова Чайка.” Вістка про її смерть 13-го березня в селі Германівці. (Дніпрова Чайка це псевдонім Л. О. Василевської). Ч. 15
20. 4. „Українська Православна Церква в Румунськiм ярмі і буковинці в Канаді”: Рецензія на нову брошурку — передрук з „Православного Вістника”; автор І. М. Пігуляк. Ч. 16
27. 4. „Смерть Проф. Володимира Коваля”: Вістка про смерть в Празі 21-го березня: „професор Волод. Коваль, знаний український вчений, публіцист кооператор і горячий патріот: з вибухом революції проф. Коваль видіграв видатну роль при заснованні Центральної Ради. . .” Ч. 17

27. 4. Юрко Самотілка. Посмертна згадка; „... Дня 22 квітня... помер в шпитали св. Роха на Ст. Боніфес Юрко Самотілка, один з найстарших членів Українського Запомогового Товариства ‘Взаїмна Поміч’, член Українського Народного Дому в Вінніпегу і взагалі один з найбільше відомих українських громадян міста Вінніпегу... Полишив вдову і сина Яця, загально відомого, не тільки між Українцями, але й між Англійцями співака. Похорон пок. Самотілки відбувся на самий Великдень...” Ч. 17
4. 5. „Публичний попис школи Авраменка”. Обширна вістка: „В суботу 30 квітня відбувся у найбільшій салі Вінніпегу, в Амфітеатрі, публичний попис учеників школи українських національних танців Василя Авраменка. Сей попис можна сміло зачислити до ряду тих українських національних маніфестацій, що здобувають Українцям все більше і щораз певніше добре ім’я між іншими народами...”; далше в подробицях подано цілу програму виступу з високою оцінкою виконання, як також скритиковано деякі слабкі частини виступу. Ч. 18
4. 5. Українські студенти-градуанти Манітобського університету. Український студентський кружок у Вінніпегу проголосив листу своїх членів, які покінчили різні факультети цього року (із світлинами): „Льоня Тацюк уроджена в Канаді; початкову освіту одержала в Давфін, Ман., філософію (артс) брала на манітобському університеті; Н. Бунька, уроджений в Канаді; студент саскачеванського і манітобського університетів; на останнім році електро-інжинерії; Маруся Онофреїв — є третьою українкою в Канаді, що кінчить університет... Сього року кінчить філософію (артс); П. Жесньовський — родився в Давфін, Ман., записався на медицину на манітобському

університеті, яку кінчить цього року; Ів. Роберт-Ковалевич — родився в Галичині... записався на філософію (артс) на манітобському університеті і протестантську теологію в Манітобській Колегії, яку кінчить цього року; Олександр Генік, син всім добре знаного покійного Кирила Геніка... родився в Вінніпегу і тут кінчить цього року електро-інженірію на манітобському університеті..." Ч. 18

4. 5. „...Сонник неморальна книжка.” Вістка: „...26 квітня скінчився в суді Королівської Лави в Вінніпегу процес М. Пасічняка проти Ф. Доячека і др. за порушення авторських прав. Позиваючий закидав Доячекови, що він передрукував сонник, якого автором був М. Пасічняк, а авторські права до сонника були застережені (копірайт)... По кількох днях розправи суддя відкинув позов на тій підставі, що сонник є неморальна і нерелігійна книжка. Проти рішення судді Корена... має бути внесений відклик до апеляційного суду.” Ч. 18.

4. 5. „Вінніпег” поезія Івана Данильчука:

„Асинибой з рікою Ред
Обнялися й пливуть вперед;
Пригадують в спокійнім сні,
Недавні ще, минулі дні.

„На берегах, немов садок,
Безліч малих рядків хаток,
А люде в них леліють сні
Про будучі ще дні весни.

„А далі там, мов скали ті
Стоять потвори в сірій млі;
І з них глядять сотні вікон,
На димне небо, на бетон”.

„А за вікном, і там і тут,
Слов’я, листи, машини бють,

Та все спішить як в бурю сніг, —
Лиш часом жарт і хвилю сміх.

„На далі трамвай, наче год,
Оден вперед, другий взад
Повзне собі, то :ут то там, —
Людей безе той всякий крам.

„На вулицях все йде, бькить;
Там той в задумі, той кричить;
Й язики тут зі всіх країв,
Щоб вавильонську вежу звів!

„В городі сім, з заходом схід, —
Оден юнак а другий дід,
Зійшлись, щоби розгар життя
І розум звести до буття.

„І тихо шепче ріка Ред:
Ходи мій батьку вперед;
І руку свою дай мені
Стрінем-бо бурю на весні!”

„Асиной поруч іде;
Не бійсь, сестричко, все буде
Як ми збагнемо, й сили ті,
Що нас держать нанебесіх!”

11. 5. „Здібність українських студентів.” Стаття П. І. Лазоровича, в якій він процентово доказує здібність українських студентів у протилежність до твердження д-ра П. Сендифорда, який на учительській конвенції в Ріджайні, Саск., заявив: „Славяне (отже і українці) стоять найнижше між всіма другими народами в Канаді”; статистика, якою послуговується Лазорович була опрацьована в Інституті ім. П. Могили в Саскатуні, й була приготована на підставі шкільних репортів студентів середньої школи в Саскатуні Каліджейт Нютена й питомців Інститута ім. П. Могили. Ч. 19
11. 5. „Учительський контекст”: Проголошення Товариства Українських Учителів Канади „літературний

Контест для українсько-англійських учителів... описати історію свого учительовання, опираючись головню на найцікавіших пригодах пережитих з народом, тростісами, дітьми, товариствами і т. д. . . Описи будуть уважно і безсторонно осуджені комісією... М. Стечишин, Ів. Рудачек, С. Ковбель, С. К. Продан і М. Пасічняк...” Ч. 19

18. 5. „Зміна управи Українського Інституту ім. М. Грушевського.” Вістка: „Управитель Українського Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні, п. П. Галицький зрезигнував... зі своєї позиції, котру він займав через послідних три роки. На опорожнене місце Дирекція покликала п. Юліяна Стечишина, ректора Українського Інституту ім. П. Могили в Саскатуні. Пан Стечишин прийняв сю позицію не зриваючи з Інститутом ім. П. Могили і тим чином обняв тимчасово провід над обома Інститутами...” Ч. 20
18. 5. Петро І. Лазарович: Біографічна стаття з світливою з приводу закінчення філософічних студій у Саскачеванському університеті з одержанням ступня Б.А.; в біографії подано: „Родився він дня 22-го грудня, 1900 в селі Бані Березів, в Коломийщині...”; батьки його прибули до Канади в 1903 р. й „осіли недалеко Ростерну в Саскачевані, а в кілька літ пізніше перенеслися до Мічам...”; дальше подано його школярсько-студентський шлях, його побут у Інституті ім. П. Могили „де бере якнайживійшу участь в студентським кружку. Через пару разів є головою ‘Каменярів’ і показується дуже активним в редагованню студентського журналу. Будучи одним з найздібніших бесідників в Інституті, виступає в 1926 році в міжстудентській дебаті в Вінніпегу, а в 1927 році дебатує в Едмонтоні. Інтересується також музикою і співом...” Ч. 20

18. 5. „Святкування ювілею Канади”. „Скрізь в Канаді робляться тепер приготування до свята ювілею 60 літ існування Канади. Вслід за назначенням всеканадійського ювілейного комітету. . . назначено й комітети по провінціях. . . В Манітобі премієр Брекєн назначив. . . комітет з 200 людей, між якими найшлося й 13 Українців, а саме: о. С. В. Савчук, єп. Будка, послы Бачинський, Григорчук, Якиміщак і Роевський, пп. Арсенич, Балешта, Свистун, Ковбель, Залозецький, Коман і Біленький. . . Головою вибрано бувшого поручника губернатора сер Джеймса Ейкинса. В екекутивний комітет увійшли з Українців о. С. В. Савчук і О. Дик. . .” Ч. 20
25. 5. „З нагоди подвійних сумних роковин”: Передовиця в роковини смерти Симона Петлюри (25. 5. 1926) і Івана Франка (28. 5. 1916). Ч. 21
25. 5. 60-ліття конфедерації в Канаді: З приводу ювілейного року Канади, серія статей, що висвітлюють минуле Канади, як конфедерації, аж до сучасности. Ч. 21
1. 6. „Целібат священників”: Стаття Дениса Пирча про безженність священників. Ч. 22—23
8. 6. „Українські танці заімпонували Англійцям.” Обширна вістка про виступ вибраних танцюристів із школи Авраменка й хору Українського Народного Дому 3 і 4 червня в театрі Плейгавз з цитатами, що писала місцева англійська преса про цю імпрезу: „‘Пиром красок костюмів, танців та співу’ назвав виступи дневик ‘Фрі Прес’, який звичайно є дуже здержливий коли приходитьсь йому сказати про Українців щось доброго. . . ‘Трібюн’ закінчив свій опис словами: ‘Взагалі була се чудова і поражаюча вистава. . . Можна сумніватися, чи подібну виставу можна було б видіти денебудь поза самою Україною’.” Ч. 23

8. 6. „Два Українці убиті при роботі.” Вістка: „... 2 травня погинули при роботі в Гайдро, Онт., при будові стації для витворювання електричної сили для Форт Вілліяму, два робітники Українці, Степан Музиловський та Іван Калита. Убиті робили при вижолоблюванню каналу через скалу... Музиловський... походив з Коцюбинчиків малих, пов. Копичинці; мав 36 літ і в Канаді був 16 літ. Калита мав 37 літ, в Канаді був чотири роки...”
Ч. 23
8. 6. Заклики за допомогою скеровані до: „земляків за морем.” Два заклики, один від „Українського Краєвого Товариства Опіки над інвалідами” у Львові за підписами Д. Паліїва, голови, й Т. Мартинця, секретаря, а другий від комітету допомоги для політичних в'язнів у Львові за підписами М. Матчака й д-ра С. Федака.
Ч. 23
8. 6. „Йшли діди на муки...”: Рецензія Івана Данильчука на книжку В Будзиновського.
Ч. 23
15. 6. Дві передвиборчі статті: Перша передовиця п.н. „Перед виборами в Манітобі”, друга, п.н. „Українські кандидати в Манітобі.”
Ч. 24
15. 6. Стефан Басистий: Про смерть 9-го червня одного з найбільше відомих українських громадян у Вінніпегу, Степана Басистого. „Уроджений 3 квітня 1883 р. в селі Кобиволоках, пов. Тереховля... приїхав до Канади близько двайцять літ тому... Належав до оснудателів Українського Народного Дому... був одним з оснудателів Товариства „Взаїмна Поміч” і був одним з оснудателів Української православної громади...”
Ч. 24
22. 6. „Номінації кандидатів в Манітобі.” Обширна вістка; „...18 червня відбулися в Манітобі офіційні номінації кандидатів на послів до сойму... День номінацій дав взагалі 153 кандидатів, з яких

тільки 55 мають бути вибрані послами... число кандидатів Українців остає над сподівання велике, бо є їх разом чотирнайцять. Два з них — Григорчук (Етелберт) і Бачинський (Фішер) — стоять на лісті правительствених кандидатів, один — Ростоцький (Роблін) — виступає як кандидат ліберальний, Стефаник (Спрінгфілд) — виступає як кандидат консервативний, а десять представляють себе незалежними кандидатами, а саме Якиміщак, Кулачковський і Танчак в Емерсон, П. Мельник в Етелберт, Ілько Цюпак в Фішер, М. Роеський, Н. Бойчук і м. Дергак в Гімлі, Слободяник в Раквуд і Лазарук в Росел. Як бачимо з сего, то хоч кандидатів-Українців є 14, але кандидують вони лише з 8 округів, отже майже половина з них кандидують проти себе взаємно. Коли-ж взяти на увагу ще й се, що проти них здебільша стоять кандидати інших народностей, і що через те Українцям в таких округах треба єднати а не розбивати свої сили, як що ходить о вибір 'свого' кандидата, то ясна річ, що велике число кандидатів-Українців замість давати надію на вибір більшого числа послів-Українців, забезпечують якраз навпаки розбиття українських голосів і тим самим вибір кандидатів інших народностей..." Ч. 25

22. 6. Передвиборчі директиви: Дві статті, одна передовиця п. н. „Не марнуйте голосу”, друга, „як голосувати.” Ч. 25
22. 6. „Українець урядником в корабельній фірмі.” Вістка: „В корабельній фірмі Голанд - Америка Лайн став до роботи новий урядник, Українець, п. С. О. Харамбура...” Ч. 25
29. 6. Відзначення ювілею Канади серед українців. Вістка: „...Українська Православна Церква в Канаді візьме участь в ювілейнім святі Канади. Підчас

Літургії українські православні священники відчитують молитву за Канадійську Державу... а де буде можливість, то в Народнім Домі, виголосять відчити про значіння свята..." Ч. 26

29. 6. „Філія Інститута Могили в Вінніпегу”. Обширна вістка: „...з першим вереснем Український Інститут ім. П. Могили, якого централя є в місті Саскатун отвирає в місті Вінніпегу свою філію... Будинок ... вже винятий ... при 71 Смит стр. зараз за Форт Гери готелем. Тепер в сім будинку приміщена канадійська кінна поліція, яка при кінці липня переноситься... Будинок є близько університету, і других висших шкільних заведень ... Філія Інституту П. Могили в Вінніпегу буде під безпосереднім долгядом п. В. Свистуна...” Ч. 26

29. 6. „Ювілей Канади”. Передовиця: „Канада святкує 1 липня шістьдесять літ свого істновання... Канада, найбільша з самоуправлених доміній Великої Британії, повстала офіційально шістьдесять літ тому... завдяки старанням деяких розумних та щирих людей... Британські кольонії Північної Америки зєдналися в одно, зєдналися на засадах конфедерації в державу з автономними правами під іменем Домінії Канади. 1 липня 1867 року відбулося святочне проголошення засновання Домінії Канади... Бути горожанином Канади є нині честь, а хто вважає собі за честь бути її горожанином, той і має довг вдячності для всіх тих, котрі причинилися до збудовання Канади такою, як вона є. Українці в Канаді належуть до наймолодших її горожан, одначе вони може якраз тому і найбільше відчувають великанське значіння праці батьків конфедерації, які Канаду створили, та їх наслідників, котрі їх роботу продовжали і удосконалювали. Тому о скільки Українці мають нагоду брати участь в ювілейнім святі Канади,

вони роблять се не задля пустої форми, не через моральний примус, тільки з щирого серця, як люде котрі з цілої душі цінять добродійства Канади.” Ч. 26

29. 6. „Незалежні” українські кандидати. Критична передвиборча редакційна стаття п. н. „Характеристичне явище”, яка аналізує ситуацію; „Теперішні вибори в Манітобі, коли доказали що нам Українцям, то доказали в першій мірі, які ми багаті на — політичних дітей. Бо не чим иншим, як політичним дитинством треба назвати деякі способи політичної діяльності ‘наших’ політикерів, спеціально в тих округах, де проти себе ставало більше число кандидатів - Українців. Факт, що велика більшість кандидатів - Українців виступала при виборах під фірмою ‘незалежних’ свідчить, що дійсних, принципіальних різниць між ними не було. Політична ‘незалежність’ взагалі є покришкою для людей, що не мають виробленого погляду на справу, яка інтересує загал... Іншими словами політична ‘незалежність’ має дуже велику подібність до політичного анальфабетизму... а коли є вона в якоїсь класи чи в якогось народу загальним явищем, то може бути навіть доказом політичної неграмотности тої класи, чи народу. Над міру велике число ‘незалежних’ кандидатів - Українців при сих виборах в Манітобі, безумовно, кидає на канадійських Українців свідоцтво політичної неграмотности. Люди, для котрих політичні різниці можуть не мати великого значення, повинніб здавати собі справу бодай з того, що годі в однім і тім самім окрузі вийти двом-трьом українським кандидатам, і що при розбиттю голосів вони можуть всі разом впасти і не буде вибраний ані один — з очевидною шкодою для українського народу... Теперішні вибори в Манітобі є досить доброю ілюстрацією ук-

раїнської політики взагалі. Нарікаємо на велике число українських партій в Старім Краю, нарікаємо на політичне розбиття нашого народу... А тимчасом дивіться, що в Канаді діється. По три кандидати ставало проти себе в однім окрузі..."
Ч. 26

29. 6. „Згоріла церква в Ледвин, Ман.” Вістка: „В Ледвин, Ман., згоріла в неділю 5 червня в 1.30 год. в ночі українська православна церква Св. Параскевії... ся церква була в 1921 р. предметом процесу між громадянами і купкою прихильників бельгійського ‘піпи’ Боского...” Ч. 26
29. 6. „Сенсаційна новинка про видавництва.” Вістка: „Вінніпегський дневик ‘Фрі Прес’ з 27 червня подає слідуючу сенсаційну новинку: ‘Нешенал Прес Лтд., 120 Кінг стр., яка видає ‘Канадійського Фармера’, німецький ‘Нордвестен’ і польський ‘Час’, продано спілці під проводом Джорджа І. Курдидика з Монтреалу, з Кануба Ко. Лтд. ... Ціна купна бізнесу була \$100,000 і нові властители перебирають посідання 1 липня. П. Курдидик є вже в Вінніпегу і має намір зараз перенестися з того міста, щоби перебрати активну команду. Розуміння є, що часописи мають бути ліберальні в політиці і новий властитель сказав нині, що їх ціллю буде вказувати читачам на лиха большевизму. Вибрано дирекцію нової компанії і вона є така: Джордж І. Курдидик голова і менаджер, Люсієн Бодро посол до сойму Алберти із Ст. Алберт і Джордж Гайд з Монтреалу віцепрезиденти, Солмон Гарт Грін, адвокат з Вінніпегу, секретар-касієр, і в додатку Впр. о. Бартман і В. Балешта, адвокат, Вінніпег...” Ч. 26
29. 6. „Шістдесятиліття Канади”: З нагоди ювілею Канади число „У. Г.” з 29. 6. було побільшене й більшість матеріалу й ілюстрацій були присвячені цим

роковинам, спеціально, додаткові стор. 9—12.

Ч. 26

6. 7. „Обхід ювілею Канади в Вінніпегу”. Обширна вістка: „Горожане міста Вінніпегу відсвяткували 60-літний ювілей Канади з великою урочистістю. Для перепроводження сего свята уформований був спеціальний святочний комітет, в котрім були зарепрезентовані різні національності між іншими й Українці. . . Найвизначнішу часть походу становило 175 удекорованих возів (флотів), які представляли політичний і індустріяльний поступ Канади. . . Не було тільки на жаль, флоту українського і ся обставина викликала між Українцями велике розчаровання й огірчення на український комітет, який з невідомої нам причини не постарався о український флот. . .” подано дальший хід святкової програми й про різні концертні виступи в міському парку: „Від Українців виступав великий хор з яких 200 осіб . . . під дірігентурою п. Турули. Танцювали також учні школи Авраменка. . . українська точка програми була виконана як найкраще. Український хор заїмпонував дуже так викінченням пісень, як і могутністю численних голосів, про що свідчили сильні оплески многотисячної громади слухачів. . .” Ч. 47
6. 7. „Серафимці”: Оповідання Аполінарія Новака, побудоване на „історії релігійних спорів канадійських Українців.” Ч. 27
6. 7. Робітниче Запомогове Товариство: На запит передплатника, редакція „У. Г.” відповідає: „Робітниче Запомогове Товариство в Вінніпегу є одна з організацій заложених тутешніми большевиками, або комуністами. Товариство, очевидна річ, має в першій мірі давати допомогу своїм членам на случай їх недуги або смерти, а попри те служить за місце большевицької пропаганди.” Ч. 27

6. 7. Вислід виборів у Манітобі: Довша вістка: „У виборах, в Манітобі, що відбулися 28 червня, віднесло перемогу правительству Брекена... Вибори відбувалися перший раз після системи переносних балотів, яка вимагає, щоби в округах де є більше кандидатів чим два зазначувати голоси не хрестиками, тільки числами в такому порядку, в яким котрого з кандидатів виборець воліє... З українських кандидатів вийшли послами тільки два: Григорчук в Етелберт та Бачинський в Фішер. Всі інші українські кандидати провалилися і більшість з них втрачає депозити...” Ч. 27
6. 7. „Нагорода для Українців у Форт Вілліам. „Вістка: „За гарно пристроєний віз підчас паради в день Діамантового Ювілею Канади дістали Українці у Форт Віліям спеціальну нагороду...” Ч. 27
6. 7. „Конференція для устійнення українського правопису.” Обширні відомости про „Конференцію для впорядкування українського правопису”, що була скликана Українською Академією Наук, 25 травня, 1927 у Харкові. Ч. 27
13. 7. „Большевики під чужим іменем.” Вістка: „Наші большевики, що дуже радо відрікаються українського імени та народу, коли ходить о українські інтереси, дуже радо послугуються українським іменем, коли бачуть нагоду зробити інтерес для себе. Доказали вони се минушого року, коли вислали були на обїздку по Канаді свою мандолінову оркестру, укривши її для англійської публики під невинне імя ‘мандолінової оркестри українських дівчат з Вінніпегу’. Сего року ... роблять те саме...”; ще, як приклад подано про виступ цієї оркестри в Форт Вілліамі, де один з їхніх речників заявив „що оркестра не має нічого спільного з комунізмом”; редакція „У. Г.” ставить пи-

тання: „Чому наші комуністи ховаються перед Англійцями зі своїм комунізмом, а мають його тільки для Українців?” Ч. 28

13. 7. „Українці... пописалися.” Вістка: „Українці в Гілберт Плейнс, Ман., дістали в день ювілею Канади 2 липня першу нагороду за гарно удекорований квітами віз. Віз виставлено стараннями школи Коломня. Віз відзначався синьо-жовтим прапором на переді і написом ‘Коломня’. На возі стояли дві Українки в народних строях а між ними одна, що представляла Канаду...” Ч. 28

13. 7. Невдачі у виборах — наука на майбутність: З приводу останніх провінціальних виборів редакція в двох передовицях п. н. „По виборах” (6. 7.) і „Дурничка” (13. 7.) всебічно підсумовує українську участь в цих виборах і звертає увагу на слабости українців у політичній житті Канади, що спричиняють невдачі; ось кілька думок: „Коли хочемо користати зі своїх горожанських прав, коли хочемо грати ролю при виборах, коли хочемо кандидувати на послів і коли хочемо вибрати своїх послів, то мусимо політикою інтересуватися не тільки через місяць-два по розв'язанню парламенту і оголошенню виборів, але увесь час, від одних виборів до других... Лише удержуючи тісну зв'язь з політичними організаціями сего краю, можемо сподіватися впливів та значіння в тих організаціях, можемо сподіватися колись і диктувати в них свою волю... Як би Українці в Манітобі брали постійно участь в політичних організаціях, то не приходилоб підчас виборів до того, що деякі люде ходять від партії до партії, як від Анни до Каяфи, і не добившись від них ніякої сатисфакції, нарешті виставляють незалежних кандидатів, щоб здобути для них немов на посміховище кількадесят голосів...”; стаття закінчується, прикладом, як пляново приготува-

ються до виборів „люде інших народностей, що з нами живуть, і завдяки тому вони можуть хвалитися більшими успіхами, чим ми, котрі сего не робимо, а підчас виборів думаємо звичайно виграти дурничками. З надіями на дурничку попрацуймося. Тепер вже не ті часи. Тепер треба вже і в політиці уплянованої та систематичної праці.”

Ч. 28

13. 7. „Протест”: Текст протесту студентів „Високих Шкіл Чехословаччини, Австрії, Польщі, Хіни, Бельгії, Німеччини, Вільного міста Данцігу, Югославії, Франції та інших держав... проти нечуваної брехні наклепів, фальшування й підкупу, при допомозі яких вороги українського народу стараються скерувати на хибний шлях публичну опінію цілого культурного світа і французького народу зокрема, замаскувати дійсних авторів і справжні мотиви брутального, підлого вбивства 25 травня 1926 року в Парижі президента Директорії, Головного Отамана Військ Української Народної Республіки, Симона Петлюри, та щей запламувати чесне ім'я покійного і цілого українського народу обвинуваченнями в погромах жидівського населення України...”; при кінці тексту підписи організацій і гуртків.

Ч. 28

13. 7. „Що значить бути українцем.” Стаття Андрія Орищака, в якій він підкреслює вагу знання й плекання української мови; ось кілька його думок: „Головною признакою кожного народу є його мова. Українці заховать своє ‘я’ поки не стратять свого найдорозшого скарбу, своєї рідної української мови... Не той Українець, що родився Українцем, але той, хто живе українським життям... Не потрібно жити в столиці України, їсти хліб з української землі, щоби бути щирим Українцем. Жити можна і на пустім острові і бути Українцем...”

Ч. 28

13. 7. Д-р Іван Верхомин: Стаття з приводу закінчення медичних студій: „Др. Верхомин ще малим хлопцем прибув до Канади з Зах. України з під Перемишля. Маючи вроджений нахил до науки він скоро вивчився англійської мови і з ходом часу покінчив публичну і висшу школу. В році 1919 записався на медичний курс в Албертійському університеті . . . Був активним членом Студентського Кружка при Інституті Грушевського, давав відчити так в місті, як і по фармах. . . Др. Верхомин тепер працює в Університетській шпитали в Едмонтоні. . .” Ч. 28
13. 7. „Наше становище.” Передовиця: „Становище „Українського Голосу” найкраще висловлюється в трох словах, які він прийняв за своє гасло, а саме: Самопошана, Самодіяльність і Самостійність! Це гасло проповідує „Український Голос” і кожній українській одиниці, зокрема і цілому українському народови. . . Не оглядайся на нікого, не надійся на нікого, не дбай нікому о ласку, не упокорюйся перед ніким, а стій на власних ногах, будь свідомий своєї цілі і йди до неї власними силами. . . Отже „Український Голос” ставить самостійність за ідеал для кожної одиниці українського народу, як і для цілого народу. . . . Бо так довго українці не будуть мати своєї держави, як довго на першій місци будуть класти інтерес Москви, чи Варшави, чи Берліна . . . Коли група, в якій імени говорить „Український Голос”, потребує якогось спеціального імени — коли напрям, який „Український Голос” заступає, потребує якогось спеціального імени, то ся група є самостійницька і напрям самостійницький. . . Наша самостійність є в першій мірі в державнім змислі. . . Ми бажаємо причинитися до збудування самостійної української держави. І самостійність України ставимо висше понад все инше. . . Для кого самостійність

України є провідною ідеєю, для того сей принцип стає руководячим і в місцевім канадійськім а навіть в приватнім життю. . . Ідеал самостійности руководить Українцем і в таких справах, як школа, церква. . .” Ч. 28

13. 7. Українці — градуанти американських університетів. Довша стаття д-ра Г. Г. Скегара про українських студентів в ЗДА (здебільшого канадійців) а більше описує про нового лікаря, д-ра Николая Гнатишина, що закінчив медичні студії на університеті Лойола в Чікаго; також поміщена знимка двох градуантів з таким підписом: „Два студенти — Канадійці в Шікаго. О. Є. Маліцький і Н. Гнатишин. (Перший дістав 8 червня 1927, степень L.L.M. (магістер прав) на Лойола університеті. . .” Ч. 28

13. 7. „Резолюції Українського православного зїзду в Луцьку. Друкуючи ці резолюції, редакція подає таку замітку: „Український Православний Зїзд в Луцьку ухвалив ряд резолюцій, яких всіх помістити, очевидно, годі. Містимо в уривках резолюції, які освітлюють настрої зїзду та напрям дальшої боротьби православних Українців за санацію своєї церкви.” Ч. 28

13. 7. „Дві жертви злочинної большевицької руки.” Стаття, що освітлює самогубства Данила М. Щербаківського в Києві й Ядвіги Онищукової в Карлові, Снятинського повіту в Галичині. Ч. 28

13. 7. Виступ українського хору на прийняттю. Вістка: „Вінніпег мав. . . 15 липня незвичайних гостей. Через місто переїздили і забавили в місті короткий час учасники Першого Міжнародного Зїзду Знання Землі, який відбувся недавно в Вашингтоні. . . Між гістьми, були вчені з 30 різних держав з різних частей світа, між ними і з радянської України. Гостей, яких було около 200, приймали представ-

ники провінції, міста і торговельної палати. На запрошення впорядчиків прийняття співав гостям підчас вечері в готели Форт Гері український хор під проводом проф. Турули.” Ч. 28

27. 7. „Український Православний церковний зїзд в Луцьку”: Подобиці з'їзду (передрук з перемиського „Українського Голосу”). Ч. 30
27. 7. Петро Козяр. Біографічна стаття з приводу закінчення правничих студій: „Пан Козяр є родом з Галичини, повіту Скалат, з села Колодіївка. Його родичі приїхали до Канади в році 1899 і осіли на фермі в Лейдівуд, Манітобі, де п. Козяр отримав початкову англійську науку... В році 1918 кінчить університет і отримує титул „В.А.”... і нагороду золотий медаль за успіх в науці... З Вінніпегу переїздить п. Козяр до Ріджайни, Саск., де записується на правничий курс... і сего року здає послідний іспит і стає повним адвокатом...” (подав С. Копчук). Ч. 30
3. 8. „Собор Української Церкви в Канаді”. Вістка: „В днях 20 і 21 липня відбувся в Саскатуні пятий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді... На Соборі були заступлені парафії сеї церкви з усіх провінцій Канади, від Монтреалу по Едмонтон... Найважнішою постановою Собору було припоручення консисторії, щоби постаралася о домініяльний чартер для церкви, який дав би її легальне істновання...” Ч. 31
3. 8. „Д-р Осип Назарук поїхав до Європи.” Вістка: „21 липня виїхав д-р Осип Назарук з Америки назад до Європи... Вістка про поворот д-ра Назарука до Львова мабуть може в деякій мірі пояснити його ‘політику’ за кілька послідніх літ. Виглядає, що своїм гетьманством він хотів підчеркнути перед Поляками своє розходження з Петру-

шевичем і рівночасно підхилити підозріння, що має щонебудь спільного з більшовиками...”

Ч. 31

3. 8. „30-літний ювілей українських поселенців в Канорі, Саск.” Обширний допис Григорія Ф. Стратійчука про „величаве свято, тридцять-літний ювілей найстарших українських поселенців в Канаді”, що відбулося 13-го червня заходами Товариства Шевченка в Канорі, Саск.; предсідником свята був д-р Цимбалістий, а між промовцями були: майор міста Канори добр. Гарвін, що добре познайомлений з історією українського народу, як також відомо йому початкові труднощі українських поселенців у Канаді; добр. Патерсон, міністер доріг саскачеванського правительства; Іван Мадюк, Олекса Хабун, Іван Шебець, Тетяна Кройтер, Г. Сліпченко, Мих. Стечишин, Теодор Анака, І. Стратійчук, Іван Денис, Савасій і Будинський.

Ч. 31

17. 8. „Посол Лучкович дає звіт.” Вістка: П. Федорків з Ламонт, Алта., інформує, що „в школі Свобода дав посол до федерального парламента Мих. Лучкович звіт зі своєї діяльности в парламенті. Оповідав, як переходили різні законопроекти та ви-яснював роботу послів і сенаторів. Нарід порозумів багато парламентарну роботу і не від одного можна було почути, що ‘таких послів нам треба.’ На останку пос. Лучкович взивав нарід до просвіти і до думання...”

Ч. 33

17. 8. Дирекція елеваторної спілки. Вістка: „Минувший рік для Української Фармерської Елеваторної Спілки був знова успішним. Спілка зробила за минувший рік чистого доходу поверх \$8,600... Дирекція на слідуєчий рік складається з отсих осіб: Я. В. Арсенич, президент, Мих. Ортинський, заступник, Г. В. Сліпченко, секретар, Мих. Ново-

- сад і Никифор Масцюх, директори. Менеджером Спілки на дальше остає п. В. Свистун. . ." Ч. 33
24. 8. Юрій Гассан у Едмонтоні. Два дописи: Петра Василюшина й Антона Кожушка про короткий побут Гассана в Едмонтоні, який за цей час успів вишколити хор, що складався з 50-ти чоловіків і жінок; хор, крім виступів у своїх залах, дав концерт в Меморіал залі; про Ю. Гассана висловлено так: „високоодарений співак, пройшовши школу співу у пана О. Кошиця, перейняв не тільки техніку щодо виконання пісні, але і ідеологію учителя-генія. . .” Ч. 34
31. 8. „Загадочна політика М. Січинського.” Критична стаття „В.К.” Ч. 35
7. 9. „Українська дипломатична місія в Вашингтоні” — стаття Мирослава Стечишина, редактора „У.Г.” і бувшого секретаря Дипломатичної Місії УНР у Вашингтоні. На вступі автор пише: „Авторитетної історії Української Дипломатичної Місії в Вашингтоні не беруся писати з двох причин: 1) Я не був в тій Місії через увесь час її існування, а тільки частину часу, а саме в період її повільної ліквідації. 2) Я ніколи не приготувався до писання її історії, бо не приходило мені на думку, що поза компетентну зверхність Місії (міністерство Закордонних Справ Української Народної Республіки) може така історія бути комусь потрібна. Тому я й не робив собі потрібних записок ані не відписував документів, о скільки вони були в мене під руками. І коли нині пишу про історію Української Дипломатичної Місії в Вашингтоні, то мушу в першій мірі покладатися на свою пам’ять. . .”; слідує спогади про місію. Ч. 36—38
7. 9. „Взірець ‘лекцій’ п. Мир. Січинського”: Обширний критичний допис В. Батицького про виступ Січинського в Вінніпегу 25. 8. Ч.36

7. 9. „Гостинець Авраменка для Вінніпегу”. Довша вістка про три виступи вибраної трупи танцюристів і співаків Авраменка, які повернувшись з виступів у Саскачевані й Манітобі виступили на сцені у Вінніпегу. Ч. 36
21. 9. Про велику повінь в Галичині й на Буковині й акція допомоги канадійських українців: Відозва від „Головного Комітету Товариства Українського Червоного Хреста” за жертвами, щоб допомогти потерпівшим від повені; для цієї цілі „покликано до життя два Комітети для перепровадження акції допомоги Рідному Краєві серед Українців в Канаді. І так: 1-ий Комітет під назвою ‘Поміч Краєві’ зорганізований з ініціативи Централі Гетьманських ‘Січей’ в Канаді у місті Вінніпегу, рішив переводити акцію допомоги серед Українців Греко-Католиків в Канаді, послугуючись до того органом ‘Канадійський Українець’. 2-ий же ‘Комітет Допомоги Українським Жертвам Повені в Галичині і Буковині, зорганізований з ініціативи Української Греко-Православної Церкви в Канаді — рішив переводити таку саму акцію допомоги Краєві, послугуючись до того органом ‘Український Голос’ і ‘Православний Вісник’”; даліше подано, що “‘Український Червоний Хрест в Канаді’ з його головним осідком у Вінніпегу, обнімає головний провід ведення акції допомоги Рідному Краєві серед всіх Українців в Канаді. В тій цілі вибрано нову Екзекутиву Українського Червоного Хреста у Вінніпегу, в склад якої увійшли і представники обох згаданих Комітетів...”; за „Український Червоний Хрест” підписані: „О. Дик, гол., Я. В. Арсенич, заст. гол., Г. Підлубний, кас., О. Г. Гикавий, секр. Директори: В. Балешта, п-ні А. Йонкерова, С. Ковбель. Контрольори: В. Босий, З. Бичинський, М. Стечишин. Ч. 38

21. 9. „Епископ Будка виїхав до Європи.” Вістка: „...канадійський єпископ Будка виїхав до Європи на відпочинок по недавній операції. В Європі має відвідати рідні сторони в Збаращині і також буде на конференції греко-католицьких єпископів у Львові.” Ч. 38
28. 9. „Західна Канада є найбагатша країна.” „Західна Канада є нині найбагатша країна, яку можна де найти на мапі світа.’ Так сказав 21 вересня торговельний атташе посольства Злучених Держав в Оттаві, Лін Мікінс, прибувши до Вінніпегу після основного оглянення степових провінцій та Брітіш Колумбії. ‘Захід в часі жнив представляє одушевляюче видовище, — говорить він — я мав нагоду виобразити собі незвичайну продуктивність Канади, коли побачив нечислимі купи збіжжя і сотки молотілень в русі. Ціла та простора область виглядала мені як величезна комора золота’.” Ч. 39
28. 9. Отворення нового дому товариства в Трансконі, Ман.: Обширний допис: „Товариство Просвіти ім. Т. Шевченка в Трансконі засновано 1914 р. Воно містилося в маленькім і не вигіднім домі, котрий куплено, скоро Товариство дістало чартер... минулої весни куплено два лоти на головній улиці міста, де спільними силами Товариство Просвіти і Відділ Українського Запомогового Товариства „Взаїмна Поміч” приступили до будови нового дому...”; відкриття дому відбулося 4-го вересня; в програмовій частині взяв участь хор Українського Народного Дому з Вінніпегу під проводом проф. Є. Турули; свято відкрив голова товариства А. Касіянчук. Ч. 39
5. 10. „Можливість спинення української іміграції.” В передовиці редакція зясовує іміграційні закони в Канаді з приводу того, що в Оттаві відбулися

довші переговори „між представниками канадійських залізниць і міністром іміграції в справі відновлення умови щодо спровадження імігрантів до Канади; департамент іміграції ділить імігрантів на кілька клас, українці зачислені до класу „менше пожаданих”; редакція широко аналізує різниці між пожаданими й менше пожаданими імігрантами й подає негативи, прикметні іміграції зі східної Європи, а це „здебільша люди низької культури, люде низького морального та інтелектуального урєвня і що найгірше, що між ними находиться замітний процент людєй з симпатіями до большевизму”; дальше, для прикладу наведено: „А який є в Англіїців сентимент щодо української іміграції до Канади, на се находимо взірець в новинці Торонтонського ‘Дейлі Стар’ з 23 вересня. . .” інтерв’ю з „пані Р. С. Гендерсон, представниці Жіночого Союзу Імперії”, яка сказала: „Я завважила в деяких частях Канади великі оселі Українців. Се було би занадто далекосягло сказати, що всі вони є нєльояльні, однакож я знаю, що многі з них є большевики, а як такі, вони все є приготовані спричиняти клопоти та замішання’.” Редакція коментує дальше: „Так, коли іміграція Українців до Канади має бути припинена, то буде вона припинена передовсім через страхополох большевизму. . . Коли за який рік, два українська іміграція до Канади буде замкнена, коли Українець не буде мати куди втечи від польської нагайки та московського кнута, то буде міг дякувати за се безглуздій большевицькій пропаганді серед української іміграції в Канаді. . .”

Ч. 40

5. 10. Учитель суспендований за навчання німецької мови. Вістка: „Учитель Р. С. Ремпель учив в школі Калдер між Менонітами в полудневій Манітобі по німецьки в шкільних годинах і за те, на припо-

ручення інспектора Фіна з Морден, департамент освіти завісив його учительський сертифікат”; в другій вістці подано, що „Манітобський департамент освіти усунув вибраних тростів шкільного округу Калдер... і віддав школу в руки офіційного троста через те, що вибрані трости дозволяли, аби учитель Ремпель, учив в тій школі по німецьки в шкільних годинах. Пару тижнів тому департамент освіти суспендував учительський сертифікат згаданого учителя... Манітобський шкільний закон не дозволяє на те, щоби в публичних школах учити в шкільних годинах якоїнебудь іншої мови крім англійської.” Ч. 39—40

5. 10. „Свято книжки.” Головний виділ Т-ва „Просвіта” у Львові пригадує, що для українців місяць жовтень, це місяць „Свято книжки” й закликає канадійських українців до відзначення цього свята різними способами, щоб заохотити загал до читання й набуття книжок. (Заклик підписали, М. Галушинський, голова, В. Мудрий, секр.) Ч. 40
12. 10. „Перша допомога жертвам повені вислана.” Вістка: „Український Червоний Хрест в Канаді вислав в понеділок 10 жовтня першу поміч жертвам повені на Підкарпаттю в сумі \$2,000, з чого призначено \$500 для потерпілих на Буковині.” Ч. 41
12. 10. Петро Лазарович — ректором Інститута: „Дирекція Українського Інститута ім. М. Грушевського в Едмонтоні... офіційно прийняла п. Петра Лазаровича на посаду ректора свого Інститута... Пан Лазарович був довший час питомцем Укр. Інститута ім. П. Могили в Саскатуні, де брав активну участь в діяльності студентів. Сего року на весні скінчив свої студії в саскачеванському університеті, де дістав степень В.А...” Ч. 41
12. 10. „Др. Драган лектором в шпиталі.” „...Відомий український лікар Др. Ю. Е. Драган з Саскатуну

- дає лекції анатомії норсам шпиталю Ст. Павл в Саскатуні...” Ч. 41
12. 10. Дальші відомости про повінь в Галичині”: Обширні відомости про повінь над Дністром в Галичині. Ч. 41
12. 10. Подрібні викази грошових пожертв на „потерпівших від повени в Галичині й Буковині” зложені на руки Українського Червоного Хреста в Канаді. Ч. 41
12. 10. „На кого ‘Український Голос’ тепер орієнтується?” — запит читача „Н.Х.” Ленюк, Алта., в рубриці „переписка редакції і адміністрації”; редакція відповідає: „... ‘Український Голос’ постійно проповідував і проповідує, щоби на нікого не орієнтуватися. . . Становище ‘Українського Голосу’ є, що український нарід не повинен сподіватися спасення від нікого, ні від Москви, ні від Польщі, ні від антанти, ні від Німеччини, ні від Китаю, бо кожда рука до себе крива! Український нарід повинен освідомитися і організуватися, повинен дивитися за своїми власними інтересами і тільки за свої власні інтереси повинен боротися... Всякі орієнтації на чужі сили, на чужу поміч, вважає ‘Український Голос’ шкідливими і через те . . . виступає проти орієнтацій. Так само виступає ‘Український Голос’ проти віри, що якась особа, або навіть одна партія спасе Україну. Якби судьба України була звязана з якоюсь одною особою, або партією, то існування України кінчилосяб з тою особою, чи партією. Особи і партії гинуть, але Україна існує тисячу літ і так довго буде існувати, як довго живе український нарід.” Ч. 41
19. 10. „Бенет провідник консерватистів” — довшавістка: „Р. Б. Бенет, адвокат з Келгарі і один з найбогатших людей в Канаді, став провідником консервативної партії на місце бувшого прем’єра Ар-

тура Мієна, який зрезигнував минувшої осені, провалившись при виборах. Провідником партії вибрала Бенета доміняльна конвенція консервативної партії, яка відбулася в днях 10, 11 і 12 жовтня. Ся конвенція була одною з найбільших які коли в Канаді бували, і була першою конвенцією консервативної партії від її заложення. . . Конвенція передовсім ухвалила численні резолюції в справі партійної програми (платформи). Тут слід замітити, що в резолюціях злагіднено становище консервативної партії в деяких питаннях, в яких заінтересована західна Канада. Взагалі західна Канада дала відчуті свій вплив на конвенції і є підстава сподіватися, що наслідком сего консерватистам в західній Канаді буде в будуччині вже лекша робота. . .”; даліше слідує передовиця п.н. „Провідник”, яка додатньо характеризує ідейну платформу партії. Ч. 42

26. 10. Процес проти Шварцбарта в Парижі. Обширні звідомлення про процес, що почався в Парижі 17-го жовтня „проти Самуїла Шварцбарта, який 25 травня 1926 р. вбив на улиці Парижа Головного Отамана військ Української Народної Республіки Симона Петлюру. Оборону Шварцбарта провадить один з найлучших адвокатів у Франції, Торрес, сам Жид і комуніст. . . Родину Петлюри заступають підчас процесу адвокати Вільм і Кампінші; вони мають доказувати неправдивість закиду про відповідальність Петлюри за погроми на Україні. . .” Ч. 43
26. 10. В справі М. Січинського: Критична стаття п. н. „В пошукуванню за новим” яка висвітлює негативне наставлення М. Січинського до Інститутів ім. П. Могили й М. Грушевського, до Української Православної Церкви в Канаді й до споріднених організацій й провідних осіб зв’язаних з цими установами. Ч. 43

26. 10. „Участь українців в канадійській національній виставі”: Допис про участь українців у сьогорічній виставі, який починається так: „Сорок і дев'ята Вистава в Торонті скінчилася сего року. Через перших 40 літ без Українців, а через послідних 9 літ вже й Українці брали в ній участь...” Ч. 43
26. 10. „Релігійне питання між Українцями в Канаді”: Допис про дебат на цю тему, що відбулася 11-го вересня в залі Українського Народного Дому в Толстой, Ман.; дебатанти були: „о. прот. В. Кудрик, свящ. Української Греко-Православної Церкви і євангельський провідник М. П. Березинський. На предсідника дебати вибрано п. В. Костинюка, а на секретарів о. П. Запаринюка свящ. Української Православної Церкви і редактора „Канадійського Ранка”, п. Бичинського...”; подано м. ін., що ця дебата зацікавила д-ра А. Гантера, який спеціально приїхав з Тулону. Ч. 43
2. 11. „Оправдання Шварцбарта”: Передовиця з приводу закінчення процесу Самуїла Шварцбарта 26 жовтня в Парижі з вирішенням, що „Шварцбарт не заслугує на кару за те, що убив Петлюру... Оправдання Шварцбарта не було несподіванкою для нікого, хто слідив за його справою. Донесення про хід слідства в справі Шварцбарта, постійне відкладання процесу і систематичне „оброблювання” Жидами та більшовиками французької публичної опінії, все те не ворожило такого кінця процесу, який відповідав би справедливості. Вже більше, чим рік тому, натякав парижський ‘Тризуб’ на те, що на оборону Шварцбарта зложили Жиди великанські гроші, котрі розуміється не були призначені тільки на саму заплату для Шварцбартового оборонця Тореса, але й на інші способи ‘оборони’. Щоби не допустити до насміху зі справедливості, потрібно було Українцям проти жидівських грошей поставити свої гроші, про-

ти жидівської пропаганди свою пропаганду, одним словом потрібно було Українцям розвинути акцію, яку можна було протиставити жидівській акції, якою можна було жидівську акцію зрівноважити. Відома річ, що нічого подібного Українці не зробили, заклики до збірки на оборону чести українського народу падали здебільша на глухі уха і внаслідку маємо оправдання Шварцбарта..."; далі слідує критична аналіза легального аспекту самого процесу, а зокрема правильності притягнення до справи погроми в Україні.

Ч. 44

2. 11. „Листопад — місяць українських інвалідів”: Заклик „Головної Ради Українського Краєвого Товариства Опіки над Інвалідами” в Львові за підписами Дм. Паліїва й Т. Мартинця за жертвами — допомогою українським військовим інвалідам. Ч. 44
2. 11. „Цінний вклад у нашу шкільну музичну літературу”: Рецензії М. Підгірняка й Вас. Балешти на „Шкільний Співаник” Михайла Кумки, видання Української Видавничої Спілки („Український Голос”) в Канаді, 1926 р. Ч. 44
9. 11. „Четвертий конгрес Об'єднання Українських Організацій в Америці.”: Обширний опис конгресу, що відбувся 26 жовтня в Філадельфії, Па.; конгрес відкрив президент об'єднання о. Володимир Сполітакевич. Ч. 45
9. 11. „З процесу Шварцбарта, що убив Гол. Отамана С. Петлюру. Урядовий акт обвинувачення.” Оpubліковано в подробицях події в зв'язку з вбивством головного Отамана. Ч. 45
16. 11. „Українець американським професором”. Вістка: „Відомий проф. київської політехніки а раніше петроградської Володимир Тимошенко дістав за-

прохання викладати в університеті в Мішіген. Його твір „Опірність матеріалів” перекладений на різні мови. — Проф. Тимошенко працював останніми роками в американських фабриках як спеціаліст - інженір. Є се перший Українець що, став професором в американському університеті.”

Ч. 46

16. 11. „Українці в Торонті купили дім”. Вістка: „По довгих переговорах корпорація Українського Народного Дому в Торонті закупила 3-поверховий дім на розі вулиці Олстер і Ліппінкат. Будинок мурований, положений в середині міста і містить в собі концертну салю на 500 місць, склеп і мешкальні кімнати. Ширина будинку 67 стіп а довжина 85.”

Ч. 46

16. 11. „Недоля Вінніпегського пам'ятника”: „Якась недоля переслідує комісію для будови пам'ятника погибшим жовнірам в Вінніпегу. Два роки тому комісія оголосила була конкурс на проєкт пам'ятника. Конкурс відбувся як слід, проєкт пам'ятника вибрано і признано нагороду артистови, що зробив проєкт. Відтак показалося, що тим артистом був родовитий Німець, замешкалий в Торонто, Емануїл Ган. Можна уявити собі констернацію, яку викликало оповіщення, що прийнято проєкт пам'ятника для жовнірів, що погибли у війні з Німеччиною, виготовлений родовитим Німцем. По довгій дискусії Ганови заплачено за його роботу, а його проєкт викинено в кіш. Через два роки справа пам'ятника висіла у воздуху, аж недавно комісія оголосила новий конкурс... Конкурс знов відбувся як слід, вибрано проєкт і признано нагороду артистці... Артистка мала вже зовсім англійське ім'я, Елізабет Вуд. Хто-ж вона така? Показалося, що не хто инший, а жінка того самого Емануїла Гана...” В пізнішій вістці подано, що Комітет Воєнного Пам'ятника відкинув

цей проєкт а приняв проєкт вінніпегського кон-
тестанта Гілберта Парфіта, який судді були по-
ставили на третім місці; пані Вуд виплачено обі-
цяну нагороду в сумі \$500.00. Ч. 46 і 49

23. 11. „Інспектор Гаврилюк в Канорі”: „Одинокий в Ка-
наді шкільний інспектор української народности,
Ф. Г. Гаврилюк, який тимчасово урядовав в ок-
рузі Ростерн, зівстав перенесений на стало в округ
Канора - Прісвил. . .” Ч. 47
23. 11. „Канадійський хрест в Арлінгтон”: „В день пере-
миря, 11 листопада, відкрито на арлінгтонським
національнім цвинтарі під Вашингтоном, Д. К.,
пам'ятник для Американців, які підчас війни слу-
жили і згинули в канадійській армії. Пам'ятник
збудовано коштом канадійського правительства.
Відкриття пам'ятника відбулося з небувалою для
Вашингтону військовою церемонією, бо спеціаль-
но на сю оказію приїхало з Канади 400 жовнірів з
ріжних полків враз з міністром краювої оборони,
Дост. Ралстаном, який і відкрив пам'ятник. Від-
так дипломатичний представник Канади, Дост.
В. Месі, офіційально передав сей пам'ятник прави-
тельству Злучених Держав, а американський сек-
ретар Келог офіційально приняв його.” Ч. 47
23. 11. „Перед міськими виборами”: Редакційна стаття,
що звертає увагу на міські вибори 25 листопада
з певними директивами на кого українці повин-
ні голосувати; пригадує, що минулого року в тре-
тій варді міста „вибрано перший раз в історії Ка-
нади „комуніста” Колісника на радного. „Вибра-
но Колісника не голосами комуністів, а більше
голосами малосвідомих Українців. . .”, але, як
комуністичний представник, Колісник немає жад-
ного впливу в міській раді; тепер кандидує на
радного комуніст Матюша Попович, який так як

- його попередник проголошує гучні обіцянки які нереальні для здійснювання. Ч. 47
23. 11. „Звіт з процесу Шварцбарта”: Подрібний звіт цілого процесу Самуїла Шварцбарта в Парижі, що почався 18 жовтня, 1927. Ч. 47—52
7. 12. Проблема навчання в „Рідних школах” в Канаді: В статті п. н. „Українським учителям під розвагу” М. Крип'якевич звертає увагу на те, що в українських школах немає системи навчання, немає виробленого пляну, а все залежить від особистих кваліфікацій поодиноких учителів; так, як у державних школах є плян науки, який „в подробицях дає вказівки, як має йти наука в школі” такий плян повинен бути опрацьований для українських шкіл; закликає учителів і організації, щоб поцікавилися цією проблемою й поробили відповідні заходи в цьому напрямі. Ч. 49
21. 12. Ювілей Ольги Кобилянської. Вістка: „Українці в Чернівцях уладили 27 листопада, в день уродин ... Ольги Кобилянської, обхід для вшановання її 40-літньої письменницької діяльності. Програма свята складалася з двох частин. Перед полуднем була академія і концерт в честь ювілятки, а також відчитано її нову повість, а вечером відбулася спільна вечеря в Народному Домі, на якій зложили привіти присутній ювілятці українські товариства з Черновець і відпоручники сіл і міст Буковини. . .” Ч. 51
21. 12. Д-р. Теофіль Кормош. Вістка про смерть д-ра Кормоша 26-го листопада в Перемишлі, він „один з піонерів українського економічного відродження і один з найбільше заслужених національних діячів на західних окраїнах української землі. . .” Ч. 51

Рік 1928

„... Українська еміграція до Канади була з самих початків переселенча. Українці їхали до Канади з тою думкою, щоби там поселитися... А ся думка потягла за собою другу: коли не потонути цілком в канадійським, чи радше в англійським, морю, то устроїти своє життя так, щоби і увійти в місцеве канадійське життя і зі своїм Старим Краєм звязків не порвати...

В Канаді твориться українсько-канадійське життя; в Канаді виховується нова генерація Українців, українських Канадійців, свідомих... що вони рівночасно Канадійці і Українці... Думаючи оставати в Канаді, вони стараються забезпечити собі існування в Канаді, — не лише собі, але і своїм потомкам. Українські інститути, школи української мови, українські освітні організації є признакою намагань канадійських Українців продовжувати своє життя в Канаді.

Зовсім инакше є в Злучених Державах. Від самих початків української еміграції до Злучених Держав була се еміграція зарібкова... Не маючи на цілі оставати в Америці, Українці в Злучених Державах не робили майже ніяких старань, аби там своє життя устроїти і утревалити своє існування. Поза засновання допомогових організацій... і поза дуже газардове (!) побудовання або закупно церковних будинків Українці в Злучених Державах не робили ніяких більше старань побудувати огнища свого життя в тім краю...

Ще більше, чим еміграція в Злучених Державах, ріжниться від канадійської еміграції свіжа українська політична еміграція в краях Західної Європи... Викинені несподівано з Рідного Краю на чужину наїздом большевиків або Поляків, вони живуть тільки надією, що ось-ось політичні відносини зміняться і вони зможуть отрясти порох чужих країв зі своїх

ніг... В чужім краю вони не бачуть будучности ні для себе ні для своїх дітей, своїх плянів життя з чужими краями вони не звязують і природна річ, що ніяких зобовязань супроти тих країв не відчувають...

Отсю рїжницю між еміграціями в Канаді, Злучених Держав і краях Західної Європи треба мати на очах при всяких балачках про можливу будучу війну.

... Час до часу приїжджають до Канади люди... їм в голові шумить війна... Отсі то люде видвигнули питання, що ми робилиб, як би прийшло до війни і як би в тій війні брала участь Велика Британія. На таке питання з нашої сторони не може бути двох відповідей... канадйські Українці можуть і повинні тільки одно робити, як льояльні канадйські горожане: повинні враз з другими горожанами Канади старатися, аби Канада і Велика Британія виграли війну.

Канадйські Українці повинні бути льояльні супроти своєї держави без уваги на те, з ким Велика Британія є в приязни, чи в ворожнечі. Своєю льояльністю вони завжди можуть українській справі більше помочи, чим нельояльністю ворожнечею, зрадливістю..."

Із передовиці „Канадйські Українці і війна” „У. Г.” Ч. 40, 1928 р.

4. 1. Зформовано організацію Союз Українців Самостійників. Обширна вістка про з'їзди: Інституту ім. П. Могили в Саскатуні й Інституту ім. Мих. Грушевського в Едмонтоні в днях від 24-го до 30-го грудня, 1927; найважливіші рішення з'їздів: „створення нової організації канадійських Українців, яка приняла собі імя ‘Союз Українців — самостійників.’ Ся організація має обєднувати в собі Українців, які вважають за свій ідеал самостійну українську державу, а за тим самостійність політичної думки і взагалі самостійність в громадським життю. Сформуловані засади... обіймають область політики, релігії, освіти і культури та економії...”; інші постанови з'їздів були об'єднати Інститут ім. М. Грушевського з Інститутом ім. П. Могили; зцентралізувати діяльність Народних Домів через заснування Союзу Народних Домів; створення також Союзу Українських Студентів у Канаді й його головою вибрано А. М. Зюбрака а О. Іваха секретарем (Складу першої управи СУС не подано — О.В.). Ч. 1
4. 1. Централізація українських організацій в Канаді й допомога „Рідній Школі” в Галичині. Довша стаття Мих. Кумки про ці справи. Ч. 1
4. 1. Нова управа Союзу Українок Канади: З'їзд відбувся в Саскатуні в днях 28-30 грудня, в якому „брало участь около 120 жінок та дівчат з усіх трох західних провінцій Канади. Вони обговорювали різні питання, що обходить спеціально жіноцтво, і вибрали на слідуочий рік такий уряд: голова пані Савеля Стечишин, заст. гол. пані О. Свистун, секретарка пані Рурик, заст. секр. пані Мадюк, касіерка пані Драган...” Ч. 1
11. 1. Літературно-науковий кружок у Гефорд, Саск.: Допис О. Сокіла про діяльність кружка й програмові збори в залі Українського Народного

Дому 27-го листопада, 1927; між тими, що брали участь у програмі вечора були: В. А. Овсянєк, Г. А. Косташ, О. Жеребко, А. Оришак, С. Бойко, М. Цух, С. Підвербецький, Л. Лазарович і ін. Ч. 2

25. 1. „Саломея Крушельницька в Злуч. Державах”. Вістка: „Українська оперова співачка світової слави Саломея Крушельницька, приїхала до Нью Йорку кораблем Рома в п'ятницю, 20 січня... Перший виступ славної української співачки на землі Вашингтона буде в Філадельфії, 28 січня... Ч. 4
25. 1. До справ допомоги жертвам повені в Галичині. Дві редакційні статті — одна в ч. 11. 1. п. н. „Де поділося \$23,312? а друга в ч. 25. 1. п. н. „Чому 'УРВісті' набрали води в рот?” розкривають допомогову акцію канадійських комуністів, ставлячи її під сумнів на основі вісток з Галичини, де жертви повені майже ніяких допомог не одержали від цього комітету. Ч. 2—4
25. 1. „Значіння 22-го січня” — передовиця: Аналіза змагань українського народу до визволення; процес і розвиток політичних дій на Україні від 1917 року, що остаточно дійшло до кристалізації ідей самостійної України, як „найвисшого ідеалу українського народу.” Ч. 4
25. 1. Українська чи грецька? В „переписці” з читачами, редакція вияснює, що Українська греко-православна церква хоч має в своїй назві слово грецька то вона є українська й характером і мовою. Ч. 4
1. 2. “Чоловік тої міри.” Передовиця спричинена „Канадійським Ранком” з приводу приїзду Н. Григорієва до Канади; редакція „У.Г.” негативно відноситься до політичної лінії, яку заступає Григорієв і полемізує на цю тему з „К. Ранком.” Ч. 5
1. 2. „Становище Союзу Українських Самостійників.”

Опубліковано резолюції, ухвалені на з'їздах Інститута ім. П. Могили в Саскатуні й Інститута ім. М. Грушевського в Едмонтоні „якими створено і виражено становище Союзу Українських Самостійників” в справах: політичних, церковних, економічних і в справі Петлюри. Ч. 5

8. 2. Никифор Григорій в Вінніпегу: В передовиці п. н. „Чехи а Українці” редакція коментує вістку, що появилася у вінніпежській Free Press з приводу інтерв'ю цього часопису з Григорієвим, як також негативно висвітлює деякі його твердження в часі його публічного виступу у Вінніпегу. Ч. 6

8. 2. Чи Колегія св. Йосифа в Йорктоні українська? Стаття „В. К.” (о. Василя Кудрика) п. н. „Нерозгадані загадки” аналізує списки імен учнів згаданої колегії й приходить до висновку, що між ними є багато не-українців; насувається питання на скільки ця колегія українська формою й змістом. Ч. 6

8. 2. „Збірка для Ольги Кобилянської.” Допис Катерини Кіц, в якому вона подає звіт із збірки в Інісфрі, Алта., для письменниці, що принесла суму \$21.75 і вислана „на адресу Ольги Кобилянської, вулиця Балтемestra, ч. 11а, Чернівці, Буковина.” Ч. 6

8. 2. Склад першої езекутиви організації СУС: „29 січня відбулися в Вінніпегу конституючі збори езекутиви Союзу Українських Самостійників. По обговоренню ідеології... уконституовано езекутиву: голова — В. Свистун, заступник голови — Я. В. Арсенич, секретар — Мир. Стечишин, касієр — П. Г. Войценко. Члени езекутиви: прот. С. В. Савчук, генерал В. Сікевич і Н. В. Бачинський. До ширшого комітету... від Інститута ім. П. Могили — Юліян Стечишин (як заст.

голови) і Д. Янда, від Союзу Просвітних Організацій — Іван Рурик (як заступ. голови); від Союзу Українок в Канаді — Савеля Стечишин і А. Р. Рурик; від Союзу Українських Студентів — А. М. Зюбрак і О. Івах; від провінцій — Петро Зварич, М. Чернявський і Д. Пронюк з Алберти, Ф. Т. Гаврилюк, Мих. Стечишин і В. Гавриш з Саскачевану, Т. Гуменюк і Мих. Венгер з Онтеріо та о. Вол. Слюзар з Квебеку.” Ч. 6

15. 2. „Несамостійна самостійність або як п. А. Григоріїв уявляє собі самостійність України”: Редакційна стаття з поновленим виступом проти Н. Григорієва й його політичної плятформи. Ч. 7—8
29. 2. Про боротьбу серед українців у Канаді: Передовиця п. н. „Наша боротьба”, оправдує боротьбу між різними напрямками, як потрібну в процесі до кристалізації певних ідей: „Коли український нарід в Канаді зробив який поступ, то не так через мирну працю, як через боротьбу між різними напрямками... Боротьба викувала між канадійськими Українцями окрему групу людей, що виставили як свій ідеал: самостійність... Союз Українців Самостійників поклав собі за ціль зеднати всіх Українців в Канаді коло ідеалу самостійности. Кладучи собі се за ціль, він виповів боротьбу тим поглядам і поняттям, що є проти самостійности, — чи то проти самостійности української держави, чи то проти самостійности в канадійським політичним життю, чи то проти економічної самостійности, чи проти церковної самостійности українського народу... Послідовно, для ворогів ідеї самостійности український самостійницький рух є ненависний і ворожий... Отсе й пояснює теперішню ситуацію між Українцями в Канаді. Проти „Українського Голосу”, як органу українського самостійницького руху, і проти провідників того руху обєднуються, не

знати вже по котрий раз, всі вороги ідеї самостійности. . .” Ч. 9

7. 3. Молодий українець — редактором. Вістка: „Студенти нормальної (учительської) школи в Мус Джьо, Саск., зачали видавати свій часопис п. н. 'Normal Echo', а головним редактором сего часопису вибрали Українця, Івана Данильчука, одного з вихованців Інститута ім. П. Могили в Саскатуні. Часопис представляється дуже симпатично.” Ч. 10
14. 3. „Ще ‘Галішени’ та Австрійці”: Передовиця про вислід перепису населення провінції Саскачевану за рік 1926, що доміняльне статистичне бюро опублікувало; ще великий процент українців подали свою національність як „галішени”, „австрійці,” „москалі”; в порівнанні до перепису населення з 1921, українці зробили поступ що до числа називаючи себе українцями, але, на думку редакції, поступ у цьому напрямі дуже повільний. Ч. 11
14. 3. „Допомога для жертв повені”. Редакційна стаття про збіркову акцію двох канадійських комітетів: одного під проводом Українського Червоного Хреста, другого під проводом комуністів; перший, як подано переслав до Українського Центрального Комітету в Львові \$10,000.00, а комуністична пересилка залишилася сумнівною. Ч. 11
14. 3. „Дещо про чесність і нечесність”: Редакційна стаття — відповідь на дві статті Н. Григорієва, що були надруковані в „Канадійськiм Фармері” ч. 7 і 9. Ч. 11
14. 3. „В справі урядової заяви Народного Дому в Вінніпегу”: Обширний допис В. Свистуна — відповідь на заяву Українського Народного Дому, опубліковану в „Канадійському Фармері” з 15 і 22 лютого, 1928 р. Ч. 11

21. 3. Дебата на тему української історії: Довша вістка про дебат, що відбулася 17 березня в Українським Народнім Домі в Саскатуні між професором Н. Григорієвим й П. Лазаровичем, ректором Інститута ім. Мих. Грушевського в Едмонтоні; „Пан Григоріїв доказував, що історія Київської руської держави не належить до історії українського народу, п. Лазарович обстоював старий історичний погляд, що історія князівської доби Києва є частиною історії українського народу...” (ч. 12). Подрібний звіт дебати за підписом секретаря О. Бендаса опублікований в ч. 14; далше до цієї справи появилася стаття Ю. Стечишина п. н. „Дійсний скандал, а не дебата” (ч. 15), й заява Д. Янди п. н. „Зломана умова” (ч. 15). Ч. 12
21. 3. Заява Мирослава Стечишина п. н. „Чому?”, в якій він вияснює причини його виступлення з членства Українського Народного Дому в Вінніпегу. Ч. 12
28. 3. „Масове віче протестує проти засуду смерти.” Обширна вістка про масове протестаційне віче, що відбулося в залі Інститута Просвіти в Вінніпегу 25-го березня, з приводу засуду польським судом у Львові на кару смерти Василя Отаманчука й Івана Вербицького, як винувників смерти шкільного куратора Собінського; предсідником віча був С. Савула, а секретерював Юзькевич; ухвалено відповідні резолюції, які вислано до „президента польської республіки Ігнацю Мосціцького, до начальника Польської Республіки Й. Пілсудського і до міністра справедливости у Варшаві, крім того Ліги Націй в Женеві, до правительства в Оттаві і до правительства всіх культурних держав.” Ч. 13
4. 4. „Сенат обговорює комунізм.” Обширна вістка: „27 березня засідання сенату в Оттаві було при-

свячене комунізмові ...Сенатор Бобієн звернув увагу правительства на комуністичну пропаганду ...Пропаганда приймається спеціально між 115,000 Українців в Канаді, які легко стають добичею комуністичних агентів. Сенатор Бобієн сказав, що в Канаді є 40 комуністичних шкіл, до яких ходить 2,000 дітей... Робітничих Домів уживається на комуністичні мітинги і імігрантів тягнеться там, аби слухали сих облудних наук... Комуністичний 'Воркер' з Торонто заявляється за комуністичною пропагандою між дітьми... Сенатор Бобієн ганив правительство, що воно легковажить собі комуністичну пропаганду..."

Ч. 14

4. 4. Аналіза ідеології Н. Григорієва й його групи в відношенні до „Соціялістичної Ліги Нового Сходу” й майбутньої української держави в статтях п. н. „Кілька міркувань при нагоді”, „В.К.” (о. В. Кудрика), другій редакційній п. н. „Договорилися.” Інші статті полемічного характеру на цю тему в чергових числах. Ч. 13—14
11. 4. „Українець професором Державного Чеського Університету”: Вістка: „...Проф. Дмитро Дорошенко іменований професором Карлового університету у Празі. Вступний виклад нового професора на тему „Головні течії української історичної думки 19-го століття” відбувся 5 березня ... в присутности чеських і українських професорів та студентства. Проф. Д. Дорошенко викладатиме чеською мовою курс „Огляд української історії...” Ч. 15
11. 4. „Давфінські Українці витали Губернатора Канади”. Довша вістка: „В своїй поїзді по Канаді Його Екселенція Вайкавнт Віллінгдон і подруга гостили в Давфін дня 2 квітня. Місцеві Українці вислали до них депутацію з п'яťох а то пп. А.

Вавринюка, О. Дика, П. Ковтуна, А. Резновського і І. Гишки на привітання. В міській галі в присутності звиж тисячі народа п. А. Вавринюк в імени Українців витав королівських намісників. . .” (Зацитовано зміст промови А. Вавринюка); далше подано: „...намісник з подругою загостили до висшої школи, де українські дівчата під проводом п. М. Дарковича відтанцювали в українських строях кілька українських танків... Королівські намісники були дуже задоволені прийняттям від Українців.” Ч. 15

25. 4. Концерт Соломеї Крушельницької у Вінніпегу. Вістка: „... 21 квітня, в салі Інституту ‘Просвіта’ ... відбувся концерт найславнішої і найбільшої української співачки пані Соломеї Крушельницької. Пані Крушельницька є одною з тих немногих артистів-співаків, які своїм артизмом здобувають собі, а також і своєму народови світову славу. Вона має чудесний героїчно-драматичний сопрановий голос, якому тяжко знайти пари. . .”; подано програму її вінніпегського концерту, закінчуючи так: „Треба сказати, що пані Крушельницька знає душу українського народу не менше, як душу української пісні. Звичайними, простими народними піснями, вона дібралась до серця публики так, як не могла-б була добратись класичними творами... Концерт пані Соломеї Крушельницької остане на довго в пам’яті тих вінніпегських Українців, що на ньому були. Жаль тільки, що їх не було стільки, скільки повинно-б було бути.” Ч. 17

2. 5. „Прогресивний лідер в Саскачевані проти наших учителів.” Довша стаття з аналізою домагань прогресивного посла д-ра Трена „з округу Пелі в Саскачевані, який був вибраний українськими голосами”, щоб українських учителів посилати в англійські дистрикти а англійських у україн-

ські; „Сю пропозицію др. Трен підносив на кожній сесії. Видно, що коли справа така для нього важна, то він мусить мати якісь певні докази, або причини, яких не має відваги висказати публично. Його ‘аргументів’ можна хіба здогадуватися, а се, що англійський учитель зробить в українським дістрікті кращу роботу, а український учитель в англійським дістрікті зробить лучший поступ та що така робота прискорить асиміляцію. В теорії воно може виглядає не зле, але в практиці, як доказує наш досвід, се є марнування енергії і дорогого часу.”; автор у подробицях розглядає негативи такої пропозиції й такого наставлення, закінчуючи статтю так: „Колиб д-рови Тренави дійсно лежала на серці справа виховання українських дітей на примірних горожан і характерних людей, то він відносився б до справи більше симпатично і більше поважно. Справа шкільництва є занадто важна, щоби робити з неї політичну забавку.” Ч. 18

2. 5. „Яку професію?” Стаття д-ра Г. Г. Скегара з думками про найвідповідніші професії для українців на американському континенті. Ч. 18—19
2. 5. „Від Комітету оборони українських політичних в'язнів.” Звіт пожертв, які наспіли на руки комітету — на „фонд оборони в'язнів — Атаманчука і Вербицького.” Ч. 18
9. 5. „Угрупування канадійських українців.” Передовиця, яка ділить українців в Канаді на три головні табори — релігійно (католики, православні й невіруючі), й політично (самостійники, ті що орієнтуються на чужі сили й ті, що орієнтуються на советську Росію). Ч. 19
9. 5. „Проф. Боберський вернув з Європи.” Вістка „По п'ятимісячній подорожі до Європи вернув проф. Боберський до Вінніпегу і провадить даль-

ше український відділ в корабельній Лінії Кунард. В Європі відбув десять відчитів про Канаду; три відчити в Празі, Відні і Подебрадах зі 120 світляними образцями. В Канаді дня 10 квітня відбув відчит в Сидней, Н. Ш., а дня 16 квітня в Оттаві для українських робітників, які працюють по фабриках. Оповідав цікаві річі про життя Українців в Румунії, Сербії, Польщі.” Ч. 19

16. 5. „Вінніпег — осередок летунів”: „Вінніпег перемінився незаметно в один з найповажніших осередків летництва в Канаді. Тепер є в Вінніпегу около 50 літаків всякого типу і вигляду. Вони мають патрулювати ліси, перевозити пасажирів і служити цікавим для розривки. В протягу послідних двох літ невідомі дикі простори півночі приближилися до Вінніпегу на віддалення кількох годин їзди. . .” Ч. 20

16. 5. Часописи в українській мові в Канаді, залежні від чужих. Передовиця, в якій присвячено окрему увагу „Канадійському Ранкові”, що одержав від Місійної Ради Злученої Церкви Канади в Торонті \$9,000.00 підмоги; редакція стверджує, що: „В Канаді виходить в українській мові шість часописів, які появляються раз, або більше разів на тиждень. З них пять виходить за чужі гроші, або хоч і за українські гроші, але не в інтересі Українців. На шість часописів. . . тільки один „Український Голос”, видають Українці своїми власними силами і засобами в інтересі українського народу. Отсей один факт кидає вистарчаюче світло на положення українського народу в Канаді. . . Так, часописи, що виходять в Канаді в українській мові, не всі є добром для канадійських Українців; здебільша вони є для канадійських Українців жерелом роздору і хаосу . . . Одинокі часописи, які можуть для Українців добро робити, є ті, що їх видають Українці для Українців

в інтересі українського народу.” (Назви згаданих інших часописів, крім „Канадійського Ранку” не подано — О.В.). Ч. 20

16. 5. Михайло Григорчук: Стаття зі знимкою Михайла Григорчука, питомця Інститута ім. П. Могили в Саскатуні з нагоди закінчення філософічних студій в Саскачеванському університеті й одержання ступня Б. А.: „Михайло уродився в Манітобі 20 листопада, 1905. До школи ходив в Етелберт, де покінчив середню школу 1922. Щоби пізнати трохи світ та людей, учителював один рік. В сім часі досвід і світогляд поширшав, і він забажав вищої освіти... Скрізь він визначається своїми двома добрими прикметами: ентузіазмом і витривалістю...” Ч. 20
23. 5. „52 Українців на Університеті в Вінніпегу”: „16 травня, відбулася конвокація студентів Манітобського Університету з роздаванням дипломів і нагород відзначаючим студентам. Оголошено також вислід іспитів. З оголошеного виказу виглядає, що на університеті було яких 52 студентів та студенток українського походження”; наведено прізвища студентів різних факультетів, включно з тими, що одержали нагороди, а саме: „Д. М. Ільчишин — золотий медаль за рільництво, Віра Лесик — \$100, Наталія Сікевич — \$75, Ф. Гняздовський — \$100.” Ч. 21
23. 5. „Зміна натуралізаційного закону.” Стаття посла М. Лучковича про „урядовий законопроект поправок натуралізаційного закона”, що перейшов у парламенті в Оттаві 9 травня, 1928 р. Ч. 21
23. 5. Градуанти Албертійського університету. Дмитро Олексій подає висліди іспитів українських студентів Албертійського університету; між тими, що покінчили студії названо: „В агрономії: Мих. Сиротюк, В.Sc.. В медицині: Мих. Буряк, М.D.,

Николай Голубіцький, M.D. В дентистиці: Павло Закус, D.D.S., Ф. Говда, D.D.S. В фармацевтиці: Евстахій Чичка, (Licentiate Course). Слідуючі дівчата одержали дипломи норс: Марія Савчук, А. М. Свобода, Параня Антошко, Анна Д. Гуцуляк, М. Мальована, Марія Г. Винничук, Анна Т. Гошко, Дора Гавриш..." Ч. 21

23. 5. „Горох при дорозі”. Редакційна стаття з статистичними даними про кількість українців у Канаді: за обліком редакції є їх біля 350,0000; на жаль „велика більшість з них не знає навіть свого національного імени, бо се одинока причина, чому вони записуються як Галичане, Буковинці, Австрійці, Поляки і Росіяне... Тому не досить є величатися, що нас є в Канаді 300,000, чи 350,000 душ. Не досить навіть потішати себе тим, що процент тих Українців, які називають себе Українцями, зростає. На кожного одного Українця, якого вдасться освідомити з між маси несвідомих, можна рахувати десятьох несвідомих, які пропадають для українства на завше. Факт є, що ми в Канаді дуже поспішно вимираємо, денаціоналізуємося, наше число маліє з дня на день враз з тим, як старша генерація вимирає, а нова через школу і другі впливи відчужується від нас... Канадійські Українці є неначе горох при дорозі. Хто йде попри нас, то все щось із нас скубне. Дехто скубає тому, що хоче нам пошкодити і не таїться з тим, а інші скубуть ніби із приязни, добра нам бажаючи...” Ч. 21

30. 5. „Артист-Балетмайстер Авраменко в Злуч. Державах.” Вістка: „...Василь Авраменко закінчив свою школу українських національних танків у Вінніпегу й на запрошення українського громадянства в Америці відїхав до Шікаго, де виступить на Світовій Жіночій Виставі 25-го травня...” Ч. 22

30. 5. „Партії — благодать і лихо”, —перша з циклу передовиць на тему доцільности, чи не доцільности більшого числа політичних партій серед окремих народів і держав; далше на цю тему статті під такими наголовками: „Різання себе в чужім інтересі” (ч. 23), „Нема підстав для партій” (ч. 24), „Примір канадійської нації” (ч. 25), „Про галузи старокраєвих партій” (ч. 26).
Ч. 22—26
6. 6. Поїздка канадійських українців до Європи: „П. Юліян Стечишин, ректор Інституту ім. Петра Могили, виїхав з дружиною до Європи, де має намір забавити три до чотири місяці. . . Дня 5 червня мав всісти в Квебеку на корабель ‘Емпрес оф Скатленд.’ Тим самим кораблем поїхали до Європи п. Дм. Фербей, властитель книгарні в Едмонтоні, п. Ю. Кузик, також з Едмонтону і громадка інших Українців з Алберти.” Ч. 23
6. 6. „Нові учителі в Манітобі.” Вістка: „31 травня скінчився шкільний рік в нормальній школі в Вінніпегу розданням учительських дипломів учасникам курсу. Між тими, що покінчили школу находимо слідуєчі імена: Л. Бугера, С. Сафянюк, Г. Мединська, Н. Бабюк, К. Бойчук, Ю. Маркевич, А. Козловська, М. Король, О. Попель, Н. Майданюк, Е. Макрович, В. Колісник, Н. Андрушко.” Ч. 23
6. 6. З церковного життя того часу: Друкуючи тексти заяв часописів „Канадійського Українця” (ч. 22) і „Канадійського Фармера” (ч. 22), редакція „У. Г.” подала таку замітку: „Ми вже доносили, що „Канадійський Українець” напивав собі новий процес за очернення діячів Української Православної Церкви. Він написав, що провідники Української Православної Церкви запродалися протестантам і провадять свою роботу за про-

тестантські гроші. Обиджені сим закидом, Високопреосвящений Архиепископ Іван Теодорович, голова консисторії, о. С. В. Савчук і голова Українського Православного Брацтва п. В. Свистун віддали справу в руки адвокатів, пп. Гіп Арсенич і Морчісон. Видавці „Канадійського Українця” дістали повідомлення, що проти них вноситься позов до суду. Наслідком сего в 22 ч. „Канадійського Українця” з 30 травня 1928, появилось слідуєче „Спростовання”, яке найлучше само за себе говорить...”; подано повний текст цього спростування, як також текст „апольогії „Канадійського Фармера,” в яких відкликано всі твердження й висловлено жаль та перепрошення за друк неправдивих інформацій. Ч. 23

6. 6. „Новий агроном-українець”: Довша стаття з приводу того, що Іван Мадюк закінчив студії в ділянці рільництва й одержав ступінь B.S.A. Подано про нього такі дані: „Родився він в селі Ілавчу, теребовельського повіту 1897 року. В 1900 році його родичі, Гриць і Рузя Мадюки, приїхали до Канади та осіли на фермі в околиці Ольга в Манітобі, де Іван і покінчив публичну школу. Розуміючи вагу освіти, його родичі мимо неприхильних матеріяльних обставин, висилають його до Висшої школи в Брендоні. Тут він кінчить 10 клясу та третьої кляси Нормал...”; далі подано подробиці його життя, як учителя, побут в Інституті ім. П. Могили в Саскатуні, студії на Саскачеванськiм університеті до закінчення їх з назначенням його репрезентантом Міністерства Рільництва для праці в середньо-східнім Саскачевані. Ч. 23
6. 6. „Про Русь”: Довший лист-стаття проф. С. Шелухина з Праги про кельтське походження Руси в зв'язку з дебатом між Н. Григорієвим і П. Лазаровичем у Саскатуні 17. 3. 1928 (див. звіт)

ня під 21. 3. — О.В.); редакція „У.Г.” коментує: „Причиною дебати між ним і п. Лазаровичем був відчит п. Григорієва в Едмонтоні, де п. Григорієв з теорії п. Шелухина зробив висновок, що в Українців нема історії, бо правдива українська історія зачинається доперва з 1917 р., а до того часу те, що називається історією України, було історією гнобителів українського народу. Княжу добу на Україні він вичеркнув з історії України, як добу пановання кельтійських наїздників, а відтак, як відомо, прийшла історія Польщі та Московщини. Отже дебата... не була за якусь одну, або другу теорію про походження Руси, тільки про те, чи історію княжих часів на Україні можна вважати за частину історії України... На всякий случай друкуємо лист проф. Шелухина без змін з уваги на будь що будь інтересну його теорію про походження Руси.” Ч. 23

13. 6. „Канада і справа Атаманчука та Вербицького.” Посол М. Лучкович подає звіт своєї акції в парламенті в Оттаві в справі засуду Атаманчука й Вербицького в Польщі, як також подає зміст свого листа в цій справі до канадійського представника в „Лідзі Націй. Дост. Рауля Дандіранда” й його відповідь. Ч. 24
20. 6. „Пос. Лучкович проти купованої іміграції.” Вістка: „Підчас дебати над іміграцією... 7 червня... промовляв також п. М. Лучкович, посол з Вегревил. В своїй промові п. Лучкович клав натиск на те, що люде з середньої Європи приходять до Канади, бо вони голодні землі, вони бажають бути властителями землі. Клясифікування імiгрантів на пожаданих і непожаданих в многих случаях є несправедливе... Щоби розуміти імiгрантів, посол Лучкович радить класти себе в положення імiгранта, а тоді лекше буде й найти розв'язку питань, які стоять перед нами. Промова

посла Лучковича про іміграцію була другою його промовою підчас послідної сесії парламенту...” Ч. 25

20. 6. „Свято матері в Саскатуні”: Довша стаття Анастазії Рурик про „Свято Матері”, що відбулось в Саскатуні 13. 5. 1928, заходами „Союза Українок Канади, при допоміж питомців Інституту ім. П. Могили і діточого хору при українській православній церкві...”; свято відкрила вступним словом Савеля Стечишин, а головну доповідь виголосив Т. Павличенко. Ч. 25
27. 6. „В. Свистун дебатував з Мир. Січинським.” Вістка: „Обїхавши зі своїми відчитами важнійші українські кольонії в Східній Канаді, п. В. Свистун вступив при нагоді і до деяких місцевостей Злучених Держав...”; 24-го червня дебатував у Чикаго з Мир. Січинським; „на дебату визвала його американська організація ‘Оборона України’, беручи за тему дебати резолюцію, що ‘Оборона України в злучі з українськими соціялістами-революціонерами іде найкращою дорогою до збудовання української держави’... Свистун розібрав критично програму соціялістів — революціонерів і доказав її хибність...”; обширний опис і зміст дебати подано в черговому числі „У.Г.”. Ч. 26—27
27. 6. „Як не допускати до вибору Українських представників”: Передвиборча (в Саскачевані) стаття І. Бучацького про те, яких нам послів не вибирати. Ч. 26
27. 6. „Чи Українці були в Америці тому 1000 літ?” Довша вістка подає, що литовський католицький священник о. Винкентій Делеаніс з Філадельфії, ЗДА., „від довшого часу студіює історію і культуру народів українського, білоруського і литовського, які від віків жили в дружній приязні. На сю тему

він вже написав багато праць і розвідок по литовськи й англійськи. Делеаніс вже давніше був в Ньюпорт, Р.Ай., де оглянув і сфотографував старинну святиню 'Мабога'. О. Делеаніс каже, що се українське імя: Мати Бога"; далі подано його історичну теорію, на основі якої можна твердити, що українці осіли в Америці „в 983 році в теперішньому стейті Ровд Айленд, де навіть ще є стародавні імена словянсько-українського походження.” Ч. 26

27. 6. Українська Торговельна Організація в Алберті: Довша вістка за підписом В. Челядина, секретаря, що в Едмонтоні зорганізовано „першу” торговельну установу п. н. „Українська Торговельна Організація в Алберті (The United Merchants of Alberta).” Ч. 26

27. 6. „Українці гарно пописалися на виставі”: Довша вістка про „Ново-канадійську Виставу Ручних Робіт”, що відбулася в готелі Роял Александра в Вінніпегу в днях 20-23 червня, 1928: „Тринайцять народностей брало участь у виставі, але Українці стояли між ними всіми на першій місці так числом виставлених річей, як і числом річей, що здобули нагороди... Рівночасно з тим, як в готелі відбувалася вистава ручних робіт, два рази в день відбувалися пописи різних народностей в співі, музиці та танцях... На концертах виступали українські співаки під проводом п. В. Балешти та танцюристи зі школи п. В. Авраменка... Відома англійська письменниця, пані Флоренс Лайвсей... була на виставі і на концерті...” Ч. 26

4. 7. „Канадо” — вірш Ілії Кіріяка:

„Канадо, широка й розлога,
Краю багатства й утіх,
Без числа рік твоїх пливе до моря
Незчислити озер усіх.

А степ твій, широкополе,
Немов тихе море спить,
Пшеницею, мов золотом, вкрите,
Про Індіян і буйволів снить.

Ти скалистими своїми горами
Досягаєш аж до зір,
Вони вкриті вічними ледами,
А в їх дебрах реве звір.

На заході Океан Спокійний
Миє твої береги,
Поливає ліс відвічний
Городи і цвітучі сади.

Там ті кедри великанські
З вітром шумно гомонять,
Про племена індіянські
Й про їх волю лише снять.

Від півночі тих просторів
Стережуть грубі леди,
Ескімоси з них будують
Собі вигідні хати.

Від сходу Святий Лаврентій
Бита стежка для човнів,
Дрімаючі його філі
Кажуть казку старих днів.

Про Монт Роял, Стадакону,
Про Алганців дикунів
Про Шапльїна воєводу
І про тайни їх лісів.

Він витає нових гостей
Европейських злидарів,
Що шукають щастя долі
Серед твоїх пустарів.

Канадо, ти вільний краю,
Криєш світа ти скарби,
І маниш людей до себе
Деспотом пригнетені юрби.

І стають вони твоїми синами,
Величають волю твою,
Йї присягають, що з ворогами
Проллють за тебе кров свою.

Ч. 27

4. 7. „Ворогуючі табори Українців в Канаді.” Передовиця, перша з циклю статей на тему різничування серед українців у Канаді, як на церковному відтинку так загально-громадському. Ч. 27
4. 7. „Українська доглядачка хорих.” Вістка: „Сего року скінчила свій курс науки на доглядачку хорих (норсу) в шпитали святого Боніфація в Ст. Боніфес, Ман., перша манітобська Українка, п-на Софія Стефанців.” Ч. 27
11. 7. „Канадійські Українці в Парижі.” Вістка: „14 червня несподівано прибула з Канади до Парижу проїздом до Галичини група Українців з 12 душ на чолі з п. Стечишином, ректором інституту П. Могили в Саскатуні... гості відвідали могилу Головного Отамана С. Петлюри, склали візиту пані О. Петлюровій, побували в редакції ‘Тризуба’, а в суботу 16 червня були присутні на сходинах ‘Української Громади’...” Ч. 28
11. 7. Мир. Січинський про українців у Канаді: В передовиці п. н. „Ось які ми!” редакція обговорює промову Січинського в Чікаго з 30. 6. 1928, присвячену канадійським українцям. Ч. 28
18. 7. Причини розбиття українців у Канаді: В передовиці п. н. „Між своїм і чужим” редакція уважає що „Розбиття українського народу в Канаді основується на релігійнім підкладі.”; а в цьому завилини „чужі люди”, які хотіли накинати українцям чужі їм релігії: „Колиб ніхто чужий був не мішався в релігійні вірування та звичай українського народу в Канаді, не булоб нині й безчисленних партій між канадійськими Українцями. А то скоро лише Українці появилися в Канаді, ки-

нулися між них всякого рода місіонарі, удержувані чужими фондами і зачали серед Українців свою роботу...кождий старався викликати ненависть супроти тих Українців, що йшли за місіонарями другої секти і відразу витворили між Українцями пекло, якого доси не вдалося згасити.”

Ч. 29

18. 7. З'їзд гетьманської „Січі” в Йорктоні, Саск.: Довша вістка про з'їзд гетьманської організації „Січ”, що викликав неприхильну реакцію „канадійської міліції” й міської ради Йорктону. Ч. 29
18. 7. Поїздка голови Союзу Українців Самостійників: Вістка про поїздку В. Свистуна „з відчитами в східній Канаді і Злучених Державах... він виголосив близько сорок відчитів, які звичайно стягали велике число публики. Відчити сі тішилися великим успіхом, як нам про це доносять з ріжних жерел і скріпляють сильно організацію Союзу Українців Самостійників.” Ч. 29
18. 7. Іван Ягольницький. Некролог: „Упокоївся в Верегін, Саск. 17 червня, 1928. Числив 74 роки життя... походив з Галичини, село Гуштин, повіт Борщів...”; до Канади приїхав 1897 р. Ч. 29
18. 7. „Зїзд Українських Учителів в Вінніпегу.” Вістка: „...13 і 14 липня відбувалася в Вінніпегу в будинку Українського Народного Дому конвенція Товариства Українських Учителів Канади. Около 40 учителів та учительок брало участь в зїзді... дали відчити д-р Г. Г. Скегар з Шікаго (два), д-р Й. П. Овсяник і учителі Н. Білаш, Ст. Кравчик та панна Е. Білінська... до (нового) уряду увійшли: Ол Гуменний голова, А. Микитюк заступник голови, Петро Гуменюк секретар, А. Сторожук касієр... Зїзд відбувався під проводом Н. Білаша, як предсідника...” Ч. 29

25. 7. „Небезпека скорого канадіянізовання. Вістка: Робітничий посол Вудсворт з Вінніпегу, промовляючи 19 липня в Мелфорт, Саск., „на обіді, який дала в його честь торговельна рада того міста... звернув увагу на те, що молоде покоління імігрантів канадіянізується дуже поверховно, бо за скоро. ‘Ми даваймо імігрантам те, що в нас найлучше і приймаймо від них те, що вони найлучше з собою привезли’, сказав він.” Ч. 30
25. 7. „Ріжниці між канадійськими Українцями.” Передовиця, в якій редакція дальше висвітлює причини, що порізнили українців у Канаді, подаючи, історію оснування таких часописів, як „Канадійський Фармер”, „Слово”, „Ранок”, „Червоний Прапор”, („Робочий Народ”), „Український Голос”, „Канадійський Русин” („Канадійського Українця”). Ч. 30
25. 7. „Велике признание для посла Лучковича.” Вістка: „Велике признание для посла Мих. Лучковича з Вегревил складає Грент Декстер в статті п.з. ‘Поступ Імігрантів’, поміщений в відомім канадійськім журналі ‘МекЛейнс Мегазін’ з 15 липня, 1928. Автор статті звертає увагу на се, що між послами до федерального парламента в Оттаві є 24 послів, уроджені в чужих краях; три з тих послів є навіть міністрами в теперішнім правительстві... Між послами, що не були уроджені в Канаді, автор статті насамперед згадує про посла Лучковича такими словами: ‘До 1926 р. тільки британським імігрантам вдавалося діставатись до федерального парламента. Одначе повиростали на Заході великі громади з Українців і інших чужих народностей. Вони стали знаменитими Канадійцями і нині представляє їх в публичних справах Михайло Лучкович посол до парламента з Вегревил, один з найздібніших дебатантів в палаті послів, один, що заставив звернути на себе

увагу парламентаристів та одержав похвали від прем'єра-міністра'." Ч. 30

1. 8. „В єдності сила”: Передовиця в якій обговорено роздроблення українського життя в Канаді й висловлена надія, що ідеологічна платформа Союзу Українців Самостійників зможе „об'єднати всіх Українців в Канаді, які ще почувають себе Українцями.” Ч. 31
1. 8. „Розвиток шкільництва.” Текст промови Н. Білаша, виголошеної на конвенції українських учителів у Вінніпегу, 13. 7. 1928. Ч. 31
1. 8. „Українська еміграція в Америці, а Українська Військова Організація,” Стаття про ролі УВО й завдання української еміграції в ЗДА й Канаді підтримати її морально й матеріально. Ч. 31
1. 8. Лист-подяка від „Команди Української Військової Організації” у Львові, — подяка за „Акцію Українців в Америці й Канаді” в справі засуджених на смерть Атаманчука й Вербицького. Крім цього висловлено признання „Українському Голосові”, що „через поміщення статей в справі оборони невинно засуджених причинився до популяризації та поширення акції Українців в Канаді.” Ч. 31
1. 8. „Тов. ‘Самопоміч’ в суді.” Допис про заповомого Товариство „Самопоміч” у Монреалі, що після статута мало бути понадконфесійне; коли на зборах ухвалено змінити назву на „Греко-Католицьку Самопоміч”, противники цієї зміни віддали справу до суду; дописувач закінчує статтю так: „От до чого доводить несвідомість. Замість гуртувати всіх Українців до купи, чи вони греко-католики чи римо-католики чи православні, розбивають се, що вже існує...” Ч. 31
1. 8. „З'їзд Т-ва Українських учителів Канади”. Обширний звіт із з'їзду, що відбувся у Вінніпегу 13-14

липня, 1928 р. (А. Малинюк і І. М. Сторожук, секретарі з'їзду). Ч. 31

1. 8. Антін Ласько — некролог: „...19 липня умер в Ст. Норберт, Ман., один з найсвідоміших громадян - Українців в Канаді, Антін Ласько. Умираючи, мав покійний 62 роки. Походив з місточка Будзанова, Тербовельського повіту, Галичина. До Канади приїхав 1903 р. і відразу поселився в Ст. Норберт на куплений землі — 50 акрів — де плекав огородину на продаж в Вінніпегу. Покійний був членом Української Видавничої Спільки, що видає „Український Голос”, і в самих початках видавництва став був в великій пригоді „Українському Голосові”, коли позичив йому \$600,” чим вратував його від упадку. Ч. 31

8. 8. „Василь Федорович Смирненко”: Спогади В. Леонтовича. Ч. 32—34

8. 8. „Абсолювенти Албертійського Університету, 1927-1928.”: Обширна стаття з світлинами чотирьох вихованців Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні, що покінчили студії в Албертійському університеті, а саме:

Д-р Микола Голубицький скінчив курс у ділянці медицини, „народився на Україні в Гусятинському повіті. Малим хлопцем прибув до Канади. Свої хлопячі роки провів в провінції Манітоба. Низшу і середню школу скінчив в Давфіні, після чого прибув до Едмонтону ... стає членом Інституту ім. М. Грушевського і членом Студентського Кружка при Інституті...”, був діяльним у різних громадських гуртках.

Д-р Павло Закус закінчив дентистику; „народився і діточі свої роки прожив на Україні... До Канади прибув зі своїми родичами коли мав вісім років... він закінчив низшу школу в Вакав, середню школу в Принс Алберт, Саск., школу для

учителів в Саскатуні. Після шестирічного учительювання по різних українських колоніях, рішає досягнути висшу освіту... Прибувши до Едмонтону він відразу звернув на себе увагу нашого громадянства, як здібний студент і активний український працівник... Перебуваючи на університеті, він ніколи і нігде не крився ... що він син українського народу... Дякуючи йому і друзі студенти, що були вже на дорозі, котра веде від свого рідного, стали цікавитися українською, своєю, справою, стали називати себе теж Українцями і нарешті вернулися і працюють між українським народом..."

Д-р Михайло Буряк закінчив студії в ділянці медицини, родився в Пенсільванії в ЗДА., до Канади прибув 1919 р. і „і зразу звертається до українського центру — а се є до бурси ім. Петра Могили в Саскатуні. Закінчивши там школу для учителів, — він іде працювати між українських людей, як учитель. Після учительювання іде до Едмонтону, де в 1922 році записується до університету... стає членом Інституту ім. Мих. Грушевського і членом Студентського Кружка..."

Д-р Фавст Говда закінчив студії в ділянці дентистики: „Один з наймолодших докторів. Народився в 1905 році в Едмонтоні де виховався і здобув освіту низшу, середню і висшу... Ввесь свій вільний час перебував в бурсі (мешкав у родичів у місті), де під керуванням Закуса займався і працював з усім тим, що необхідно для інтелегентного Українця..."

Ч. 32

15. 8. „Харитя Кононенко — Доктор прав. Вістка: „Першою Українкою, що здобула собі степень доктора прав, є відома і в Канаді молода Українка з Полтавщини, Харитя Кононенко. Титул доктора прав дістала вона на Українським Університеті в Празі,

де скінчила недавно правничий факультет. Панна Кононенко перебувала два роки... в Канаді, заробляючи на життя як учителька в Рідній Школі в Йорктоні та Саскатуні... Харитя Кононенко є дуже рухлива дівчина. Вона щиро працює в українських жіночих організаціях і при різних нагодах виступала вже, як письменниця. Писала статті і оповідання в „Українським Голосі” та інших українських часописах, а також в діточих журналах на Підкарпаттю та в Галичині.” Ч. 33

15. 8. „Затвердження проекту українського правопису.” Вістка: „15 липня в Харкові під головуванням Скрипника відбулося засідання колегії Наркомосу, на якому після доповіді проф. Синявського розглянено й одноголосно затверджено остаточний проект українського правопису. Затверджений проект є наслідок трохрічної роботи спеціальної комісії... В комісії під головуванням Скрипника бере участь багато академіків, професорів, багато науково-літературних робітників Західної України, діячі українських видавництв, то-що. Опрацьований у комісії проект правопису української мови бере на увагу всі властивості мови Наддніпрянської й Наддністрянської України, живі й науживанійші форми мови то-що.” Ч. 33

15. 8. „Пенсія для старців від 1-го вересня.” „Манітобське правительство нарешті 10 серпня оголосило урядово закон про пенсії для старців, ухвалений на послідній сесії сойму. Від 1 вересня зачнуть діставати пенсії всі ті старі люде, котрих аплікації одобрила рада відшкодовань для робітників. Пенсія виносить не більше, як 20 доларів місячна... Пенсія прислугує лише тим старим людам, що дійсно пенсії потребують, а не тим, що мають майно, яке приносить їм доходи... Пенсію може діставати тільки горожанин Канади, що має не

менше як 70 літ а в Канаді жив не менше, як 20 літ.” Ч. 33

22. 8. „Епископ Будка в Галичині.” Довша вістка — передрук з львівської „Ради” з 30. 7. 1928: „Прибув до Галичини канадійський єпископ Микита Будка ... Єпископ був довший час в Римі і робив там заходи в цілі іменування другого греко-католицького єпископа для греко-католиків Українців в Канаді. Сею справою займається тепер в Римі митрополит Шептицький... Є поголоски, що ... кандидатами на другого єпископа в Канаді мають бути Василіяни о. д-р Галущинський і о. Лучинський та катихит у Львові і віцеректор духовної семінарії у Львові о. д-р Василь Лаба, евентуально ректор духовної семінарії у Львові о. д-р Сліпий...” Ч. 34
22. 8. „Відзначення Українського Професора.” Вістка: „На конкурсі Міжнародної Університетської Федерації при Лідзі Народів, за найліпшу працю на тему „Взаємини між господарськими проблемами і миром”, одержав премію професор Української Господарської Академії в Чехословаччині, Сергій Бородаєвський...” Ч. 34
22. 8. З діяльности „Рідної Школи” в Ошаві, Онт. Обширний допис Н. Ів. Меха про „публичний іспит” дітей Рідної Школи в залі Товариства ім. Мих. Грушевського; на цю оказію приїхали з Торонто Т. Гуменюк з дружиною, Ю. Гасан і М. Кунікевич з дружиною; іспит відкрив голова школи, Н. Мех, а керував ним учитель Т. Угринюк; по іспиті промовляли гості з Торонто, підкреслюючи важливість українських шкіл у вихованні молодшого покоління — майбутніх продовжників українського життя в Канаді. Ч. 34
22. 8. „Які вони Українці.” Критичний допис „Податковця” про українсько-англійських учителів, що

не цікавляться українськими справами, хоч учителюють і живуть у околицях, де переважають українці: „Наша околиця рахується за українську і учитель, що в нас є рахується за Українця, але ніщо українське його не інтересує... Тільки всього українського в того учителя, що українське ім'я носить... Чужим духом напоєний, він не може дати доброго знання українським дітям... Ми хочемо українсько-англійських учителів, але не таких, щоби такими були лиш поверховно... Котрий учитель не їде навіть на українську учительську конвенцію, то шкода його вважати за Українця. Від него даремно сподіватися, щоби він навчив дітей чогось про український нарід, про українську справу, а навіть щоби подбав про красу коло школи.” Ч. 34

22. 8. Марія Загірня (Грінченкова). Вістка про смерть 15 липня, 1928, письменниці. М. Загірня „народилася 1863 р. на Харківщині... Бувши сільською вчителькою, стрілася вона з Борисом Грінченком... і поєднала з ним свою долю, і свій хист, і свою працю на все життя. Разом учителювали, разом писали, разом працювали над розповсюдженням українських книжок, разом укладали відомий український словник... До останнього моменту свого життя Загірня не покидала працюючих рук, віддаючи свій час популяризації, перекладам, редагуванню чоловікових творів, а особливо, словниковій праці. Над сею працею й захопила її смерть.” Ч. 34
29. 8. Про зимові Вищі Школи в Саскачевані: Стаття Іллі Шклянки. Ч. 35
29. 8. „Червоний Рай”. Стаття про комуністичний режим у Радянськiм Союзi, — допис У. Швабе (Лугового — О.В.), Канора, Саск. Ч. 35

29. 8. „П. А. Каракоцюк їде до Європи.” Вістка: „А. Каракоцюк, добре відомий урядовець у фірмі А. Калдер і Ко., 663 Мейн Ст., Вінніпег виїде зі спеціальною партією прогульковців до Варшави, Львова і інших європейських осередків. Партія виїде кораблем Монтроз з Монтреалу 21 листопада...” Ч. 35
29. 8. Виступ д-ра М. І. Мандрики в Торонті: Два дописи про них п. н. „Новий гість з Європи” за підписами „Торонтенець” (Т. Гуменюк — О.В.) і П. Андрієшин; ці виступи відбулися в днях 18-20 серпня, 1928 заходами організації „Оборони України”; обидва дописувачі відносяться неприхильно до цих виступів, як і взагалі до „шаповалівщини.” Ч. 35
5. 9. „Фінансування Манітобських шкіл”: Зміст відчиту Стефана Кравчука, що був виголошений на конвенції Товариства Українських Учителів у Канаді. Ч. 36
5. 9. „Що то є У.В.О.”: Інформативна стаття, передрук із львівського „Нового Часу.” Ч. 36
5. 9. Микола Михайлинка. Стаття з світлиною з приводу закінчення студій в Саскачеванському університеті й одержання ступня B.Sc. в хемічнім інженерстві; від 8-ої класи публічної школи Михайлинка був увесь час питомцем Інститута ім. П. Могили; родився в Борден, Саск., де родичі його фермерують. Ч. 36
5. 9. „Вас. Свистун в Алберті.” Обширний допис про об'їздку В. Свистуна в Алберті, куди він їздив з відчитами від організації СУС. Ч. 36—37
12. 9. „Представник Рідної Школи приїхав до Америки.” „...25 серпня приїхав до Нью Йорку... зі Львова д. Лев Ясінчук. Галицька українська установа Рідна Школа вислала д. Ясінчука як свого

- уповноваженого делегата до земляків в Злучених Державах і в Канаді.” Ч. 37
12. 9. „Новий Дентист-Українець...” „В Вінніпегу отворив на днях свою канцелярію новий дентист — Українець д-р П. Закус... Будучи студентом, д-р Закус живо інтересувався українськими справами... Канцелярія д-ра Закуса міститься п. ч. 594 Селкірк ул., в тім самім домі, де має канцелярію д-р Дима (дім О. Будника).” Ч. 37
19. 9. „Воздушні поштові дороги в Канаді.” Вістка: „В Канаді можна сподіватися незадовго запровадження двох воздушних поштових доріг, а саме між Монтреалом і Торонтом, та між Вінніпегом і Келгарі. Між Монтреалом і Торонтом відбуваються проби щодня і пригтовляється розклад часу...” Ч. 38
19. 9. Дитячий параліж: „Отворення публичних шкіл в Вінніпегу відложено знов на один тиждень з уваги на пошесть діточого параліжу. Школи мають бути замкнені до понеділка 24 вересня...” Ч. 38
26. 9. Про поворот Ю. і С. Стечишинів з Європи. Довша вістка про Юліяна й Савелю Стечишин, що спинилися в Вінніпегу в повороті з Європи; вони там відвідали різні краї, а спеціально звернули увагу на осередки української еміграції, як Париж, Відень, Прага, Подебради, Варшава й Берлін; одна з цілей подорожі була відвідати родинні місця: „Ю. Стечишин бажав погостити в своїм ріднім селі Глещаві, Теробовельського повіту, а пані Стечишин в Сокальщині... Львівське „Діло” з 31 серпня помістило довге інтерв’ю... з п. Ю. Стечишином п. з. ‘Українці в Канаді’. Те саме число „Діла” подає обширне звідомлення з відчиту, який п. Савеля Стечишин мала в салі „Бесіди” у Львові про український жіночий рух в Канаді.” Ч. 39

26. 9. „Участь Українців в Канадійській Національній Виставі в Торонто, Онт.” Обширна стаття Т. Торонтенка (Т. Гуменюка — О.В.) про цьогорічну Національну Виставу й участь у ній українців. Ч. 39
3. 10. „Александр Кошиць у Парижі.” „Після недовгого побуту в Італії до Парижа прибув дірігент Української Республіканської Капелі Кошиць, якому лікарі заборонили що найменше 6 місяців виступати в концерти. Славний дірігент спочиває недалеко Парижа в дачній місцевості, але все одно, не покидає праці над обробленням та гармонізацією українських народніх пісень.” Ч. 40
3. 10. Заклик до дальших пожертв на протестаційну акцію: Чергова відозва Протестаційного Комітету до українців Канади, щоб прислали гроші для оборони Івана Вербицького й Василя Атаманчука, перед польським судом у Львові; нова розправа має початися 19. 10. 1928. Ч. 40
3. 10. Три еміграції: В передовиці п. н. „Канадійські Українці і Війна” подано характеристику української еміграції в Канаді, ЗДА, й Західній Європі, підкреслюючи, що тільки канадійська еміграція була поселенча, тоді, коли інші були зарібкові або політичні. Ч. 40
3. 10. Пересторога перед вкладанням капіталу в непевні й спекулятивні підприємства. Редакційна стаття п.н. „Повоєнний Шал”: „Послідними роками почалася в Канаді шалена торгівля шерами спекулятивної вартости... Наші люде в Канаді до війни гірко попеклися на спекуляції лотами в Трансконі, Атабасці, Мус Джоу і інших ‘будучих’ містах. Агенти малювали ті міста на мапах, розпарцельовували мочари на лоти і продавали нашим людям, головно робітникам. Результат спе-

куляції був той, що агенти стягнули поважні суми гроша від легковірних людей, а лоти і до нині стоять пустою і не мають найменшої вартости. Послідніми роками, а головню сего року агенти почали операцію шерами ріжного рода копалень в Манітобі і Саскачевані... І знова засиплюють агенти наших людей обіцянками зроблення скоро маєтку через закупно шерів в майнах, які існують на папері та в уяві агентів... Щоби охоронити наших читачів від певних страт, наша рада є: 1) Не купувати спекуляційних шерів і не вкладати своїх ощадностей в спекулятивні підприємства. 2) Вкладати свої ощадности в закупно державних бондів, або позичати на моргеджі. 3) засягати інформацій заки вложите в щось свої ощадности.” Ч. 40

3. 10. „Свідоцтво розумного Англійця про Українських учителів.” Обширна редакційна стаття подає, що останніми часами в околицях Йорктон-Шіго в Саскачевані провадилася завзята кампанія проти українських учителів: „Оснoвувалася вона на закиді, що українські учителі вчать української мови в публичних школах і доходило аж до того, ніби то Українці загрожують самому існуванню Канади. Кампанія провадилася головню через поширювання анонімного циркуляра...”; слідує текст „циркуляра”, в якому поміщено 16 точок закидів проти українських учителів, переважно тих, що були питомцями Інститута ім. П. Могили в Саскатуні; редакція коментує дальше: „Анонімний циркуляр з повисшими ‘ревелаяціями’ викликав між Англійцями деяке занепокоєння, головню між членами Ку Клюкс Клену та воєнними ветеранами. Наслідком сего були поліційні допити, слідство зі сторони міністерства освіти і т.п. Зі своєї сторони заінтересувався сею справою молодий Йорктонець, Чарлс В. Лайтбаді, який є тепер лектором історії на університеті в

Грінел, Айова, а який, як стипендист з фундації Родеса, кінчив своє університетське образование на Оксфордському університеті в Англії. . . Він розслідив закиди, піднесені в згаданім циркулярі і вислід своїх спостережень оголосив друком в Йорктонському часописі 'Ентерпрайз' з дня 21 вересня. . ."; редакція, з малим скороченням помістила цілу статтю Лайтбаді п.н. „Відносини в Українських шкільних округах показуються зовсім вдовольаючими"; автор і дослідник цієї справи відкинув всі закиди, що були зроблені проти українських учителів; щодо закиду, що учителі вчать дітей по-українському він пише: „Се є цілком правда, що української мови і граматики учать учителі публичних шкіл у публичних школах в многих округах по шкільних годинах (по 4 години. . .). Таке навчання не є нехтованням шкільного закону і його одобрує інспектор. . . Що на здоровий розум можна проти сего мати? Думка, немов то треба вистерігатися знання більше, чим одної мови, є питомою північно-американською ересю. В більшости європейських країв про виховання і образование людини судять після числа мов, які вона знає. . . Ми робимо великі і здебільша даремні зусилля, аби навчити хлопців та дівчат по французьки та латинськи у вишій школі, чому малиб ми противитися тому, щоби українські студенти доповнили своє знання мови, яку вже знають?..", автор закінчує свою статтю так: „Ми старалися показати деякі напрямні відповідей на деяке з нападів на Нових Канадійців взагалі а Українців спеціально. На закінчення варто показати на шкоду, яку роблять сі напади. Зі своїх власних помічень можу сказати, що вони дуже ображають почування многих людей українського походження, спеціально тих, що вродилися в Канаді. В сей спосіб

вони помагають в огірчуванню і розєднуванню нашого населення, ослаблюють громадську звязь в спосіб, який параліжує всякі громадські змагання і може навіть скомпромітувати саму справу закону і порядку. Українці прийшли тут, щоби оставати; для інших Канадійців мудро булоб подавати їм помічну руку, витати їх на рівних услівах до громадського життя. Тільки через кооперацію збудуємо зєднану Канаду, країну ріжнородного і багатого культурного життя та необмежених економічних виглядів, про які мріємо.”

Ч. 40—42

10. 10. Саскатунський денник про Інститут. Довша вістка: „З нагоди отворення нового шкільного року присвятив саскатунський щоденник „Саскатун Стар—Фінікс” з 29 вересня цілу одну сторону Українському Інституту ім. П. Могили. Здається, не було ще такого випадку в історії Українців в Канаді, щоби Українцям було в якімсь англійським часописі стільки уваги присвячено. Та ще й якої уваги!... самі признання за велику культурну роботу, яку провадять Українці за посередництвом Інститута ім. П. Могили... Поза загальні інформації про Інститут... є долучені вислови про Інститут..., а саме президента Саскачеванського університету Морея, професора університету Свансона, бувшого шкільного інспектора, а тепер посла Ендесона, федерального посла д-ра Йонга і посла до сойму Мек-Конела. Кождий з них має для Інститута слова найвисшої похвали і признання... До статті долучені фотографії самого Інститута та його теперішніх директорів, а саме голови В. Свистуна, ректора Ю. Стечишина, касієра д-ра Ю. Драгана та секретаря Д. Янди, як рівнож капеляна прот. о. В. Кудрика... в Інституті з кінцем вересня було вже 112 студентів, з того 24 студенти універ-

ситету, а всі прочі — крім одного — у інших вищих школах...”; Ч. 41

10. 10. Заклик за пожертвами на будову „Рідної Школи”; Відозва „Рідної Школи ім. М. Шашкевича” у Вінніпегу, що „на днях приступила до будови власного дому при вулиці Юклід ч. 49” за грошевими пожертвами: „Про важність Рідної Школи не треба широко писати, бо кожному відомо, що Рідна Школа, се рідна мама для нас Українців на чужині, а тим більше у таким великим місті, як Вінніпег, де наша дітвора постійно наражена на утрату своєї мови, свого письма, своєї пісні та своєї історії...”; за комітет підписані: Петро Гаврисин — голова, Йосиф Щербаневич — писар. Ч. 41

10. 10. Ще про лояльність канадійських українців. В передовиці п.н. „Чехословацькі щурі” з приводу виступів Н. Григорієва в Канаді й ЗДА, як публічно так у пресі, редакція обговорює становище канадійських українців до Канади й до Великої Британії; на закид Григорієва, що ‘Український Голос’ „говорить не як український патріот, а як британський підданий,” редакція відповідає: „Бути підданим Великої Британії не є ганьба, а честь... Канадійські Українці є горді з того, що вони піддані Великої Британії, тимбільше, що се не перешкаджає їм бути рівночасно найліпшими Українцями. Нас стати на те, щоби бути і добрими британськими підданими і добрими українськими патріотами, підчас коли не можуть сего сказати про себе ні ті Українці, що є підданими Росії (без уваги на її краску) ні ті, що є підданими Польщі, ні ті, що є підданими Румунії, ані ті, що є підданими Чехословаччини. Чому? Бо коли підданство Росії, Польщі, Румунії, чи Чехословаччини є силою накинене Українцям на їх рідній землі, то підданство Великої Британії ка-

надійські Українці прийняли добровільно, прийняли його як добродійство для себе, як спасення від пониження, від пятна служби ворогам. Горожаньство ворожої держави не потягає за собою моральних зобовязань, але горожаньство такої держави, як Канада, потягає за собою для Українця моральні зобовязання, коли вже не говорити про законні. Українцєви не можна горожаньства в Канаді, або Злучених Державах класти на один карб з горожаньством Росії, Польщі, Румунії чи Чехословаччини.” Ч. 41

17. 10. „Січинський витоптав собі стежечку.” Вістка про Мирослава Січинського й його поїздки до Советського Союзу: „Совітське правительство, як відомо, дуже старанно недопускає на свою територію людей, за котрих не є з гори певне, що вони опісля не будуть неприхильно про него говорити... Своєю роботою Січинський, видно, дав вже большевикам досить доказів, що він не є їх ворог...” Ч. 42
17. 10. „Архиєпископ Теодорович в Вінніпегу”: „В неділю 14 жовтня відбув архиєпископ Іван Теодорович візитацію в Українськiм Православнiм Соборi в Вінніпегу... Сегорічна візитація архиєпископа Теодоровича дуже піднесла православних Українців в Вінніпегу на дусі і скріпила їх організацію.” Ч. 42
17. 10. „Розумна розв'язка Церковного спору.” „Церковний спір в Сифтоні... покінчився в найдешевший спосіб, який можна було придумати. Церковця... була стара і маленька. Вартість її оцінювано на кількадесятя долярів, а претенсії до неї мали крім православних Українців також православні Росіяне і греко-католики. Послідні й були ініціаторами авантури з впровадженням російського батюшки до церкви в той час, коли в ній відправ-

ляв український священик. По авантурі... повстало питання; Чи сей будинок варт стільки, аби за него сваритися? Краще його розібрати! 4 жовтня греко-католицька громада... пішла толокою до розбирання церкви і за кілька годин з церкви не стало нічого. Православні Українці не перешкаджали католикам забрати навіть матеріял з церкви. Предмет спору усунено." Ч. 42

17. 10. „Учительська конвенція в Прісвил, Саск.” „На днях 4 і 5 жовтня учителі в окрузі Присвіл, Саск., мали свою конвенцію. Між присутними було поважне число українських учителів. Крім льокальних відчитів промовляли також інспектор Ф. Т. Гаврилюк і Дост. д-р Юрик...” Ч. 42
17. 10. „‘Послання’ Григорієва Великого”. Передовиця — реакція на циркуляр, що був надрукований і висланий на різні адреси Н. Григорієвим перед його поворотом до Праги. Ч. 42
17. 10. Виступ Ю. Стечишина в Форт Вілліамі, Онт., Довший допис про враження з побуту в Європі, переважно в Галичині. Ч. 42
24. 10. „Ріжниця думок про Українців.” Вістка: „На провінціяльнім синоді англіканської церкви в Норт Бей, Онт... Свящ. А. Л. МекГар з Веллінгтон говорив, що після його інформацій, Українці є рішучо за Британією і що... англіканська церква може помочи тим людям, протягаючи до них руку приязни. Се було би дорібком, як би здобути вірність тих людей, бо вони цінять звязь з Британією. На те відповів архидіакон Пері з Веленд, що більшість Українців, з якими він стикався, не тільки не були за Британією, а якраз навпаки. Він в найвисшій мірі жахається, коли дивиться на се питання з національного становища, що майже 50 процент населення Канади не є звязані з англьо-саксонським світоглядом.” Ч. 43

-
24. 10. „Кінець одної легенди.” Передовиця з приводу поїздки М. Січинського до Советського Союзу. Ч. 43
24. 10. „Століття народження Льва Миколаєвича Толстого й ми.” Стаття „Студента” з Праги. Ч. 43
24. 10. З життя української громади в Су Лукавт, Онт. Допис Наталі Когуської. Ч. 43
24. 10. Студентський кружок в Едмонтоні. Обширний допис про „надзвичайні збори Українського Студентського Кружка” при Інституті ім. Мих. Грушевського, 1. 10. 1928. (Подав Б. Зелений, писар). Ч. 43
24. 10. Виступ Ю. і С. Стечишинів у Монреалі. Обширний допис про цей виступ, що відбувся 16. 9. 1928, в поворотній дорозі до дому з Європи. (Подав С. Антонюк). Ч. 43
31. 10. „Отворення відчитового сезону.” „...28 жовтня відбулося в салі Українського Православного Собору отворення сезону концертів і відчитів, які відбуваються в зимовім сезоні. Концерт був устроєний силами Товариства „Боян”... Відчит виголосив п. Ю. Стечишин, ректор Інституту П. Могили в Саскатуні, на тему: ‘Вражіння з подорожі до Європи’...” Ч. 44
31. 10. Збірка на Дім „інвалідів-немічників Українського Війська в Львові”: Обширна стаття-відозва Української Стрілецької Громади в Канаді за датками українським інвалідам у Галичині; поруч надруковано також відозву в цій справі „Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові” за підписами Д. Палієва, голови й Р. Сушка, секр. Ч. 44
31. 10. З життя й діяльності українських студентів. Три дописи: Про студентський кружок „Прометей” при Інституті ім. П. Могили в Вінніпегу за підпи-

сами В. І. Бачинського, голови й В. М. Волохатюка, секретаря; про кружок „Каменярі” при Інституті в Саскатуні за підписом секретаря, О. Бендаса; й про кружок „Каменярі” в Мус Джью, Саск. Ч. 44

31. 10. Іван Батицький. Некролог: „...8 жовтня 1928 заснув в Брендоні, Ман., вічним сном один з найповажніших українських громадян Іван Батицький... походив з села Сколошова, повіт Ярослав, де уродився в 1863 році. До Канади прибув 1911 р., заїхав до Брендону і там осів на стало... був дуже діяльним і щирим членом Українського Народного Дому, Рідної Школи і Української Православної Церкви...” (Подав Іван Касюрак). Ч. 44

7. 11. Відкриття практики д-ра Голубіцького: „...На днях отворив свою лікарську канцелярію др. Н. Д. Голубіцький (в Канорі, Саск). Молодий доктор є питомцем Інституту Грушевського з Едмонтону, де покінчив свої медичні студії...” Ч. 45

7. 11. „Концерт в честь Українських Стрільців”. „...4 листопада відбувся концерт в пам’ять полеглих стрільців в салі ‘Читальні Просвіти’ в Вінніпегу... Від Української Стрілецької Громади був присутнім на святі голова, Е. Василюшин і виголосив відчит про визвольні змагання Українського Народу в роках 1918-1920. Слухачі... зложили на будову Дому Укр. Інвалідів у Львові квоту \$52.65...” Ч. 45

14. 11. Анна Павлик: Довша вістка про смерть сестри Михайла Павлика в Львові 13 жовтня, 1928; похорон відбувся 16. 10. на Личаківськiм цвинтарі. Ч. 46

14. 11. Ідеологія „Українського Голосу”: В зв’язку з кампанією за збільшенням числа передплатників „Українського Голосу” в передовиці п.н. „Питан-

- ня чести" редакція зясовує ідеологічний напрям часопису за весь час його існування. Ч. 46
14. 11. „Нарід і партія”: Редакційна стаття звертає увагу на мно́гопартійність серед українців, як на рідних землях, так тут у Канаді. Ч. 46
14. 11. „Москвофільство і польонофільство”: Вістка: Про відчит Мир. Стечишина на цю тему в залі У. Г. Православного Собору в Вінніпегу, 11 листопада, 1928: „З відчиту слухачі довідалися, що є різниця між приязню до других народів в народів пануючих і народів поневолених. . . Ні при помочі Москви, ні при помочі Польщі не можна збудувати української держави. . .” Ч. 46
14. 11. Народний Дім у Давфіні: „. . . минулої весни члени дому католицької організації розбилися на дві групи. Котрі дуже вірні і можливо що менше розуміють ціль народної роботи, лишилися при сім домі; другі свідоміші відкололися і хотять побудувати Український Народний Дім, який мав би вповні відповідати значінню свого імені. . . 14 жовтня відбулися масові збори, на котрих зібрано поверх 800 долярів. . . 17 жовтня почали копати льох і возити пісок на будову здорового фундаменту.” Ч. 46
7. 11. Репортаж Савелі Стечишин з поїздки до Європи в літі, 1928 р. Ч. 45—46
21. 11. Іван Тюхтій. Некролог про смерть і похорон в Гемилтоні, 3-го листопада, 1928 р.: „Покійний займав те саме місце серед укр. громади в Гемилтоні, що колись покійний Олекса Жилич в Брендоні. Не багато маємо склепарів в Канаді, які малиби на стільки відваги, щоби стати отверто по стороні своїх однодумців і брати активну участь в громадськім життю. . . Покійний прожив всего 50 літ, з того 30 літ в Канаді. . .” Ч. 47

21. 11. Ще про обіжник Н. Григорієва: В передовиці п.н. „Політика ‘на віру’”, редакція далше аналізує „прощальне ‘Послання’” Григорієва й звертає увагу на те, скільки з цього тексту „Канадійський Фармер” помістив у часописі, а що викреслив.
Ч. 47
21. 11. Вказівки, як попровадити громадську працю на місцях. Стаття М. Кумки п.н. „Замітки під Зиму”.
Ч. 47
21. 11. Василь Гавриш. Довша стаття про життя й смерть Василя Гавриша в Мічам, Саск; уроджений в Городенці до Канади приїхав 1909 р.; „осівся в кольонії Мічам, котра головню його щирій праці і проводови завдячує передове місце між иншими кольоніями в Саскачевані. З завязанням Інституту П. Могили в Саскатуні покійний через знаомство з п. В. Свистуном, який вчив тоді на Мічем, стає дуже активним членом Інституту, бере участь кожного року в зїздах і майже кожного року вибирають його до дирекції... На кольонії Мічем він є організатором читальні ім. Окуневського, а пізнійше Народного Дому... похорон відбувся 17 листопада (помер 13-го) на Мічем...”
Ч. 47
21. 11. Українські часописи в ЗДА: На запит читача: „Котра є політична газета в Злучених Державах, чи є які щоденники і звідки?”, редакція відповідає: „Кожда українська газета, що виходить в Злучених Державах, є в більшій або меншій мірі політична, хоч переважно виходять вони, як органи різних заповомогових організацій. Найстарша з них є ‘Свобода’; виходить щодня (крім неділь) в місті Джерзи Ситі, Н. Дж... ‘Свобода’ в американській політиці є безпартійна, в українській держить сторону д-ра Е. Петрушевича. ‘Народна Воля’ і ‘Америка’ виходять по три рази

на тиждень; 'Народна Воля' має соціалістичні симпатії, хоч з ніякою соціалістичною партією в Америці льояльно не стоїть; в українській політиці від якогось часу проявляє симпатію до шаповалівства; 'Америка' виразного політичного лиця не має, а так супроти американських політичних партій, як і супроти українських старається бути безсторонною. Інші українські часописи є: радикально-національне 'Народне Слово', зраджуюче большевицькі симпатії 'Нове Життя', православний 'Дніпро', католицький 'Католицький Провід' і гетьманська 'Січ'. Крім сего є большевицький щоденник з зовсім невинною назвою 'Українські Щоденні Вісти.' ” Ч. 47

21. 11. В справі „Взаїмної Помочі”: Обширний допис Мир. Стечишина — відповідь на допис Й. Довганюка в 46 ч. „Канадійського Фармера” в справі понадконфесійного характеру Товариства „Взаїмна Поміч”, він, м. ін. пише: „Товариство 'Взаїмна Поміч', після своїх цілей, не є релігійним товариством. Воно не є ані православне, ані католицьке, ані протестантське, але й не є анти-релігійне. Воно є раз українське, а друге запоможе і як члени його не повинні робити між собою різниці ізза того, до котрої церкви ходять, так само не можна вимагати від його членів, аби вони не ходили до ніякої церкви. . .” Ч. 47
21. 11. „Жінки будуть доказувати, що вони люде”. Вістка: „Судівнича комісія королівської ради в Лондоні призначила 16 листопада право пятьом визначним жінкам з Канади внести відклик до королівської ради проти рішення найвищого суду Канади, що жінки не є 'особи'. . . Жінки, що віднесли до королівської ради в сій справі, походять всі пять з Алберти; вони є: Ірина Парлбі, міністер в правительстві Алберти; Люїза Мек-Кіні, перша посолка в соймі Алберти; Нелі Мек

Клонг, письменниця; О. Едвардс з МекЛавд, членкиня Національної Жіночої Ради і поліцейний суддя в Едмонтоні Емілія Морфі. Найвисший суд Канади рішив в квітні сего року, що після його розуміння конституції Канади жінок не мається розуміти під 'особами', яким прислугує право засідати в сенаті домінії." Ч. 47

28. 11. „Колісник вибраний наново радним Вінніпегу”. Вістка: „Вислід міських виборів в Вінніпегу... 23 листопада, інтересний для українського громадянства передовсім тим, що комуністичний кандидат на радного з третьої варди, В. Н. Колісник, увійшов пораз другий до міської ради. Інтересний він і тим, що свій вибір завдячує Колісник голосам, які одинокою були зазначені для кандидата незалежної робітничої партії Гункевича...” Ч. 48
28. 11. „Приготовляйтеся до воздушної почти.” „Почтовий департамент в Оттаві видав вже оповіщення, що з днем 10 грудня до 29 грудня, буде відбуватися постова обслуга літаками між Вінніпегом і Ріджайною, Келгарі, Саскатуном та Едмонтоном...” Ч. 48
28. 11. „Що і чому нищили поляки”: Передовиця з приводу розрухів і польських погромів українців у Львові в перших днях листопада цього ж року. Ч. 48
28. 11. Загадочна роля й власність часопису „Канадійського Фармера”: Стаття Ю. Стечишина п.н. „Канадійський Фармер” за багато хоче.” Ч. 48
5. 12. „Пані Лайвсей хвалить українців.” Вістка: „Українці стають найкращими горожанами Домінії, сказала пані Флоренс Рендал Лайвсей з Торонто на відчиті Канадійського Жіночого Клубу в Оттаві 30 листопада... Пані Лайвсей дала корот-

кий образ життя, звичаїв та літератури Українців, які поселилися у західних провінціях. Народня пісня, яку Українці принесли до Канади, є богата в поетичну красоту, сказала пані Лайвсей.”

Ч. 49

5. 12. „Легіони” — стаття за підписом УВО (замість передовиці) про творення військових відділів у краях нового поселення: „Завдання організувати національні легіони припадає не тільки політичній еміграції. Се є також завданням звичайної еміграції, заокеанської, що живе в спокійних і безпечних умовах... існування зорганізованої військової сили на чужині є для світа найбільше переконуючим доказом державницьких стремлень поневоленого народу.”

Ч. 49

5. 12. „Українська програма у Нормальній школі”. Вістка: „В Давфині до нормальної школи навчає 6 Українців: В. Шуманська, А. Шумельницька, М. Гикавий, В. Т. Склепович, І. Никорчук і С. Яловега...”; далі подано про концертний виступ українських нормальців 16 листопада, на якому В. Т. Склепович дав відчит про Україну й українців.”

Ч. 49

5. 12. „Камянець-Подільський Державний Український Університет — 1918-1928 р.” Стаття В. Поперешнього.

Ч. 49

12. 12. „Що думають англійці про посла Лучковича.” Уривки із канадійських часописів і журналів: *Ottawa Journal* — „Пан Лучкович почав свою кар'єру як учитель... Він є першим Українцем який засідає в Домініальному Парляменті і без сумніву Українці повинні бути горді ізза нього”; *London Advertizer* — „...Лучкович є одним з переселенців до Канади і то з таких, що йдуть правдивою дорогою в канадійському розумінню... Він признає поступ Злучених Держав, але

будучність розвитку бачить в Канаді. Він є українського походження і грімко боронить своїх земляків, як витривалих робітників і щирих Канадійців"; *Herald Journal* — „...Майже рік тому назад мали ми вже приємність чути одну з промов пана Лучковича в палаті послів... промова була виголошена знаменитою англійською мовою і виказувала дуже влучну критику обставин. Як між другими народностями, так і між Українцями виростають бистрі уми. До сих безсумніву належить п. Лучкович..."; даліше подано витяги з статей, що появилися в *The Trail* (University of Alberta) й *McLean's Magazine*.
Ч. 50

12. 12. „Масове протестаційне віче”: Обширний допис про віче, що відбулося 18-го листопада в залі Інститута ім. М. Грушевського в Едмонтоні проти польських погромів у Львові; головну промову виголосив посол М. Лучкович; ухвалено відповідні протестаційні резолюції, що вислано до прем'єра Великої Британії Балдвіна; й до Президентів: Франції, Ліги Нації в Женеві, Польської Республіки в Варшаві; до прем'єра Канади Кінга, й до сенатора Дандірона; даліше до цієї справи, поміщено листи від Генерального Секретаря Ліги Націй в Женеві як також від О. Д. Склтона, секретаря Міжнародних Справ.
Ч. 50
19. 12. „Отворення Українського Народного Дому в Торонті”. Зміст телеграми до „У.Г.”: „Делегатів, членів і гостей около 700. Резолюція за самостійністю України перейшла одноголосно. Визнано кінечність злуки всіх українських організацій в Канаді, які визнають принципи Союзу Українців Самостійників...”
Ч. 51
19. 12. Сезон громадської діяльності в Едмонтоні: Обширний допис про концерт, віча, драматичні п'є-

си, що відбувалися в місті від 6-го жовтня, 1928 до 18-го листопада. (Подав Дмитро Олексій).

Ч. 51

26. 12. Враження з „отворення Українського Народного Дому в Торонто”: Стаття Н. В. Б. (Бачинського — О.В.) з нагоди з'їзду українців східної Канади й офіційного відкриття Народного Дому, на якому він був присутний, як один з головних бесідників. (Дати з'їзду й відкриття не подано — О.В.). Ч. 52
19. 12. „Мазепинство—Петлюрівство” (Чис. 51); „Варшавський договір” (Чис. 52) перші з циклу статей з українського історичного минулого, авторства редактора Мир. Стечишина. Ч. 51—52
26. 12. „Львівський Погром на сторінках ‘Фрі Прес’ в Вінніпегу”. Коментар редакції: „З нагоди погрому у Львові в перших днях листопада появилoся у вінніпегськiм щоденнику ‘Фрі Прес’ три листи, з двох противних сторін. Перший лист був від польського конзуля Звольського, надрукований 1 грудня. Другий лист надрукований 8 грудня, був відповідею на перший; написав сю відповідь п. В. Свистун голова Союзу Українців-Самостійників. 13 грудня появилoся ще один лист рівнож як відповідь з української сторони; написав його відомий українець-аптекарь п. Н. Л. Залозецький. Подаємо понизше всі три листи для інформації наших читачів.” Слідують передруки цих трьох листів у англійській мові, так як вони були надруковані в Free Press. Ч. 52

Рік 1929

„...нема нічого більше абсурдного, як вмовляти в канадійських Українців, що вони коли й не імігранти, то щось гейби імігранти, бо вони діти імігрантів. Імігрант є лише так довго імігрантом, поки ще сам себе вважає за імігранта тоб то за чоловіка, неосвоенного з країною, в якій живе... Українець, що вже зжився з Канадою і осів в ній на стало, не вважається більше за імігранта, а про те, щоби його дітей міг вважати хтось за імігрантів, не може бути й мови...

Перші Українці, що приїхали до Канади, приїхали тут на те, аби в Канаді остати на завше. Більшість канадійських Українців се діти, або й внуки тих перших. З Україною вони можуть мати звязки, повинні мати звязки і хочуть мати звязки як найтісніші, і потребу удержування таких звязків вони самі найкраще розуміють. Одначе по волі, чи по неволі, вони вже стали окремою, канадійською віткою великого українського народу, віткою, котра найшла способи жити своїм власним життям і те життя розвивати. Погляд, немов то канадійські Українці є емігранти, є вже застарілий погляд і чим скорше з ним попрощаються так канадійські Українці як і Українці в Старім Краю, тим краще для української справи.”

Із передовиці „Застарілий Погляд”, „У.Г.”
Ч. 3, 1929 р.

2. 1. „Народні зїзди переходять з небувалим успіхом”: Довша вістка про з'їзди Союзу Українців Самостійників і Інститутів: М. Грушевського в Едмонтоні й П. Могили в Саскатуні й Вінніпегу, що відбулися в цих трьох центрах у днях від 22 грудня, 1928 до 1-го січня, 1929. Ч. 1
2. 1. „Уступлення Епископа Будки.” Вістка: „Львівська ‘Рада’ з 9 грудня м. р. доносить: Епископ для канадійських Українців о. Никита Будка уступив зі свого становища. Його місце має заняти ректор Інститута ім. св. Йосафата у Львові, д-р Бучко.” Ч. 1
2. 1. Заява В. Кедровського: Довша стаття п. н. „Дурень думкою багатіє” — відповідь на допис у 50 числі „Канадійського Фармера” про „листопадове свято” в Чикаго на якому промовляв Кедровський. Ч. 1
2. 1. Драма „Софія Галечко” на сцені у Вінніпегу: 29 січня в залі У.Г.П Собору відіграно цю п'єсу; участь взяли: М. Боянівська, Оля Гривнак, В. Г. Гривнак, С. Саранчук, І. Кирилук і В. Матвій. Ч. 1
2. 1. Школи українського національного танку в Нью Йорку. „...Василь Авраменко відїхав до Нью Йорку, де відкриє кілька шкіл українського національного танку й розпочне підготовчу роботу до створення художньої трупи... На місце адміністратора П. В. Кухти, який вже не працює з Авраменком, приїздить до Нью Йорку до його Іван Пігуляк з Андрієм Кістем по закінченню вїндзорської школи...” Ч. 1
9. 1. „Звіт зі свята отворення Українського Народного Дому в Торонто”; Обширний звіт формального відкриття У. Н. Д., що відбулось 15 і 16 грудня, 1928. (Подав Т. Гуменюк). Ч. 2

9. 1. „Після зїздів” — передовиця з підсумками з відбутих з’їздів Інститутів ім. М. Грушевського й Петра Могили: „Для автора сих заміток з’їзди кожного року є бодай на кілька місяців жерелом одушевлення, потрібного до громадської праці, але ні один зїзд не викликав ще стільки одушевлення, що зїзди минувшого місяця. . . Але що вже було замітне, то було, а найзамітнішим з усього було таки відношення зїздів до наймолодшої організації канадійських Українців, до Союзу Українців Самостійників. На всіх чотирох зїздах. . . прийнято Союз Українців Самостійників за свою організацію. . . зїзди потвердили, що самостійність не перестала бути провідною думкою українського народу. Зїзди потвердили, що ідея самостійности більш, чим що инше, може обєднати Українців і що гангрена зневіри та орієнтацій на чужі сили не кинулася на ту часть українського народу в Канаді, що гуртується коло Інститута ім. П. Могили. . .” Ч. 2
9. 1. „Що про Шаповалівців кажуть чужі, а що ми думаємо.” Критично-негативна аналіза ідеології „шаповалівців” — стаття „В.” Ч. 2
9. 1. „Дбаймо про майбутність”: Стаття Лева Ясінчука про „Рідну Школу” в Галичині й заклик за жертвами на її потреби. Ч. 2
16. 1. „Український будинок в осередку Вінніпегу”. Вістка: „Йос. Стебницький, один з властителів ресторану ‘Асторія’ в самім осередку Вінніпегу, купив недавно будинок, в яким той ресторан міститься. Будинок є високий на три поверхи і сусідує з блоком МекІнтайра (426 Main Street — О.В.). Стебницький приїхав до Канади 25 літ тому з Галичини і увесь час працював в ресторанах та кухнях.” Ч. 3

16. 1. “‘Канад. Фармер’ і ‘Канад. Українець’ в нових руках.” Вістка: „При кінці грудня 1928 року компанія, яка видає ‘Канадійського Фармера’ і ‘Канадійського Українця’ ... перейшла під іншу контроль. Фінансове підприємство із Монтреалу Nesbit-Thompson, яке заступає електричну індустрію і набуло ‘National Press’ із всіма видавництвами від F. Dojasek-а за \$100,000 перепродало сі всі видавництва за \$60,000. Хто є новими власниками сих видавництв тепер, поки що є тайною... на чолі нових власників є Thomas Dickenson, видавець ‘Journal of Commerce’ з Монтреалу, який представляє залізну індустрію, як Algoma Steel Corporation і дріг. Зверхня форма нового підприємства представляється так: Предсідник і управитель Гриць І. Курдик, секретар George Hyde, видавець Thomas K. Dickenson... В. Біберович — генеральний редактор, І. Беда, Д. Лалків і А. Гавриляк — директори.” Ч. 3
16. 1. „Союз Українських учителів Саскачевану”. „Недавний Зїзд в Саскатуні дав почин до заснування Союзу Українських Учителів Саскачевану. На своїх перших офіційних нарадах... було поверх 50 учителів зі всіх закутин провінції, вибрано заряд, передискусовано багато важних справ та зарисовано певні цілі... Сказавши коротко, завданням Союзу є вироблення ідеального учителя і старання виробити обставини, які були-б більш сприяючі учительській професії в сій провінції... До заряду С.У.У.С. зістали вибрані слідуєчі: І. Шклянка, М.А., голова, Ів. Данильчук, секр. і касієр, С. Б. Микитюк, В. Сарчук, Б.А., Анна Чепесяк.” (Подав Ів. Данильчук). Ч. 3
16. 1. Канадійська вітка українського народу. В передовиці п. н. „Застарілий погляд” редакція подає історію українського поселення в Канаді й процес його розвитку на всіх відтинках життя;

це не є тимчасова іміграція, а сталі жителі Канади, діти й внуки яких вже тут родилися й Канада це вже рідна країна цих дітей; тому канадійські українці розбудовують тут своє духове життя в протилежність тому, що висловив один визначний українець, який прибувши до Канади на короткий час сказав: „Коли дивлюся на канадійських Українців, то бачу перед собою велике цвинтарище, бо ви всі тут маєте вигинути і ніщо по вас не лишиться. Вся користь яка може з вас бути для української справи, то те, що поки ще живете, будете жертвувати свій доробок на старокраєві культурні та політичні цілі.” Редакція коментує: „Як би канадійські Українці були самі дивилися в такий спосіб на свою будучність, то сей визначний Українець зі Старого Краю не мав би був чого й показуватися до Канади... Перші Українці, що приїхали до Канади, приїхали тут на те, аби в Канаді остати на завше. Більшість канадійських Українців се діти або й внуки тих перших. З Україною вони можуть мати звязки, повинні мати звязки і хочуть мати звязки як найтісніші і потребу удержування таких звязків вони найкраще розуміють. Одначе по волі, чи по неволі, вони вже стали окремою, канадійською віткою великого українського народу, віткою, котра найшла способи жити своїм власним життям і те життя розвивати. Погляд, немов то канадійські Українці є емігранти, є вже застарілий погляд і чим скорше з ним попрощаються так канадійські Українці, як і Українці в Старім Краю, тим краще для української справи.” Ч. 3

16. 1. Виклад Мир. Стечишина в Кенорі, Онт. Допис А. Цуркана про два виступи Мир. Стечишина в Кенорі, Онт., з нагоди третіх роковин відділу „Взаїмної Помочі” в цій місцевості; 24-го листопада Стечишин виголосив відчит на тему „Польо-

нофільство та москвофільство”; чергового дня рін говорив про ціль і завдання організації „Взаїмної Помочі”. Ч. 3

16. 1. „Др. Бучко не хоче їхати до Канади.” Вістка: „...Наслідником (канадійського владики) о. Будки назначив папа о. д-ра Івана Бучка, ректора малого семинара й професора греко-католицької духовної академії у Львові. Однак о. д-р Бучко, з огляду на стан свого здоров'я, зрезигнував з канадійського владицтва і папа прийняв сю резигнацію до відома.” Ч. 3
16. 1. „Звіт з 12-го народного зїзду в Саскатуні, Саск., в днях 26, 27 і 28 грудня, 1928.” Обширний звіт із з'їзду. Ч. 3
23. 1. „Могиляне дарували \$1,000 п. В. Свистунови”. Довша вістка: „На український Новий Рік, 14 січня, 1929... Могиляне, організація, яка складається з бувших та теперішних вихованців Інститута ім. П. Могили, як рівнож з деяких запрошених українських громадян, вшанували свого провідника п. В. Свистуна, з нагоди його іменин, в той спосіб, що на спеціальній вечері в його честь вручили йому чек на тисячу доларів. Тисячу доларів зложили між собою Могиляне та другі Українці, що шанують п. В. Свистуна, як громадського діяча... Підчас вечері, на якій вручено чек... господарем був прот. С. В. Савчук...” Ч. 4
23. 1. Стратійчук при Пшеничному Пулі в Реджайні. Вістка: „...Іван Стратійчук, через минувших два роки організатор Саскачеванського Пулу зістав перенесений до Головного Офісу Саскачеванського Пшеничного Пулу в Ріджайні, де буде працювати тимчасово в департаменті публіцистики, дописуючи до українських часописів і заразом займаючись українською к о р е с п онденцією...” Ч. 4

30. 1. Справи Товариства „Взаїмна Поміч”: Дві статті — вияснення непорозумінь у Т-ві „Взаїмна Поміч”; одна за підписом голови Т-ва Мир. Стечишина, а друга В. Свистуна, як члена головної контрольної комісії при Товаристві. Ч. 5
30. 1. З громадського життя в Едмонтоні: Довший допис Дмитра Олексія про діяльність різних організацій на терені Едмонтону, переважно тих, що гуртуються при Українській Православній Церкві й Інституті ім. М. Грушевського. Ч. 5
6. 2. Свящ. Емануїл Красіцький. Вістка: „29 січня помер в Генеральнім Шпиталі в Селкірк, Ман... один з найстарших уніятських священників в Канаді о. Емануїл Красіцький... маючи 72 роки. Через кільканадцять літ о. Красіцький був парохом між майнерами в Сідні, Н.С., а три роки тому єпископ Будка стягнув його до Манітоби, до Кукс Крік...” Ч. 6
6. 2. „Свято самостійности у Форт Віліям, Онт.” Стаття Мир. Стечишина про його побут у Форт Вілліамі, куди він виїхав на запрошення Тов. „Просвіти” й промовляв на концерті 27-го січня з нагоди „свята самостійности і соборности України”; він між ін., пише: „Концерт, що зачався в 8 годині вечер, був під кожним зглядом вдовольнячий. Саля „Просвіти” була битком набита і програма була добірна. Співав хор під проводом о. Білона, між виступами хору були гарні деклямації та сольові вокальні і музичні виступи... Я говорив про самостійність і соборність, про тісну звязь між ними і довше спинився над тим, що є важніше: самостійність, чи соборність. Заклучення: соборність без самостійности не має значіння...” Ч. 6
6. 2. „Українська програма на радіо.” Вістка: „Дня 7 лютого в четвер вечер в 8-ій годині Мавнтейн

Тайм, Інститут ім. Мих. Грушевського в Едмонтон, Алта., устроює добірний концерт в українській мові, котрий буде розповсюджений з радіостанції С.К.И.А. Дірігентом хору є п. Ю. Цукорник. Пояснення як в англійській, так і в українській мові, буде давати П. І. Лазарович, ректор Інституту...” Ч. 6

6. 2. Враження із з'їздів: Лист до редакції Т. Гошка з Алберти: „Коли я був на зїздах в Едмонтоні, Саскатуні і Вінніпегу, мені прийшлося оглянути всю роботу тих людей, котрі то 12 літ тому з маленьким грошем, — бо фондів не було, — зачали будувати виховавчі Інститути. Мої вражіння були дуже великі: як та молодь поступила; кільки там докторів, адвокатів, дентистів, аптикарів і т. п. фаховців; а кільки то, ще кінчають вищі школи, університети! Дванайцять літ тому ми просили родичів, щоб посиляли своїх дітей до бурси, і нині ми маємо в них поверх 250 синів і дочок фермерських. А крім сих, кільки то ще є міщанських дітей, студентів, котрі беруть лекції української мови і українського вищого знання при Інститутах... Ми тут не маємо урядової мови своєї, отже мусимо вчитися свого і чужого, бо треба нам. Сподіюсь, що не перестанемо і далі учитися, а будемо стреміти до чогось вищого...”

Ч. 6

13. 2. Відношення Союзу Українців Самостійників до старокраєвих партій: В редакційній статті п. н. „На вазі” подано характеристику й ідеологію різних угруповань українців на рідних землях; ці партії редакция поклясувала під такими титулами: „Комуністи”, „Шаповалівці”, „Гетьманці”, „Старі москвофіли”, „Безхребетники”, „Самостійники”, „Петлюрівці”, „Націоналісти”; редакция закінчує статтю так: „Канадійський Союз Українців Самостійників є організацією канадійсь-

ких Українців, що стоять на канадійському ґрунті і не пропонують перемінюватися у хвіст якої небудь старокраєвої організації, аби бути тільки її слухняним орудієм і повертатися туди, куди та організація без відома і згоди канадійських Українців рішить. Одначе між членами Союзу Українців Самостійників із всіх старокраєвих політичних угруповань найбільше симпатії є до Легії Українських Націоналістів. . .” Ч. 6

13. 2. Акція буковинських українців у Канаді: Відозва „Центрального Комітету Оборони”, щоб українці в Канаді протестували проти нового румунського закону, на підставі якого майно всіх тих, що не є румунськими горожанами або виїхали до інших країв буде skonфісковане; за комітет підписані: „Георгій Підлубний, голова, Николай Козьмук, секретар, Георгій Маковійчук, скарбник, Дм. Равлик і Вік. Купченко, радні.” Ч. 7
13. 2. Одруження М. Лучковича й збірка на фонд українських інвалідів: Допис Богдана Зеленого: „Дня 26 січня с. р. відбулося в Едмонтоні весілля п. посла Лучковича з панною Софією Никифрук. . . Посол Лучкович може наймаркантнійше за всі рази досі відслонив своє ясно-патріотичне обличчя. Конкретно, в хвилі коли був до зеніту упоєний своїм подружжям щастям, посол не призабув і тоді відозватися до присутніх приблизно такими словами: ‘У нас тут щастя, у нас нині сміх, веселість і радість, а там. . . з тамтої сторони океану. . . плач, нужда, кримінал. Українські інваліди без рук, без ніг, без очей. . . Збірку в сумі \$32.25 передано на руки Укр. Стрілецького Гуртка ч. 2 в Едмонтоні з призначенням для Інвалідів та політичних в’язнів. . .’” Ч. 7
13. 2. Відкриття Українського Народного Дому в Давфні, Ман., 16-го грудня 1928. Обширний допис: Свято відкрив голова Народного Дому А. Ваври-

нюк; промовляли, м. ін. ген. В. Сікевич і адвокат Я. Арсенич з Вінніпегу; посол Н. А. Григорчук і Т. Боднар з Етелберт; А. Вавринюк, відкриваючи програму звернув увагу на місцеві обставини, що витворили потребу побудувати новий Народний Дім; Н. А. Григорчук „розповів про початки української іміграції до Канади, які труднощі та яку нужду мусіли наші скитальці не раз пережити. . .”; Арсенич сказав: „Наші люде не мали на початках довіря самі до себе. Вони не хотіли вірити, що з Івана буде лікар, або учитель. . . Народні Доми, се центри української культури. Щоби вони стали примірними центрами, треба, щоби вони творили один фронт, треба, щоби вони були сцентралізовані в одну сильну організацію. Релігійні справи не повинно мішати з Народними Домами. Цілею Народного Дому повинно бути те, щоб з него користали всі Українці а не лише одна релігійна секта.” Т. Боднар: „Народний Дім є для людей всякого релігійного переконання. Кооперація, спільна праця є неможливою, де є якесь ворогування. Фармерські справи вимагають кооперації. Велика будучність чекає українських фармерів в рільництві, бо вони є природні рільники і здібні. . .” (Подали М. Гикавий і В. Т. Склепович). Ч. 7

13. 2. „Студентська дебата”: Обширний огляд дебати, що відбулася в Вінніпезі 26. 1. 1929, участь брали І. Гнатишин і О. Івах, репрезентанти студентського кружка „Каменярі” в Саскатуні й П. Крип'якевич і Ф. Черевик з кружка „Прометей” у Вінніпезі; тема дебати була „Рішено, що великі люде стали великими завдяки обставинам.” Ч. 7
20. 2. „Українці пописалися в Келгарі, Алта.” Вістка: „В першій тижні лютого відбувався в готелі Палісер в Келгарі Фестівал пісні та танців Нових Канадійців. Часопис 'Келгарі Албертан' з 8 лю-

того пише з сеї нагоди так: 'Келгарійці мали в четвер небувалу нагоду слухати з одної плятформи програму зложену з різних пісень та музики, яку приносять Нові Канадійці з інших і старших країв... Найзамітнішою точкою програми був український хор, зложений з 30 молодих муштин і женщин, усіх убраних в свої національні костюми...'; подано інші точки програми виконані українцями; диригент хору — Чихінда. Ч. 8

27. 2. „Посол Лучкович за технічним образованием”. Вістка про участь посла Лучковича в дебаті в парламенті в Оттаві 15. 2. 1929; він м. ін. сказав: „Як можемо видавати около 20 міліонів на рік на військові цілі, то не бачу причини, чому не моглиб ми видати два або три міліони доларів річно на технічне образование...” Ч. 9

27. 2. Дім українським інвалідам. Вістка: „Збірка на будову Дому Українських Інвалідів у Львові перепроваджувана Українською Стрілецькою Громадою в Вінніпегу, принесла вже \$2,977.39...”; далі подано, що український бизнесмен у Монтреалі Григорій Мех зложив на цю ціль сто доларів. Ч. 9

27. 2. Українці з вищою формальною освітою. Заклик д-ра Г. Г. Скегара з Чікаго до українців, що покінчили вищі студії в Канаді і ЗДА, щоб прислали дані про свої студії й осяги в науці; ціль цієї акції — видати на цю тему окрему книжку. Ч. 9

6. 3. „Рух проти чужих мов в Саскачевані”. Вістка: „На річній конвенції шкільних тростів в провінції Саскачевану, яка відбулася в Ріджайні, ухвалено 23 лютого резолюцію з домаганням закона, який заборонив би уживання всякої іншої мови крім англійської в школах та на шкільних подвірях;” інша резолюція була: „аби шкільними трос-

тами могли бути тільки ті люде, які докажуть перед виборами, що вони можуть читати та писати по англійськи. . .” Ч. 10

6. 3. Громадське життя в Реджайні, Саск. Довший допис С. Колчука, в якому між іншим з'ясовано різnorodну діяльність Товариства „Просвіта”. Ч. 10
13. 3. „Мої вражіння з подорожі на мінеральну північ Манітоби.” — Стаття Т. К. Павличенка про його подорож до Герб Лейку в північній Манітобі де він, разом з п. Самцем „ходили в різних напрямках сієї інтересної пущі з динамітом, з свердлами, молотами і бігами розриваючи скали. . . Скрізь ми дістали зразки скали з більшим або меншим насиченням мінералу;” далше автор подає назви різних мінералів, що можна найти в цій околиці, закінчуючи статтю так: „Загально можу сказати, що місцевости мінеральної півночі ховають в своїх нетрах необчислені багатства. Ми жиємо в часі, коли ся територія пізнається, як мінеральна скарбниця американського континенту. Сі багатства тепер поквално розбираються хто розуміє що робить. Я зустрічав там Англійців, Німців, Французів, Айришів, Скачменів, — се є гірні інженіри, що працюють в інтересах великих компаній, або проспекторів — люде без освіти, маєтку, але з величезною витревалістю і відвагою, що вишукують найбагатші поклади металів, стекують клейми і потім або продають їх або держать для себе. Українці, які звикли лише до фармерства, чорних робіт або до інтелігентних професій, — загально на таких справах, як майнерські, не розуміються і хіба „хитро-мудро” жартують над справою, котру треба трактувати поважно і охоплювати скоро, бо пропустивши момент коли ми ще могли би заангажуватись до неї як діяльні чинники — потім нам і тут лишиться знайома нам роля з шуфлею і бігою.” Ч. 11

20. 3. Причини роз'єднання українського народу. В передовиці п. н. „Не пора, не пора, не пора...” редакція подає причини поділу українців на рідних землях і в Канаді: „Вороги українського народу в Європі стараються його поділити у всякий можливий спосіб... Але як вороги українського народу стараються поділити Українців в Європі, так і не його приятелі стараються поділити Українців в Канаді... Історія українського народу в Канаді — се історія постійних намагань різних ворогів поділити його, аби в той спосіб його знищити... Перейдіть історію українського народу в Канаді і не знайдете ні одного приміру поважнішого роздору між Українцями, де не булиб причиною якісь чужі люде, або наймити чужих... В історії Українців в Канаді нема ні одного випадку, де Українці поділилисяб на ворожі табори, ізза суто українських справ... Перший роздор зробили московські батюшки, що прийшли між канадійських Українців з пропагандою царославія. Москалі наступили, Українці не давалися. Другий роздор зробили польські ксьондзи Куляві, котрі прийшли між канадійських Українців з пропагандою римо-католицизму. Поляки наступили, Українці не давалися. Третій роздор зробив московський Єпископ Серафим... Четвертий роздор зробили пр е з б и т е р і я н е... П'я т и й роздор зробили французькі біскупи, домагаючись зверхности над греко-католиками з Галичини... Шестий роздор... Рим прислав українцям греко-католикам в Канаді єпископа, але йому самому зв'язав руки і рівночасно своїми декретами фактично скасував греко-католицьку церкву в Канаді, запроваджуючи в ній целібат і даючи першєнство в ній римо-католицьким монахам Бельгіяцям та Ірляндцям... і приневолив Українців організувати свою власну церкву, незалежну ні від Москви ні Риму... Окремо повстав роздор між

Українцями в Канаді на політичнім полі, коли московські большевики запанували над Україною, зробили в Канаді свою агенцію для підтримання їх панування... В нинішню пору ми є свідками свіжого, осьмого роздору, в яким провідну роль відграють газети, видавані за фонди людей, чужих українському народови..."; редакція доходить до висновку, що тільки ті українці залишилися вірними своєму народови, що стали на боротьбу з чужими впливами й оперлись на свої власні сили: „Се ті Українці, що еднаються при українських щиро-національних товариствах, се ті, що об'єдналися при Інститутах, се ті, що зв'язалися в Союз Українців-Самостійників.” Ч. 12

20. 3. Про слово „Юкс”. Запит читача з Етелберт, Ман.: „Що то означає в українській мові слово „Юкс”? Тут є наші українські люде і тутейші Англійці називають їх в такий спосіб... звідки вони взяли таке слово. Недавно ми отряслися від назви „галішен”, а тут знов щось нового.” Редакція відповідає: „Англійці мають звичай скорочувати довгі слова. Японець називається по англійськи правильно Japanese, в скороченню вони кажуть Jar. Фінляндець називається по англійськи правильно Finnlander, в скороченню кажуть Англійці Finn... Назва Українця є також задовга для Англійця... отже вони собі скорочують і замість Ukrainian кажуть Uk, або в числі многим Uks замість Ukrainians. Тому назва „Юкс” для Українців не є ані обидлива, ані вдумана, хоч і не є цілком правильна...” Ч. 12
27. 3. Ухвали Конгресу Українських Націоналістів: Друкуючи відозву ОУН з підписами Миколи Сціборського й секретаря Волод. Мартинця, в якій висвітлено ухвали конгресу, що відбувся в днях 27 січня до 3 лютого 1929 р., редакція подала таку замітку: „Даємо місце повисшій відозві, аби

познакомити наших читачів зі становищем Організації Українських Націоналістів. Се очевидно не значить, що приймаємо відповідальність за висловлені у відозві погляди.” Ч. 13

27. 3. „Новий канадійський єпископ.” Вістка: „Єпископом для українських уніятів в Канаді іменовано о. Володимира Ладику, родом з Дрогобича. Новоіменований єпископ скінчив теологію в 1912 році в Монтреалі, Квібек. По скінченню теології приїхав до Філадельфії до покійного єпископа Сотера Ортинського й одержав від нього свячення. Опісля вернув до Канади і жив спочатку в Вінніпегу, а опісля в Едмонтоні й Мондер в Алберті. Новий єпископ має около 42 роки...” Ч. 13

27. 3. Филип Михайлунів — некролог: Довша згадка про життя й похорон Ф. Михайлунава, що був власник крамниці в Торонті й був активним в громадським житті; до Канади приїхав з Гніздищева в жидачівським повіті. (Подав Т. Гуменюк). Ч. 13

3. 4. Ідеологія організації Союзу Українців Самостійників: У передовиці п. н. „З ким ми йдемо” з'ясовано відношення організації СУС до старокраєвих партій: „... Союз Українців Самостійників в Канаді... не потребує тісно вязатися з ніякою старокраєвою партією чи організацією, і що якраз навпаки, стоячи осторонь від звязків зі старокраєвими партіями, може найуспішніше свою роботу провадити, хоч би лише тому, що може впливати успокоюючо на старокраєві організації, пригадуючи їм, що добро України є важніше від їх вузьких партійних інтересів... ‘Український Голос’ є органом Союзу Українців Самостійників; він стоїть на українським самостійницьким становищі. Послідовно він стоїть о стільки ближе до старокраєвих партій та організацій,

о скільки вони більше стоять на самостійницькій становищі...”; далі подано чому СУС-ови не подорожі з комуністами, гетьманцями, шаповалівцями, за те по дорозі їм „з партіями, які ставлять собі за ціль самостійність України. Такими є різні українські партії та організації, що стоять на українській самостійницькій становищі, хоч деякі з них навіть називають себе соціалістичними...”

Ч. 14

3. 4. Про потребу централізації українських організацій в ЗДА й Канаді: Стаття д-ра В. Сіменовича п.н. „Злучені ми удержимося — розєднані упадемо” про надбудову українських організацій, щоб спільно боротися за „злучену незалежну Україну для українців”; а щоб досягнути свої завдання треба: заложити українське пресове бюро; видавати журнал в англійській мові, як також у французькій, німецькій і італійській мовах; видати „модерну українську історію” в англійській мові; друкувати різні матеріали про українську проблематику в англійських журналах; входити до різних наукових, професійних і бізнесових організацій і клубів і там виступати з доповідями про українські справи; скликати всесвітній український конгрес і т. ін.

Ч. 14

3. 4. Анастасія Засійбіда: Довший некролог про дружину Панька Засійбіди з Вєгrevіd, Алта., що померла 17-го березня, 1929; вона була фундаторкою різних українських установ і одною з перших, що жертвували суму \$1000.00 на Інститут ім. П. Могили в Саскатуні. (Подав Вол-ко — Вол. Купченко — О.В.).

Ч. 14

3. 4. Драма „Воскресення” на сцені в Вінніпегу: „. 30 березня, аматорські сили товариства ‘Боян’ відіграли в салі Собору прекрасну штуку ‘Воскресення’. . . В головніших ролях виступали пані: Ю. Ба-

- чинська і М. Рій; пп. Н. В. Бачинський, Я. Нестеренко, І. Пасічняк, Г. І. Блок, М. Придаток. Здається, що вже не можна краще відограти своїх роль, як вони всі грали, а спеціально пані Бачинська... Режесерував В. Купченко..." (Подав „В. Б.” — Василь Батицький — О. В.). Ч. 14
3. 4. „Українська вистава на університеті в Саскатуні”: Довший допис А. Г. (А. Грещук) про виставу українських ручних робіт у Саскачеванському університеті, що була уряджена секцією Українського Мистецтва при централі Союзу Українок Канади 20-го лютого, 1929 р.; участь взяли: П. Марущак, А. Грещук, А. Рурик, Р. Драган, Д. Янда, О. Никифорок, С. Бубнюк, С. Стечишин і ін. Ч. 14
10. 4. Боротьба в Товаристві „Взаїмна Поміч”: Стаття Йос. Богоноса п.н. „Шило в мішку не сховалося” про боротьбу в Українськiм Запомоговiм Товариствi „Взаїмна Поміч”, що опинилася в суді в Вінніпезі 30 березня, 1929. Ч. 15
10. 4. „Др. Кібзей виїхав до Європи”. Вістка: „29 березня виїхав до Європи д-р А. Т. Кібзей, лікар з Дітройта, Миш. Д-р Кібзей спеціалізується в жіночих недугах і в тій цілі думає побути кілька місяців у Відні на спеціальних курсах. Разом з тим відвідає рідний край.” Ч. 15
17. 4. „Українська церква дістала чартер”. Вістка: „В сенаті Канади перейшов 13 квітня стадію третього читання інкорпораційний акт Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Пару тижнів перед тим той самий акт перейшов в палаті послів. Се значить, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді дістала чартер і стала вповні признаною в Канаді церковною організацією.” Ч. 16
17. 4. „Пос. Бачинський і жіноче питання”. Вістка про дискусію в манітобськiм парламенти 10 квітня в

справі винагороди жінок на рівні з мущинами, що була викликана послом Бачинським, мовляв, „що жінкам бракує ініціативи і тому їм менше платиться. З сего вивязалася дискусія про здібности жінки.” Посол Айвенс дебатував у цій справі з послом Бачинським; слово взяла також посолка Роджерс. Ч. 16

17. 4. Жертвенність канадійських українців: В передовиці п. н. “ ‘Убогі’ канадійські Українці ” сказано, що не убожество є причиною малих пожертв на всякі національні цілі, як для установ у старому краю, так і в Канаді, але факт, що тільки малий процент українців жертвує на народні потреби: „Українців в Канаді нараховують до 350,000 душ, але як перестудіювати лісти канадійських жертводавців на українські цілі то можна винести вражіння, що Українців в Канаді є тисяча, дві а найбільше п'ять тисяч душ. У всіх прочих канадійських Українців українське переконання не йде аж так далеко, щоби досягало до кишені . . .”; за те багато українців витрачають рік-річно мільйони доларів на всякого рода спекуляції, як купування безвартісних лотів, кінські перегони, біржі, купування шерів і т. п. Ч. 16
17. 4. „Релігійне питання у ‘Взаїмній Помочі’ ”: Довша стаття Йос. Богоноса про понадконфесійний характер товариства. Ч. 16
17. 4. „Мої вражіння з Вайта, Толстой, Стюартборн, Гардентон, Арбака і Згода, Ман.”: Довший допис Василя Сенишина з двомісячного перебування в цих околицях, як учителя українських танків; у дописі висвітлено позитиви й негативи громадського життя тамже. Ч. 16
17. 4. „Український стрілецький гурток в Торонто”. Обширний допис про загальні збори „Стрілецького Гуртка” 10-го лютого, 1929 у залі Т-ва „Просвіта”

в Вест-Торонті; збори відкрив Василь Стангрет, що пояснив присутнім цілі й завдання гуртків: „Він сказав, що се не є якась нова партія, не є якась нова організація, якої ціллю є поборювати чи розбивати існуючі вже українські товариства в місті Торонто. Український Стрілецький Гурток в місті Торонто се один із тих Гуртків, які вже існують по цілій Канаді й Америці. У. С. Г. має власне бути об'єднуючим центром всіх Українців націоналістів... Рівнож звертається увагу на абсолютну релігійну терпимість серед членів... Завданням Стрілецького Гуртка є, пам'ятати про українських інвалідів в старім краю і старатися придбати якусь частину матеріальної піддержки для їх удержання, не забувати про збереження стрілецьких могил, збирати і записувати спомини з нашої визвольної війни і т. п...”; зборами проводив Осип Квас а секретарював А. Вавринюк; на старшину гуртка вибрано: „Василь Стангрет — голова, Семен Оробець — місто-голова, А. Вавринюк — писар, Степан Оробець — скарбник, Михайло Кобилянський — господар.” Ч. 16

17. 4. Грошевий дар для Ольги Петлюри: Звіт із збірки на дар, що відбулася заходами Жіночого Т-ва при Українським Православнім Соборі св. Покрови у Вінніпегу підчас жіночої сесії на з'їзді у Вінніпегу; гроші в сумі \$33.45 вислано пані Петлюрі. (Подала Марія Симчич, секретарка зборів). Ч. 16
24. 4. Кліфорд Сифтон: Вістка про смерть сер К. Сифтона 17 квітня, 1929 в Нью Йорку: „Сер Кліфорд уродився в Онтеріо в 1861 р. В 1875 р. прибув зі своїм батьком до Вінніпегу. Тут студіював права і в 1882 р. став адвокатом. Канцелярію адвокатську отворив в Брендоні, Ман., і його політична кар'єра була зв'язана з тим містом... В 1896 році став прем'єром домінії сер Вілфред Лоріє і по-

кликав Сифтона на свого міністра внутрішніх справ... Головна заслуга... що будучи міністром внутрішніх справ, доповодив до заселення степових провінцій через отворення іміграції з середньої Європи. Українців може й до нині не було-б в Канаді, як би не далекосягла іміграційна політика Сифтона... був багатим чоловіком і відомий був як видавець кількох часописів, між якими на першій місці є вінніпегська 'Фрі Прес'".

Ч. 17

24. 4. Загальні збори Української Стрілецької Громади в Едмонтоні: Обширний звіт із зборів гуртка ч. 2, що відбулися 10 лютого, 1929, в залі Українського Народного Дому в присутності „поверх 250 людей”: збори відкрив Богдан Зелений; передсідником був Мих. Пашин, секретарював Іван Шнур; крім урядників У. С. Г. промовляли адвокат Н. Романюк і Петро Лазарович; перший сказав: „...ми повинні радіти, що маємо У. В. О. в краю а тут Стрілецьку Громаду, котрі подібні думки пропагують...”; Л а з а р о в и ч сказав: „...У.В.О. бореться з угодовщиною і пропагує непримиримість до ворога та вказує, що ми не сміємо, опираючись на одного ворога, будувати державу коштом частин наших земель в його користь. Ми мусимо мати державу в наших етнографічних границях... подібні думки проповідують в Канаді організація С.У.С. ... тому він так широко перейнявся працею Військової Організації...”

Ч. 17

24. 4. В справі „Рідної Школи” в Галичині: Довша стаття Лева Ясінчука, делегата „Рідної Школи” про її потреби, а головне про потребу постійної фінансової піддержки, як теж створення централі з філіями в Канаді, які б систематично переводили збірки на потреби „Р. Ш.”

Ч. 17

24. 4. Огляд українського життя в Канаді: Довша віст-

ка про те, що заходами канадійської організації „Ukrainian Survey Committee” під керівництвом С. Г. Йонга буде опублікований матеріал про українців Канади; для цієї цілі опрацьовано запитник на який українці повинні відповідати англійською мовою, бо це „в інтересі всіх Українців... відповісти на сей квестіонар. Многі несвідомі люди критикують Українців — ми віримо, що як би вся правда була відома, то се спинилося б. Взиваємо всіх льояльних українських Канадійців, щоби кооперували в сій роботі.” Надруковано англійською мовою двадцять питань.

Ч. 17

24. 4. Антін Кожушко: Обширний некролог з приводу смерти, 1-го квітня 1929, старшини Української Армії, А. Кожушка, „родився 14-го квітня, 1895 р. в Прилуках, в ...Полтавщині на Україні...”; до Канади приїхав 1927 р. де продовжував свої студії в ділянці агрономії й рівночасно був лектором в університетській лабораторії. Ч. 17
24. 4. Олександр Вархолік. Некролог: „Дня 5 квітня помер... один з українських піонерів-поселенців в Канаді... фармер в Донвел, Саск. Покійний уродився в 1866 р. в селі Угрин, повіту Новий Санч... В 1889 р. приїхав до Злучених Держав і робив в майнах в Шамокін, Па...”; до Канади приїхав в 1897 р. і осів на фермі в Донвел.” Ч. 17
24. 4. „Економічне положення Українців в Канаді” відчит В. Топольницького в залі Укр. Правос. Собору в Вінніпегу 21 квітня, 1929: „Шановний промовець в своїм відчиті порушив дуже важні справи для Українців в Канаді. З його відчиту виходило, що Українці в Канаді стоять досить добре під зглядом культурно-просвітним. За те слабо стоять економічні справи, як кооперативи. Українці повинні взятися до праці над економічними справами, щоби піднести себе матеріально...

по відчиті були досить довгі дискусії на порушені справи. . ." (Подав Василь Батицький). Ч. 17

24. 4. Позов проти преси. Вістка: „Головний обозний Канадійської Січової Організації п. В. Босий вніс до суду Королівської Лави в Вінніпегу позов проти Національної Преси Лтд., в Вінніпегу, домагаючись 50,000 долярів відшкодовання. Позиваючий каже в позові, що він був предметом очернюючого нападу на него в „Канадійськiм Фармері” з 27 березня 1929 р. Заступництво п. Босого в суді взяла на себе адвокатська фірма Гіп, Арсенич і Морчисон. . ." Ч. 17
24. 4. „Українці в Канадійській Виставі.” Стаття: „В Ріджайні у Саскачеван готелі відбулася вистава танків, пісень, ручного мистецтва, різних національностей Канади 20, 21, 22 і 23 березня. . . У ній брали участь Українці з Саскатуну. Українським ручним мистецтвом займалася централь Союзу Українок Канади. Спів приготував п. Я. Бубнюк. В хорах та танках брали участь студенти та студентки Інституту П. Могили та другі мешканці Саскатуну. . .”, (Подав С.С. — С. Стечишин — О.В.). Ч. 17
1. 5. „Політика і неполітика”. Стаття Івана Данильчука — політичні міркування з приводу передвиборчого руху в Саскачевані. Ч. 18
1. 5. Позов проти Українського Товариства „Взаїмна Поміч”. Обширна вістка: „До суду Королівської Лави в Вінніпегу внесено 25 квітня незвичайний позов. . . проти Українського Товариства „Взаїмна Поміч” і урядників тої організації. . . Позов внесений в імені Семена Ковбля, Павла Павлюкевича, Ероніма Левицького і Василя Довганика. . . Запівзаними являються саме Українське Т-во „Взаїмна Поміч” і головні урядники товариства Мир. І. Стечишин, С. В. Савчук, Ос. Боянівський,

Григ. І. Блок, Йосиф Богоніс, Віктор Купченко і Григ. Угринюк..."; далі подано 13 точок, на яких позов оснований. Ч. 18

1. 5. Українські організації у Віндзор, Онт. Допис Марії Скоренької: „... Тов. Укр. Нар. Дім у Віндзор, Онт., існує майже 2½ року та попри того, що... немає своєї домівки поступає вперед. Тов. Укр. Нар. Дім купило площу під власну домівку вартості три тисячі доларів... за старанням Вп. Пані Олександри Шереметової та пані Параскевії Гаврилякової і других отворено жіночу секцію при Тов. У. Н. Д., котра має за задачу разом з тим же Товариством працювати...”; 5-го лютого відбулися організаційні збори секції, яку очолила, як перша голова О. Шереметова. Ч. 18

1. 5. „Чужомовна преса мусить забути старокраєву політику”: Під таким наголовком помістив едмонтонський щоденник *Edmonton Bulletin* інтерв'ю в числі з 13 квітня 1929 з В. Біберовичем: “Коли люде з середньої Європи хочуть, щоби устроїтися в Канаді, то мусять пам'ятати, що вони вже не живуть у відносинах, подібних до тих, які вони лишили. Коли вони не приспособляються до Канади і не зацікавляються її політикою та справами, то занедбують свої власні інтереси...” Ч. 18

1. 5. „Пращальний студентський вечір.” Довший опис прощальної вечірки в честь В. М. Волохатюка (Вала — О.В.) що, будучи питомцем Інституту ім. П. Могили в Вінніпегу, закінчив свої університетські студії; на вечірці промовляли: П. Крип'якевич, В. Свистун, ген. В. Сікевич і ін.; Мир. Стечишин сказав: „...перед молодим чоловіком, який покінчить школи, є дві дороги, одна — дістати посаду і легко жити, друга — кождо вільну хвилину посвячувати для добра свого народу. Він вірить, що молодий абсолювент піде другою дорогою.” Ч. 18

1. 5. „Другий Зїзд Укр. Торговельного Союзу”: Зїзд відбувся 10-го лютого, 1929 в залі Інститута ім. М. Грушевського в Едмонтоні; на зїзді Гр. Михайлишин виголосив доповідь на тему: „Про Організацію Торговлі і значіння її серед укр. народу в Канаді.” (Подав В. Грицюк, секретар). Ч. 18
8. 5. „Полковник Евген Коновалець в Америці”. Вістка: „Дня 26 квітня прибув на „Левайятані” з Європи до Нью Йорку полковник Евген Коновалець, бувший командант Січових Стрільців. Полковник Коновалець думає обїхати більші центри нашої імїграції й обзнайомитися з її життям...” Ч. 19
8. 5. „Королівська згода на чартер церкви.” Вістка: „Член найвисшого суду Канади суддя Даф... підписав 1 травня чартер, інкорпорууючий Українську Греко-Православну Церкву в Канаді... Се є офіційальне признання іstownання такої церкви побіч других подібних церков... Ясне становище української православної церкви у різних питаннях остаточно принесло їй світлу побіду. До сего... причинився в найбільшій мірі адвокат церкви п. Мих. Стечишин з Йорктону, який приготовляв чартер до заїнкорпоровання. Приготований ним начерк чартеру прийняли обі палати парламенту без змін і поправок... законопроект на надання чартеру Українській Греко-Православній Церкві вніс в палаті послів п. М. Лучкович, посол з Веревил.” Ч. 19
15. 5. Потреба розвивати українське життя в Канаді: В передовиці п. н. „Однобокий патріотизм” редакція звертає увагу на однобічний патріотизм деяких українців у Канаді, що зовсім не цікавлять-ся українсько-громадським життям, не дбають про майбутність українців у Канаді, скеровуючи свою увагу тільки на Старий Край: „Вони тільки тілом в Канаді, а духом на Україні... і увесь свій патріотизм документують тим, що від часу до

часу посилають зароблених грошей... на старо-краєві ціли... Вважати, що одинока ціль українського патріота в Канаді є заробляти гроші і посилати їх до Старого Краю, значить: відречися канадійських Українців, нехай вони винародовлюються, нехай загивають... На національні українські ціли треба жертвувати... але гірко милиться той, хто думає, що його жертва вже надолужує за його неробство у повсякденнім громадським життю канадійських Українців. Розумні люде дивляться не тільки на нині, але й на завтра і на місяць, рік, десять і століт наперед... Чи можна вічно надіятися на свіжу іміграцію, яка має доливати в наш організм свіжих соків?... Правдивий український патріот в Канаді, котрий не хоче стати колись чимсь в роді послідного Могіканина, повинен закотити рукави і доказувати свій патріотизм громадською працею між канадійськими Українцями... і їх живучість як найдовше задержати..." Ч. 20

15. 5. „Дещо про повстання меншостевого питання.” Стаття Зенона Пеленського — спонукана дебатом на тему національних меншостей на засіданні Сесії Ради Ліги Націй. Ч. 20
15. 5. „Брак самопошани.” Стаття С. В. Друля про українців, що ломлять закони цього краю й через це часто попадають у суд за різні провини; такі випадки дуже від’ємно відбиваються на українцях взагалі; автор теж звертає увагу на konieczність опанувати англійську мову: „Ми, як канадійські горожане, повинні і мусимо знати державну мову сего краю... Як неприємно вражає, коли людина, що жила в Канаді двацять-пять або трицять літ, не може обійтись без переродника там, де потрібно знати англійську мову... Се не означає, що ми через те мусимо залишити своє рідне... ми повинні вчитися свого якнайбільше,

але рівночасно не занедбувати державної мови... Нехай наша поведінка буде така, щоби ми вважалися за „пожаданих”, а не за „непожаданих”.
Ч. 20

15. 5. „Справа національних меншостей”. На підставі довшої розмови між послом М. Лучковичем і сенатором Р. Дандірандом, канадійським представником у Лізі Націй, подано обширні відомости про справи в зв'язку з цією проблемою. Ч. 20
15. 5. Стефан Дутчишин. Довший некролог: Приїхав до Канади при кінці минулого століття з села Кривче, пов. Борщів, Галичина; фермерував у Ешвил, Ман.; був активний в церковно-громадському житті; помер 22 квітня, 1929. Ч. 20
22. 5. „Петлюрівщина”: В рубриці „Переписка редакції і адміністрації” на запит читача редакція з'ясовує суть „петлюрівщини”, вияснюючи, що Петлюра хоч мирився з Польщею проти Московщини „ідей самостійности України він ніколи не зрікся.” Ч. 21
22. 5. Шевченківський концерт: Обширний допис про концерт у честь Т. Шевченка, що відбувся 24 .3. в залі Українського Народного Дому в Вонда, Саск.; на концерті промовляли о. І. Кусий і Ів. Данильчук. Ч. 21
22. 5. „Свято монтреальських українців”: Обширний допис про життя Української Православної Церкви в Монреалі на чолі з парохом о. В. Слюзарем з приводу візитації Архієпископа Івана Теодоровича 28. 4. 1929. — Подав Т. Торонтенко. (Т. Гуменюк — О.В.). Ч. 21
22. 5. Природні багатства північної Манітоби: Обширна вістка-інтерв'ю з В. Семцем з Де Па, Ман., що оповідав про багатства північної частини провінції, й що вже працюють копальні „Менди Майн,

Флин Флон, котрі видобувають мідь, метал, який високо ціниться у всіх галузях промислу... удалось В. Семцеві разом з іншими членами спілки, яку зумів зорганізувати, набувати значну часть землі, яка заповідає багатий зміст шляхотних металів..." Ч. 21

29. 5. Катерина Раджік. Згадка про смерть дружини Івана Раджіка з Вірден, Ман.; „Катерина походила з села Дудинці, пов. Сянок. Прибула до Шамокин, Па., Злуч. Дер. і там повінчалася з Іваном... довідалися про Канаду від о. Дмитрова, котрий звидів і описував канадійські землі, набрали охоти на фарми і взяли землю в дістрікті Вірден, Ман. Як раз тому 30 літ, як прибули у Канаду..." Ч. 22

29. 5. „Большевицька писанина і їх газети.” Стаття „Г. Ч.” — розглядає зміст комуністичного часопису в українській мові п. н. „Фармерське Життя”; автор доказує, що зміст часопису зовсім не відповідає назві, бо замість матеріялу, що відповідав би званню там переважають пропагандивні статті в користь комунізму. Ч. 22—25

29. 5. „Хто не з нами, той проти нас.” Передовиця на тему становища Союзу Українців Самостійників до інших груп, організацій та їхніх ідеологій. Ч. 22

29. 5. О. Івах: Довша стаття „М. Г-юка” про О. Іваха з приводу закінчення філософічних студій на Саскачеванському університеті, з дипломом Б. А.; згадано, м. ін., що він був питомцем Інституту ім. П. Могили в Саскатуні, активним у студентським житті й редактором журналу „Каменярі”. Ч. 22

29. 5. „Ірчан відїхав на Радянську Україну.” Вістка: „Комуністичний український письменник М. Ірчан відїхав 21 квітня з Вінніпеґу на Радянську Укра-

їну. День перед тим відбулося в Робітничім Домі прощання відїзджаючого. Ірчан в своїй прощальній промові сказав, що життя в Канаді дало йому дуже багато матеріялу до писання, але писати тут він не міг, бо канадійське правительство мало бачне око на него і його роботу. 'Я не міг показуватися публично так багато, як можна було від мене очидати, бо я був під пильним наглядом поліції', виявив Ірчан." Ч. 22

29. 5. „Уривки споминів подорожі до Рідного Краю”. Репортаж Савелі Стечишин з такими піднаголовками: „На селі”; „В місті”; „В коморах Довбуша”; „Учительська оселя”; „Український Інститут для дівчат в Перемишлі”; „Пластові Товариства”. Ч. 22—23

5. 6. „Іспит Саскачеванських Українців.” Редакційна стаття про надходячі провінціяльні вибори в Саскачевані; до цієї пори саскачеванські українці не вибрали ані одного посла до сойму, тоді коли манітобські українці постійно там зарепрезентовані (одного разу в соймі засідали чотири послі-українці); албертійські українці також вже мали своїх послів у соймі, а тепер мають посла (Лучковича) в домініяльнім парляменті; помимо того, що назагал саскачеванські українці національно-свідомі й жертвенні, коли взяти до уваги кількість українських організацій в провінції, вони ще не виявили зрілости в політичнім житті; це є причина, чому „з поодинокими Українцями саскачеванське правительство може числитись..., але тяжко представити собі, як можуть вони числитись з Українцями, як з політичною силою;” на думку редакції в Саскачевані є стільки українців, що вони могли б „зовсім певно вибрати кілька своїх людей послами до сойму, як би до того в розумний спосіб взялися;” редакція радить українцям увійти до політичних партій і

ставити своїх кандидатів від зорганізованих партій; невдачі українських кандидатів у минулому були тому, що вони кандидували як „незалежні”; редакція спиняється над округом Канора, в якому кандидує д-р Цимбалістий й критикує, що до цієї пори „Український Голос” не одержав жодних дописів ані статей для поміщення в часописі на його користь: „А нас не стати на те, аби посилати спеціальних людей на звідини, що думають, що говорять, що роблять і що плянують робити поодинокі кандидати, коли се в їх власнім інтересі дати як найширшому загалови про се знати... Саскачеванські Українці повинні мати в своїм соймі бодай 4-5 своїх представників. Тоді саскачеванські Українці далиб доказ що вони є дійсна сила, з якою потрібно числитися...”

Ч. 23

5. 6. „Посол Лучкович сказав найлучшу промову.” Довша вістка про виступ Лучковича в парляменті в Оттаві 28 травня підчас дебати над бюджетом департаменту імiграції: „Часопис ‘Ситізен’, що виходить в Оттаві, назвав промову посла Лучковича найлучшою промовою того дня: ‘Він є молодий Українець, покінчивший університет і очевидно інтелектуально випосажений... Він подав свій погляд на питання взагалі, але говорив з горячим обуренням проти чинників, які, як він каже, провадять кампанію проти імiграції з Середньої Європи... Загально говорячи, українсько-канадійський посол став по стороні свого і сусідних народів. Він аргументував, що вони льояльні, дбалі та шануючі закони; що вони такі самі інтелігентні, як хто другий і так само корисні в будованню краю. Він спротивився фразі „непожадані краї”, бо се робить вражіння, що люде які приходять з тих країв, є спутані расовою низшістю. Його розвязка на расову асиміляцію є

тільки лишити її в спокою... Палата очевидно вважала се за дуже компетентну промову, коли судити по щедрих оплесках, які посипалися з обох сторін. Д-р Меніон зараз встав, щоби зложити свою гратуляцію'..."; посол Вард з Давфіну висловився так: „Я дуже погоджуюся з філософією достойного посла з Вегревил і хочу погратулювати йому за знамениту промову, яку він щойно виголосив. Ні один посол підчас цілої дебати не стояв твердше обома ногами на землі і не обговорював справи основнійше, чим він.”

Ч. 23

5. 6. „Статті з „Українського Голосу” передруковують.” Вістка: „...ріжні українські часописи в Старім Краю, як рівнож в Злучених Державах і навіть в Бразилії дуже часто передруковують статті з ‘Українського Голосу’... Се наглядний доказ, що ‘Український Голос’ має повагу в світі, що до його голосу розумні люде вважають за потрібне прислухуватися і з його думками числитися. Оттак буковинський націоналістичний тижневик ‘Рідний Край’ з 12 травня передруковує редакційну статтю... п.з. ‘Неправда — не політика’; Ся стаття була поміщена в 13 числі ‘Українського Голосу’”.

Ч. 23

5. 6. „Українське Богослуження на радіо.” Вістка: „В неділю 2 червня відспівав хор Українського Православного Собору з Вінніпегу враз з парохом, митрофорним протоєреєм С. В. Савчуком, цілу Службу Божу на радіо... Хор під проводом п. В. Свистуна співав знаменито і викликав величезне, можна сказати потрясаюче, вражіння. Вибивалися головно жіночі голоси, а між ними голос солістки п-ні Боянівської... Зараз по богослуженню прийшли до Вінніпегу телефоном з Роза, Ман., і телеграфом з Саскатуну, гратуляції для хору за гарний спів...”

Ч. 23

12. 6. „Полковник Коновалець в Вінніпегу”. Вістка: „До Вінніпегу загостив на кілька днів полковник Євген Коновалець, колишній командант Українських Січових Стрільців на Україні. Полк. Коновалець приїхав до Злучених Держав і Канади, щоби познакомитися з тутешніми організаціями Українців і навязати з ними ближші звязки. Через пару тижнів перебував в Злучених Державах, а тепер приїхав до Канади...” Ч. 24
12. 6. „Вибори дали силу консерватистам в Саскачевані.” Обширна вістка: „Вибори послів до провінціального сойму в провінції Саскачеван... 6 червня дали поважну силу консерватистам... вибрано 26 лібералів, 25 консерватистів, 6 незалежних і 4 прогресистів ... ні одна партія не має більшості і через те є питання, яке буде правительство Саскачевану після сих виборів... Майже в кождім окрузі, де живуть Українці, вибрано ліберальних послів. В окрузі Канора, де кандидувало два Українці, вибрано послом ліберального кандидата Моркіна. Д-р Цимбалістий був щодо числа голосів другим кандидатом, а піддержуваний комуністами Білоус, був на стільки на споді, що втратив навіть свій виборчий депозит...” Ч. 24
12. 6. Промова посла М. Лучковича: Повний текст промови (в українському перекладі), що була виголошена в парляменті 28 травня, 1929 в обороні імігрантів із Середньої Європи. (Див. чис. 23 з 5. 6.). Ч. 24—25
12. 6. „Куди діваються українські сили.” Стаття Ю. Волишиновського на тему виховання українського покоління. Ч. 24
12. 6. Н. Білаш. Довша стаття про Н. Білаша з приводу закінчення студій в Манітобському університеті з дипломом Б.А.; подано, м. ін. таке про нього:

Родився в селі Зелена, скалатського повіту в Галичині; до Канади приїхав 1907 р., два роки працював у фермера в околиці Вірден, Ман.; свій власний гомстед заняв 1909 р. в околиці Свіфт Кирент, Саск.; 1913 р. вступив до учительського семінаря в Брендоні, де закінчив дев'ять клас; далші студії побирав у Брендонській Колегії, Ст. Джанс Гай Скул у Вінніпезі й у Нормальній Школі в Давфіні, хоч в міжчасі учителював; був діяльний в учительських і студентських організаціях, як також багато працював серед народу в околицях де учителював; був головою Товариства Українських Учителів Канади й організатором студентського кружка в Давфіні. Ч. 24

12. 6. „По виборах в Саскачевані.” Передовиця — аналіза виборів у провінції, що відбулись 6 червня. Ч. 24
12. 6. „Виховання молодіжи.” Довша стаття Петра Василюшина на тему виховання. Ч. 24
12. 6. „Українець і Канадієць.” Стаття Маргарети С. МекДаналд з МекЛавд, Алта., написана з приводу фестивалу „Нових Канадійців”, де вона мала можливість познайомитися з народним мистецтвом українців, що дуже зблизило її до них; вона закликає українців задержати все це народне багатство; вона закінчує статтю так: „Коли Українець танцює, — він має багато до показання нашій країні. Коли співає, — ми ще не маємо його гармонії. Коли ткає, — ми ще не маємо його штуки. Коли вишиває, — ми витягаємо руки в захваті за всіма тими красками, що є його. Коли він усміхнеться до нас, — ми усміхаємося до него, бо ми його любимо... І ми просимо його, аби не забував красоти свого старого краю у сім новім краю.” Ч. 24
12. 6. З громадського життя в Торонті: „Дня 25 травня до Народного Дому в Торонто приїхав хор

з Монреалу і дав несподівано гарний концерт... В неділю 26 травня жіноча секція при Народному Домі святкувала перший раз в Торонто День Матері...” (Подав Ю. Кунікевич). Ч. 24

12. 6. Відчити В. Свистуна в Торонті: Обширний допис Т. Торонтенка (Т. Гуменюка — О.В.) про виступи В. Свистуна 13—15 травня в Українським Народнім Домі. Ч. 24
12. 6. „Українська фінансова спілка.” Вістка: „Заходами деяких Українців в Вінніпегу покликано до життя українське фінансове підприємство під назвою „Комершіял Інвестмент Компани Лимітед”, яке одержало урядовий чартер дня 25 травня 1929 року...”; до заряду увійшли: Н. Данильченко, президент, К. Продан, заступник президента, Ів. Рудачек, секретар; генер. В. Сікевич і проф. І. Боберський члени провірної комісії; „Ціль сього підприємства є дати змогу нашим людям наміщувати свої ошадности в великі світові промислові й торговельні компанії. Діяльність спілки підлягає під нагляд уряду.” Ч. 24
12. 6. „Д-р Мандрика розкриває свої пляни”: Вістка про збори в Українським Народнім Домі в Вінніпегу з виступом д-ра М. І. Мандрики, в часі якого він з’ясував свої пляни на політичному, культурному й просвітному полі. Ч. 24
19. 6. „Околиця Піс Рівер (Нампа, Алта.)” Довший допис Ст. Тимчишина про цю околицю з її природними багатствами й населенням. Ч. 25
19. 6. „Що я бачив в Саскатуні.” Допис Й. Ясенчука про його побут у Саскатуні, головно в Інституті ім. П. Могили: „...Інститут се справді не оцінений скарб української культури, начеб дуже живий багатий вулий пчіл, повний з медом і життям доброго для пасічника року... яка богата

бібліотека, старинні книжки збірники зі старого краю і всі, що виходять в Канаді українською мовою...”; про о. В. Кудрика, що перебував у Інституті згадує так: „...се людина невичерпної енергії, здається, хотівби всім своїм знанням з кожним поділитися. ‘Ось ще сесе а тут ще тото.’ ‘А тут стара книжка, що пише про наші справи ще перед 300 роками старою церковщиною.’ ‘А се моя приватна збірка книжок.’ Аж дивно і жаль, що ми Українці не годні використати такого чоловіка, який запхався в маленьку кімнатку. Тут шафа з бібліотекою, тут ліжко, крісло, навіть столика до писання нема відповідного, а все о. Кудрик повний вдоволення, повний життя і цілком не интересується собою а все ‘Україна, Українці, праця’ і т. д.” Ч. 25

26. 6. “Делегат ‘Рідної Школи’ в Канаді.” Вістка: „Давно заповіданий приїзд ... Льва Ясінчука, вже здійснився... 20 червня п. Ясінчук явився в Вінніпегу”; збори репрезентантів місцевих товариств для нарад над зорганізованням допомоги для „Рідної Школи” відбулися 23 червня в залі читальні Просвіти: „Сі збори були рівночасно і зборами Товариства Український Червоний Хрест. Збори ухвалили видати з фондів, що остали з розпорядимости Червоного Хреста, \$1,500 на ‘Рідну Школу’, \$500 на інвалідів у Львові і \$500 на допомогу політичним в'язням... 28 червня, мають відбутися наради над дальшою акцією допомоги для ‘Рідної Школи’, а у міжчасі п. Ясінчук виїжджає до Саскатуну і Едмонтону.” Ч. 26
26. 6. „Полк. Коновалець відїхав назад.” Вістка: „Звідавши Саскатун і Едмонтон, полковник Євген Коновалець відбув ще пару конференцій з Українцями в Вінніпегу і в п'ятницю 21 червня вечер відїхав до Торонто та Дітройт... Полк. Коновалець зробив в Канаді дуже добре вражіння на

всіх, з ким стрічався, і тому можна сподіватися, що його поїздка не була даремною." Ч. 26

26. 6. „Українські діти до української Школи”: Стаття Мих. Кумка про використання літніх місяців на науку рідної мови в українських школах: „Коли українські родичі і даліше будуть відноситися байдуже до справи навчання своїх дітей рідної мови і до української Рідної Школи взагалі, — то се нам в Канаді не ворожить довгого життя... Вже й тепер українська молодь говорить здебільша англійською мовою навіть тоді, коли нема потреби... А не знає вона української мови тому, бо... родичі не подбали про те, щоби її навчити... Так починаймож від сего, на перший погляд малого діла, — від української шкільної читанки, сшитка і олівця.” Ч. 26

26. 6. Число українських професіоналістів у Канаді. На запит читача „скільки є українських докторів, норсів, дентистів і адвокатів в Канаді?” редакція відповідає: „...На скільки наші інформації сягають, то в Канаді є тепер не менше чим 14 докторів медицини, 2 хіропрактики, около 10 норс, 6 дентистів і 12 адвокатів;” на запит скільки є всіх українських учителів і учительок в Канаді? редакція відповідає: „На скільки нам відомо, то число українських учителів, які є заняті учительованням в теперішню пору, є около 300;” на запит щодо числа священників подано: „Греко-католицьких священників (Українців) в Канаді є всіх 42, з них 29 світських, прочі монахи. Греко-православних священників є 21. Протестантських проповідників, про яких знаємо, є в Канаді 9.”

Ч. 26

26. 6. Громадська праця в Форт Вілліам, Онт. Допис С. Пуляка про діяльність Тов. „Просвіта” в зимовім сезоні; признання всім, що трудилися у Товаристві, а спеціально свящ. П. Білонові, що „про-

тягом цілого сезону учив безплатно співу”; далі ще автор критично висловлюється про тих, що негативно настроєні супроти Товариства; вони не тільки, що самі нічого не роблять, а ще деструктивно впливають на інших. Ч. 26

26. 6. „Занепад і відродження.” Допис Стефана Шмigelського про громадську діяльність у Вайті, Ман.; ця місцевість колись вела перед у національній свідомості громадян і громадській праці; з різних причин робота в громаді підупала, а тепер знову відживає завдяки таким одиницям як: О. Лукіяничук, В. Сенишин, Д. Угринюк і свящ. Є. Грицина; „О. Грицині належить ся щира подяка за так щирю його працю, бо за його старань багато дечого відновлено. . . Також є дещо і нового, бо за старанням о. Грицини зорганізовано Кружок Молодіжи, на чім лежить будучність українського народу. Також ми дуже вдячні О. Грицині за поучаючі відчити, котрі (він) виголосив в нашім Народнім Домі.” Ч. 26
26. 6. „Великий скарб українців.” Допис свящ. С. Гребенюка з Брендону, Ман., про музикальність українського народу; заохота плекати цей природний дар у молодих; можна багато зробити в зорганізований спосіб, як приклад автор подає гурток дітей з Рідної Школи в Брендоні, Ман., де зформовано мандолінову оркестру з великим успіхом. Ч. 26
26. 6. „Богато Українців учаться музики”. Вістка про студентів музики, що здали іспити перед злученою комісією Королівської Академії та Королівської Колегії Музики в Лондоні; подано такі прізвища: Мирося Купченко, Евген Угринюк, Любка Губіцька, Стефан Касіянчук, Богдан Губіцький, Леонара Гавірко, Анна Мицак, Наталія Будник, Михайло Батенчук, Іван Муруховський, Іван Кучмій, Гонора Губіцька. Ч. 26

3. 7. „Українці в Канаді, — Українським Інвалідам.” Звідомлення Головної Управи У.С.Г.: „Від 1. листопада 1928, до 31. березня 1929, перевела Українська Стрілецька Громада в Канаді кампанію за збіркою на будову дому для Українських Інвалідів... На сю ціль вплинули по нинішний день \$4,018.59, а з сеї квоти вислано дня 24 квітня с.р. 3,000 долярів (три тисячі долярів) Т-ву Опіки над Українськими Інвалідами у Львові, через Скандинавсько-Американську Лінію. В збірці взяли участь всі свідомі Українці, та всі українські культурно-освітні організації в Канаді, котрих доля нашої батьківщини дорога і сим дали доказ зрозуміння народнього обовязку...”, (Долучено світлину з посвідки за вислані гроші). Ч. 27
3. 7. Василь М. Волохатюк: Стаття під н. „Перший продукт Укр. Інст. П. Могили в Вінніпегу” про В. М. Волохатюка (Вала — О. В.) з приводу закінчення студій в Манітобському університеті й одержання диплом Б.А.: „...Василь родився 11-го липня 1911 року. До школи почав ходити в п'ять років. В школі був дуже пильним і коли мав лише одинайцять літ, вже був перепущений з 6-го до 8-го степеня котрий перейшов з відзначенням...”; до вищої школи учащав у Етелберт, Ман., четвертий рік вищої школи й другий рік університету брав у Саскатуні будши питомцем Інституту ім. П. Могили; останні два роки університету закінчив у Вінніпегу; „Перебуваючи в Інституті, він був одним з активних членів, беручи участь у дебатах, відчитях, як також в музичних виступах...” Ч. 27
3. 7. „Закордонні уряди.” Передовиця в якій проаналізовано різні „екзильні уряди” (свої й чужі); редакція прийшла до висновку: „Удержування уряду за кордоном для демонстрації може мати своє значіння, але демонстрація не може прова-

дитися безконечно. Коли демонстрація переходить в систему, тоді вона перестає бути демонстрацією, а стає нісенітницею.” Ч. 27—28

10. 7. Член Канадійського Копального і Металюргічного Інституту: „Рада езекутиви Канадійського Інституту для Копалень і Металюргії в Монтреалі на своїм засіданню 7 червня 1929 р. прийняла в члени сього-ж інституту п. В. Семця. Ся інституція має на меті розвивати природні мінеральні скарби Домінії. П. В. Самець є одинокий з поміж Українців Канади, який є членом того товариства...” Ч. 28
10. 7. Іван Петрович Зварич: Стаття про Івана Зварича з приводу закінчення студій в Албертійському університеті й одержання диплому B.Sc.; він син Петра Зварича, родився 2 грудня 1904; учащав до публічної й вищої школи в Вегревіл у рр. 1910—1921; учительський курс закінчив 1922 р. у Кемровз, Алта.; по кількалітній учительській праці продовжував студії в Едмонтоні; перебуваючи в Інституті ім. М. Грушевського, брав активну участь у студентсько-громадським житті; був головою Студентського Кружка в 1929 р. Ч. 28
10. 7. З'їзд Канадійської Національної Жіночої Ради в Саскатуні: Обширне звітлення про з'їзд К.Н.Ж.Р. при кінці м. травня, 1929 р.; з цієї нагоди Шкільна Рада влаштувала вечерок у вищій школі Саскатуна, запрошуючи Інститут П. Могили зайнятися концертною програмою: „Се був справді український вечір. Концертів точки були всі українські; були се переважно хори, оркестра та українські танки укладу балетмайстра Авраменка. По концерті студентки з Інституту були покликані подавати чай делегаткам... всі студентки... були одягнені в українські народні строї, які своєю красою додавали вечерові чима-

ло примани. Всі столи були застелені вишиваними українськими чаєвими обрусами, частина яких походить з Українського Народного Мистецтва у Львові. Сцена була обвішена українськими народними килимами. Деякі делегатки вперше познайомились на сьому вечері з українством і з Українцями... Найбільше дивувало їх се, що ся українська молодь, яка виступала в концертovій програмі, належить до студентства і так прекрасно говорить по англійськи..." Ч. 28

10. 7. Відзначено 60-ліття матірнього Товариства „Просвіта” в Реджайні, Саск. Обширний допис про ювілейне свято, що відбулося заходами кількох місцевих організацій в Реджайні, Саск., 10 березня, 1929 р. (Подали: Василь Веселовський, голова комітету, Катерина Пукіш, секретарка). Ч. 28
17. 7. „Смерть Евгена Чикаленка”. Вістка: „В шпитали в Празі умер 21 червня ... славний український патріот і меценат українського газетярства, штуки і науки Евген Чикаленко. Покійний був в своїм часі найвидніший чоловік між Українцями, коли видавав одинокий на цілу Велику Україну щоденник „Рада” в Києві. . . Він був одним з фундаторів Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові і Українського Академічного Дому...” Ч. 29
17. 7. „Канадiйський Українець — доктором прав.” Вістка: „Перший Українець, що дістав в Америці титул доктора прав, є уроженець Вінніпегу і бувший учитель в різних школах в Манітобі та Саскачевані, п. Іван Яців. . . Докторат прав дістав він за написання студії про становище України в Советськiм Союзі на підставі совітської конституції, а дав йому докторат університет стейту Мішіген в Дітройт, Міш., де п. Яців послідного року студював. Батьки п. Яцева походять з Небилова, пов. Калуш, і належать до перших україн-

ських поселенців, що прибули до Канади. Сам він уродився в Вінніпегу... У висших школах удержувався власними силами, заробляючи головним чином, що від часу до часу йшов учителювати. На канадських університетах він здобував по черзі степені Б.А. ... М.А. ... і ЛЛ.Б. ...” Ч. 29

17. 7. „Учительська конвенція була убога.” Вістка. „Убога... була сегорічна конвенція Товариства Українських Учителів Канади, яка в днях 11 і 12 липня відбувалася в Вінніпегу. На конвенцію приїхало тільки маленьке число учителів... виголошено лише два відчити, один виголосив п. М. Кумка, другий п-на А. Чорнейко. Учасники конвенції застановлялися над тим, чи в виду такого слабого заінтересовання конвенціями українських учителів, взагалі не краще розв'язати учительську організацію. Перемогла думка, щоби ще удержувати організацію і послідовно вибрано на надходячий рік уряд Товариства Українських Учителів Канади в такому складі: голова М. Вавриків, заст. гол. А. М. Гуменний, п-на А. Чорнейко секретарка і І. Н. Сторожук, заст. секретар.” Ч. 29
17. 7. Лев Ясінчук у Саскатуні. Допис: „В неділю 30 червня 1929 в Домі Просвіта при українській греко-католицькій церкві в Саскатуні відбулося мітинг-віче, на якому промовляв делегат Рідної Школи п. Лев Ясінчук. Шановний бесідник в одно-годинній промові дав ясний погляд на культурно-просвітний стан життя Українців під польською займанщиною... Віче було скликане для всіх Українців без огляду на різниці релігійні і партійні... Зборами проводив п. С. Котельмах...”; на Рідну Школу присутні зложили суму \$82.80. (Подали Ст. Возняк і О. Мельник, секретарі зборів). Ч. 29
17. 7. „Українська традиція і виховання української молоді.” Стаття Ю. Волошиновського: Щоб вихова-

ти молоде покоління на національно-свідомих треба, щоб воно знало нашу минувшину: „Навіть тут в Канаді не мали б ми чого жаяхатися, що наша молодь пропаде, колиб ми перед нею представили нашу традицію такою, якою вона в дійсності є. А се вже нам не повинно бути тяжко, бо маємо до помочі літературу таких знаменитих і впливових письменників, як Андрій Чайковський, Кащенко і інші... Не повинно бути учителя, який би не доцінював вартости історичних повістей Чайковського і Кащенка. А коли ми всі в цілости зрозуміємо тих письменників, тоді напевно полюбимо свій нарід як слід і будучність нашої молоді буде запевнина...” Ч. 29

17. 7. Ізидор Горецький. Стаття Н. В. Гавінчука п. н. „Знова більше сили” з приводу того, що І. Горецький закінчив студії в Албертійськiм університеті одержавши ступінь М.А., подано м. ін.: „До Канади приїхав ще малим хлопцем в 1905 році і з родичами осівся в Манітобі. Публичну школу покінчив на фармах, вищу школу до 10-го грейд у Вінніпегу в Бурсі Адама Коцка... в 1926 здав іспит і одержав на манітобськiм університеті степень ‘Б.А.’... Учителював в Іст Селкірк, Сарто і інших місцях в Манітобі. Послiдних три роки п. Горецький є принципалом висшiй школи в Смокі Лейк (Алберта)...” Ч. 29
17. 7. „Концерт в пам’ять Івана Франка”. Довший допис про концерт 9-го червня, 1929 заходом Українського Народного Дому в Торонті; хор був під проводом Юрія Гассана; Мих. Гужда „виголосив з великим запалом вступне слово”; реферат прочитав Дм. Николяк; Кухта відіграв роль козака в картині „Козак-Невмирака”; кінцеве слово виголосив Тео. Гуменюк. Ч. 29
17. 7. Робітниче Запомогове Товариство (Р.З.Т.): Допис про „спеціальні збори” Р.З.Т. в Українськiм

Робітничім Домі в Вінніпегу; подано фінансовий звіт Товариства за мм. квітень, травень і червень, 1929 р.; дописувач аналізує видатки Т-ва й критикує господарку Товариства. Ч. 29

24. 7. В справі „Рідної Школи” в Галичині: Довша стаття Лева Ясінчука — „слово до української іміграції в Злучених Державах і Канаді” в справі Рідної Школи. Ч. 30
24. 7. „Арештують Українців на Кубі”. Вістка: „У Гавані, столиці Куби, арештували 18 Українців. Поліція з доручення міністра війни острова Куби напала на українське товариство, де перевела трус і забрала документи... Відомо, що на острові Кубі, головно в столиці Гавані, є понад 500 галицьких Українців, які там томляться в крайній нужді вже 7 літ. Вони поїхали туди з намови агентів, що відтам дістануться до Злучених Держав. Але їхні надії не здійснились.” Ч. 30
24. 7. Михайло Зюбрак, B. Sc. Ph. Довша стаття О. Бендаса з приводу того, що М. Зюбрак „перший з Українців Канади досягнув ступень Bachelor of Science in Pharmacy”; подано дальше такі дані: „Тов. Зюбрак провів свої діточі літа в Манітобі, в околиці Овкборн, де рівнож одержав свою початкову науку... 1914 р... переходить до Брендону, де вступає до учительського семінаря... 1919 року окінчує учительський курс...”; по кількालітнім учительюванні: „Його мрії здійснюються, коли він записується (1925 р.) на факультет фармацевтики при саскачеванськм університеті в Саскатуні. Жиючи в Інституті ім. П. Могили тов. Зюбрак ...бере активну участь в справах студ. кружка ‘Каменярі’... Через два роки під ряд вибрано його головою ‘Каменярів’. Коли 1927 року заснувалася Централь Українського Студентства Канади, його вибрано першим голо-

вою тієї організації... Він працював майже у всіх українських організаціях, які тепер згуртовані в С.У.С., посвячуючи спеціально багато часу та енергії на зорганізування та скріплення його дійсної 'alma mater' — Інституту ім. П. Могили." Ч. 30

24. 7. „Заклик до участі в виставовій конкуренції”. Стаття Марії Гуменюк з Торонто, щоб українки взяли участь у Канадійській Національній Виставі в Торонті (23. 8. до 7. 9. 1929), висилаючи ручні роботи до „Українського Кутка” виставки. Ч. 30
24. 7. „Українці усунулися з берегом в воду”. Вістка: „Трое Українців найшли смерть в ріці в Гема-рука, Алта. . . Вісім осіб стояло на березі. . . коли беріг несподівано усунувся. Пять осіб вспіло утечи, а Микола Запорожан, його жінка і 18-літня кузинка Анна Запорожан зсунулися в воду і утонули. Незвичайно висока вода в ріці підмила беріг. Ріка в тім місці була 20 стіп глибока.” Ч. 30
24. 7. Висвячення єпископа Василя Ладики. Довший репортаж з Едмонтону за підписом „присутний”: „Вчера (14. 7. 1929 — О.В.) відбулася в тутешній римо-католицькій катедрі хиротонія уніятського єпископа Василя Ладики, який має заступити місце бувшого єпископа Микити Будки. . . Хиротонії довершили єпископи Богачевський і Такач і архієпископ О’Лірі. Хоч посвячення відбулося при Службі Божій співаній в церковно-словянській мові, то саме місце посвячення, участь латинських єпископів (числом вісім), участь членів ордену Лицара Колюмба. . . надавали цілому святові занадто латинського характеру. В самій Службі Божій брало участь двох українських католицьких священиків, а се о. Олексів й о. Дрогомирецький, а крім сего кілька других асисту-

вали як диякони: О. Григорійчук був 'местер оф церемони'... Людей було поверх три тисячі... Найцікавішою подією цілого свята було відчитання о. Олексівим в латинській мові папської булі, в якій римська столиця назначувала о. Ладику на місце уступившого еп. Будки..." Ч. 30

24. 7. Масове віче буковинських українців. Вістка: „Заходами комітету Буковинців в Торонто відбулося 16 червня 1929... в салі Народного Дому Масове Віче в справі оборони майна канадійських Українців в Румунії...”; предсідником віча був Василь Григоряк; промовляв Тео. Гуменюк, як також „прочитав резолюцію, яку на внесення пані Василини Спільчук одно-голосно прийнято.” (Подав Н. Сакалюк, секр.). Ч. 30
31. 7. „Чи жінки є 'особи'?” Вістка: „Судівнича комісія королівської ради, найвисший суд британської імперії, вислухала остаточно відклик п'ятох жінок з Алберти проти рішення найвисшого суду Канади, що жінки не є 'особи'. Точніше говорячи сей відклик має вирішити переважне конституційне питання, чи жінки в Канаді можуть засідати в сенаті. Конституція Канади, Акт Британської Північної Америки, говорить про се не дуже ясно; вона каже, що сенаторами можуть бути назначувані такі то а такі 'особи' і тепер ціле питання є в тім, чи жінок можна розуміти під 'особами', чи ні. Питання було віддане під розвагу найвисшого суду Канади і сей суд рішив, що в хвилю, коли укладалася конституція Канади під словом 'особи' не розумілося жінок... П'ять визначних албертійських жінок подали відклик проти такого рішення. Тепер найбільші правники Великої Британії розважають над сим. Вони вислухали докази 'за' і 'проти', але рішитися не могли і 26 липня оповістили, що резервують відповідь на пізніше.” Ч. 31

31. 7. „Поляк про Канадійських Українців”. Вістка: „... інспектор польського еміграційного уряду у Варшаві, інженір Михайло Гейштор, висловив у Варшаві свої замітки про еміграцію з Польщі. Він каже, що тепер з Польщі емігрує до 60 тисяч осіб. До Канади Полякам не радить їхати, бо там їм приходится дуже важко працювати і жити. І каже: Заробіток нового польського імігранта в Канаді завжди багато нижчий, ніж інших народностей, навіть ніж Українців з Галичини, котрі там творять неначе окрему вищу верству, завдяки своїм організаціям і чисто українським осередкам.” Ч. 31
31. 7. „Правильник на области Канади, задля успішного, організованого ведення допомоги ‘Рідній Школі’ на західно-українських землях.” Правильник у шістьох розділах з тридцять трьома точками за підписом Лева Ясінчука. Ч. 31
7. 8. Іван Слюзар. Вістка: „В неділю 28 липня помер в Едмонтоні, Алта., ... один із видніших Українців в Канаді, Іван Слюзар. Покійний був за молодих літ радикалом і любимцем д-ра К. Трильовського; приїхавши до Америки, пробував видавати часопис під значучим іменем ‘Хлопський Параграф’. Опісля перенісся до Канади, навчився друкарського ремесла, став до роботи при ‘Канадійським Русині’ (нині ‘Українці’) і від того часу вже був постійно звязаний з католицькою церквою та католицькими організаціями. Кілька послідних літ працював в англійській друкарні в Едмонтоні.” Ч. 32
7. 8. „Автомобілем по воді з Вінніпегу до озера.” Вістка про винахід місцевого учителя Стефана Кравчика: „Їзда автомобілем по воді — се власний помисл сего учителя... Пан Кравчик з двома товаришами всів у свій автомобіль на понтонах в

суботу по полудни і до вечера доплив до Селкірк. На другий день поплив дальше рікою і ввечер дістався до Вінніпег Біч. . .” Ч. 32

7. 8. „Досвід народу не повинен пропадати. Діонізій, Річинський і дальша робота Українців.” Стаття прот. В. Кудрика з приводу того, що 21 квітня, 1924 „в православному Соборі в Володимрі, на Волині, відлучено від Церкви лікаря Арсена Річинського.” Ч. 32
7. 8. Діяльність Українського Народного Дому в Торонті. Обширна стаття про різноманітну працю цієї інституції в Торонті, в таких ділянках: вистави, концерти; жіноча секція; віча; бібліотека й т. п. Ч. 32
7. 8. З'їзд українських склепарів північної Манітоби: Звіт зі з'їзду, що відбувся 4 липня, 1929 р. в Давфіні, Ман.; адвокат А. Вавринюк, голова Народного Дому в приміщеннях якого відбувався з'їзд, привітав учасників; у дальшому слові він сказав, що доби українського відродження можна поділити на три частини: „Перша доба — се доба літературного відродження. Друга доба десь від 1900 року — се доба професіоналістів. А третя доба, доба теперішнього часу, се доба торгівлі. Котрі одиниці були більше образовані тай меткіші, ті мали більший успіх”; предсідником з'їзду був П. Ковтун, секретарем Д. П. Демчук. Ч. 32
7. 8. „З організаційного життя Української Стрілецької Громади.” Обширний допис про діяльність У.С.Г., а головню, що зорганізовано два нових відділи; один у Реджайні 5 травня, другий в Саскатуні 13 травня; дальше подано: „Коли додати, що на протязі першої половини біжучого року 94 нових членів прийнято Головною Управою У.С. Г. у Вінніпегу, то можемо сміло твердити, що Укр. Стр. Громада зростає, та мати надію, що

за деякий час не буде ані одного українського стрільця в Канаді, який би не став членом нашої організації (Подала Головна Управа У.С.Г.). Ч. 32

14. 8. „Евген Чикаленко.” Довша стаття „Осмомисл”-а про цього мецената українського друкованого слова й культури взагалі. Ч. 33
14. 8. „Поворот Ясінчука до краю.” Вістка: „Делягат старокраєвої Рідної Школи Лев Ясінчук, котрий цілий рік в Америці працював серед тутешних Українців для найважнійшої української установи на Західній Україні, відїхав вже домів. Дня 24 липня виїхав він з Нью Йорку кораблем Мавретанія.” Ч. 33
14. 8. Громадське життя в Твей, Саск. Довший допис про різні ділянки життя в цій околиці. Ч. 33
21. 8. „Сенаторка О. Кисілевська в Вінніпегу.” Довша вістка про приїзд О. Кисілевської до Вінніпегу 17 серпня, 1929: „До Канади приїхала приватно, без ніяких спеціальних припоручень, урядових чи громадських, однакж її визначне суспільне становище все таки робить її приїзд до Канади подією великого значіння для канадійських Українців. Пані Кисілевська бажає ближе заїзнатися з Канадою, яку її рідний син кілька літ тому обїбрав собі за домівку, бажає лучше пізнати канадійських Українців... і при нагоді бажає подати канадійським Українцям деякі інформації про життя Українців під Польщею...”; дальше подано про прийняття, що відбулося в її честь в залі Читальні Просвіти 18-го серпня заходами жіночих організацій міста Вінніпегу. Ч. 34
21. 8. „Лікар — Українець приїхав до Канади на фарму.” Вістка: „Між недавними імїгрантами, що приїхали з Європи до Канади, аби поселитися на фармах, був і один доктор медицини, Українець

по народности, д-р Б. Біликовський. До Канади приїхав як британський підданий, бо після революції на Україні спинився в Англії і там дістав диплом доктора на університеті в Едінбургу. Тепер приїхав до Канади, аби взяти ферму в околиці Едмонтону.” Ч. 34

21. 7. „Самостійність.” Передовиця на тему самостійності в усіх ланках життя: „Канадійські Українці повинні вірити в себе, вірити в свої сили і в свою будучність. Для сеї віри є підстав без міри. Хто знав канадійських Українців трийцять літ тому і порівнає їх з тим, що вони представляють собою в нинішню пору, той не може бути оптимістом. Але поле до поправи ще є і се поле дуже широке. Вірячи в себе, в свої здібности і в свої сили, Українці в Канаді повинні й поступати відповідно до того...”, далі згадано конкретно ділянки життя, на які українці повинні звернути увагу; треба витворити новий тип українця, що „вірить в себе і в свій нарід і відкидає мрії про опертя на чужі сили...” Ч. 34
21. 8. Рільництво, як фах: Довша стаття Петра Васишина про поступ українців у Канаді в досягненні освіти в різних її галузях, однак дивне явище, що так мало цікавляться рільничими школами й освітою в ділянці рільництва: „...майже три-четвертих Українців займаються фермерством, однак до рільничої школи дуже мало хто своїх дітей посилає. Богато фермерів думає, що фермері є найнища кляса, а фермерство найтяжа робота... В дійсности в старім краю про рільників думали, як низшу клясу, але на се була причина...”; далі подає, як приклад Данію, де рільництво стоїть дуже високо; закінчує заохотою: „Українці в Канаді повинні своїх здібних дітей, що люблять фермерство, заохочувати до рільничої школи... У фар-

мерстві так само можна пописуватися, як і в іншому занятті. Герман Трел, фермер з околиці Піс Ривер вславився своїми здібностями в плеканні збіжжя... Однак без школи трудно досягнути успіх. Тому від тепер нашим кличем повинно бути: Українці, посилайте своїх дітей до школи, але не забувайте рільничих шкіл!" Ч. 34

21. 8. „Самостійність”. Передовиця про потребу плекання „духа самостійности” серед українців у Канаді й острягтися з почуття нижчости: „Ми в Канаді живемо ще в тих щасливих відносинах, коли людину все таки судиться ще більше після вартості її праці, чим після того, якої вона партії, віри, народности. Оттут є для Українців нагода розвиватися, удосконалюватися... Канадійські Українці повинні вірити в себе, вірити в свої сили і в свою будучність... Вірячи в себе... Українці в Канаді повинні й поступати відповідно до того. Чому мають Українці в Канаді держатися тільки ферми та найпростіших робіт в лісі та під землею? Треба братися і до професій. Треба братися до торгівлі. Треба братися до промислу. Дарма хвалитися, що нас в Канаді 300,000, 400,000, або й 500,000 душ. Ми радше покажимо, що ми значимо, скільки в нас майна, скільки в нас економічної та культурної сили... Українцям в Канаді треба плекати в себе духа самостійности. Треба стремити до того, щоби нікому чужому не служити, на нікого не оглядатися, на нікого не чекати, а робити своє, те що вважаємо за добре і правильне. Таких людей потребує Канада а ще більше потребує таких людей український народ по тамтій боці океану...” Ч. 34
21. 8. „Сіпіярський представник з Тернополя в Вінніпегу”. Вістка: „П. А. Мавер, представник Сіпіярської Корабельної Компанії в Тернополі прибув

на днях до Канади в цілі запізнання з умовами кольонізації в сім краю, а особливо щоби переконатися наочно, як урядилося і як поводитьсь тим переселенцям, що виїхали до Канади, через тернопільське Сіпярське Бюро за останніх кілька років...” Ч. 34

21. 8. З відділу оголошень: Василь Король оголошує пів секції землі на продаж: „...сім миль від міста Саскатуну, в дуже добрім положенню, земля першої кляси. 240 акрів зорано, решта гарний грубий ліс... Чотири кімнатна хата, стайня на десять штук худоби. Ціна 30 долярів акір, \$2,600 готівки, решта за половину збору з 6½ проц.” Ч. 34
28. 8. „Молоді українські музиканти”. Вістка про вислід іспитів, що студенти музики здавали перед екзамінаційною радою Королівської Академії та Королівської Колегії Музики в Лондоні; серед відзначених, що одержали медалі були Іван Кучмій і Богдан Губіцький. Ч. 35
28. 8. „Дві комуністичні партії в Торонто”. Вістка про розкол між українськими комуністами в Торонті на тлі сходин, що мали відбутися „для вшановання пам'яті Сакка і Ванцетті, котрих страчено 22 серпня в Бостоні...” Ч. 35
28. 8. „Український Інститут ім. Мих. Грушевського в Едмонтоні, Алта.” Обширна стаття П. І. Лазаровича — історія Інститута із світлинами з такими розділами: „1. Початки і розвій. 2. Злука з Інститутом ім. Т. Шевченка. 3. Закупно власного будинку. 4. Тяжкі часи. 5. На дорозі до красшої будучности. 6. Співділання і консолідація. 7. Що робить Інститут.” Ідея заложити Інститут у Едмонтоні повстала на з'їзді Інституту ім. П. Могили в Саскатуні в 1917 р. На тому з'їзді були два деле-

гати з Алберти, тодішні учителі А. Т. Кібзей і Іван Рурик: „Ті делегати, зрозумівши велике значіння таких інституцій, перенялися гадкою заснувати подібний Інститут в Алберті. Від гадки скоро перейшло до діла. Ще тої зими (1917-18) засновано в Едмонтоні студентський кружок ім. А. Коцка, цілею якого було спонукати наш загаль в Алберті до засновання... інституції на взірць Інституту ім. П. Могили в Саскатуні. Між ініціаторами і основателями згаданого кружка знаходимо пп. А. Т. Кібзея, І. Кіріяка, С. Б. Микитюка, В. Сікору і І. Гринчишина... На весні 1918 року 10-го березня відбулися в Едмонтоні перші збори свідоміших одиниць, на котрих формально покликано до життя організацію під назвою Інститут ім. Мих. Грушевського, філія Інституту ім. П. Могили в Саскатуні. Вибрано тимчасовий заряд до котрого увійшли: пп. Д. Фербей, голова, А. Т. Кібзей і І. Гринчишин, заст. гол. І. Клибановський, секретар І. Кіріяк, заст. секр. і І. Гринчишин, касієр”.

Ч. 35

28. 8. „Спільний знаменник”. Передовиця на тему єдності; помімо різниць серед українців у Канаді є один спільний знаменник для їхнього об'єднання: „Є лише один рід єдності для канадійських Українців, самозрозумілий рід єдності, а се єдність для боротьби за своє існування, єдність для вдержування і розвивання життя Українців...” Ч. 35
28. 8. „Боротьба з темнотою”. Довша стаття В. А. Овсяненка на тему освіти й виховання; багато природно здібних одиниць не проявили себе в житті, бо ніхто не звернув на них уваги й не скерував на дорогу науки й знання: „Коли ми хочемо, щоби наші мрії сповнились, і ми причинились до будовання сеї великої країни, то ми в першій мірі мусимо звернути свою увагу на шкільниц-

тво і виховання. Треба побороти темноту, витворити новий тип канадійського Українця з новими бажаними прикметами, і тоді ми не пропадемо тут, а історія запише нас як людей, котрі багато причинились до збудовання сеї великої та багатой канадійської держави”. Ч. 35

28. 8. Діяльність Українського Народного Дому в Віндзор, Онт. Обширний допис Мих. Чаборика про діяльність товариства, а спеціально аматорського гуртка: „...сього року при Тов-ві Укр. Нар. Дому відіграно слідуючі представлення: ‘Батькова казка’, ‘Украдене щастя’, ‘Дай серцю волю, заведе в неволю’, ‘Як ковбаса та чарка’, ‘Які хорі, такі докторі’, ‘Чорт не жінка’, ‘Бондарівна’, і ‘Ясні зорі’. В головних ролях майже в усіх представленнях виступали слідуючі особи: Кат. Стецій, П. Гаврилюк, М. Цебінь, А. Квасніцька, С. Турчин, А. Шереметова, М. Тофан, М. Скоренька, К. Притула, А. Турчин, О. Лисий, В. Зубрицький, В. Гриньків; В. Кузьма, О. Сеньчук, М. Гавриляк, М. Скоренький, Е. Чаборик, І. Лихий, М. Чаборик, П. Чубей, В. Бодюл, В. Петрів, М. Цебінь... за старанням Тов. Укр. Нар. Дому в осени 1928 р. відбулася школа Укр. Національних Танків балет-майстра В. Авраменка, в чому взяло участь 50 учеників та дали 3 виступи...”; далі автор висловлює надію, що скоро товариство приступить до будови своєї власної домівки бо „у своїй хаті своя правда і сила і воля”. Ч. 35
28. 8. „Звіт з діяльності української делегації на конгресі Міжнародного Жіночого Союзу в Берліні”. Обширний звіт з конгресу, що відбувся в днях 12—25 червня; в склад української делегації входили: Мілена Рудницька, Ірина Макух-Павликовська, Олена Шепарович, Ольга Федак і Ольга Островська; „Дня 18 червня виголосила пані Руд-

ницька промову на великих публичних зборах в салі німецького парламенту, на яких промовляли парламентаристи різних країв. Пані Рудницька говорила про умови праці жіноцтва поневоленої нації та про завдання парламентарної заступниці такої нації. Вона зясувала, що для політичної діячки недержавної нації боротьба за права жінки є рівнозначною з обороною національних прав”.

Ч. 35

4. 9. Спостереження М. Мандрики: Редакційна стаття про лист М. Мандрики, писаний до знайомого в ЗДА, але з невідомих причин, надрукований в Українських Робітничих Вістях з 27-го серпня; редакція аналізує деякі частини листа, головнo щодо поширення ідеї „шаповалівщини” в Канаді.

Ч. 36

4. 9. „Кілько в Канаді є Українців?” На запит читача, редакція відповідає: „В Канаді є 300,000 до 350,000 Українців, однакoж більшість з них навіть не знають якої вони народности, і звичайно себе Українцями не називають”.

Ч. 36

4. 9. „Успіх” міняйлів”. Обширний допис „бувшого члена Просвіти в Вестфорті Г. Б.” про розкол у товаристві в Вест Форт Вілліамі; причина непорозумінь у Товаристві це ідеологічні розходження посіяні серед членства ново-прибулими в Канаді, що проповідують ідеї Шаповала з Праги. „Відзиваюся до всіх щирих Українців в Канаді, щоб Ви застановились над тим, коли хтось новий приходить до Вас і починає говорити Вам про якусь инакшу Україну. Ми всі, як один повинні таким сказати: Геть, від нас, бо ми знаємо і будуємо тільки одну, соборну, самостійну Україну, ні від кого незалежну і ні ким не звязану.”

Ч. 36

4. 9. З громадського життя в Спрінг Крік, Алта. Допис Петра Татарчука: „Наша околиця Спрінг Крік

находиться дванайцять миль на північ від Бергевил. Околицю заселяють майже самі Українці з Галичини і Буковини. Люде діляться на церковні громади. Є греко-католики, царо-православні і українсько-православні... Є й такі, що в ніщо не вірять. В нас є також і читальня. Збудували її три роки буде на весну. В початках її існування робота в ній робилася дуже тупо. Звичайно в заряд входили такі люде, що вірять в неділиму комуністичну Росію...", далі подано, що із зміною заряду праця в товаристві покращала, подаючи дещо з діяльності товариства. Ч. 36

4. 9. Збори Елеваторної Спілки. Вістка: „Загальні річні збори шеровців Української Елеваторної Спілки відбулися в Йорктоні, Саск., дня 30 серпня... Предсідателем Спілки на дальше остає п. Я. В. Арсенич... Дотеперішній управитель Спілки п. В. Свистун зрезигнував з причини, що його позиція ректора Інститута П. Могили й голови СУС-а забирають йому занадто багато часу". Ч. 36
4. 9. „Медвідь зів дитину в Манітобі". Вістка: „Зголоднілий медвідь напав в п'ятницю 30 серпня на хату Фреда Грегорійчука, фермера в Ловленд, Ман... В хаті було тоді тільки трое малих дітей, а їх родичі в поли. Медвідь виломив двері від хати, вхопив наймолодшу дитину, три-річну дівчинку, і поніс з собою в ліс... по кількох годинах найшли останки дитини в густих корчах, яких 150 кроків від хати..."; два дні пізніше поліція вбила медведя, що важив коло 400 фунтів. Ч. 36
4. 9. В справі віри. Редакція відповідає читачеві: „Український Голос', як світський, а не церковний часопис, не займається вирішуванням таких питань, як: котра віра є краща і правдивіша. Питання про правильність віри лишаємо для совісти наших чи-

тачів і їх церковних учителів. Що нас більше обходить, то те, як робота різних церков відбивається на українському народі, чи вона підносить його, чи убиває. В сій справі наш погляд є що не можна всіх церков класти на рівні, бо одні з них відграють ролю додатню, другі відемну. Додатню роботу для українського народу можуть провадити тільки ті церкви, що не підчиняють його чужому проводови... Релігійна робота між чужими народами завсігди була, є і мабуть завсігди буде в першій мірі політичною роботою, обчисленою на те, аби запанувати над другим народом, — насамперед запанувати над його душею, а відтак і над його тілом. Ніякої церкви з чужим проводом і поширюваної чужими засобами між Українцями ми не пропонуємо піддержувати". Ч. 36

4. 9. Подяка за дар на „Фонд Делегаток”. Лист-подяка від Союзу Українок у Галичині, за підписом голови Мілени Рудницької і секретарки О. Паліїв за грошовий дар, що був висланий централею Союзу Українок Канади: жертви зложені на цей фонд допоміг українським делегаткам взяти участь у конгресі Міжнародного Жіночого Союзу в Берліні. Ч. 36
4. 9. „Сенаторка Олена Кисілевська”. Обширна стаття професора Марії Омільченко з Праги про життя й діяльність Олени Кисілевської. Ч. 36
11. 9. Семен Ядловський. Вістка про смерть Семена Ядловського, добре відомий серед українців у ЗДА й в Канаді, як секретар Українського Народного Союзу; помер нагло підчас візиту в свого брата „в Мукачеві на Закарпатській Україні. Йому було якраз 50 літ. До Америки приїхав в 1898 р. і майже увесь свій час в Америці перебував на службі Українського Народного Союзу, в котрім

був урядником від 1902 р. Відзначався незвичайно здоровим розумом і великою розвагою... Ядловський був та скала, на якій був побудований Український Народний Союз". Ч. 37

11. 9. „Ліберали відійшли від керми Саскачевану”. Вістка: „Ліберали нарешті відійшли від керми провінції Саскачевану. ...6 вересня прем'єр Гардінер вручив губернаторови Нюлендсови резигнацію свого кабінету і з тим закінчилося 24-літнє панування ліберальної партії в Саскачевані. Нове правління створить консервативний провідник д-р Ендерсон з консерватистів, прогресистів і незалежних послів — і тому нове правління не буде називатися консервативним, а кооперативним”. Ч. 37
11. 9. „Український Інститут ім. П. Могили в Вінніпегу, Ман.” Довша стаття із світливою учительів і питомців про діяльність Інститута за два роки існування філії. (Подав В. Свистун, ректор). Ч. 37
11. 9. „З Давфіну до Вінніпегу автобусом”. Вістка: „Томас Кларк з Давфіну дістав від провінційного правління Манітоби право на утримання автобусів між Давфіном і Вінніпегом. Він вже й купив один автобус, що зможе вмістити 21 пасажирів з їх багажами; сей автобус буде робити щодня 212 миль дороги в приблизно сімох годинах”. Ч. 37
11. 9. „Недобрі самостійники”. Стаття-сатира Іллі Киріака. Ч. 37—38
11. 9. „Большевики” в Канаді. На запит читача: „Чому Українці в Канаді пристають до большевизму? Чого вони хочуть тут в Канаді? Чому не їдуть до Москви, коли думають, що там рай?” редакція відповідає: „Розумні і шануючі себе Українці в Ка-

наді не пристають до большевиків. Большевики не є ніщо іншого, як нова москвофільська партія... Новітні москвофіли, большевики, — се сумний примір людей, збитих з дороги..." Ч. 37

11. 9. Громадська праця в Українських Народних Домах: Два обширні дописи; один про діяльність Укр. Нар. Дому ім. С. Петлюри в Вонді, Саск., другий про Товариство ім. Т. Шевченка в Єлов Крік, Саск., за підписом М. В. Габори. Ч. 37
11. 9. Міжнародний Жіночий Конгрес: Довша стаття Мілени Рудницької про конгрес, що відбувся в Берліні, 12—23 червня. Ч. 37
18. 9. „Національне хотіння”: Стаття Т. Шевчука базована на творі Дм. Донцова „Націоналізм”, якого автор називає „епохальним твором в нашій літературі, котрий найбільше мусить причинитися до збудовання українського „я”.” Ч. 38
18. 9. „Справа ‘Взаїмної Помочі’ поладнана компромісово”. Обширна вістка про судовий процес. „Взаїмної Помочі” що закінчився 12 вересня в суді Королівської Лави в Вінніпегу; позов проти заряду „Взаїмної Помочі” внесли чотири члени — бувші урядники Товариства: Ковбель, Павлюкевич, Левицький і Довганюк; подано точки компромісової згоди обох сторін, як також подано історичний процес розвитку товариства й недоліки у цьому, що стало причиною до судового процесу. Ч. 38
18. 9. „З Народного Дому в Торонто”. Довша стаття про діяльність Товариства за м. серпень. Ч. 38
18. 9. „Сенаторка Кисілевська в Монтреалі”. Довший допис про побут Олени Кисілевської в Монтреалі в днях 11—14 серпня, 1929 р. Ч. 38

18. 9. „Памятні Дні” в Ванкувері, Б. К. Обширний допис П. Ширецького про відчит В. Свистуна в Ванкувері 21-го липня; були на ньому присутні й також промовляли: Ю. Стечишин, П. Лазарович, І. Кіріяк, І. Василюшин й Г. Романчич. Ч. 38
18. 9. „Відчити” й Калгарі, Алта. Допис про виступ В. Свистуна в Українськiм Католицькiм Народнiм Домі дня 24-го липня; виступ М. Мандрики тамже 13-го серпня. Ч. 38
25. 9. „Доля Українського учителя в Рідній Школі”. Довша стаття Мих. Кумки про жалюгідний стан Рідних Шкіл у Канаді, а ще більше жалюгідне становище учителів цих шкіл: „Гірка є доля сих учителів. За ведення науки в Рідній Школі одержують многі з них 25—50 доларів місячної платні. Українські Рідні Школи містяться звичайно при церквах, Народних Домах і Читальнях. Кожда з сих організацій веде у себе Рідну Школу на свій лад, без ніякого определеного одного пляну. Кожда з них старається сама про учителя до ведення науки в школі, кожда з окрема рішає про його кваліфікації, кожда на свій лад назначує платню учителя. Є такі громади, що самі платять учителям з каси товариства... а є також багато таких громад, які не платять учителям готівкою з каси товариства, лише учитель мусить собі колектувати від дітей, які учащають на науку до Рідної Школи. Діти платять звичайно по 50 центів місячно за науку. Що учитель збере від дітей, се його, а що пропаде, то се також його втрата... Учителя до Рідної Школи (товариство) старається дістати за найнижшу ціну, а вимагає від него праці не тільки в школі, але також в товаристві зі старшими. Від учителя вимагають, аби був добрим організатором... добрим колектором... щоби умів грати на однім-двох музичних інструментах,

щоби міг вчити і вести оркестру; щоби міг бути дірігентом і вести хор в товаристві; бувають случаї, що від учителя вимагають аби сповняв також функції сторожа, літом замітав і чистив, а зимою ще й палив в ogrівачі... Учителі, що вчуть при парохіяльних Рідних Школах, часто мусять сповняти також функції дяка, вести церковний хор, служити при парастасах, шлюбх, хрестинах, похоронах, а також замітати і порядкувати в церкві. Неімовірно!?? — На жаль правдиве..."; в кінцевих висновках автор твердить, що Рідні Школи ледви животіють а шкільні лавки світять пустою; величезна більшість українських дітей виростає без знання української мови; єдиний рятунок, щоб українське громадянство нарешті зрозуміло завдання Рідної Школи в Канаді й всебічно піддержало її. Ч. 39

25. 9. „Як руйнували найстаршу церкву на Холмщині. Доповідь Посла Володимира Кохана” — передрук з „Нового Часу”. Ч. 39
2. 10. Осип Косовий: Вістка про смерть О. Косового в Нью Йорку „відомий колись в Канаді, як редактор консервативної газетки ‘Слово’, відтак управитель ‘Народної Волі’ в Злучених Державах, а також редактор пресбітеріяньського ‘Союзу’.” Ч. 40
2. 10. „Українська розмова через океан.” Вістка: „Дня 18 вересня в 10 годині рано говорили зі собою телефоном: К. Лисюк у Нью Йорку та А. Крига, український винахідник у Берліні. Предметом розмови була справа продажі винаходу Криги для бездротного телеграфу американському урядови..”, була це перша українська розмова телефоном через океан. Ч. 40
2. 10. Прощальна вечерея в честь Ю. і С. Стечишинів. Вістка: „...15 вересня в великій салі Інституту П.

Могили в Саскатуні відбулася святочна вечера в честь уступаючого довголітнього ректора Інституту п. Ю. Стечишина... Промовляли від дирекції пп. Янда і В. Свистун, від студентів п. Чепіль, від саскатунського громадянства п. І. Рурик, від Інститута ім. Грушевського п. П. Лазарович..." Ч. 40

2. 10. Михайло Зюбрак новий ректор Інституту П. Могили в Саскатуні. Комунікат дирекції Інституту, в якому, м. ін., повідомлено про призначення М. Зюбрака ректором. Ч. 40
2. 10. „Український фермерський зїзд в Давфіні”. Вістка: „В п'ятницю 27 вересня відбувся в Давфіні перший український фермерський зїзд в тій околиці. На зїзд прибуло около 250 учасників з усеї околиці. Зїзд отворив голова Українського Народного Дому п. А. Вавринюк... Секретарем був п. Д. П. Демчук... На зїзді мали реферати: посол Григорчук, агроном К. С. Продан і Т. Боднар, представник пшеничного пулу В. Польовий і адвокат А. Вавринюк. Ухвалено резолюції з подякою за допомогу фермерам від департаментів рільництва провінціонального та домініяльного, з просьбою, щоби памфлети про рільництво друкувати також в українській мові...” Ч. 40
2. 10. „Дальше обмеження іміграції з Європи.” Вістка: „Число фермерських робітників, яких корабельним компаніям буде дозволено привезти до Канади із середньої Європи, буде в слідуючій році зменшене о дальший 25 процент... Минувшого року наплив імігрантів з середньої Європи (з т. зв. несподіваних країн) обмежено до третини того, скільки приїхало їх в попередній році. Тепер і се число зменшено о четвертину”. Ч. 40
2. 10. „Україна понад все.” Текст вірша П. В. Ч. присвячений О. Кисілевській. Вірш був відчитаний

під час гостини в честь сенаторки в Товаристві „Просвіта” в Форт Вілліам, Онт. Ч. 40

2. 10. Судова розправа між двома фракціями товариства „Взаїмна Поміч”. В передовиці п. н. „Дорога лекція” редакція подає підсумки з процесу, що відбувся за який товариство має заплатити кошта в сумі тисяча двісті доларів; з цього процесу українці повинні дещо навчитися, а саме, щоб не легковажити справами статутів організацій; занедбання справи статута, що мав одобрити державний секретар, була причина процесу; даліше, брак доброї волі серед членів, бо можна було поладити справу шляхом загальних зборів і обминути суд і судові кошти. Ч. 40
2. 10. В справі українських політичних в’язнів. Комунікат Комітету Оборони Українських Політичних В’язнів у Вінніпегу із закликом за грошовими жертвами, щоб допомогти в’язням; подано також до відома, що 21-го вересня, 1929 „вислано до старого краю телеграфічно на оборону Політичних Вязнів суму \$600.00... яка то посилка разом з попередніми посилками творить суму: \$2,050.00”. Ч. 40
2. 10. „Звіт зі зїзду Українських Товариств Східної Канади, який відбувся в днях 31 серпня, 1 і 2 вересня, 1929, в Українському Народному Домі в Торонто.” Ч. 40
2. 10. „Текст вироку в справі „Взаїмної Помочі”. В суді Королівської Лави, дня 23 вересня 1929”. Подано повний текст в українському перекладі. Ч. 40
2. 10. „Світає День”. Рецензія О. І. (О. Іваха) на нову збірку поезій Івана Данильчука; подаючи аналіз поодиноких поезій в збірці рецензент закінчує такими заввагами: „Сю збірку ми приймаємо як

дебют молодого поета, що зріс і виховався на канадській землі. У передмові збірки згадано, що степи Канади очікують канадського степового Сендбурга. Чомже самому авторові не спробувати стати українським Сендбургом на степах Канади?"

Ч. 40

9. 10. Процес часопису „УРВісти”. Вістка: „...3 жовтня відбувалося в суді королівської лави в Вінніперу перед лавою присяглих розправа Стефана Васкана з Едмонтону проти часопису „Українські Робітничі Вісти” за очернення... Причиною процесу був допис надрукований в „УРВістях” ще 24 березня 1928 р. В дописі були закиди проти Васкана, які порушували його репутацію... Лава присяглих... рішила однодушно, що „УРВісти” обов’язані заплатити Васканові 1,700 доларів і судові кошти... Васкана заступали в суді адвокати Гіп і Арсенич, „УРВісти” боронили адвокати МекМорей... і Лямонт”.

Ч. 41

9. 10. „За роботу між Українцями”. Вістка: „За роботу між Українцями в Канаді не перестає платити римо-католицьке Товариство Поширення Католицької Церкви. В часописі ‘Кетолик Реджістер’ з 3 жовтня поміщені подяки за допомогу від згаданого товариства. Одну подяку підписав єпископ Василь В. Ладика з Едмонтону, другу підписав о. Н. Крижановський з Мондер, Алта...”

Ч. 41

9. 10. Різні ділянки громадського життя. Дописи про льокальну діяльність появилися з таких околиць: Про працю в Українськiм Народнiм Домi в Сван Плейн, Саск.; виступ В. Свистуна в Тарнополь, Саск.; вiзита Олени Кисiлевської в Ванкувер, Б. К.; вистава українських вишивок i тканин у Форт Вiлліам, Онт.; з діяльності Української Стрiлецької Громади ч. 1 в Торонто, Онт.

Ч. 41

9. 10. Анна Драган: вістка про її смерть 20-го вересня 1929 в Вінніпегу в віці 53 роки; похорон відбувся в Плезант Гом, Ман., під проводом о. С. В. Савчука; надгробні промови виголосили д-р Гунтер і о. Дрогомирецький. Ч. 41
16. 10. „Питання про ‘Взаїмну Поміч’.” Мир. Стечишин відповідає на низку питань від заінтересованих в справах „Взаїмної Помочі”, найбільше в зв’язку з процесом. Ч. 42
16. 10. „Др. Кібзей вернув до Стейтів”. Вістка: „...др. Кібзей, провівши час на студіях по великих шпиталях в Лондоні, Берліні, Відні, Львові та Києві, повернув на днях назад до міста свого давнього осідку, Детройт, і на дальше продовжує свою в Саскатуні 27-го серпня. Ч. 42
16. 10. „Пані Кисілевська в Саскатуні.” Довший допис Анастазії Рурик про гостину Олени Кисілевської в Саскатуні 27-го серпня. Ч. 42
23. 10. „Урядово стверджено, що жінки є люде.” Вістка: „Канадійські жінки є люде так само, як їх брати, батьки та чоловіки. Ствердив се вже понад всякий сумнів найвисший суд британської імперії — судівнича комісія королівської ради в Лондоні... 18 жовтня зі спеціальною церемонією... лорд Сенкі, вважав за відповідне прочитати рішення комісії перед повним судом. Нехай світ знає і пам’ятає, що канадійські жінки є люде”. Ч. 43
23. 10. „Організація українців східної Канади і співпраця з заходом”. Зміст доповіді Тео. Гуменюка, що була виголошена на з’їзді в Торонті, 1-го вересня, 1929. Ч. 43—45
23. 10. „Звіт з першого фермерського зїзду в Давфін, Ман.” Повний звіт із з’їзду, що відбувся 27-го вересня. (Подав Д. П. Демчук, секр.). Ч. 43

23. 10. Бібліотека в Парижі: Повідомлення, що 26 травня, 1929 р. відкрито в Парижі Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри; заклик до українців Канади, щоб висилати грошові пожертви, різні видання й книжки; в імені Ради Бібліотеки підписані: ген. В. Сікевич і свящ. П. Білон. Ч. 43
30. 10. Новий часопис „The New Canadian”. Вістка про появу нового часопису п. н. „The New Canadian” друкованого в фірмі National Press Limited, „якої президентом є Джордж І. Курдидик”; цим виданням зацікавився „Financial Post” з Торонто й щоденник „Free Press” з Вінніпегу, подаючи зміст часопису й запит „хто є властителі?” цього часопису. Ч. 44
30. 10. „Свято 1-го Листопада.” Стаття про листопадові роковини; заходом Української Стрілецької Громади роковини будуть відзначені 3-го листопада спільно з іншими організаціями в різних місцевостях Канади: „В той день всі українські жовніри, що сповнили свій обов’язок, всі ті, що боролися з крісом в руках на фронті, будуть наділені воєнною пропам’ятною відзнакою...” (Подав В. Д. член У. С. Громади). Ч. 44
30. 10. „Свято Західної України”. Передовиця: „Свято Першого Листопада не є загально-українським святом. Се свято тільки одного закутка України... а саме Західної України, тай то не цілої. А все-ж таки є се свято великого значіння для Українців. Се свято воскресення до української державности одної з найважніших і найдовше поневолених частей України...” Ч. 44
30. 10. „Тим, що впали за Рідний Край.” Стаття А. Берика. Ч. 44
6. 11. „Премієр Мекензі Кінг на заході.” Вістка: „Премієр Мекензі Кінг, хоч і є послом з Західної

Канади (з Принс Алберт), то на Заході Канади є рідким гостем. Тому його кожду гостину в Західній Канаді приходитьсь витати, як незвичайну подію... В вечір 31 жовтня він прибув до Вінніпегу, де перебув два дні і сказав важну політичну промову про питання тарифи... 2 листопада прем'єр говорив вже в Саскатуні... (3 листопада) відіхав прем'єр до свого округу в Принс Алберт..." Ч. 45

6. 11. Юрко Сиротюк — посмертна вістка: „Юрко Сиротюк, добре відомий український діяч і один з піонерів української іміграції в Канаді, послідними часами лектор — агроном в Алберті, згинув несподівано 26 жовтня в автомобілевім випадку коло Радвей, Алта... Похорон... відбувся в Едмонтоні 30 жовтня..." Ч. 45
6. 11. „Величаве Листопадове Свято в Вінніпегу.” Обширна вістка про „Листопадове Свято” у Вінніпегу, що відбулося спільними силами всіх українських організацій, крім Інститута Просвіти; відбулося воно в театрі „Плейгавз” 3-го листопада й складалося з двох частин; перша частина була присвячена бувшим стрільцям й роздачі „пропаметних воєнних відзнак всім тим стрільцям, що брали участь у боротьбі за волю України”; церемонію роздач перепровадив генерал В. Сікевич, а В. Коссар „виголосив обширну промову про листопадові події і їх значіння!” ввечері того самого дня відбулася концертна часть свята; в концерті взяли участь: „хор Українського Народного Дому (під проводом Е. Турули), хор товариства православних українців „Боян” (під проводом М. Пасічняка), хор ім. Ю. Федьковича (під проводом К. Андрусишина), і хор Рідної Школи ім. М. Шашкевича (під проводом В. Мороза) ... Треба було дивуватися, що Українці в Вінніпегу мають таке багатство співацьких сил. Крім

виступів хорів на програму концерту складалися музичні та вокальні продукції... вправи стрільців вільноруч (під проводом М. Кумки)... вступне слово... сказав голова Стрілецької Громади Е. Васишин, а кінцеве слово... В. Буряник, колись з 3-го курія канадійських саперів на світовій війні.” Ч. 45

6. 11. „Добрі Українці і добрі Канадійці.” Передовиця. Коли українці живуть у Канаді, — вони повинні брати участь у різних ділянках життя: „Українець в Канаді є Канадійцем... Він має в Канаді права і обовязки і повинен інтересуватися тими правами та обовязками... Бути добрим Канадійцем не значить бути злим Українцем... А бути добрими громадянами значить не лише повинуватися законам, але й вважати, аби другі їм повинувалися і старатися, щоби ті закони були добрі... треба брати участь в політичнім життю Канади...”, українці в Канаді мають велику можливість приглядатись до праці Британців і інших, наприклад Ісландців й можуть дуже багато навчитися від них, що вийде на користь не тільки їм у Канаді, але й у їхніх змаганнях до визволення України. Ч. 45
6. 11. Перебування Олени Кисілевської в Реджайні, Саск., (12. 9.) і у Вінніпегу, Ман., (13. 9.). Два окремі дописи, які подають подробиці про перебування сенаторки в цих двох місцевостях. Ч. 45
13. 11. „Організація жінок”: Текст реферату Оксани Гуменюкової, виголошений на з’їзді в Торонті. Ч. 46
13. 11. За чистоту української мови: Стаття І. К. (І. Киріака — О. В.) п. н. „Не говорім по українськи” в якій він з питомою іронією звертає увагу на велику кількість англійських слів, що ними по-

слуговуються українці в Канаді в щоденних розмовах, як приклад подає взірці, цієї „нової” мови:

„— Бери, мой, гамер і стипликів кілька, та пофіксуй фенц.

— Я ці форки юзував при трешованю вже два роки і вони ще гуд.

— Не пічуй снопи так скоро, бо зафілуєш сепаратор і заштапуєш інджей.

— Іду до міста, бо хочу купити крімер, пейло, мечиків і ларду, прінту на запаску, баксу пічис і подивлюся на ковти...”

„Я навів лише частинку тої нової мови на показ для фільологів (не логів, ніби чисто по нашому ковбків з дерева, але для людей, що студіюють мови). Можливо заінтересуються вони та піchnуть складати новий словар нової мови для budouчого покоління. В передмові до того словаря повинно бути так сказано...”; слідує текст передмови, як автор собі її уявляє. Ч. 46

13. 11. Марта Герман — посмертна згадка: „Покійна походила з села Сельця, Бельзського повіту в Галичині. До Канади приїхала 1911 року... належала до товариства „Взаїмна Поміч”. (Подав Ф. Богдан). Ч. 46
20. 11. „Українець — найліпший секційний формен”: Вістка: „Нагороду генерального менаджера за найлучшу роботу, яку зробив який секційний формен на західних лініях Канадійської Тихоокеанської Зелізниці в минувшій році, признано Н. Власійчукови, форменови з Рестон, Ман. Нагороду доручив йому генеральний суперінтендент манітобської округи Е. Д. Котерел...” Ч. 47
20. 11. „Чужий хліб”. Вістка: „В ‘Кетोलік Реджістер’ з 31 жовтня є поміщена подяка ігумена о. Н. Крижановського з Мондер, Алта., римо-католицько-

му товариству Поширення Католицької Церкви, за 150 Служб Божих, на які він дістав від того товариства. Отець ігумен повідомляє, що розділив Сулжби між священників.” Ч. 47

20. 11. „Найпорядніші люде в Канаді.” Передовиця. Редакція подає огляд нової публікації домініяльного статистичного бюро п. н. “**Origin, birthplace, nationality and language of the Canadian People (A census study based on the census of 1921 and supplementary data)**” з результатом дослідів у різних ділянках життя: „статистика доказує, що з усіх народностей в Канаді між Українцями є найбільший процент неграмотних, бо 39.46. Як неграмотні люде, Українці стоять на першім місці в Канаді, Австрійці на другім, Китайці, на третім... Хоч вони найбільше неграмотні і назаднічі імігранти, то виглядає, що вони спеціально свободні від злочинів поважної натури. Із 25,000 населення між літами 10 до 20 в 1921 р. не найдено ані одного з них в домах поправи в Канаді. Рекорд людей сего походження заслугує на найбільшу похвалу... Їх низьке число (у в'язницях та домах поправи) є мабуть звязане до якоїсь міри з іншою характеристикою... вони живуть на фармах та займаються управою землі.” Ч. 47
20. 11. „Негідна боротьба”: Довша стаття Мир. Стечишина про його знайомство з М. Січинським; про його працю, як редактора „Народної Волі”, до якої Січинський часто дописував; про діяльність Січинського в сучасну пору й методи, що їх він уживає в полеміці із своїми противниками, останньо на шпальтах американської „Народної Волі”. Ч. 47
20. 11. Соняшна Алберта: Довша стаття — репортаж С.В.С. (о. С. В. Савчука — О.В.) з його побуту в цій провінції; він пише про погоду (переважно соняшна); про природні багатства (рільниц-

тво): „Велика частина того багатства знаходиться в руках Українців, бо хто хоче побачити багатих українських фермерів, той най їде до Алберти... Землі фермері мають багато — по 2—4 кводри на одного фермера... Багатство українських албертійських фермерів можна також судити до певної міри по автомобілях... Тут-же авто — се така конечність, як і плуг або борошні...;” подає три категорії фермерів: поступових, що управляють свої землі за найновішими дослідями й мають великі успіхи; середніх, що не стараються поліпшити методи господарювання, опираючися тільки на природні елементи й загальні обставини; назадницькі, що тільки живуть, або навіть банкрутують помимо урожайної землі; як приклад взірцевого господаря подає „Василя Саламандика, який живе 9 миль на північ від Вегревил. Земля його добре вироблена і старанно утримана. Скот — корови, вівці — доброї раси. Будинки в добрім стані і відповідно розложені. Хата мурована, модерна, з Зох сторін обсаджена деревами... Коло хати сад: сливи (кілька родів), яблінки (кілька родів) вишні, груші... В саді мала пасіка, головно для домашнього вжитку...”; крім цього на автора зробила велике враження бібліотека господаря, що крім лектури потрібної для поступового господарства були такі речі як „річники Літературно-Наукового Вістника, який виходить у Львові, найновіші писання Лепкого, твори Куліша, поезії Лесі Українки, Спомини Е. Чикаленка, Кобзар, Святе Письмо і інші...”; далше подано про працю В. Підручного, що, як фаховий агроном працює у міністерстві рільництва й допомагає фермерам у різних ділянках їхнього господарства; а Ганка Романчич, працюючи при тому самому міністерстві допомагає жінкам у їхній ділянці заняття, організуючи жіночі клуби п. н. „Алберта Вуменс

Бюро Клабс"; автор закінчує статтю інформацією про рілльничі школи в Алберті й заохочує українських батьків, щоб посилали своїх дітей туди на науку практичного господарства. Ч. 47

20. 11. „Українці в Канаді.” Спостереження В. Свистуна з приводу його об'їздки Канади й ЗДА, виголошені під час концерту 17. 11. в залі Українського Православного Собору в Вінніпегу; щодо українців у східній Канаді: „Торонтонські Українці найбільше проявляють життя в народній роботі, а їх Народний Дім щодо уладження повинен бути взірцем уля Українських Народних Домів... саскачеванські Українці щодо свідомості і інших прикмет стоять на першому місці. Богаті Албертійці вже вчасі здоганяють Саскачеванців... Гірше стоїть справа в Манітобі; треба ще покласти багато праці, щоби манітобські Українці зрівнялися з Українцями Саскачевану і Алберти... П. Свистун поклав натиск на те, що нам тепер треба посвятити більше уваги на молодіж, яка є дуже відчужена від українського життя...” Подав В. Б. (В. Батицький — О.В.). Ч. 47
27. 11. Михайло Шепелюк: Стаття п. н. „Ще один своїми власними силами” з приводу закінчення студій на Саскачеванському університеті й одержання ступня B.Sc.; подано деякі дані з його життя: „В 1912 р. М. Шепелюк, як молодий хлопець приїхав з Галичини до Канади зі своїми родичами... осіли в околиці Етелберт в Манітобі...”; зразу працює на фермі, пізніше студіює в Вінніпегу, Йорктоні в Саскачевані; в міжчасі учителює й займається українською громадською роботою, остаточно закінчує студії, які він собі намітив. Ч. 48
27. 11. „Фемінізм”: Обширна стаття Савелі Стечишин, в якій вона подає свій погляд на рух „фемінізму”; цей рух можна різно інтерпретувати; щодо Сою-

зу Українок Канади, завдання цієї організації не є в тому, щоб конкурувати з мушчинами в різних ділянках життя, але щоб допомогти жінкам знайти своє належне місце в родині й ширшій громаді ;щоб допомогти жінкам стати національно-свідомими й тим якнайкраще вивязатися із своїх завдань, як матерей — виховниць: „Женщина може багато зробити для народу такого, до чого мушчина не спосібний, не здібний. І ми як нарід, що стараємося підвестися, освободитися тілом і душею, здобути і забезпечити свою будучність, не можемо занедбувати половину своєї суспільности, не можемо ігнорувати основ людини, нації, держави. Отсе є наш погляд. Коли хто хоче сей наш погляд і наші цілі називати ‘фемінізмом’, даючи тому слову той зміст, так добре. Але ми виразно застерігаємо собі заперечувати ріжні другі роди ‘фемінзіму’, який добрі люде нам поза очи приписують...” Ч. 48

4. 12. „Місце на Манітобський Університет”. Вістка: „Спеціальна комісія манітобського сойму, назначена для вибрання місця, де мають повстати нові будинки манітобського університету, рішила... 28 листопада, що найлучше місце буде коло Рільничої Колегії... Місце коло Рільничої Колегії є справді недогідне через велике віддалення від міста (6 миль), однакож комісія брала на увагу те, що там є вже будинки, яких можна уживати для університету... Комісія пропонує, щоби вищі роки університету перенести до Рільничої Колегії, а навчання молодших років провадити в старих будинках при улиці Бродвей.” Ч. 49
4. 12. „Справа Рідної Школи в Канаді”. Зміст реферату А. Лазара — учителя Рідних Шкіл, що він виголосив на з’їзді в Торонті. Ч. 49
4. 12. „Справа Рідної Школи в Канаді”. Зміст реферату на Конашевича при праці в Смут Рок Фалс, Онт.:

„Згинув він при розстрілюванні дров динамітом при фабриці паперу.” Походив з Білого Каменя, Золочівського повіту в Галичині, де й залишив жінку й двоє дітей. Ч. 49

4. 12 „З гори на долину” — передовиця про успіхи й невдачі комуністів у міських виборах північного Вінніпегу; редакція приходить до висновку, що коли українські, комуністичні кандидати мали деякі успіхи, то це треба завдячувати не тільки прихильникам комунізму, що голосували на них, але й українцям, які давали їм свої голоси тільки з сантименту, мовляв, це „наш” чоловік; висліди виборів останніх кількох років доказують, що комуністи втрачають вже й цей сантимент і „Комуністична партія в Північному Вінніпегу котиться з гори на долину.” (В статті подано, м. ін. висліди виборів у Півн. Вінніпегу за роки 1923—1928 разом з цифрами щодо голосів на кандидатів М. Поповича й Колісника). Ч. 49
11. 12. Листопадові роковини й стрілецькі гуртки: Дописи про листопадові святкування в Реджайні й Саскатуні в Саск.; про організацію нових відділів Української Стрілецької Громади в Де Па, Ман., і Канора, Саск. Ч. 50
11. 12. „Засновання Т-ва „Боян” в Давфіні, Ман.: „З прибуттям дірігента і учителя Рідної Школи і музики, п. Цукорника до Давфіну, зістало засноване Співацько-Драматичне Т-во ‘Боян’ дня 13 листопада с. р. Заряд Т-ва... Дірігент Юрій Цукорник — голова; студ. Вол. Андрушко — заст. голови; студентка Осипа Клим — секретарка; студентка Марія Присунька — касієрка; пп. Анна Мофет і Теод. Мороз контрольори.” (Подала Осипа Клим). Ч. 50
11. 12. „Спомини полоненого.” Виклад П. Берика в залі Укр. Прав. Собору в Вінніпегу, 8. 12.: „П. Берик... підчас війни дістався до російського полону. Пе-

ребуваючи в самім центрі Росії, він студював життя російського народу, в першій мірі селян... Промовець порівнював життя і обставини московського селянина з українським, з чого виходило, що московський мужик ще дуже низько стоїть під культурним зглядом в порівнянні з тим, як живе український селянин...” Ч. 50

11. 12. Лист сенаторки О. Кисілевської. Відкритий лист сенаторки до відділів Союзу Українок Канади з подякою за гостинність яку вони виявили супроти неї підчас її поїздки по Канаді: „Опускаючи цю велику багату заморську землю, вже з корабельного борту шлю Вам отсю подяку... На Ваші руки, дорогі сестри — товаришки, передаю ще й подяку й прашання усьому шановному громадянству, яке мене так добре, тепло, щиро зустрічало...” Ч. 50
11. 12. „Студентський кружок в Йорктоні, Саск.” Обширна стаття Д. Вінтоника про діяльність кружка, що начислює кілька десятків студентів місцевої вищої школи; Мих. Стечишин викладає предмети з україністики в залі Укр. Народного Дому; на них учащують студенти бодай раз на тиждень.” Ч. 50
18. 12. Перші роковини Українського Народного Дому в Давфіні: Довший допис П. Ковтуна про відзначення роковин Товариства й перебіг його діяльності за перший рік існування. Ч. 51
18. 12. „Листопадові Свята”. Дописи про відзначення роковин в таких місцевостях: Монтреал, Кве., Гевфорд, Саск., Едмонтон і Вегревил, Алта. Ч. 51
18. 12. „Шоповал і Шоповалівці”: Стаття д-ра Лонгіна Цегельського (передрук з „Америки”). Ч. 51
25. 12. „Спомини з життя у Франції.” Про відчит В. Буряника в залі Укр. Прав. Собору в Вінніпегу: „...п. Буряник по мистецьки передав слухачам

- свої переживання у війні, бо-ж він був свідком найсильніших боїв канадійської армії з Німцями..." (Подав В. Батицький). Ч. 52
25. 12. „Звіт студентського кружка ‘Каменярі’ ” в Ріджайні.” Про діяльність кружка подала П. Трофаненко, секр. Ч. 52
25. 12. „Спір за імя остає невіршений.”. Вістка: „Спір за імя ‘Союз Українських Народних Домів’ остає на далі невіршеним, після рішення судді Донова на в суді Королівської Лави в Вінніпегу... 20-го грудня.” (Про позов СУНД, звернений проти „Стоваришення Українських Народних Домів.”) В реакції до цього позову „Стоваришення” внесло свою просьбу до суду, щоб „суд заборонив первісному Союзови Українських Народних Домів уживати сего імени... Переслухання в сій справі відбувалося кількома наворотами... Коли одначе таке переслухання скінчилося, суддя несподівано висказав думку, що справа не була вдовольючо представлена... і тому відкинув домагання обох сторін...” Ч. 52
25. 12. „Започаткування міліонового фонду в Едмонтоні.” Зміст телеграми: „Зїзд започаткував плян зібрання міліон-долярового фонду в протягу десяти літ, по сто тисяч долярів річно. Збірка поступає. Частину фонду вже зібрано. Вибрано тростів до береження фонду.” Ч. 52
25. 12. Арешт членів „Спілки Визволення України”: Передовиця п. н. „Культура і некультурність.” обговорює арешт Сергія Єфремова, Андрія Ніковського, Володимира Чехівського й ін... большевиками в Україні; редакція закликає канадійських українців до протесту й оборони арештованих: „В пору, коли Велика Британія навіязує дипломатичні взаємини з московськими дикунами, канадійські Українці повинні звернути увагу Англіїців

на справу арештованих українських патріотів в Києві... Протестуймо через правительство Великої Британії проти намагання большевиків знищити решту свідомих українських провідників..."

Ч. 52

25. 12. За українську „політичну безпартійну групу.” Допис Василя Франчука з Гудів, Саск., про участь українців у політичній житті Канади; він приходить до висновку, що українці розпорошують свої сили, піддержуючи одну чи другу політичну партію в Канаді й тим самим нічого конкретного не досягають; він вважає, що „ні чистий лібералізм ні стопроцентний консерватизм нам нічого не допоможе. Нам треба бути організацією безпартійною, але на стільки сильно зорганізованою, щоби і одна і друга партія нас респектувала... Ми повинні рішучо подумати над тим, щоби створити між канадійськими Українцями сильну політичну безпартійну групу, яка, не руководилась би інтересами партій але інтересами канадійських горожан, українського походження...”

Ч. 52

Показники

1. Особовий

- Абрагамовська, Стефанія, 36
Авраменко, Василь, 59, 60, 66, 71,
73, 113, 115, 121, 127, 133, 137,
143, 152, 176, 181, 212, 248,
262
Анака, Теодор, 150
Андрейко, Дмитро, 10
Андрієвський, Дм., 97
Андрієшин, П., 192
Андрусишин, К., 275
Андрухович, Євген, 57
Андрушко, Волод., 282
Андрушко, Н., 177
Антонюк, С., 201
Антошко, Параня, 176
Арсенич, Я. В., 35, 37, 38, 55, 68,
80, 89, 98, 108, 111, 127, 137,
150, 152, 167, 178, 220, 232,
264, 272
Артимович, В., 61
Атаманчук, В., 170, 173, 179, 186,
194
Атаманюк, Ф., 55

Бабій, Олесь, 2
Бабюк, Н., 177
Балдвін, прем'єр, 208
Балешта, Вас., 57, 108, 114, 137,
142, 152, 159, 181
Барабаш, І. Г., 61
Бартман, о. Мик., 80, 142
Басараб, І., 26
Басистий, Стефан, 138
Батенчук, Мих., 246
Батицький, В., 151, 227, 232, 280,
283
Батицький, Іван, 202
Бачинська, Ю., 226
Бачинський, В. І., 202
Бачинський, Волод., 18
Бачинський, Н. В., 27, 70, 89, 97,
137, 139, 144, 167, 209, 227
Беда І., 214
Беліво, архієпископ, 9
Бендас, О., 170, 202
Бенет, Арнолд, 48
Бенет, Р. Б., 156
Березинський, М. П., 158
Берик, А., 274, 282
Бері, Джеймс, 48
Бичинський, З., 14, 152, 158
Біберович, В., 214, 233
Білава, Ник., 67
Білаш, Н., 184, 186, 241
Біленький, В., 137
Білецька, М., 111
Біликовський, Б., 258
Білінська, Е., 184
Білон, о. П., 47, 94, 119, 217, 245,
274
Блок, Г. І., 32, 39, 227, 233
Блонський, А., 70, 119
Боберський, І., 5, 33, 41, 173, 243
Бобієн, сенатор, 171
Богачевський, єпископ, 253
Богдан, Ф., 277
Богонос, Галя, 50
Богонос, Йос., 50, 227, 228, 233
Боднар, Т., 220, 270
Бодро, Люсієн, 142
Божик, о. П., 44
Бойко, С., 166

- Бойчук, К., 177
Бойчук, Н., 139
Бородаєвський, Сергій, 190
Босий, Вол., 39, 152, 232
Боянівська, Марія, 212, 240
Боянівський, О., 119, 232
Брекен, Дж., 137, 144
Бриндзій, Ів., 68, 127
Бубнюк, С., 227
Бубнюк, Я., 232
Бугера, Л., 177
Будзиновський, В., 138
Будивіра див. Залозецький, М.
Будинська, Т., 5
Будинський, 150
Будинський, Н., 5
Будка, єпископ Никита, 37, 44, 82,
109, 116, 137, 153, 190, 212,
216, 217, 253
Будник, Наталія, 246
Будник, О., 193
Бунзелюк, Іван, 79
Бунька, А., 126
Бунька, Н., 133
Буряк, Мих., 175, 188
Буряник, А., 25, 69, 119, 283
Буряник, В., 27, 276
Бучацький, І., 180
Бучко, о. Іван, 212, 216

Вавриків, А., 250
Вавринюк, А., 172, 220, 228, 256,
270
Валецький, Йосиф, 30
Вард, посол, 240
Вархолік, Ол., 231
Василишин, Е., 202, 276
Василишин, І., 268
Василишин, Петро, 242, 258
Васкан, Ст., 121, 272
Вацик, Іван, 103, 109
Велс, Г., 48
Венгер, Єва, 40
Венгер, Мих., 168

Вербицький, Іван, 170, 173, 179,
186, 194
Верхомин, Іван, 147
Веселовський, Вас., 249
Винниченко, В. К., 5, 72
Винничук, Марія Г., 176
Вівсяник, І., 2
Віктор, І., 55
Віллінгдон, губерн. Канади, 171
Вінтоник, Д., 283
Власійчук, Н., 277
Вовчок, Марко, 63
Возняк, Ст., 250
Войценко, П. Г., 80, 166
Волишиновський, Ю., 241, 251
Волохатюк, В. М., 202, 233, 247
Волохатюк, Т., 8, 14, 73, 101, 122
Воронка, І., 121
Вуд, Елізабет, 160
Вудсворт, 185

Гавірко, Леонора, 246
Гаврилюк, О. Р., 84, 96
Гаврилюк, П., 262
Гаврилюк, Ф. Т., 21, 52, 161, 168,
200
Гавриляк, А., 214
Гавриляк, М., 262
Гавриляк, Параскевія, 233
Гаврисевич, Мирон, 9
Гаврисичин, П., 82, 198
Гавриш, В., 168, 204
Гавриш, Дора, 176
Гайворонський, О., 83
Гайд, Джордж, 142
Гайна, Джерард, 107
Галицький, П., 136
Галушинський, М., 155
Галушинський, О., 190
Ган, Емануїл, 160
Гантер, А., 158, 253
Гарасим, В., 119
Гарах, Гриць, 128

- Гассан, Юрій, 7, 16, 27, 60, 106, 115, 151, 190, 251
- Герман Марта, 277
- Гикавий, Мих., 59, 152, 207, 220
- Гишка, І., 172
- Гіп, Арсенич і Морчісон, 35, 37, 38, 55, 68, 80, 178, 232, 272
- Гнатишин, І., 220
- Гнатишин, М., 2, 148
- Гнатюк, Волод., 110
- Голл, Дж. Г., 23
- Голубіцький, Ник., 176, 187, 202
- Грабинський, П., 119
- Гребенюк, о. С., 246
- Гривнак, В. Г., 212
- Гривнак, Оля, 212
- Григоріїв, А., 166, 167, 168, 169, 170, 171, 178, 198, 200, 204
- Григорійчук, о., 254
- Григорчук, Мих., 175
- Григорчук, Н. А., 137, 139, 144, 220, 270
- Григоряк, Вас., 254
- Гринчишин, І., 261
- Гринюк, М., 69, 84
- Гриньків, В., 262,
- Грицак, Євген, 64
- Грицина, о. Є., 104, 246
- Грицюк, В., 234
- Грінченко, Борис, 119, 191
- Грушевський, Мих., 4, 30, 106, 110, 121
- Губіцький, Богдан, 260
- Губіцька, Гонора, 246
- Губіцька, Любка, 246
- Губіцький, Богдан, 246
- Губіцький, Т., 67
- Гуменний, А. М., 250
- Гуменний, Ол., 184
- Гуменюк, Марія, 253
- Гуменюк, Оксана, 276
- Гуменюк, Петро, 184
- Гуменюк, Тео., 73, 74, 100, 104, 108, 112, 168, 190, 192, 194, 212, 225, 236, 243, 251, 254, 273
- Гуменюк, Юрій, 34, 89
- Гуницький, Дм., 20, 67, 103, 104, 106, 111, 206
- Гура, о. Матей, 9
- Гуцуляк, Анна Д., 176
- Гуцуляк, Павло, 100
- Габора, М. В., 267
- Гавінчук, Н. В., 83, 251
- Гайовська, Антонія, 40
- Гайовський, П., 68
- Гарболінська, П., 119
- Гардінер, прем'єр, 266
- Гейштор, Мих., 255
- Геник, Кирило, 11, 134
- Геник, Ол., 134
- Гняздовський, Ф., 175
- Говда, Ф., 176, 188
- Горецький, Ізидор, 251
- Гошко, Анна Т., 176
- Гошко, Т., 218
- Грегорійчук, Фред, 264
- Грещук, А., 227
- Гужда, Мих., 251
- Дандіранд, Р., 179, 208, 236
- Данильченко, Н., 243
- Данильчук, Іван, 134, 138, 169, 214, 232, 336, 271
- Даркович, О. Т., 129
- Даркович, М., 172
- Дафо, Джан В., 84
- Декстер, Грент, 185
- Делеаніс, о. Вінкентій, 180
- Демчук, Д. П., 256, 270, 273
- Денис, Іван, 150
- Дергак, 139
- Деренюк, Мих., 119
- Дзьопко, Р., 44
- Дик, Осип, 108, 114, 116, 117, 137, 152, 172

- Дима, Б., 193
 Дикий, В., 124
 Дирбавка, О., 2
 Дмитрів, о. Нестор, 31, 237
 Довбуш, Г., 82
 Довганик, В., 13, 232
 Довганюк, Й., 205, 267
 Донцов, Дм., 267
 Донцов, М., 38
 Дорошенко, Дмитро, 3, 4, 110, 171
 Дорошенко, Наталя, 76
 Дорошук, Еді, 97
 Дорошук, С. М., 97, 104, 129
 Доячек, Фр., 109, 134
 Драган, Анна, 273
 Драган, Розалія, 165, 227
 Драган, Юрій, Е., 98, 155, 197
 Дрогомирецький, о., 253, 273
 Дрогомирецький, Петро, 2, 54
 Друль, С. В., 129, 130, 235
 Дубик, Дм., 2
 Дутчишин, С., 236

 Едвардс, О., 206
 Ейкінс, Джеймс, 137
 Ендерсон, 197, 266
 Есмонд, Ормонд, 102

 Єфремов, Сергій, 117, 284

 Жан, о. Йосафат, 18
 Жаровський, 41
 Жеребко, О., 25, 166
 Жесньовський, П., 133
 Жилич, Олекса, 203

 Загаріячук, А., 57
 Загірня (Грінченкова), Марія, 191
 Закус, Павло, 176, 187, 193
 Залозецький, Лев, 40
 Залозецький, М., 14, 40, 45, 47, 84, 87, 90, 95, 137, 209
 Запаринюк, о. П., 158
 Запорожан, Анна, 253
 Запорожан, Мик., 253
 Засійбіда, Анастасія, 226
 Засійбіда, П., 226
 Зварич, Іван, П., 248
 Зварич, Петро, 168
 Звольський, 209
 Зелений, Б., 201, 219, 230
 Зубрицький, В., 262
 Зюбрак, А. М., 165, 168, 252

 Івах, О., 87, 113, 165, 168, 220, 237, 271
 Ілюк, Марія, 126
 Ільчишин, Д. М., 175
 Ірчан, М., 56, 62, 237

 Йонг, С. Г., 231
 Йонкер, А., 152
 Йонкер, Г., 116, 117

 Казанівський, В., 25, 70
 Калита, Іван, 138
 Калинчук, В., 60, 84, 113
 Каменецький, Іван, 62
 Канчір, П., 6
 Каракоцюк, А., 192
 Карманський, П., 23, 48, 76
 Касіянчук, А., 153
 Касіянчук, Стефан, 246
 Касюрак, Іван, 202
 Катамай, Ф., 2
 Кашенко, А., 251
 Квас, Осип, 228
 Квасніцька, А., 262
 Кедровський, В., 212
 Кейван, Н., 74
 Кейн, Гол, 48
 Кирилук, І., 212
 Киріак, І., 65, 98, 181, 261, 266, 268, 276
 Кирстюк, о. Д., 19, 30
 Кирстюк, Емілія, 30

- Кисілевська, О., 61, 257, 265, 267,
270, 272, 273, 276, 283
Кібзей, А. Т., 92, 96, 227, 261, 273
Кіпран, Стефанія, 63, 119
Кінг, Мекензі В. Л., 53, 93, 105,
208, 274
Кіндрачук, В., 130
Кість, Андрій, 212
Кіц, Катерина, 167
Клибановський, І., 261
Клим, Осип, 282
Кобилянська, Ольга, 162, 167
Кобилянський, Мих., 229
Ковалевич, Ів. Р., 69, 113, 134
Коваль, Волод., 132
Ковбель, С., 14, 39, 69, 119, 124,
136, 137, 152, 232, 267
Ковтун, П., 172, 256, 283
Когуська, Наталя, 201
Кожушко, Антін, 231
Козловська, А., 177
Козяр, Е., 124
Козяр, Петро, 149
Козьмук, Н., 6, 219
Колесса, Ол., 110
Колісник, В., 177
Колісник, В. Н., 117, 118, 161, 206,
282
Колодзінський, В., 99
Коман, Волод., 62, 108, 137
Конашевич, Стефан, 281
Коновалець, Е., 234, 241, 244
Коновальчук, А., 25
Кононенко, Харитя, 8, 11, 14, 16,
38, 56, 90, 188
Копчук, С., 149, 222
Кормош, Теофіль, 162
Король, Вас., 260
Король, М., 177
Коропатницька, І., 5
Косовий, Осип, 269
Коссар, В., 275
Костах, Г. А., 166
Костинюк, В., 158
Котельмах, С., 250
Котерел, Е. Д., 277
Кохан, Волод., 269
Коциловський, єпископ Йосафат,
23
Кошиць, Ол., 73, 115, 118, 151,
194
Кошовський, П., 6
Кравчик, Стефан, 184, 192, 255
Кракалія, Кость, 77
Красіцький, о. Е., 217
Крига, А., 269
Крижановський, о. Н., 272, 277
Крипякевич, М., 162
Крипякевич, П., 220, 233
Крисак, Петро, 128
Кройтор, Тетяна, 20, 150
Кропивницький, М., 69, 129
Крушельницька, Соломея, 166,
172
Кудрик, о. В., 15, 28, 49, 67, 121,
158, 171, 197, 244, 256
Кузенко Іван, 30
Кузенко, Мих., 30
Кузик, Ю., 177
Кузьма, В., 262
Кулачковський, Рі., 47, 139
Куліш, П., 279
Кульчицька, І., 5
Кумка, М., 41, 103, 159, 165, 204,
245, 250, 268, 276
Кунікевич М., 74, 112, 190, 243
Купровська, Г., 5
Купченко, Віктор, 13, 32, 68, 123,
219, 227, 233
Купченко, Волод., 226
Купченко, Мирося, 246
Курдидик, Дж., 142, 214, 274
Кусий, о. І., 236
Кухта, П. В., 16, 18, 33, 60, 71,
212, 251
Кучер, о. М., 47
Кучмій, Іван, 260

- Лаба, о. Василь, 190
Лаврова, Надія, 12
Ладика, єпископ В., 225, 253, 272
Лазар, А., 281
Лазарович, Л., 166
Лазарович, П. І., 69, 113, 134, 136, 155, 170, 178, 218, 230, 260, 268, 270
Лазарук, 139
Лайвсей, Флоренс, Р., 16, 181, 206
Лайтбаді, Чарлс В., 195
Лалків, Д., 214
Ласько, Антін, 187
Левицький, Дмитро, 10
Левицький, Е., 14, 232, 267
Ленчук, Марія, 36
Лепкий, Богдан, 63, 279
Лесик, Віра, 44, 84, 175
Лещишин, Д. Д., 47, 55, 56, 62, 63, 89, 93, 95
Липківський, Митрополит, 7
Лиса, Марія, 40
Лиса, Текля, 40
Лисий, О., 262
Лісюк, К., 269
Лихий, І., 262
Лозинський, Мих., 80, 83, 84
Лоріє, Вілфред, 229
Лотоцька, Олена, 36, 38
Лотоцький, Волод., 111
Луговий, (Швабе), О., 191
Лукіянчук, Дора, 64
Лукіянчук, О., 246
Лучинський, 190
Лучкович, М., 101, 102, 105, 120, 150, 175, 179, 185, 207, 208, 219, 221, 234, 236, 239, 240
Лютак, А., 6, 113

Мавер, П. А., 259
Мадюк, Гриць, 178
Мадюк, Іван, 150, 178
Мадюк, М., 124, 126, 165
Мадюк, Рузя, 178

Мазуркевич, І., 19
Майданюк, Н., 177
Маковей, Осип, 50
Маковійчук, Гео., 6, 219
Малинюк, А., 187
Маліцький, О. Е., 2, 39, 148
Мальована, М., 176
Мандрика, М. І., 192, 243, 263, 268
Марія, королева Румунії, 112, 115, 117
Маріяц, Гео., 6, 68, 127
Маркевич, єпископ, 35
Маркевич, Ю., 177
Маркович, Е., 177
Мартинець, Волод., 224
Мартинець, Т., 138, 159
Мартинюк, Іван Ю., 84
Марущак, П., 227
Масцюх, В. Я., 122
Масцюх, Н., 151
Матвій, В., 212
Материн, Мих., 119
Матчак, М., 138
Мединська, Г., 177
МекДаналд, М. С., 242
МекГар, о. А. Л., 200
МекІнтайр, А., 84
МекКіні, Люїза, 205
МекКлонг, Нелі, 206
МекМорій, Лямонт, 272
Мельник, Іван, 14, 15
Мельник, О., 250
Мельник, П., 139
Мельничук, В. Б., 4
Мельничук, М., 2
Мельничук, Степан, 56, 62
Меніон, 240
Месі, В., 161
Мех, Григорій, 221
Мех, Н. Ів., 190
Микитюк, А., 184
Микитюк, С. Б., 214, 261
Михайлінка, Мик., 192
Михайлишин, Гр., 234

- Михайлунів, Ф., 225
 Михайлюк, Е., 43
 Мицак, Анна, 246
 Мігайчук, В., 90
 Мігайчук, М., 53
 Мієн, Артур, 157
 Міський, П. А., 81, 83, 103
 Могем, В., 48
 Моканик, 68, 127
 Морей, В., 124, 197
 Мороз, А., 5
 Мороз, В., 275
 Мороз, Тео., 282
 Морфі, Емілія, 206
 Мосціцький, І., 170
 Мофет, Анна, 282
 Мудрий, Вас., 64
 Мудрий, М., 155
 Музиловський, Степан, 138
 Муроховський, І., 246

 Нагірняк, Р., 2
 Назарук, Осип, 28, 53, 128, 149
 Негрич, Іван, 49
 Негрич, Марія, 49
 Негрич, Ю., 8
 Нестеренко, Я., 227
 Никифоруk, О., 227
 Никифоруk, С., 51
 Никифоруk, Софія, 219
 Николяк, Дм., 251
 Никорчук, І., 207
 Ніковський, А., 284
 Німчук, І., 116
 Новак, А., 80, 106, 142
 Новак, В., 6
 Новак, І., 2
 Новосад, о. В., 47
 Новосад, Кир., 122
 Новосад, Мих., 151

 Овсяник, В. А., 47, 166, 261
 Овсяник, Й. П., 184
 Огієнко, І., 51, 64
 Озеро, С. В., 47, 50

 Олексів, о. П., 124, 253
 Олесь, О., 76
 Олексій, Дм., 175, 209, 217
 О'Лірі, архієпископ, 253
 Омільченко, Марія, 265
 Ониськів, Іван, 23
 Онищук, О., 6
 Онищук, Ядвіга, 148
 Онофреїв, Маруся, 133
 Опенгайм, Е., 48
 Орищак, Андрій, 72, 131, 146, 167
 Оробець, Семен, 229
 Ортинський, М., 99, 150
 Ортинський, єпископ, С., 225
 Остапович, Марія, 40
 Острижнюк, Н. М., 26
 Островська, Ольга, 262

 Павлик, Анна, 202
 Павлик, Мих., 202
 Павликовська,, Ірина Макух, 262
 Павличенко, Т., 180, 222
 Павлюк, Й., 2
 Павлюкевич, П., 13, 232, 267
 Палинчук, О., 6
 Паліїв, Д., 138, 159, 201
 Паліїв, О., 265
 Панейко, В., 7, 10
 Парасюк, В., 111
 Парлбі, Ірина, 205
 Парфіт, Гілберт, 161
 Пасічняк, І., 227
 Пасічняк, М., 70, 109, 134, 136, 275
 Пашин, Мих., 230
 Пеленський, Зенон, 235
 Пелех, о. М. Т., 114
 Перепелюк, П., 64
 Петлюра, Ольга, 96, 183, 229
 Петлюра, Симон, 10, 34, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 106, 108, 116, 126, 128, 137, 146, 157, 159, 167, 183, 236, 274
 Петрушевич, Євген, 121, 204

- Питблейдо, Ізаак, 84
Пігуляк, І. М., 12, 14, 113, 130, 132, 212
Підвербецький, С., 166
Підгірняк, М., 159
Піддубний, Гео., 6, 47, 68, 127, 152, 219,
Підручний, В., 69, 80, 84, 89, 113, 279
Пілсудський, П., 170
Подворний, Н., 2
Подольський, М. Д., 95
Польовий, В., 270
Попель, О., 177
Попель, П., 32
Поперешнього, В., 207
Попович, М., 62, 63, 161, 282
Постолук, П., 111
Потоцький, Мих., 84, 90
Потоцький, Петро, 84, 90
Придаток, М., 227
Присунька, Марія, 282
Припула, К., 262
Продан, К. С., 41, 136, 243, 270
Прокопович, П. І., 14
Пронюк, Д., 168
Пукіш, Катерина, 249
Пуляк, С., 245
Пупець, Юрко, 64

Равлик, Дм., 219
Раджік, Іван, 237
Раджік, Катерина, 237
Радик, Мих., 36
Ралстон, 161
Ревенко, Іван І., 12
Резновський, А., 172
Рампель, Р. С., 154
Рибак, І., 2
Рій, М., 227
Річинський, Арсен, 256
Роевський, М., 137, 139
Романюк, Н., 62, 76, 230
Романчик, Ганка, 126, 268, 279

Ростоцький, 139
Рошко, М. Н., 2
Рудацьк, Ів., 136, 243
Рудницька, Мілена, 262, 265, 267
Рурик, Анастасія, 165, 168, 180, 227, 261, 273
Рурик, Іван, 168, 261, 270
Русова, Софія, 12, 14, 15, 38
Рута, 108

Савасій, 150
Савула, Степан, 26, 170
Савчак, М., 41, 60
Савченко, Федір, 107
Савчук, Марія, 176
Савчук, Ольга, 126
Савчук, о. С. В., 32, 36, 47, 62, 89, 97, 124, 137, 167, 178, 216, 232, 240, 273, 278
Сакалюк, Ник., 119, 254
Саламандик, Василь, 279
Саліковський, Ол., 64
Самець, П. В., 222, 236, 248
Самійленко, Волод., 51, 56
Самотілка, Юрко, 133
Самотілка, Я., 25, 66, 70, 133
Саранчук, С., 212
Сарчук, Василь, 28, 214
Сафянюк, С., 177
Свансон, проф., 124, 197
Свистун, Вас., 2, 14, 19, 25, 47, 66, 69, 72, 79, 89, 99, 106, 108, 111, 124, 127, 137, 140, 151, 167, 169, 179, 180, 184, 192, 197, 204, 209, 216, 217, 233, 240, 243, 264, 266, 267, 270, 272, 280
Свистун, Ольга, 124, 126, 165
Свобода, А. М., 176
Сембратович, о. Лев І., 20
Сендифорд, П., 135
Сенета, о. Д., 110
Сенишин, Василь, 228, 246
Сенюта, Мих., 119

- Сенькусъ, Ник., 128
 Сеньчук, О., 262
 Серафим, єпископ, 223
 Симчич, І., 95
 Симчич, Марія, 229
 Синот, архієпископ, 9
 Синявський, 189
 Сирник, І. Г., 51, 101
 Сиротюк, Мих., 175
 Сиротюк, Юрко, 275
 Ситник, Мих., 41, 95
 Сифтон, Кліфорд, 229
 Сікевич, Вол., 69, 71, 89, 103, 106, 108, 124, 127, 167, 220, 233, 243, 274, 275
 Сікевич, Льонгин, 71
 Сікевич, Наталія, 175
 Сікора, В., 261
 Сіменович, Вол., 46, 226
 Сіменович, Мир., 46
 Сімович, В., 61
 Січинський, Мир., 57, 151, 157, 180, 183, 199, 201, 278
 Скегар, Г. Г., 2, 30, 39, 45, 54, 61, 148, 173, 184, 221
 Склєтон, О. Д., 208
 Склєпович, В. Т., 207, 220
 Скоморовський, Ол., 30
 Скорєнька, М., 262
 Скорєнький, М., 262
 Скоропадський, Гетьман, 3, 4, 6, 16, 17
 Скорупський, Йос., 121
 Скрипник, 189
 Сливчук, 68
 Сліпий, о. Й., 190
 Сліпченко, Андрій, 31, 41
 Сліпченко, Гаврило, 31, 98, 150
 Слободяник, 139
 Слюзар, Іван, 255
 Слюзар, о. В., 5, 104, 168, 236
 Слюзар, Л., 5, 104, 125, 126
 Смаль-Стоцький, С., 61
 Смук, 46
 Собінський, 170
 Сокіл, О., 165
 Слєчинський, Ник., 121
 Спільчук, Вас., 254
 Сполітакевич, о. Волод., 159
 Спринчанатик, А., 5
 Стангрет, Вас., 229
 Станько, Микита, 56
 Станько, Яків, 55
 Старицький, М., 64, 67, 109
 Стебницький, Йос., 213
 Стефаник, 139
 Стефанців, Софія, 183
 Стецій, Кат., 262
 Стечишин, Мик., 116
 Стечишин, Мирослав, 13, 53, 60, 67, 69, 80, 89, 103, 106, 124, 127, 136, 151, 152, 167, 170, 203, 205, 209, 215, 217, 232, 233, 273, 278
 Стечишин, Мих., 58, 150, 168, 234, 283
 Стечишин, Савеля, 7, 11, 15, 43, 66, 114, 124, 126, 165, 168, 180, 193, 201, 203, 227, 232, 238, 269, 281
 Стечишин, Ю., 19, 109, 132, 136, 167, 170, 177, 183, 193, 197, 200, 201, 206, 268, 269
 Сторожук, І. М., 187, 250
 Стратійчук, Г. Ф., 150
 Стратійчук, Іван, 22, 150, 216
 Сурмач, М., 19, 22, 27
 Сушко, Р., 201
 Сціборський, Мик., 224
 Такач, єпископ, 253
 Танчак, 139
 Тарновський, Омел., 34
 Татарчук, Петро, 263
 Тацюк, Л., 113, 133
 Тєнянко, П., 59

- Теодорович, архієпископ, Іван,
 39, 47, 94, 108, 178, 199, 236
 Тимофіїв, Мих., 6
 Тимошенко, Волод., 159
 Тимчишин, Ст., 243
 Толстой, Л. М., 201
 Томашевський, Т., 62
 Топольницький, В., 231
 Торб'як, Стефан, 14
 Тофан, М., 262
 Трач, І., 119
 Трел, Герман, 259
 Трен, д-р, 172
 Трильовський, Кирило, 20, 21,
 255
 Трофаненко, П., 284
 Турула, Є., 14, 20, 97, 111, 127,
 130, 143, 149, 153, 275
 Турчин, А., 262
 Турчин, С., 262
 Тутковський, Павло, 107
 Тютюник, Ю., 4
 Тяхтій, Іван, 203
 Угринюк, В., 14
 Угринюк, Гр., 70, 233
 Угринюк, Д., 246
 Угринюк, Євген, 246
 Угринюк, Маруся, 19, 25, 126, 129
 Угринюк, Т., 52
 Угринюк, Юстина, 68
 Українка, Леся, 77, 279
 Фаріон, Дора, 79
 Федак, Ольга, 262
 Федак, С., 138
 Федорків, П., 150
 Феодосій, Архієпископ, 7
 Фербей, Дм., 177, 261
 Ферлей, Геня, 69
 Ферлей, Т. Д., 14, 69, 89, 99, 108,
 111
 Фльора, Тома, 2
 Франко, Іван, 11, 76, 84, 85, 97,
 137, 251
 Франчук, Вас., 285
 Хабун, Ол., 150
 Харамбура, О. С., 139
 Харко, Вас., П., 128
 Хиляк, Юрій, 61
 Хриптул, В., 5
 Цегельський, Л., 19, 283
 Цебінь, М., 262
 Цимбалістий, 150, 239, 241
 Цибульська, Бр., 40
 Цукорник, Ю., 218, 282
 Цуркан, А., 33, 215
 Цух, М., 166
 Цюпак, Ілько, 139
 Чабан, 6
 Чаборик, Е., 262
 Чаборик, Мих., 262
 Чайка, 124
 Чайка, Дніпрова (Л. О. Василев-
 ська), 132
 Чайківський, П. В., 25
 Чайковський, 251
 Чарнавський, Йос., 62
 Челядин, В., 181
 Чепесюк, Анна, 124, 126, 214
 Чепіль, 270
 Черевик, Ф., 220
 Чернявський, М., 168
 Чехівський, Волод., 284
 Чикаленко, Євген, 249, 256, 280
 Чикаленко Келлер, Ганна, 25, 36,
 38
 Чихінда, 221
 Чичка, Евст., 176
 Чичкан, І., 2
 Чорнейко, А., 250
 Чорнейко, Мих., 28
 Чубатий, Мик., 101
 Чубей, П., 262
 Чумер, Ольга, 81
 Чура, Ю., 73

- Шандро, Гр., 67
 Шандровський, 115
 Шаповал, Мик., 131, 263
 Шварцбарт, Ш., 86, 88, 96, 105, 106, 128, 157, 158, 159, 162
 Шебець, Іван, 150
 Шевченко, Т., 14, 16, 18, 20, 22, 23, 25, 31, 73, 76, 80, 129, 132, 236
 Шевчук, Т., 267
 Шекспір, В., 63
 Шелухин, С., 10, 14, 49, 178
 Шепарович, Олена, 262,
 Шепелюк, Мих., 280
 Шептицький, митрополит А., 190
 Шеремета, Ол., 233, 262
 Шеремета, Петро, 56, 62
 Ширецький, П., 268
 Шклянка, Ілля, 34, 46, 60, 191, 214
 Шкварок, 46
 Шмігельський, С., 246
 Шнур, Іван, 230
 Шо, Б., 48
 Шпак, Вас., 64
 Шумельницька, А., 207
 Шуманська, В., 207
 Шустакевич, Юлія, 36
 Шутак, Катерина, 36
 Щербаківський, Д. М., 148
 Щербаневич, Я., 82, 198
 Щигель, Ник., 119
 Юрик, 200
 Юськевич, 108, 170
 Яворський, Павло, 67
 Ягольницький, Іван, 184
 Ядловський, Семен, 265
 Якимішак, Дм., 50, 62, 108, 112, 128, 137, 139
 Якубович, Євген, 31
 Яловега, С., 207
 Янда, Дарія, 126, 227
 Янда, Д., 85, 124, 168, 170, 197, 270
 Ярема, Юлія, 36, 38
 Яремій, В., 113
 Ясенчук, Євгенія, 79
 Ясенчук, Я., 243
 Ясінчук, Лев, 192, 213, 230, 244, 250, 252, 255, 257
 Яців, Іван, 45, 60, 84, 249

2. Предметний

- авіопошта, 193, 206
 автобуси, 266
 агрономи, 80, 89, 175, 178, 231, 275
 адвокати, 26, 36, 39, 43, 45, 47, 50, 57, 58, 62, 84—85, 108, 148, 149, 245, 249
 Акт Британської Північної Америки, 25, 254
 „Америка”, 20, 73, 129, 204, 283
 аптекарі, 49, 95, 252
 асиміляція, 24, 46, 132, 173, 185
 „Берестейський мир”, 3
 білінгвізм у Канаді, 129
 „Боян”, 124, 201, 226, 275
 „Брітиш Домініон Ленд Сетлмент Корпорейшен”, 58
 „Бурса ім. А. Коцка”, 63, 251, 261
 Бурса ім. Митр. Шептицького, 54
 „Бурса ім. Т. Шевченка”, 54
 Вест Кенада Публішінг Ко., 37
 вибори: домініяльні, провінційальні, 29, 52, 53, 54, 57, 58, 92,

- 93, 101, 102, 105, 138, 139,
141, 144, 145, 180, 232, 238,
241, 242
- вибори, муніципальні, 53, 61, 63,
108, 116, 117, 118, 161, 206, 282
- видання, 41, 48, 159
- випадки, нещасні, 30, 40, 67, 97,
138, 253
- вистави, 158, 181, 194, 232, 253
- виховні проблеми, 29, 72, 129,
130, 146, 251
- Вінніпег, 6, 49, 134, 174
- віча, 2, 5, 15, 18
- „Воркер”, 171
- гетьманський рух, 15, 16, 25, 28,
118, 184, 218, 232
- „Годсон Бей Ко.”, 49
- „Головна Рада Українського Кра-
євого Товариства Опіки над
Інвалідами”, 159
- „Голос Ізбавителя”, 73
- „Господарська Академія” в По-
дебрадах, 56
- греко-католики, 33, 128, 190, 272,
277
- громадська праця, 204, 209, 217,
222, 228, 233, 242, 245, 246,
256, 257, 263, 267, 272
- „Глоб”, 16
- градуанти університетів, 28, 34,
36, 39, 43, 45, 47, 54, 55, 83,
84, 85, 89, 91, 95, 96, 98, 103,
133, 136, 147, 148, 149, 175,
178, 187, 192, 233, 237, 241,
248, 280, 249, 251, 252
- дебати, 5, 6, 68, 220
- „Дейлі Стар” в Торонті, 154
- дентисти, 45, 100, 176, 187, 188,
193, 245
- день матері, 180, 243
- „Дзеннік Польські”, 51
- дискримінація, 75
- „Діло”, 7, 10, 192
- „Дніпро”, 73, 205
- доглядачки хорих, 79, 176, 183,
245
- „Домініяльна Кольонізаційна
Компанія”, 26
- „Діточа Громада ім. Т. Шевчен-
ка”, 23
- допомогова акція, 155, 169, 201
- драма й драматургія, 2, 5, 19, 24,
56, 62, 63, 67, 72, 109, 119, 126,
129, 212, 226, 262
- єдність і роз’єднання, 49, 168, 173,
183, 185, 186, 203, 223, 261
- екзильні уряди, 247
- економія й промисл, 121, 153, 231,
243, 248, 256
- „Емпрес оф Скатленд”, 177
- „Ентерпрайз”, 196
- жидівсько-українські взаємини,
90, 97, 117, 157
- „Жіноча Доля”, 61
- жіноча сторінка, 126
- „Жіноче Тов. ім. Кобилянської”
в Теодор, Саск., 30
- „Жіноче Тов. ім. Ольги Кобилян-
ської” в Саскатуні, 7, 11, 14
- „Жіноче Тов. ім. Ольги Басара-
бової” в Форт Вілліам, Онт.,
40
- жіночі організації, 36, 38, 40, 43
- жіночі питання, акції, 5—7, 11,
14, 15, 25, 38, 43, 60, 66, 114,
125, 205—6, 228, 233, 254, 262,
267, 273, 276
- „Запомогове Тов. св. Николая”,
35
- з’їзди і конвенції, 41, 51, 66, 73,
79, 101, 124, 125, 159, 165, 184,
186, 192, 200, 209, 212, 213,
216, 234, 250, 256, 270, 271,
273, 284

- „Злучені Фармери Алберти”, 92, 101, 102
- ідеологія канадійських українців, 1, 168, 173, 180, 183, 186, 199, 211, 213, 215, 218, 225, 234, 237, 258, 259, 263, 267, 276;
- ідеологія „У. Г.”, 147, 156, 168, 203
- іміграція, 18, 26, 77, 107, 114, 120, 153, 179, 194, 230, 239, 241, 270
- інваліди, допомогова акція, 111, 138, 201, 202, 219, 221, 247
- інженери, 192
- інспектор шкіл, 161
- Інститут ім. М. Грушевського, 54, 63, 96, 136, 147, 155, 157, 165, 166, 170, 187, 201, 202, 208, 212, 213, 217, 218, 234, 248, 260, 270
- „Інститут ім. П. Могили” в Вінніпегу, 140, 165, 201, 233, 247, 264, 266
- „Інститут ім. П. Могили” в Саскатуні, 28, 34, 52, 54, 56, 66, 85, 109, 114, 124, 125, 135, 136, 140, 155, 157, 166, 167, 169, 175, 177, 178, 180, 183, 192, 195, 197, 201, 204, 212, 213, 216, 226, 232, 237, 243, 247, 248, 252, 261, 270
- „Інститут Просвіти” в Вінніпегу, 19, 44, 170, 172
- „Інститут ім. св. Йосафата” у Львові, 212
- інтеграція, 163—164
- інтелігенція, 65, 93, 99
- „Інтернаціональна Жіноча Рада”, 36, 38, 262, 267
- „Каменярі” Укр. Студ. Клуб, 68, 113, 202, 220, 237, 252, 284
- „Камянець — Подільський Державний Український Університет”, 207
- Канада, 25, 93, 117, 120, 123, 137, 139, 140, 142, 143, 153, 181
- „Канадійська Національна Вистава” в Торонті, 158, 194, 253
- „Канадійська Національна Жіноча Рада”, 206, 248
- „Канадійська Робітнича Партія”, 53
- „Канадійська Січова Організація”, 232
- „Канадійська Українська Видавнича Спілка”, 37
- „Канадійський Клуб”, 76
- „Канадійський Жіночий Клуб”, 206
- „Канадійський Копальний і Металургічний Інститут”, 248
- „Канадійський Ранок”, 73, 158, 166, 174, 185
- „Канадійський Русин”, 185
- „Канадійський Українець”, 9, 14, 36, 37, 38, 57, 73, 97, 101, 109, 121, 152, 177, 185, 214, 255
- „Канадійський Фармер”, 6, 27, 73, 142, 169, 177, 185, 204, 205, 206, 212, 214, 232
- „Канадійський Червоний Хрест”, 79
- Карловий університет, 171
- „Католицький Провід”, 205
- „Желгарі Албертан”, 220
- „Кенеді Вестерн Девелопінг Ко. Лтд.”, 122
- „Кетолік Реджістер”, 272
- „Колегія св. Йосифа”, 40, 167
- „Комершіал Інвестмент Компані Лмітед”, 243
- „Комітет Военного Памятника”, 160

- „Комітет Оборони Українських Політичних В'язнів", 173, 194, 271
- „Комітет Оборони Чести Українського Народу", 106, 108
- комунізм, 2, 12, 26, 30, 31, 53, 63, 78, 92, 117, 118, 143, 144, 148, 154, 161, 166, 170, 191, 199, 206, 218, 237, 260, 266, 282, 284
- концерти, 2, 16, 20, 25, 106, 111, 115, 130, 166, 172, 181, 207, 217, 236, 243, 248, 251
- „Королівська Академія та Королівська Колегія Музики" в Лондоні, 67, 246, 260
- культура, 51
- летунство, 174, 193, 206
- листопадові роковини, 60, 159, 274, 275, 282, 283
- Lira Націй, 103, 170, 179, 190, 208, 235, 236
- лікарі, 84, 90, 92, 96, 98, 103, 108, 147, 148, 155, 175, 176, 187, 188, 202, 227, 245, 257, 273
- „Ліленд Театр", 2, 15
- „Лінія Кунард", 174
- література, 25, 63, 71, 104, 135, 138, 143, 165, 271
- „Літературно - Науковий Вістник", 64
- Манітобська Рільнича Колегія, 89, 281
- Манітобський університет, 175, 281
- Медична Рада Канади, 109
- „МекЛейнс Мегазін", 185
- мелодії народні, 113
- Меморіал Булевард у Вінніпегу, 49
- мільйоновий фонд, 284
- „Місійна Рада Злученої Церкви Канади", 174
- „Місіонар", 73
- мова, 5, 36, 144, 189, 221, 276
- „Могиляни", 216
- „Мої спомини про недавнє-минуле" Д. Дорошенка, 3
- музеї, 9
- музичні студії, 52, 61, 67, 83, 246, 260
- „Народна Воля", 73, 128, 204, 269, 278
- „Народне Слово", 73, 205
- „Наукове Т-во ім. Т. Шевченка" в Львові, 110, 111, 249
- науковці, 61, 64, 106, 110, 111, 121, 132, 159, 160, 171, 189, 191
- націоналізм, 131
- національна свідомість, жертвенність, 130, 146, 169, 176
- „Наш Поступ", 73
- „Недільна Школа", 73
- неграмотність, 41, 278
- „Нешенал Прес Лтд.", 142, 232
- „Нове Життя", 73, 205
- „Новий Час", 64, 192
- „Новое Русское Слово", 30
- „Нордвестен", 142
- „Норт-Вест Рівю", 9
- „Об'єднання Українських Організацій в Америці", 159
- „Оборона України", 131, 180, 192
- оперетки, 64, 69
- „Організація Українських Націоналістів", 224
- освіта, 41, 44, 99, 221, 261
- „Павло Полуботок", 19
- „Педагогічний Інститут", 131
- пенсії, 189
- перепис населення, 169, 176
- письменники — поети, 48, 50, 51

- піонери, українські, 150
 платня робітників, 78
 „Плейгавз”, 137, 275
 подорожні репортажі, 33, 104, 203, 222, 238
 політика (канадійська), 21, 22, 29, 33, 34, 35, 52, 53, 92, 97, 98, 101, 105, 113, 141, 145, 157, 177, 266, 275, 285
 політичні партії, 177, 285
 польсько - українські взаємини, 51, 57, 80, 203, 206, 209, 216
 послы, 27, 29, 70, 105, 120, 128, 144, 150, 185, 207, 221
 правопис, 144
 „Православний Вістник”, 5, 73, 132, 152
 природні багатства, 222, 236, 243
 „Пробій”, 40
 „Провидіння”, 31
 провідництво, 70
 „Пролетарська Правда”, 121
 „Прометей”, Укр. Студ. Клуб, 201, 220
 „Промінь”, 104, 129
 „Просвіта” Тов. у Кенорі, 33
 „Просвіта” Тов. у Реджайні, 222
 „Просвіта” Тов. у Трансконі, 153
 „Просвіта” Тов. у Форт Вілліам, Онт., 40, 106, 217, 245, 263, 271
 „Просвіта” у Львові, 19, 155, 249
 протестаційна акція, 170, 194, 208, 219, 254, 285
 професії, фахи, 99, 173
 професіоналісти, 245
 птахівництво, 58
 „Рада Справедливої Платні”, 78
 радіопередачі, 22, 27, 217, 240
 „Рада”, 67, 121, 212, 249
 релігійні справи 49, 53, 77, 93, 101, 158, 183, 228, 264
 ресторани, 213
 „Рідна Школа” в Брендоні, 246
 „Рідна Школа” в Галичині, 122, 165, 192, 213, 230, 244, 250, 252, 255, 257
 „Рідна Школа ім. Маркіяна Шашкевича”, 82, 198, 275
 „Рідний Край”, 240
 рідні школи в Канаді, 56, 82, 103, 162, 165, 190, 198, 245, 246, 268, 281
 різдвяні традиції, 2
 рільництво (див. також фермерування), 58, 258, 260, 278
 „Робітниця”, 73, 92
 „Робітниче Запомогове Товариство”, 12, 143, 251
 робітничі справи, 22
 „Робочий Народ”, 185
 російсько - українські взаємини, 53, 203, 216
 ручні вироби, 181, 227, 232, 249, 272
 садівництво, 8
 „Саскатун Каліджейт Нютена”, 135
 „Саскатун Стар-Фінікс”, 197
 „Саскачеванський Пшеничний Пул”, 216
 „свистунівець”, 79
 „Світова Жіноча Вистава”, 176
 „Свобода”, 31, 39, 73, 90, 204
 „Свято державности”, 69, 127, 166, 217
 „Свято книжки”, 155
 священники, проповідники, 245
 „Сен Френсиско Екземінер”, 12
 „Сетердей Найт”, 63
 „Сі-пі-яр”, 59, 107, 259
 „Січ”, 21, 28, 34, 40, 73, 118, 152, 184, 205
 „Січовий Базар”, 19, 22, 27
 „Слово”, 185, 269
 „Сміх і Правда”, 73

- соціалізм, 180
- „Соціалістична Ліга Нового Сходу”, 171
- „Союз Народних Домів”, 165, 168, 284
- „Союз Українок” в Галичині, 265
- „Союз Українок Америки”, 43
- „Союз Українок Канади”, 124, 125, 165, 168, 227, 228, 232, 265, 281, 283
- „Союз Українських Студентів у Канаді”, 165, 168, 252
- „Союз Українських Студентських Організацій” в Німеччині та в м. Данцігу, 36
- „Союз Українських Учителів Саскачевану”, 214
- „Союз Українців Самостійників”, 165, 166, 167, 168, 184, 186, 192, 208, 209, 212, 213, 218, 224, 225, 230, 237, 253, 264
- „Спілка Визволення України”, 284
- спекулятивні підприємства, 194
- „Стар”, 7
- статистичні дані, 278
- „Стоварищення Українських Народних Домів”, 284
- студенти, 2, 5, 12, 14, 36, 43, 59, 60, 68, 113, 133, 135, 146, 201, 220, 233, 283
- судові процеси, 24, 35, 36, 68, 109, 116, 127, 134, 177, 227, 232, 267, 271, 272, 273, 284
- танки національні, 59, 60, 66, 71, 73, 108, 115, 121, 133, 137, 143, 152, 212, 221, 262
- „Телеграм”, 7, 16
- „Тов. ‚Боян’ в Давфіні, 282
- „Тов. ім. Мих. Грушевського” в Ошаві, 190
- „Тов. ім. Т. Шевченка” в Гамільтоні, Онт., 18
- „Тов. ім. Т. Шевченка” в Монреалі, 22
- „Тов. ім. Т. Шевченка” в Торонті, 7, 16
- „Тов. Манітобських Шкільних Тростів”, 95
- „Тов. Могилянок”, 114
- „Товариство Опіки над Українськими Емігрантами”, 18
- „Тов. Опіки над Українськими Інвалідами” в Львові, 247
- „Тов. Помочі Українським Поселенцям в Канаді”, 114
- „Тов. ‚Самопоміч’ у Монреалі, 23, 186
- „Тов. Український Народний Дім” в Віндзорі, 233
- „Тов. Українських Учителів Канади”, 51, 101, 135, 184, 186, 192, 242, 250
- торгівля, 6, 181, 203, 234
- „Торонтонська Консерваторія Музики”, 52
- „Трибуна”, 64
- „Трибюн”, 137
- „Тризуб”, 97, 183
- Україна, 8, 16, 26, 27, 31, 60, 166, 179, 209
- Україна: інформативно - допомогова акція, 19, 33, 67, 76, 152, 158, 169, 186, 207, 208
- „Українська Академія Наук” в Києві, 30, 106, 144
- „Українська Бібліотека ім. С. Петлюри”, 274
- „Українська Військова Організація”, 186, 192, 207, 230
- „Українська Господарська Академія”, 131, 190
- „Українська Греко-Православна Громада” в Едмонтоні, 110, 217

- „Українська Греко-Православна Громада” в Торонті, 119
- „Українська Греко-Православна Церква в Канаді”, 37, 139, 149, 152, 177, 227, 234
- „Українська Греко-Православна Церква” в Монреалі, 236
- „Українська Греко-Православна Церква св. Михаїла” в Вінніпегу, 6, 22, 68, 127
- „Українська Дипломатична Місія в Вашингтоні”, 151
- „Українська Жіноча Громада”, 5
- „Українська Жіноча Національна Рада”, 11, 14, 15, 25, 38
- „Українська Народня Республіка”, 86, 151
- „Українська Національна Рада”, 121
- „Українська Православна Автокефальна Церква”, 7
- „Українська Республіканська Капеля”, 194
- „Українська Стрілецька Громада”, 107, 201, 202, 219, 221, 228, 230, 247, 256, 272, 274, 276, 282
- „Українська Торговельна Організація”, 181
- „Українська Фармерська Елеваторна Спілка”, 50, 98, 122, 150, 264
- „Українське Життя”, 105
- „Українське Запомогове Тов. Взаїмна Поміч”, 13, 61, 133, 138, 153, 205, 215, 217, 227, 228, 232, 267, 271, 273, 277
- „Українське Краєве Т-во Опіки над Інвалідами”, 138, 201
- „Українське Православне Брацтво”, 178
- „Український Вільний Університет”, 61, 188
- „Український Голос”, 21, 22, 73, 77, 80, 156, 174, 185, 186, 187, 240
- „Український Голос” в Перемишлі, 53, 64
- „Український город” у Львові, 33
- „Український горожанський клуб” в Детройт, 51
- „Український Греко - Православний Собор св. Покрови”, 32, 39, 47, 63, 64, 67, 68, 69, 80, 89, 94, 97, 108, 115, 129, 199, 201, 203, 212, 228, 231, 240, 280, 282, 283
- „Український Державний Театр”, 59
- „Український Дослідний Інститут” в Берліні, 110
- „Український Народний Дім” в Вонді, 236
- „Український Народний Дім” в Овкборн, Ман., 118
- „Український Народний Дім” у Віндзорі, 262
- „Український Народний Дім” у Вінніпегу, 2, 12, 15, 19, 24, 41, 64, 67, 68, 69, 72, 80, 97, 103, 109, 111, 115, 119, 124, 127, 129, 137, 138, 153, 169, 170, 184, 243, 275
- „Український Народний Дім” у Геффордї, Саск., 166
- „Український Народний Дім” у Давфіні, 203, 219, 270, 283
- „Український Народний Дім” у Росборн, Ман., 23
- „Український Народний Дім” у Саскатуні, 170

- „Український Народний Дім” у Торонті, 74, 160, 208, 209, 212, 243, 251, 254, 256, 267, 271, 280
- „Український Народний Союз”, 10, 265
- „Український Національний Хор”, 73, 115, 118
- „Український Робітничий Дім”, 252
- „Український Тайний Університет”, 12
- „Український Торговельний Союз”, 234
- „Український Хлібороб” в Бразилії, 23
- „Український Центральний Комітет” в Львові, 169
- „Український Червоний Хрест”, 125, 152, 155, 169, 244
- „Українські Радіо-Вісти”, 22
- „Українські Робітничі Вісти”, 55, 62, 73, 91, 263, 272
- „Українські Щоденні Вісти”, 73, 205
- українці в ЗДА., 48, 159, 180, 194
- українці в Канаді, 1, 4, 7, 9, 10, 13, 17, 23, 24, 41, 42, 44, 48, 55, 66, 85, 145, 158, 163—164, 168, 171, 173, 176, 183, 185, 194, 195, 198, 200, 206, 211, 215, 218, 221, 224, 231, 233, 234, 235, 242, 255, 258, 259, 263, 276, 278, 280
- українці в Кубі, 252
- учителі, 23, 41, 52, 73, 75, 79, 101, 128, 130, 135, 154, 162, 172, 177, 184, 186, 191, 195, 200, 214, 245, 250, 268
- „Фармерське Життя”, 73, 237
- фармерування (див. також рільництво), 8, 25, 58, 107, 270, 273
- фемінізм, 280
- „Фрі Прес”, 41, 70, 84, 137, 142, 209, 230
- хіропракти, 245
- „Хліборобська Правда”, 77
- „Хлопський Параграф”, 255
- хорові групи, 7, 27, 106, 143, 148, 151, 218, 221, 243, 275
- целібат 137
- централізація, 165, 226
- „Центральна Рада”, 132
- „Центральна Управа УСС”, 9
- „Центральний Комітет Оборони”, 219
- церковні справи, 6—9, 15, 20, 24, 27, 32—33, 37, 39, 44, 47, 62—63, 68, 79, 93, 101, 104, 110, 116, 119, 124, 127—28, 132, 137, 142, 148—49, 153, 166—67, 177—78, 190, 199, 212, 216—17, 225, 227, 234, 236, 253, 256, 269
- „Час”, (польський), 142
- часописи, українські, 5, 22, 73, 77, 129, 142, 174, 185, 204, 214, 233, 273
- „Червона Калина”, 3
- „Червоний Прапор”, 185
- Читальня „Просвіта” в Вінніпегу, 20, 202, 244, 257
- читання, 72
- шкільництво, 23, 51, 64, 75, 78, 81, 95, 103, 128, 130, 154, 172, 186, 191, 192
- „Шаповалівщина”, 192, 198, 200, 204, 213, 218, 263, 283

3. Index of English and other Names and Titles

- Algoma Steel Corporation*, 214
Canadian Jewish Review, 117
 Catholic Church Extension Society
 of Canada, 82
Catholic Register, 82
Citizen, 239

 Dickenson, Thomas, 214
 Dojacek, F., 214

Edmonton Bulletin, 233
Evening Standard, 48

Financial Post, 274
Free Press, 9, 12, 78, 118, 167, 209,
 274

Herald Journal, 208
 Hyde, George, 214

 International Council of Women,
 11, 14
Journal of Commerce, 214

London Advertizer, 207

McLean's Magazine, 208

 National Press Ltd., 214, 274
 Nesbit-Thompson, 214
Normal Echo, 169

*Origin, birthplace, nationality and
 language of the Canadian
 People*, 278
Ottawa Journal, 207

 "Promin", 129

Saturday Night, 17, 64
 "The New Canadian", 273

 The Peoples' Press, 90

The Trail, 208
 The United Merchants of Alberta,
 181

 Ukrainian Booksellers & Publishers,
 Ltd., 109
 Ukrainian Settlers' Aid Ass'n. of
 Canada, 114
 Ukrainian Survey Committee, 231
 United Publishing Co., Ltd., 109

Vegreville Observer, 78

White Star Line, 71
-

ЗМІСТ — CONTENTS

	Стор.
Publisher's note	IV
Від Видавництва	IV
Рік 1925	2
„ 1926	65
„ 1927	123
„ 1928	163
„ 1929	211
Показники	287
1. Особовий	287
2. Предметний	297
3. Index of English and other names and titles	305
